

UNIVERZITET U BEOGRADU
FILOLOŠKI FAKULTET

mr Jelena M. Kovačević

**ENGLISKI TVORBENI ELEMENTI
U JAPANSKOM JEZIKU
Kompoziti tvoreni anglicizmima**

doktorska disertacija

Beograd, 2016.

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF PHILOLOGY

Mr Jelena M. Kovačević

**ENGLISH FORMATIVE ELEMENTS
IN THE JAPANESE LANGUAGE**
Compounds formed with anglicisms

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2016.

УНИВЕРСИТЕТ В БЕЛГРАДЕ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

мр Елена М. Ковачевич

**АНГЛИЙСКИЕ
СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ
ЭЛЕМЕНТЫ В ЯПОНСКОМ ЯЗЫКЕ
Англицизмы как часть сложных слов**

диссертация на соискание ученой степени
доктора филологических наук

Белград, 2016 г.

Mentor:

Prof. dr Ljiljana Marković, redovni profesor

Filološki fakultet

Univerzitet u Beogradu

Članovi komisije:

Dr Divna Tričković, docent

Filološki fakultet

Univerzitet u Beogradu

Dr Danijela Mišić, docent

Učiteljski fakultet

Univerzitet u Nišu

Datum i mesto odbrane
doktorske disertacije:

Beograd

ENGLSKI TVORBENI ELEMENTI U JAPANSKOM JEZIKU

Kompoziti tvoreni anglicizmima

REZIME

U prilazu analizi morfološke adaptacije anglicizama složenica u japanskom, revidirano je uopšteno stanovište da do iste dolazi po ustaljenom modelu korišćenim za kineske pozajmljenice (Loveday, 1996), koje se u današnjoj lingvistici pokazalo kao nedorečeno. Stoga su kao polazište pri definisanju određenih morfofonoloških odstupanja od *kango* modela adaptacije uzete novije teorije o stratifikaciji leksikona koje predlažu koncepte centralnog i perifernog u leksikonu (Itô i Mester, 1995; Fukazawa i Kitahara, 2005). Napravljen je pokušaj da se povežu koncepti centralnog i perifernog u leksikonu potekli iz japanske teorije optimalnosti (OT) sa Filipovićevim (Filipović, 1986, 1990) predloženim konceptom primarnog i sekundarnog u adaptaciji u smislu osvetljavanja morfofonoloških pojava. Metod je bio deskriptivan, a predmet su anglicizmi složenice – pridevi, glagoli i imenice. Kod pridevskih i glagolskih anglicizama, rasvetljene su promene vezane za skraćenje osnove modela i adaptaciju vrste reči modela. Složeničke skraćnice, tj. dvočlane fragmentne skraćnice su označene kao sekundarna adaptacija anglicizama. Pri tom, oblik i struktura skraćenog fragmenta i novonastale složenice su rasvetljene sa aspekta prozodijske reči (Itô, 1990) i silabičke strukture skraćnice. Rezultati do kojih smo došli su u skladu sa rezultatima prethodnika (Itô, 1990; Labrune, 2002, 2012). Razmatrajući ulogu upravnog člana složenice engleskog modela pri nastanku nove japanske reči, zaključeno je da su u kreiranju oblika anglicizma ovim tvorbenim načinom u japanskom presudni drugi činioci, prvenstveno ograničenje iz prozodije (LEFTMOST) i semantički kriterijumi.

Ključne reči: *japanski jezik, anglicizmi, kontaktna lingvistika, tvorba reči, kompoziti, wasei eigo*

Naučna oblast: Japanologija

Uža naučna oblast: Japanska lingvistika

UDK broj i klasifikacioni znak:

ENGLISH FORMATIVE ELEMENTS IN THE JAPANESE LANGUAGE

Compounds formed with anglicisms

SUMMARY

The aim of this work was to give a thorough account of morphological adaptation of the compound loanwords in Japanese. The general view that loanwords follow the patterns of morphological adaptation of SJ words was challenged, as it proved inadequate as an explanation of certain aberrations that loanwords show. Therefore, a new system of sub-lexica and the core-periphery model of vocabulary stratification (Itô and Mester, 1995; Fukazawa and Kitahara, 2005) were taken into account. An attempt was made to reconcile the core-periphery model, suggested by Optimality Theory (OT), with Filipović's (1986, 1990) concepts of primary and secondary adaptation when tackling the corpus data. Descriptive method was used, and the area of research were compound anglicisms – adjectives, verbs and nouns. As for adjectives and verbs, word class change and stem shortening patterns were shown. Compound clippings were classified as the secondary morphological adaptation. The concept of prosodic word, bimoraic foot and syllable were used to account for the form and structure of the truncated fragments in the newly formed compound. Even though there is a confirmed strong disfavour for *LH in simple, the results confirmed tolerance for HH and LLH in compound clippings. This was in accordance with the previous research in this area. As regards the possible Right-Hand Head role in ellipsis, it was concluded that other factors are in effect here, such as the LEFTMOST constraint and the semantic criteria.

Keywords: *Japanese language, loanwords, Contact Linguistics, word formation, compounds, wasei eigo.*

Academic field: Japanese Studies

Field of expertise: Japanese Linguistics

UDK number and classification mark:

SADRŽAJ

REZIME

SUMMARY

SKRAĆENICE

UVOD	1
I TEORIJSKI OKVIR	4
1.1. Istorija jezičkog kontakta između japanskog i engleskog	4
1.2. Teorija jezika u kontaktu	8
1.2.1. Tradicionalni Haugen/Vajnrajh model	9
1.2.2. Vinfordova klasifikacija	10
1.2.3. Kačruov model koncentričnih krugova	13
1.3. Definicija anglicizma	17
1.3.1. Definicija anglicizma sa aspekta tvorbe reči	17
1.3.2. Definicija anglicizma u japanskom jeziku	18
1.3.3. Nivoi adaptacije anglicizama	21
1.4. Definicija pseudoanglicizma	21
1.4.1. Definicija pseudoanglicizma sa aspekta teorije jezika u kontaktu	21
1.4.2. Definicija pseudoanglicizma u japanskoj lingvistici	21
1.5. Elipsa, fragmentne skraćenice i blende	23
1.6. Revidirana uloga leksikona i etimološke podele reči sa aspekta teorije optimalnosti	30
1.7. Centralno i periferno u leksikonu po modelu Itôve i Mestera	34
II ADAPTACIJA PRIDEVA	38
2.1. Definicija prideva u engleskom jeziku	38
2.2. Definicija pridevske imenice u japanskom jeziku	38
2.3. Morfološke karakteristike engleskih prideva u poređenju sa japanskim	40
2.4. Procentualna analiza prideva iz korpusa	42
2.5. Primarna adaptacija prideva	43

2.5.1. Pridevi složenica sa značenjem boje	45
2.5.2. Pridevi složenice sa strukturom V+Adv, N+Adj i Adj + Adj	48
2.6. Sekundarna adaptacija prideva	50
2.6.1. Pridevi tvoreni formantom <i>-i</i>	50
2.6.2. Bimoraična skraćena osnova prideva	51
2.6.3. Adaptacija vrste reči modela	52
2.7. Pseudoanglicizmi pridevi	56
2.8. Zaključak	56
III ADAPTACIJA GLAGOLA	58
3.1. Definicija glagolske imenice u japanskom	58
3.2. Procentualna analiza glagola iz korpusa	60
3.3. Primarna adaptacija glagola	61
3.3.1. Izvedena osnova sa nastavkom <i>-ing</i> kao model	63
3.3.2. Složena osnova kao model	66
3.3.3. Složeni glagoli sa <i>up/down, in/at, back/off</i>	67
3.4. Sekundarna adaptacija glagola	70
3.4.1. Glagoli tvoreni formantom <i>-ru</i>	70
3.4.2. Bimoraična skraćena osnova glagola	73
3.4.3. Adaptacija vrste reči modela	74
3.5. Pseudoanglicizmi glagoli	76
3.6. Zaključak	80
IV ADAPTACIJA IMENICA	82
4.1. Primarna adaptacija imeničkih složenica	82
4.1.1. Kompromisna transmorfemizacija	82
4.1.2. Kagejemina kategorija W^+ u analizi složenica	82
4.1.3. Rendaku: ograničenje *NC u složenicama anglicizmima	85
4.2. Sekundarna adaptacija složenica	87
4.2.1. Fragmentne skraćénice	87
4.2.1.1. Dvočlane fragmentne skraćénice	89
4.2.1.1.1. Model od četiri more	90
4.2.1.1.1.1. Deljenje grafički složene more („mora splitting”)	102

4.2.1.1.1.2. Dvandva složenice	103
4.2.1.1.2. Trimoraični model	104
4.2.1.2. Jednočlane fragmentne skraćenice	107
4.2.2. Elipsa	110
4.2.2.1. Elipsa reči u finalnom položaju	111
4.2.2.2. Elipsa reči u medijalnom položaju	116
4.2.2.3. Elipsa reči u inicijalnom položaju	117
4.2.2.4. Uloga upravnog člana u složenici	118
4.2.2.5. Nišiharini rezultati protiv uloge upravnog člana složenice	123
4.2.2.6. Modifikacije morfoloških kategorija na replici pod uticajem jezika primaoca	126
4.2.2.6.1. Gubljenje pluralnog nastavka -s	126
4.2.2.6.2. Gubljenje saksonskog genitiva 's	131
4.2.2.6.3. Elipsa sufiksa	131
4.2.2.6.3.1. Gubljenje nastavka -ed	131
4.2.2.6.3.2. Gubljenje sufiksa -ing	133
4.2.2.6.3.3. Ispuštanje leksičkih sufiksa	135
4.3. Elipsa u okviru složenice ili izraza	137
4.3.1. Elipsa člana <i>the</i> u izrazu	137
4.3.2. Elipsa veznika <i>and</i> u izrazu	137
4.3.3. Blende	138
4.4. Zaključak	141
ZAKLJUČAK	142
REGISTAR REČI	144
IZVORI I LITERATURA	178
BIOGRAFIJA AUTORA	186
IZJAVA O AUTORSTVU	
IZJAVA O ISTVETNOSTI ŠTAMPANE I ELEKTRONSKE VERZIJE	
DOKTORSKOG RADA	
IZJAVA O KORIŠĆENJU	

SKRAĆENICE

Adj – pridev

Adv – prilog

AmE – američki engleski

BrE – britanski engleski

C – konsonant

E – engleski

Ee – engleski ekvivalent

H – dug slog

J – japanski

J_d – jezik davalac

J_p – jezik primalac

L – kratak slog

N – imenica

Ps – pseudoanglicizam

RA – rečnik anglicizama

RE – rečnik skraćénica (Eliotov rečnik)

RJ – japansko-japanski rečnik

RK – rečnik pseudoanglicizama (Kristijansenov rečnik)

RO – englesko-engleski rečnik

Se – semantička ekstenzija

SJ – sino-japanske reči, *kango*, kineske pozajmljenice

Tp – element sa tvorbenim potencijalom

V – glagol

UVOD

Uopšteno je stanovište u japanskoj kontaktnoj lingvistici da anglicizmi prate model adaptacije uspostavljen za kineske pozajmljenice. Morfološka adaptacija anglicizama je nazvana adaptacijom po kineskom modelu (Loveday, 1996), ali se to stanovište u današnjoj lingvistici pokazalo nedorečenim. Teorija optimalnosti je dokazala da anglicizmi predstavljaju poseban nivo u leksikonu za koje važe posebna morfofonološka ograničenja. Stoga su kao polazište pri definisanju određenih morfofonoloških odstupanja od kineskog modela uzete novije teorije o stratifikaciji leksikona koje predlažu koncepte centralnog i perifernog u leksikonu (Itô i Mester, 1995; Fukazawa i Kitahara, 2005).

Iako su u radu obilno korišćeni rezultati japanskih predstavnika teorije optimalnosti (Itô, 1990; Itô i Mester, 1995, 2015; Nishihara et al., 2001; Labrune, 2002, 2012; Mutsukawa, 2009), naš metod je bio deskriptivan i rezultati do kojih je teorija optimalnosti došla su korišćeni samo u svrhu osvetljavanja jezičkih pojava i morfofonoloških specifičnosti koje anglicizmi pokazuju.

Polazište u analizi je teorija jezika u kontaktu i koncepti primarne i sekundarne adaptacije (Filipović, 1986, 1990). Napravljen je pokušaj da se povežu koncepti centralnog i perifernog u leksikonu koje je predložila japanska teorija optimalnosti (OT) sa Filipovićevim predloženim konceptima primarne i sekundarne adaptacije.

Predmet rada su složeni anglicizmi. Metod rada je deskriptivan, a analiza materijala jednosmerna, i odnosi se na japanski jezik.

Rad sadrži četiri poglavlja.

Prvo poglavlje predstavlja Teorijski okvir rada i definiše osnovna pitanja kojima će se rad baviti, uz poseban osvrt na istorijski pregled i sociolingvističke aspekte englesko-japanskog jezičkog kontakta. Iznose se osnovni postulati teorije jezika u kontaktu, definiše anglicizam u japanskom jeziku i ukazuje na ulogu leksikona i etimološke podele reči pri adaptaciji pozajmljenica. Takođe se daje definicija elipse, fragmentnih skraćenica i blendi, a iznose se i najvažniji postulati teorije optimalnosti.

U drugom poglavlju obrađeni su pridevski anglicizmi. Pošto su pridevi u japanskom prošli kroz adaptaciju u pravcu japanske kategorije *keiyō meishi* (Kovačević, 2010), u ovom poglavlju će se ispitati slučajevi kada je model bio složeni engleski pridev kao osnova. Biće rasvetljene promene vezane za skraćenje osnove modela i adaptaciju vrste reči modela.

Treće poglavlje obrađuje glagolske anglicizme. Biće prikazani glagolski anglicizmi koji su u japanskom adaptirani kao *dōmeishi* sa pomoćnim glagolom *suru*, i takve kombinacije se smatraju složenicama u japanskom (Kageyama, 1982) bez obzira na kvalitet osnove modela. Prikazaće se promene u osnovi, kao i mogućnost afiksacije *-ru* kod nekih glagola, što je nazvano sekundarnom adaptacijom.

Poslednje, četvrto, poglavlje u radu obrađuje sekundarnu adaptaciju imenica u japanskom, koja se odnosi na skraćenje njihove forme. Prikazane su dvočlane fragmentne skraćénice, elipsa i blende. Složeničke skraćénice, tj. dvočlane fragmentne skraćénice će biti analizirane na osnovu promena koje anglicizam trpi pri skraćénju njegovog oblika. Pri tom, oblik i struktura skraćénog fragmenta i novonastale složenice su rasvetljene sa aspekta prozodijske reči (Itō, 1990) i silabičke strukture skraćénice (Kubozo, 2002; Labrune, 2002, 2012). Kod elipse, biće razmotrena uloga upravnog člana složenice engleskog modela pri nastanku nove japanske reči. Prikaz blendi je dat u svrhu njihovog razgraničenja od fragmentnih skraćénica po načinu tvorbe i semantičkom kriterijumu „nove kreacije” iz teorije jezika u kontaktu.

Engleski ekvivalenti služe u svrhu ilustracije i pojašnjenja, i u njihovu semantičku analizu se ne ulazi. Takođe, semantičke ekstenzije i sužavanje značenja pri adaptaciji na semantičkom nivou, kao i pseudoanglicizmi složenice iz kategorije „nove kreacije”, izlaze iz okvira ovog rada.

Kao osnovni izvor građe korišćen je rečnik anglicizama パーソナルカタカナ語辞典 (*Paasonaru Katakanago Jiten*)¹ sa 28000 reči, zbog svoje sveobuhvatnosti. Kao dva dopunska izvora su korišćeni rečnik pseudoanglicizama *Wasei Eigo Jiten* i *Wasei Eigō to Nichijō Tanshuku Eigo Handobukku (A Handbook of Made-in-Japan English and Common Abbreviations)*.

¹ Za autore, izdavače i godinu izdanja, v. spisak literature.

Korpus uključuje jedino primere tvorene na japanskom jezičkom području, a reči koje predstavljaju uvezene fragmentne skraćenice i blende, nisu uključene u analizu. Iz analiziranog korpusa su izostavljene engleske složenice koje u japanskom ne doživljavaju adaptaciju dalju od fonološkog nivoa. Kako je izvor građe rečnik, analizirana leksika spada u standardni jezik, sa dopunama iz rečnika pseudoanglicizama i rečnika skraćenica. Neke od reči, naročito novije kovanice koje su uključene u navedene rečnike, mogu biti stilski markirane.

U radu smo se služili Hepbernovom transkripcijom pri pisanju japanskih reči, jer je po grafičkom predstavljanju konsonanata bliska engleskom jeziku. Kada je beleženje vokala u pitanju, japanske reči kao što su gramatički termini i nazivi perioda beležene su uobičajenom transkripcijom sa oznakom dužine iznad vokala (npr. *ô, â*). Za potrebe analize, dugi vokali kod anglicizama su označeni ponavljanjem datog slova (npr. *oo, aa*), što je takođe uobičajena lingvistička praksa.

I TEORIJSKI OKVIR

1.1. Istorija jezičkog kontakta između japanskog i engleskog

Jezički kontakt između japanskog i engleskog datira od kraja Edo (Edo, 1853-1868) i početka Meiji perioda (Meiji, 1868-1912) i naglog upliva Zapadne kulture. Iako je prvi kontakt Japana sa engleskim bio znato ranije (1613-1623), ne postoje podaci da su reči iz engleskog ušle u japanski u ovom periodu (Kay, 1995: 67), jer je taj kontakt bio kratkog veka i Engleska je prekinula trgovinske odnose sa Japanom 1623. godine (Kowner i Daliot-Bul, 2008: 251-252).

U tom momentu Japan je već bio izložen kontaktu sa portugalskim više od pola veka¹ (Loveday, 1996: 50-51). Iz tog perioda potiče 200 španskih i portugalskih pozajmljenica koje su i danas u upotrebi. U periodu od 1640. do 1854, iz straha od kolonijalizacije, trgovinski kontakt je održavan isključivo sa Holandanima (Loveday, 1986: 314). Kontakt sa holandskim je počeo trgovinskom postavnicom na ostrvu Dejima 1609. i trajao dve stotine godina² (McKenzie, 2008: 270). Dok su portugalske pozajmljenice bile uglavnom vezane za hranu, odevne predmete i hrišćansku terminologiju, holandske pozajmljenice su bile iz domena medicine i nauke³.

Prvi plodonosniji kontakt sa engleskim je bio posle američke misije (1853) sa zahtevom za slobodnom trgovinom i uspostavljanjem diplomatskih odnosa, i ciljem da obezbedi trgovinske povlastice u korist Amerike i Japan uvede među „civilizovane” države. To je postignuto potpisivanjem Kanagava (Kanagawa) sporazuma 1854, čime je okončana japanska politika „zatvorene države” (*sakoku*). Došlo je do prelaska na engleski jezik umesto holandskog kao medijuma za spoznaju Zapadne civilizacije (McKenzie, 2008: 270), a engleski je zamenio holandski⁴ kao jezik

¹ Kontakt sa španskim je trajao u periodu od 1592. do 1624, a sa portugalskim 1542-1639.

² *Rangaku* („Dutch learning”): holandski je bio sredstvo za spoznaju Zapadne civilizacije i naučnih dostignuća.

³ Za primere v. Loveday, 1986: 314.

⁴ Iz kontakta sa holandskim, koji se uglavnom svodio na pisanu reč, izrodila se česta upotreba zamenica *kare* „on” i *kanojo* „ona”, i mnogi kalkovi (Loveday, 1996: 56).

diplomacije i u administrativnoj upotrebi 1870. godine (Loveday, 1986: 314; Loveday, 1996: 54).

Intenzitet kontakta engleskog sa japanskim je bio neravnomeran i zavisio je od socijalnih i političkih činilaca. Već pred kraj Edo perioda (1853-1868), posle Perijevog dolaska, uočava se prvi talas upliva anglicizama. Oni su imali praktičnu ulogu da ispune praznine u japanskom leksikonu što se Zapadne, naprednije nauke i tehnike tiče. (Winford, 2003: 32; Maher i Yashiro, 1995). Engleski, ili jedan njegov oblik, uspostavljen je kao *lingua franca* u novootvorenim lukama, a kontakt između lokalnih trgovaca i stranih moreplovaca je rezultovao pidžinom, mešavinom japanskog i engleskog. Smatra se da je ovaj pidžin iz 19. veka, iako je 85% njegovog vokabulara bilo poreklom iz japanskog, imao značajnu ulogu u prenošenju anglicizama u japanski (Loveday, 1986: 317). Primeri reči koje su se mogle čuti u lukama su *kamensai* („come inside”), *kamisho* („comission”) i *uerukamu* („welcome”), koje su preuzete po sluhu i koje su sadržale greške u izgovoru (Kowner i Daliot-Bul, 2008: 252, 254). U toku ove rane faze modernizacije u 19. veku, japanski jezik je za označavanje novih pojmova više upotrebljavao leksičke kalkove tvorene kineskim ideogramima¹, a u znatno manjem obimu direktan unos anglicizama (Loveday, 1986: 315).

U rasponu od 1910. do 1930, sa jačanjem uloge medija (pre svega radija i novina), u Japanu dolazi do, kako to Vinford (Winford, 2003: 32) naziva, prve faze pozajmljivanja u većem obimu. U toku Taišo perioda (Taishô, 1912-1926) su mnoge pozajmljenice izglubile svoju markiranost tuđice i postale neutralne². Sa hedonističkim duhom urbane sredine Japana 1920-ih, uvedene su mnoge pozajmljenice iz sfere mode, sporta i tehnologije. U toku prvog dela Šova perioda (Showa, 1926-1941), pozajmljenice pod nazivom *modaan go* („modern words”, u suštini pseudoanglicizmi)

¹ U prvih nekoliko decenija posle Meidi restauracije uvedene su hiljade reči po kineskom modelu (*kango*), koje su uglavnom bili leksički kalkovi za nove termine usvojene sa Zapada. Što se grafičkog predstavljanja tiče, pozajmljenice sa Zapada su se prvobitno beležile ideogramima sa fonetskim vrednostima bliskim fonetskoj strukturi pozajmljenice, a da se pri tom značenje ideograma nije uzimalo u obzir (tzv. *ateji*). Posle Drugog svetskog rata, ovi ideogrami su zamenjeni *katakanom*, kao grafički i pragmatički jednostavnijim metodom beleženja fonetskih vrednosti.

² Ovo se odnosi naročito na reči koje su pretrpele promene u značenju pri semantičkoj adaptaciji.

su bile naročito popularne. Rekordni broj pozajmljenica, sa najvećim brojem njih iz engleskog jezika, uveden je u toku ovog ranog Šova perioda (Showa, 1926-1941) (Kowner i Dalot-Bul, 2008: 253-255). Period 1920-ih donosi prve hibridne japansko-engleske reči, fragmentne skraćenice, pseudoengleske složenice kao *sararii man*, a iz tog razdoblja je i unos sufiksa *-tikku* (Loveday, 1996: 59-79).

Drugi svetski rat je na japanskom tlu (1941-1945) doveo do smanjenja i gušenja kontakta usled neprijateljstva između dve nacije. Već u toku 1930-ih, vladina politika otpora ka usvojenoj stranoj kulturi zaustavila je talas entuzijazma ka engleskim rečima, modi i kulturi. U toku rata, vlada je činila velike napore da zabrani upotrebu engleskog kao jezika neprijatelja i dovede do eradikacije stranih reči iz jezika (Kay, 1995: 68). Anglicizmi koji su već bili deo kolokvijalnog japanskog su zamenjeni *kango* rečima, npr. *nyuusuu* („news”, vesti sa radija) su zamenjene sa *hōdō*, *anaunsaa* („announcer”) sa *hōsōin*. Opšteprisutni znakovi „WC” sa javnih toaleta i „Post” sa poštanskih sandučića su skinuti, kao i znakovi na engleskom na železničkim stanicama (Kowner i Dalot-Bul, 2008: 254-255). Nakon toga (do 1945) naglo nastupa dirigovano kalkiranje i tvorba kovanica da bi se zamenile nepoželjne „neprijateljske reči” (npr. tvorenica *dakyū* u značenju „baseball”).

Period posle Drugog svetskog rata bismo mogli nazvati, analogno Vinfordovoj prvoj, drugom fazom intenzivnog kontakta, sa američkom varijantom engleskog kao dominantnom, delom uslovljeno američkom okupacijom Japana (Thomason, 2001: 49). U toku perioda okupacije (1945-1952) došlo je do nagle promene ove tendencije sa novim kulturnim kontaktom i razmenom. U ovom periodu su, pored novih tehnoloških termina koji su pridošli sa okupacionim snagama, stvorene dve vrste pidžina (tzv. „Bamboo English”)¹. Oba su nestala sa prestankom okupacije. U toku 1950-ih su američki radio program i filmovi, a zatim i televizija, uticali na upliv američke materijalne i pop kulture, a *codeswitching* je prisutan u japanskim pop pesmama od 1931. (Kowner i Dalot-Bul,

¹ Jedan je služio za komunikaciju između vojnika i ljudi sa kojima su dolazili u kontakt (vlasnici prodavnica, službenici vlade), dok je drugi bio korišćen između vojnika i lokalnih devojaka sa kojima su se zabavljali. Lavdej (Loveday, 1986: 318), naziva to jednim pidžinom, koji su Japanci koristili u komercijalnom i poslovnom kontaktu sa američkim vojnicima.

2008: 255-257) Japan je ponovo krenuo putem približavanja Zapadu, prethodno zabranjene reči su ponovo uvedene i strana kultura je prihvaćena sa entuzijazmom i velikom brzinom.

Najveći broj anglicizama je usvojen posle Drugog svetskog rata, iz američke varijante engleskog, i to iz oblasti ekonomije¹, administracije i kulture (Ishiwata, 1985). U periodu posle okupacije (1952-1990 i nadalje) održan je intenzivan kontakt sa engleskim, što je uslovalo porast učešća anglicizama u japanskom za jednu trećinu u periodu 1955-1972 (Loveday, 1996: 78). Po podacima iz 1980, više od polovine od 25.000 pozajmljenica (iz izvora *Kadokawa Loanword Dictionary*) je ušlo u japanski po završetku Drugog svetskog rata, većina njih iz engleskog (Kay, 1995: 68).

Japanski jezik se dosta izmenio u Meidi periodu, i danas se u japanskom mogu uočiti pojedine tendencije koje postoje i u engleskom; međutim, te promene i tendencije se više tumače kao nešto što je u skladu sa prirodnim, predhodnim ustrojstvom japanskog jezika, nego kao nešto što je došlo spolja (Shibata, 1999: 46)¹.

Sama struktura anglicizama pokazuje da je pozajmljivanje već neposredno posle Meidi perioda bilo usmenim putem (*purin* pudding, *hankachi* handkerchief), a od tada datira i prvi japansko-engleski pidžin i pojava *code-mixing*-a među studentima. U drugom primeru (*hankachi*, ili još prozračnijem *igirisu* = English) može se uočiti i tendencija kao vokalskoj harmoniji, prisutnoj u Meidi periodu i neposredno pre ovog perioda.² Danas se engleske reči u japanski pozajmljuju prolazeći kroz neophodnu fonetsku adaptaciju i dobijajući japanske morfološke oznake kategorije reči. Engleski

¹ „Japan is the only monolingual country to make frequent use of foreign languages (primarily English and French) in its commercials. [...] Connotations of prestige associated with these languages are enough to warrant their use.” (Crystal, 1997: 197).

² Vokalsku harmoniju pokazuju i mnoge holandske pozajmljenice kao *buriki* (hol. *blik* = engl. *tin*), ili *garasu* (hol. *glas* = staklo kao materijal), pozajmljenica koja datira iz XVII ili XVIII veka, dok engl. pozajmljenica *gurasu* (*glass* = čaša) iz XX veka ne pokazuje tu harmoniju. (Zahvalnost za ove primere dugujem prof. P. Snoudeu.)

elementi učestvuju u tvorbi složenica, derivata i hibridnih reči¹. Sa druge strane, broj kovanica sa kineskim elementima, kao i onih sa izvorno japanskim elementima, znatno je opao (Loveday, 1996: 79).

Engleski je prisutan svuda, u nazivima proizvoda, u pop-muzici i medijima (Stanlaw, 2004), i to je ono što Milerova naziva „principom potpune dostupnosti” („total availability principle”), za koji ona smatra da je danas više na snazi nego ikad (Miller, 1998: 129).

1.2. Teorija jezika u kontaktu

Istraživanja u oblasti kontaktne lingvistike spadaju u oblast sociolingvistike, jer, šire gledano, predstavljaju jedan oblik proučavanja jezičkog sistema u datom društvenom kontekstu. Umesto termina jezičko pozajmljivanje danas se uglavnom koristi kontaktna lingvistika, teorija jezika u kontaktu ili lingvistika jezičkih dodira, mada sa nešto širim značenjem (Filipović, 1986). Za dva utemeljivača kontaktne lingvistike smatraju se Jurijel Vajnrajh i Einar Haugen. Ukratko ćemo izneti osnovne postulate teorije jezika u kontaktu. Područja koja kontaktna lingvistika obuhvata su bilingvalizam, usvajanje ili gubljenje jezika i jezičko pozajmljivanje. U svim slučajevima tačka jezičkog dodira jeste bilingvalni govornik. „Jezici dolaze u kontakt: a) kad se neka riječ ili fraza *jezika davaoca* L_D (giving language or lending language) preuzima u sustav *jezika primaoca* L_P (receiving language), tj. u procesu jezičkog posuđivanja; b) kad govornik jezika X , *materinski jezik* (mother tongue or native language) – L_1 , odluči naučiti jezik Y , *strani jezik* (foreign language) – L_2 , tj. u procesu usvajanja stranog jezika. U oba slučaja se javlja *lingvistička interferencija* (linguistic interference), odstupanje od norme.” (Filipović, 1986: 17).

¹ Do homofoničnosti anglicizama dolazi zbog velikih razlika u fonemskom sastavu engleskog i japanskog jezika, posebno razlike u broju fonema. Pri transfonemizaciji u japanskom jeziku bira se najbliži ekvivalent engleske foneme. Detaljnije o ovakvim homofoničnim parovima i o pravilima transfonemizacije uopšte v. Shimabukuro, 2003; Kokken, 1990.

1.2.1. Tradicionalni Haugen/Vajnrajh model

Haugen (1964: 40) razlikuje tri faze u pozajmljivanju: 1. code-switching, kada se dva jezika upotrebljavaju naporedo; 2. interferenciju, preklapanje dva jezička sistema; i 3. integraciju, ili upotrebu pozajmljenica kao standardnih reči u jeziku primaocu. U savremenoj lingvistici (Loveday, 1996) interferencija se upotrebljava više u značenju grešaka koje vode poreklo iz jezika davaoca, dok se lingvistično preklapanje približava terminu *code mixing*, ili mešanju dva jezika u upotrebi, korišćenjem ustaljenih jezičkih formi. Blisko ovome je i *code switching*, ili naporedna i nezavisna upotreba dva jezička sistema (o razilaženju lingvista u pogledu shvatanja ovih pojmova v. Clyne, 2005).

Element iz jezika davaoca se naziva model, a njegov oblik u jeziku primaocu replika. Analiza pozajmljenica se može vršiti na fonološkom, leksičkom, morfološkom i sintaksičkom nivou (Haugen, 1964: 59). Zadržaćemo se na morfološkoj adaptaciji, kako je ona predmet ovog rada.

Morfološka adaptacija predstavlja prilagođavanje stranih morfoloških kategorija domaćim, kao i zamenu (supstituciju) stranih elemenata najbližim domaćim ekvivalentima, proces koji se označava terminom transmorfemizacija. Doprinos R. Filipovića je na polju replike, u razlikovanju primarne i sekundarne adaptacije: primarna adaptacija podrazumeva promene na modelu, sekundarna na replici. Između modela (strane reči) i replike (pozajmljenice) nalazi se prelazna, ili u nekim slučajevima trajna, kategorija kompromisne replike. Kompromisna replika (tuđica) jeste strana reč sa varijabilnim stepenom supstitucije, koja može postojati u više varijanata u jeziku primaocu (Haugen, 1964: 55). Ona predstavlja samo jedan stupanj u procesu integracije, i nije odomaćena reč. U kompromisnoj replici je primetan uticaj i jezika davaoca i jezika primaoca, dok su sekundarne promene na replici samo pod uticajem jezika primaoca. Sekundarne promene na morfološkom nivou se javljaju kod imenica, prideva i glagola (Filipović, 1986: 41). U kontaktologiji se pravi razlika između morfemske supstitucije i morfemske importacije. Reprodukovana struktura pozajmljenice se naziva supstitucijom, a unošenje novih elemenata se naziva importacijom (Haugen, 1964: 50). Morfemska supstitucija podrazumeva nepostojanje dijamorfičkih elemenata i ide uporedo sa fonemskom supstitucijom, odn. fonemska supstitucija bez morfemske bi bila

nulta transmorfemizacija. Morfemska importacija podrazumeva uvođenje novog slobodnog morfema. Interlingvalna identifikacija predstavlja uspostavljanje korelacije po sličnosti između dva elementa jezika u kontaktu, koji su ekvivalentni po obliku i distribuciji. Tako element jezika davaoca postaje dijamorf jezika primaoca. Sufiks *-teki* Vans (Vance, 1990) beleži kao element koji se u japanskom proširio u upotrebi pod uticajem engleskog (i kineskog pre toga). Dijamorfička identifikacija *-teki* [teki] = *-tic* [tik] uspostavljena je po funkciji, obliku i značenju; i ova dva sufiksa bi tako predstavljala homologne dijamorfe (termin v. Haugen, 1964). Ukoliko strana reč u jezik primalac unese i vezanu morfemu kao deo modela, sa stanovišta jezika primaoca se govori o inovaciji.

Leksikon, usled manje struktuiranosti, više podleže promenama nego gramatika, i pozajmljivanje gotovo nikad ne rezultuje novim kategorijama u jeziku (Haugen, 1966: 294).

Haugen (1964: 68) beleži da se pozajmljeni materijal može klasifikovati na osnovu: 1. vrste reči; 2. gramatičkog nivoa sa kog se analizi pristupa; 3. načina integracije.

Klasifikacija prema vrsti reči je data na kraju ovog rada u pregledu reči. U samom radu će akcenat biti na analizi načina integracije sa morfoloskog gramatičkog nivoa.

1.2.2. Vinfordova klasifikacija

Ugledajući se na Haugenov teorijski sistem Vinford razlikuje „leksičke pozajmljenice” (*loanwords* i *loanshifts*, u suštini pozajmljenice i kalkovi) i „kreacije” (*creations*, u suštini pseudoanglicizmi). Kategoriju pozajmljenice dalje subklasifikuje na: 1. „pure loanwords”, koje uključuju pozajmljenice u vidu prostih reči i složenica, pozajmljenice koje su pretrpele semantičke promene, i morfo-sintaksičke promene u smislu promene reda reči u pozajmljenoj složenici (ili sintagmi); i 2. „loanblends”, koje podrazumevaju podržavanje stranog modela delimično domaćim, a delimično stranim morfemama, tj. ujedno i importaciju i supstituciju na morfološkom nivou (u suštini hibridne tvorenice). *Loanshifts*, kao kategorija, mogu da uključe i semantičku promenu

domaće reči pod dejstvom sličnosti sa stranim uzorom (Winford, 2003: 42-44). U Haugenovu klasifikaciju Winford je uneo terminološke novine i jednu potpuno novu kategoriju kada je japanski jezik u pitanju – pseudoanglicizme tvorene isključivo stranim elementima (treća kategorija pod „native creations“):

Tabela 1.1. Vinfordova klasifikacija leksičkog pozajmljivanja (po ugledu na Haugenovu)¹:

Types	Processes involved
I Borrowings (modeled on the donor language)	
A Loanwords	
1 „Pure” loanwords	Total morphemic importation of single or compound words Varying degrees of phonemic substitution Possible semantic change
2 Loanblends	Combination of native and Imported morphemes
2a Derivational blend	Imported stem + native affix Native stem + imported affix
2b Compound blend	Imported stem + native stem
B Loanshifts (loan meanings):	
1 „Extensions” (semantic loans)	Shifts in the semantics of a native word under influence from a foreign word a. Phonological resemblance b. Partial semantic resemblance
2 Loan translations	Combination of native morphemes in imitation of foreign pattern
II Native creations	
1 Purely native creations	Innovative use of native words to express foreign concepts
2 Hybrid creations	Blends of native and foreign morphemes to express foreign concepts
3 Creations using only foreign morphemes	Combinations of foreign morphemes for new concepts

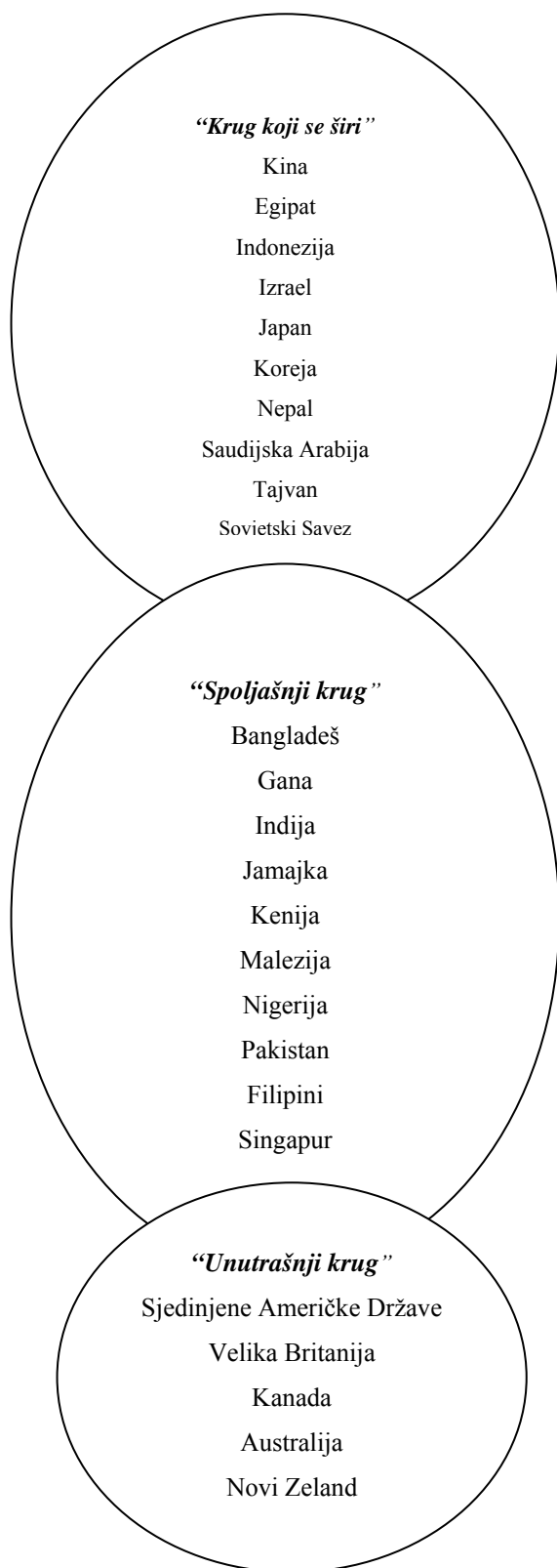
(ibid.: 45)

¹ Ovde je dat skraćeni prikaz Vinfordove tabele, ne uključujući treću kolonu, „Examples”, koja sadrži primere reči svih podkategorija (izuzeli smo je iz razloga što primeri pripadaju različitim jezicima). Za detaljniji prikaz tabele, kao i dodatna objašnjenja v. Winford, 2003: 45. Za tip derivata „domaća osnova + strani afiks”, koji je malo zastupljen u japanskom jeziku, Vinford u tabeli daje primer *ichigo-eido* „strawberry” + *-ade*. Za primer koji se odnosi na inovaciju u tabeli, tj. pseudoanglicizam tvoren isključivo engleskim elementima, Vinford uzima *wan-man-kaa* „autobus bez konduktera” < engl. *one + man + car*.

Hijerarhija pri pozajmljivanju se može uočiti na više nivoa. Ona se ogleda u vrsti reči i njenoj sintaksičkoj ulozi u okviru rečenice – imenice i pridevi se lakše pozajmljuju, dok glagoli, koji sa rekcijским dopunama predstavljaju okosnicu u rečenici, teže. Strukturna kompleksnost takođe utiče na pozajmljivanje, tako se morfološki jednostavnije reči češće pozajmljuju od onih strukturno kompleksnijih (Clyne, 2005). Intenzivno leksičko pozajmljivanje mora predhoditi gramatičkom pozajmljivanju (npr. pozajmljivanju derivacionih morfema), a takođe može dovesti i do pozajmljivanja fleksionih morfema, tako što u jezik primalac uđu zajedno sa pozajmljenom reči (latinski oblici množine u engleskom) (Winford, 2003: 53-57). Takav primer bi predstavljalo i englesko pluralno -s u japanskom. Japanski jezik takođe predstavlja primer koji opovrgava tradicionalno stanovište o nepozajmljivanju bazičnog vokabulara, za koje Vinford tvrdi da se pokazalo da ima mnoge manjkavosti (ibid.: 53).

1.2.3. Kačruov model koncentričnih krugova

Kachru (1996) polazi od ideje da je lingvistički centar engleskog izmešten i zastupa koncept policentričnosti. Kreirao je uticajni model širenja i upotrebe engleskog, koji se sastoji od tri koncentrična kruga: unutrašnji krug („the inner circle”), spoljašnjeg kruga („the outer circle”), i kruga koji se širi („the expanding circle”). Svaki od ova tri kruga predstavlja po jedan model usvajanja i upotrebe engleskog u različitim kulturnim kontekstima: engleski kao maternji jezik („norm-providing”, sâm propisuje pravila), engleski u postkolonijalnim državama („norm-developing”, koji još uvek razvija svoje standarde) i krajnji krug je engleski u zemljama u kojima se on uči kao strani jezik („norm-dependent”, koji standard traži uglavnom u američkoj ili britanskoj varijanti).

Dijagram 1.1. Model tri koncentrična kruga širenja i upotrebe engleskog („Three concentric circles”, Kachru, 1996: 71)

Kačru engleski po rasprostranjenosti naziva transkulturnim i translingvističkim univerzalnim jezikom. Prema Kačruovom modelu, Japan pripada „krugu koji se širi”: engleski u Japanu nije zvanični jezik, nije posledica kolonizacije i ne funkcioniše kao *lingua franca*. Procenat anglicizama u okviru pozajmljenica je 81% (podatak iz 1979), i ta cifra nije karakteristična samo za japanski, već je situacija slična i kod mnogih drugih većih jezika u „krugu koji se širi” (Kachru, 1994).

Kačru daje i značajnu tabelu karakterističnih stavova koji predstavljaju shvatanja o uticaju engleskog, iznetih u vidu suprotstavljenih krajnosti.

Tabela 1.2. Polarizovani stavovi prema engleskom (Kachru, 1996:76)

Pozitivno	Negativno
Nacionalni identitet	Anti-nacionalizam
Književni preporod	Protiv domaće kulture
Kulturno ogledalo (za domaću kulturu)	Materijalizam
Sredstvo modernizacije	Sredstvo nametanja zapadne kulture
Liberalizam	Okorenjenost
Univerzalnost	Etnocentrizam
Otvorenost	Permisivnost
Tehnologija	Podeljenost
Nauka	Otuđenje
Mobilnost	Kolonijalizam
Pristupačnost	

Kačru smatra da teorija jezika u kontaktu mora da obuhvati sociolingvističke varijable pri kreiranju konceptata i metodologije kada je širenje engleskog jezika u pitanju („Englishization”, „engleskizacija”, kako je Kačru naziva) (Kachru, 1994: 136). Prema njegovom mišljenju, ova „engleskizacija” zauzima posebno mesto u okviru kontaktne lingvistike iz sledećih razloga: 1. po prvi put u istoriji je jedan jezik uspostavio kontakt sa svakom jezičkom porodicom, i formalno i funkcionalno (kontakt nije ograničen samo na jednu funkciju, npr. religijsku, kao što je to bio slučaj sa arapskim); 2. sociolingvistika engleskog je jedinstvena po rasponu funkcija koji obavlja, prema dubini kulturnog uticaja, zasebnih identiteta koje ima van „unutrašnjeg kruga”, i dalekosežnog društvenog uticaja kada su korisnici u pitanju; i 3. stavova koji se prema njemu zauzimaju, bilo da se radi o odobravanju ili negodovanju, uvek je uključen faktor prestiža.

Što se tiče pozajmljivanja na leksičkom nivou, Kačru daje sledeću klasifikaciju pozajmljenica (Kachru, 1994), koju ćemo skraćeno prikazati u okviru tabele.

Tabela 1.3. Klasifikacija pozajmljivanja na leksičkom nivou (podaci za tabelu preuzeti iz Kachru, 1994)

-
- i Pozajmljenice („Loan words”, fonološki adaptirane)
 - ii Pseudoanglicizme („Loan shifts”, „internal creations”, domaće kreacije)
 - a Proširenje značenja („Extension”)
 - b Prevedenice („Translation”)
 - iii Hibridizacija („Hybridization”, kombinacije domaće i strane reči)
 - iv Naporedne leksičke setove („Parallel lexical sets”, naporedne pozajmljenice iz više jezika sa istom funkcijom)
-

U kategoriju domaćih kreacija („loan shifts”) Kačru svrstava prevedenice i semantičke promene na modelu. Što se uticaja gramatike J_d na J_p tiče, Kačru daje samo uopštenu podelu prema: 1. modusu upotrebe („mode-dependant”), tj. da li se neko obeležje koristi u pisanom ili govornom jeziku, i koliko često; i 2. registru („register-dependant”), odn. da li se dato obeležje koristi u jeziku novina, medija, zakonodavstvu i sl. Ovakva gramatička obeležja uglavnom vode poreklo iz doslovnog prevoda iz engleskog, i takvom praksom su ušla u širu upotrebu. U japanskom je to slučaj sa sve manjim korišćenjem elipse u rečenici i upotrebe *anata* pod uticajem engleskog „you”. Van nivoa reči i rečenice, karakteristično za uticaj J_d jeste da se među pozajmljenicama mogu uočiti zasebne grupe reči i stilovi specijalizovani za određenu tematiku, kao što je to sport u japanskom.

Usvajanje stranog jezika podrazumeva usvajanje novih jezičkih obrazaca i njihov uticaj na J_p , koji se može menjati u smeru koji mu nije bio inherentan. Liberson (Liebersson, 1981) je, predlažući listu činilaca koji utiču na širenje jednog jezika kao „internacionalnog” oruđa komunikacije, došao do značajnog zaključka da po učvršćivanju položaja, uloge i upotrebe stranog jezika u komunikaciji, socijalni činioci koji su uslovljavali njegovo prihvatanje na prvom mestu, ne moraju više biti prisutni.

Kačru (Kachru, 1994) pitanjima kontaktne lingvistikacije u Aziji prilazi sa sociolingvističkog stanovišta. U jezicima Azije engleski ima lokalni identitet, a „engleskizacija” jezika je deo procesa modernizacije.

Postoje dve hipoteze kada je motivisanost za preuzimanje mnoštva reči iz engleskog u jezicima Azije u pitanju (Kachru, 1994): 1. hipoteza o deficitu; i 2. hipoteza o dominaciji. Hipoteza o deficitu kaže da do pozajmljivanja dolazi kada u jeziku postoje leksičke praznine i cilj pozajmljivanja je da taj nedostatak nadomesti. Hipoteza o dominaciji, sa druge strane, drži da među kulturama u kontaktu dolazi do odmeravanja važnosti i moći, i ukoliko je jedna dominantnija, pravac pozajmljivanja će biti od dominantnije ka podređenoj.

1.3. Definicija anglicizma

1.3.1. Definicija anglicizma sa aspekta tvorbe reči

Pozajmljivanje, kao jedan od vidova nastanka novih nominacionih jedinica, ostaje po strani pri klasifikaciji tvorbenih načina. Iako uključuje „proces stvaranja novih reči”, pozajmljivanje ne spada direktno u tvorbu reči, već predstavlja poseban vid obogaćivanja leksike (Stanojčić, 1992: 123). Kod pozajmljivanja prof. Stanojčić razlikuje dva osnovna metoda: 1. direktno pozajmljivanje osnovnog oblika; i 2. leksički kalk; tome dodajući postojanje prefiksoida i sufiksoida koji su nastali pozajmljivanjem iz stranih jezika.

Zastupnici šireg shvatanja tvorbe reči pozajmljivanju dodeljuju značajniji status. Umesto termina „tvorba reči” O. Mišeska-Tomić predlaže „sekundarna tvorba reči” („*secondary word formation*”), jer definicija tvorbe reči kao „tvorbe sekundarnih leksičkih jedinica tvorbenim procesima” ne uključuje neke procese na koje nove reči ulaze u leksikon, kao što je npr. pozajmljivanje. Međutim, u oba slučaja radi se o inovacijama u leksikonu (1995: 120). Odmah po ulasku pozajmljene reči u upotrebu ili *post festum*, ona u sebe uključuje tvorbene načine. Aplikacijom nekog od tvorbenih načina dolazi do adaptacije date reči.

Jedna od važnih karakteristika pozajmljenice je nedostatak motivacije. Uopšteno, reči mogu pripadati dvema kategorijama: 1. one mogu biti motivisane, ukoliko se oseća njihova značenjska veza sa drugom reči, od koje je nastala; i 2. nemotivisane, ukoliko se ta veza izgubila. Ne samo pozajmljenice, nego i domaće reči

moгу spadati u kategoriju nemotivisanih, naročito ako su kratke. Pozajmljenice mogu biti i motivisane (Klajn, 1967), ako su sastavljene od dve pozajmljenice samostalno upotrebljene, ili od dva tvorbena elementa stranog porekla (afiksa i osnove). Kod skraćenih formi i blendi je očuvana značenjska veza sa konstituentima od kojih su nastale, pa se može reći da su motivisane. Međutim, ako se primarna, duža reč izgubi iz sistema i na njeno mesto dođe skraćeniца, ta skraćena forma se posmatra kao tvorbено usamljena, nemotivisana reč.

1.3.2. Definicija anglicizma u japanskom jeziku

Termin anglicizam (*ei shakuyōgo*) u literaturi se koristi mnogo ređe od termina koji su sveobuhvatniji, kao *katakana go* („reči pisane katakanom”), *gairaigo* („pozajmljenice”, doslovno „tuđice”). Zanimljivo je primetiti da se *gairaigo* koristi mnogo češće od svog konotativno blažeg ekvivalenta *shakuyōgo*, iako je razlika u prevodu između ova dva termina „tuđica” – „pozajmljenica”. Termin koji je takođe u upotrebi kod nekih lingvista jeste *yunyūgo*, „uvezenica”, i u tom slučaju se pravi razlika između *shakuyōgo* ili *yunyūgo* i *gairago*, a ova druga kategorija predstavlja neasimilovanu reč. Najmanje semantički proziran termin jeste *denraigo*, ili u približnom prevodu „uvedeniца”. U srpskoj lingvistici *pozajmljenica* je opšteprihvaćeni termin, dok *tuđica* ima značenje nedovoljno adaptirane reči, koja se oseća kao strana. Zbog svih promena kroz koje engleska reč prolazi, termin „pozajmljenica” neki lingvisti smatraju neprikladnim (Prčić, 2004: 128; Stanlaw, 2004: 20). Prema Stenlou (Stanlaw, ibid.), prikladniji termin bi bio „leksika inspirisana engleskim” („English-inspired vocabulary items”).

Šimabukuro (Shimabukuro, 2003) izdvaja nekoliko osnovnih karakteristika pozajmljenice, koje možemo sažeti na sledeći način: 1. to su reči pridošle iz stranih (prevashodno evropskih) jezika kao deo kulture govornika tog jezika; 2. te su reči prilagođene japanskom jeziku u procesu adaptacije; 3. njihovi elementi služe za tvorbu pseudoanglicizama (*waseiyōgo*); i 4. pozajmljenice (*gairaigo*) ne obuhvataju reči preuzete iz kineskog (*kango*). Masatakina podela anglicizama (Masataka, 2007: 38) unekoliko podseća na podelu koju je dao Prčić (2004). Masataka anglicizme deli na: a)

proste anglicizme (*tanjun shakuyō*); b) leksičke kalkove (*honyaku shakuyō*); i c) transfer značenja (*tenyō*), pozajmljivanje značenja na domaću formu. U proste anglicizme spadaju: 1. anglicizmi preuzeti u izvornom obliku, zatim adaptirani; 2. skriveni anglicizmi, u okviru kojih se razlikuju oni transfonemizirani u vidu ideograma i anglicizmi homofoni sa domaćim rečima; i 3. pseudoanglicizmi (ibid.: 40).

Broj anglicizama u japanskom dostiže 25000-30000, što predstavlja 80-90% od ukupnog procenta stranih reči u japanskom¹. 58% od ovog korpusa predstavlja bazični vokabular – to su reči uključene u udžbenike u osnovnoj i srednjoj školi. Na osnovu analiziranog korpusa (koji se ograničava na školske udžbenike) Masataka zaključuje da najveći broj pozajmljenica pripada kategoriji imenica, dok pozajmljenih prideva i glagola ima srazmerno malo (ibid.: 85, 90-94).

Išivata (Ishiwata, 1985: 72-73) kao uobičajenu navodi tematsku podelu anglicizama na: opšte i stručne, opšti dalje kao podgrupe obuhvataju anglicizme vezane za pojmove iz svakodnevnog života, anglicizme iz tzv. „intelektualne” sfere, i anglicizme vezane za trgovinu. Pri razmatranju pojedinačnih primera pozajmljenica u japanskom jeziku, Išivata (Ishiwata, 1985: 123-130) dolazi do zaključaka o razlozima upliva mahom engleskih reči, koji se mogu ukratko izneti na sledeći način: 1. anglicizam (naročito akronim) je po formi kraći od ekvivalentne japanske *kango* složenice, što olakšava njegovo širenje u upotrebi; 2. dominantnost engleskih pozajmljenica u odnosu na nemačke sa morfološkog stanovišta objašnjava kraćom formom engleske složenice naspram duge nemačke; 3. engleske složenice po strukturi liče na one tvorene kineskim elementima; 4. internacionalni prizvuk pozajmljenice; 5. homofonija složenica tvorenih elementima po poreklu iz kineskog jezika – ukoliko se upotrebi anglicizam značenje može biti jasnije (ovo pravilo o homofoniji se odnosi samo na govorni jezik, dok su u pisanom, zahvaljujući semantičkoj prozirnosti ideograma, reči kineskog porekla dominantne).

¹ Prema podacima Japanskog nacionalnog instituta za izučavanje japanskog jezika iz 1964, 37% reči spada u izvorno japanske, dok je 48% njih izvedeno iz kineskog, 10% je iz drugih jezika, sa još dodatnih 6% hibridnih reči. Od pomenutih 10% reči iz drugih jezika, 7,29% pripada engleskim, dok su drugi zastupljeni zapadni jezici brojačano određeni sa ukupnim učešćem od 0,5% (francuski) ili manjim (prema Loveday, 1996: 41, 47-48).

Činioci koji se kose sa širenjem anglicizama su u mnogim slučajevima duga forma adaptirane pozajmljenice (jednosložna leksema *text* posle fonetske adaptacije u japanskom glasi *tekisuto*, reč od četiri more), i homofoničnost engleske reči – primer koji mnogi autori navode je *raito* kao nosilac značenja dve različite lekseme: *light* i *right* (Ishiwata, 1985; Shimabukuro, 2003).

Iako je na snazi opšte pravilo da anglicizmi prate akcenatske obrasce japanskog jezika, u novijim istraživanjima fonetskih karakteristika anglicizama i položaja akcenta u pozajmljenicama Kanai i Šindo (Kanai i Shindo, 2001) dolaze do zaključka da se anglicizmi u govornom japanskom pokušavaju izgovarati što bliže engleskom modelu, naročito na polju akcenta.

Procenjuje se da je 10% leksikona standardnog japanskog rečnika stranog porekla (najvećim brojem iz engleskog), kao i 13% reči koje se koriste u svakodnevnom govoru. Poreklom iz engleskog je 60-70% novih reči koje se dodaju dopunjenim izdanjima rečnika (Honna, 1995:45). Broj pozajmljenica konstantno raste, dok je 1972. *Sanseido Gairaigojiten* (*Sanseido Dictionary of Loan Words*) sadržao oko 33.000 odrednica, 2005. treće izdanje rečnika *Sanseido Konsaisu Katakana Jiten* (*Concise Dictionary of Katakana Words*) sadrži 45.000 odrednica i 7,500 akronima (Kowner i Daliot-Bul, 2008).

Tabela 1.4. Hronološki prikaz porasta pozajmljenica u rečnicima (podaci za tabelu preuzeti od Kowner i Daliot-Bul, 2008):

1859.	1,4%	<i>Genkai Dictionary</i>
1956.	3,5%	<i>Reikai Kokugojiten</i>
1972.	7,8%	<i>Shin Meikai Kokugojiten</i>

Sfera upotrebe japanskog termina i ekvivalentne engleske pozajmljenice može se dosta razlikovati, kao kod primera E *reipu* za J *gōkan*, „rape” (Stanlaw, 2010: 44). Veliki broj anglicizama može biti specijalno namenjen određenim temama, a njihova upotreba karakteristična za žensku ili mušku populaciju – kao što su romantične teme ili sport (fudbal, bezbol, golf) (Bolton i Kachru, 2006). Pored toga, mogu se koristiti u svrhu jezičke zabave („language play”) (Gottlieb, 2005, 2011a, 2011b; Scherling, 2012).

1.3.3. Nivoi adaptacije anglicizama

Adaptacija anglicizama koju je dala Kej (Kay, 1995: 68-72) može se sažeti u ove četiri kategorije: 1. ortografska: gotovo sve pozajmljenice se pišu katakanom, i imaju uglavnom jedan oblik koji je standardizovan, opšteprihvaćen; 2. fonološka: na njih se primenjuje sistem japanskih mora (C+V); 3. morfološka: prilikom prilagođavanja japanskom fonološkom sistemu, neke pozajmljenice rezultuju mnogo dugačkim replikama, te trpe promene u obliku; i, 4. semantička: reči dobijaju nova značenja (*manshon* od „mansion” u značenju „skup blok stanova”). Kod treće kategorije, Kej razlikuje sledeće postupke pri morfološkoj adaptaciji: a) skraćivanje, „truncation”; b) preuzete akronime; c) hibridne složenice tvorene japanskim i engleskim elementom (*haburashi* = *ha* „zub” + *E brush*); i d) složenice tvorene samo engleskim elementima, tj. neologizmi, ili *wasei eigo* (*pureigaido*, „play + guide”, *Ee ticket office*).

1.4. Definicija pseudoanglicizma

1.4.1. Definicija pseudoanglicizma sa aspekta teorije jezika u kontaktu

Posebnu grupu anglicizama čine pseudoanglicizmi. To su reči tvorene elementima anglicizama, koje kao takve u engleskom ne postoje, odnosno „sekundarni anglicizmi” (v. Tabelu 1.1. Vinfordova klasifikacija leksičkog pozajmljivanja, i diskusiju u potpoglavlju 1.2.2). Iako i promene u osnovi anglicizma u vidu njenog skraćanja spadaju u sekundarnu adaptaciju (Filipović 1986, 1990), u radu ćemo terminom pseudoanglicizma obeležiti „domaće kreacije“ i koristićemo ga u tom užem značenju.

1.4.2. Definicija pseudoanglicizma u japanskoj lingvistici

Irvin smatra da se u definiciju pozajmljenice mora uneti istorijska perspektiva, i pozajmljenicama naziva reči koje su usvojene posle sredine 16. veka (Irwin, 2011: 10).

Termin koji se najčešće koristi da označi pseudoanglicizme u japanskom je *wasei eigo* ili, doslovno, „engleski tvoren u Japanu” („made-in-Japan English words”). Ove reči nisu pozajmljenice, već strane reči (formanti) uz pomoć kojih su stvorene specifično japanske kreacije. Broj ovakvih reči procenjuje se na 2000 (podatak iz 1997. je 1200–1600) (Shimabukuro, 2003). Masataka (2007: 40-41) kod pseudoanglicizama razlikuje sledeće kategorije: a) pseudoanglicizmi tvoreni pod uticajem japanskog tvorbenog modela (*supiido daun* ← „slow down” ili *puraisu daun* ← „discount”); b) novotvorene akronime; c) semantičke ekstenzije (*wasei yôhō*, Se); i d) pseudoanglicizme nastale skraćanjem forme modela i derivate (npr. izvođenje novih glagola nastavkom *-ru*). Tvorba pseudoanglicizama predstavlja veoma plodno tlo nastanka novih reči u japanskom (Miller, 1997; Stanlaw, 2004).

Jedan od najuobičajenih načina na koji *wasei eigo* nastaju je novom kombinacijom dve reči da bi se stvorila nova reč ili koncept, i u toku tog procesa te dve reči mogu da dožive prilične semantičke i fonološke promene. Iako postoji svest Japanaca o tome da ova grupa reči nisu prave pozajmljenice, a u literaturi se može naći pravljenje formalne razlike između *wasei eigo*-a, kao japanske inovacije, i *katakana eigo*-a, nije uvek lako razlučiti ove dve kategorije (Miller, 1998: 124). Milerova navodi dva ključna problema u vezi sa klasifikacijom pseudoanglicizama: 1. ulaženje u trag prelaska reči je kompleksan zadatak, jer neke reči mogu biti pozajmljene direktno iz J_a , a ne preko engleskog kao J_p (*gurume tanbo* „gourmet sleuthing”, gde je *gurume* iz zapravo iz francuskog); i 2. klasifikacija reči kao *wasei eigo* bez znanja da takva kombinacija reči već postoji u jednom od dijalekata ili registra engleskog (*kyatchi fureezu* „catch phrase”, koja se koristi u američkoj varijanti engleskog u domenu marketinga i nije japanska kreacija, ali nepoznavajući američke varijante engleskog može da se učini da jeste). Prednosti ovakvih reči, prema Milerovoj, jesu da nema dublje kulturološke motivacije da se zadrži njihovo izvorno značenje, pošto se radi o stranim rečima, što doprinosi bržoj inovaciji.

1.5. Elipsa, fragmentne skraćenice i blende

Tvorbene procese kojima nastaju fragmentne skraćenice i eliptični oblici, kao vidove skraćivanja forme reči, radi preglednosti razmatraćemo u okviru odeljka pod ovim nazivom. Zbog slučajeva kada se blende približavaju fragmentnim skraćenicama, iako *per se* predstavljaju jedan vid slaganja, i blende su u razmatranju priključene ovim klasama reči.

a) Elipsa. Elipsa kod nekih japanskih lingvista ima prevashodno značenje brisanja reči, fraze ili dela fraze na nivou rečenice (v. Martin, 1988: 1063-1065; Okamoto, 1985). Takva elipsa spada u domen sintakse. Elipsa ima svoj status i u okviru tvorbe reči. „Ellipsis in morphology is defined as the omission of a part of a word or parts of words or phrases, e.g. *exam* < *examination*, *fab* < *fabulous*, *ma'am* < *madam*, *phone* < *telephone*, *weekly* < *weekly newspaper*, *prom* < *promenade concert*, *finals* < *final exams*” (Milojević, 2000: 63-64, s.v. *ellipsis*). Među navedenim primerima možemo razlikovati dva tipa reči: 1. rezultat procesa brisanja jednog člana u dvočlanom izrazu bez menjanja značenja izraza (*weekly* < *weekly newspaper*, *finals* < *final exams*); i 2. brisanje dela reči ili izraza (*exam* < *examination*, *phone* < *telephone*, *prom* < *promenade concert*). U prvom slučaju, u srpskoj lingvistici se koristi termin supstantivizacija (v. Otašević, 1997).¹ U drugom slučaju, elipsa se približava tvorbenom načinu skraćivanja – *shortening*, tj. jednočlanim fragmentnim skraćenicama (usp. primere prof. Milojević s.v. *shortening (final clipping)*: *cinema* < *cinematograph*, *lab* < *laboratory*, *pub* < *public house*, *fab* < *fabulous*, *pop music* < *popular music*). Dalje u

¹ Ovaj termin se ne sme pomešati sa konverzijom. On podrazumeva nastanak lekseme na osnovu višechlanog (dvočlanog) izraza, u okviru tvorbenog procesa univerbacije (univerbacije). „Pod univerbacijom [univerbacijom u širem smislu] na leksičkom nivou u lingvističkoj literaturi se smatra:

1) tvorba monoleksemnih nominata na osnovu višechlanih (motivisanih) naziva, i to:

- a) derivacijom (*neutronska bomba* – *neutronka*)
- b) supstantivizacijom (*razredni starešina* – *razredni*)
- c) sinegdohom (*predmeti od srebra* – *srebro*)
- d) kompozicijom (*igrač prve lige* – *prvoligaš*)

2) simplifikacija višechlanih naziva

- a) kontekstna (*vlada SRJ* – *Vlada*)
- b) skraćivanjem (Srpska akademija nauka i umetnosti – *SANU*)” (52-53).

istom poglavlju, prof. Milojević navodi da se za izostavljanje srednjeg dela reči ili izraza upotrebljava termin elipsa (takođe *syncope*, *phonetic elision*): *maths* < *mathematics*, ali i takvi primeri kao *cablegram* < *cable telegram*, *mailomat* < *mail automat*, koji se mogu protumačiti i kao blende sa sačuvanom jednom reči u celini; a obrađuje ih pod poglavljem fragmentnih skraćenica (Milojević, 2000: 179-181). Može se zaključiti da polisemičnost i širina termina elipsa, i njeno izjednačavanje sa terminom fragmentnih skraćenica (*shortening*) može da dovede do mnogih zabuna. Stoga ćemo se ovde ograničiti na definiciju elipse kao brisanja jednog člana u dvočlanom izrazu bez menjanja značenja izraza, odn. onome što se u srpskom jeziku blisko terminu supstantivizacije (*ribingu* „living” < *ribingu ruumu* 'living room')¹. U takvim primerima možemo govoriti o brisanju jednog člana u dvočlanom izrazu, izrazu koji kao celina ima funkciju imenice, i zadržavanje njegovog prvog člana, po obliku prideva. Takav pridev se dalje supstantivizira, i počinje koristiti kao imenica. Ovakva supstantivizacija bi se mogla označiti kao „formalna” u japanskom jeziku, jer, pošto se radi o pozajmljenici, svest o tome da se radi o pridevu ne mora postojati. Dodatni razlog za takvo stanovište jeste da se, kao što ćemo u daljem izlaganju videti, svi engleski pridevi prilikom primarne adaptacije u japanskom jeziku usvajaju kao imenice. Stoga nalazimo da je upotreba termina elipsa u ovom slučaju pogodnija, jer su promene kroz koje reči prolaze u većoj meri „formalne” nego „funkcijske”, pre se radi o promeni oblika reči (njenom pojednostavljivanju) nego o promeni njene funkcije. Opravdanje za izdvajanje elipse kao posebnog tvorbenog načina suprotstavljenog fragmentnim skraćenicama nalazimo u samoj strukturi reči nastalim, prema našem mišljenju, ovim dvoma različitim procesima:

- a) *ribingu ruumu* > *ribingu*
- b) *paasonaru konpyuutaa* > *pasokon*

Kao formalni kriterijum uzimamo kvalitet dela koji se iz fraze briše. U primeru a) se

¹ Prof. I. Klajnu dugujem zahvalnost za objašnjenje i primer procesa elipse i supstantivizacije u italijanskom, *il living*, sa istovetnim značenjem.

radi o čitavoj reči kao prostoj nominacionoj jedinici koja se iz izraza briše, dok u primeru b) izostavljeni delovi predstavljaju fragmente proizvoljne dužine, a ne reči, pa čak ni formante. Ukratko, dok se u prvom slučaju radi o brisanju jedne značenjske jedinice, u drugom slučaju izbrisani delovi su bez značenja, kao i delovi reči koji su zadržani u novoj nominaciji.

U radovima Nišia (Nishio, 1988), Išivate (Ishiwata, 2001), Hioke (Hioka, 2001) i Nišihare (Nishihara et al., 2001) ne pravi se razlika između fragmentnih skraćénica i elipse prilikom analize primera u smislu kvaliteta delova reči ili reči koje se brišu. Kod Išina (Ishino, 1983, 1996) se takva razlika uspostavlja, i na taj način su primeri razdvojeni u analizi, ali se terminološki ne pravi distinkcija među njima, već se svi primeri svrstavaju u kategoriju *tanshuku go* (*clipping*, fragmentne skraćénice). Irvinova analiza (Irwin, 2011) predstavlja dobar primer gde su dva tvorbená procesa terminološki razdvojena i zasebno obrađena, ali su neki od njegovih primera diskutabilni.

b) Fragmentne skraćénice.¹ Ovaj tvorbeni proces podrazumeva proizvoljno brisanje jednog dela reči, ili po jednog dela oba člana dvočlanog ili višečlanog izraza. Element koji se izostavlja i element koji ostaje nije morfema. U japanskom jeziku se najčešće realizuje brisanjem zadnjeg dela oba člana kod dvočlanih leksema. Išivata (Ishiwata, 1985) navodi da ovakav tvorbeni proces skraćívanja anglicizama prati model skraćívanja kineskih pozajmljenica (*kokuren* < *kokusai rengoo*). U japanskoj lingvistici se ovaj proces naziva *tanshuku*, a opšteprihvaćena klasifikacija obuhvata *shôryaku* (brisanje prednjeg elementa u reči ili izrazu), *chûryaku* (brisanje srednjeg dela) i *kôryaku* (brisanje zadnjeg dela). Reč koja podleže skraćívanju ne mora biti sastavljena od više morfema, može biti i jednomorfemska.

Tvorbeni proces skraćívanja u engleskom (*clipping*, *shortening*) pokazuje mnoge sličnosti sa japanskim. Adams „clipping” definiše kao: „This term refers to the process by which a word of two or more syllables (usually a noun) is shortened without a change in its function taking place.” (1973: 135). Po formalnom kriterijumu, izdvajaju se tri grupe fragmentnih skraćénica u engleskom jeziku: 1. brišu se svi slogovi osim prvog, ili prva dva (*photo*, *gym*, *advert/ad* i sl. naspram *photograph*, *gymnasium*,

¹ Termin skraćénice za proizvode ovakve tvorbe je nepodesan u srpskom jeziku zbog veze sa pravopisom. O postojećim terminima „formantne skraćénice”, „skraćéničke složenice”, itd. v. Klajn 2003.

advertisement)¹; 2. sačuvan je samo poslednji deo reči od koje se polazi (kao *phone* naspram *telephone*, *plane* naspram *aeroplane*); i 3. izostavlja se srednji deo reči (*fridge* naspram *refrigerator* ili *flu* naspram *influenza*) (ibid.: 135-136). Radi kasnijeg poređenja sa fragmentnim skraćenicama anglicizmima u japanskom, navešćemo nekoliko zasebnih slučajeva pri skraćivanju reči u engleskom jeziku:

1. neke skraćenice ovog tipa dobijaju nastavak *-y* ili *-ie* (*Aussie* od *Australian*, *bookie* od *bookmaker*) (Marchand ga naziva „additional pet suffix”, tj. hipokoristični sufiks);²
2. neke zadržavaju pluralno *-s* ili, pak, dodaju *-s* iako ga osnovni oblik nema (*maths* od *mathematics*, ili *turps* od *turpentine*);
3. nepravilno skraćivanje (*bike* od *bicycle*, *pram* od *perambulator*).

Marčand razlikuje tri vrste fragmentnih skraćenica: „1) Back clipping (**lab** for *laboratory*), 2) Fore-clipping (**plane** for *airplane*), 3) Clipping-compounds (**navicert** for *navigation certificate*; **Eurasia** for *Europe + Asia*)” (Marchand, 1969: 441). Ovaj poslednji primer u potpunosti dočarava zabunu do koje može da dođe pri klasifikaciji složenih fragmentnih skraćenica i blendi. Prema stanovištu koje ovde zastupamo, a i prema drugim autorima (Adams, 1973; Bauer, 1983), *navicert* jeste složena fragmentna skraćenica, ali *Eurasia* je blenda (i to tip blende u kojoj je drugi deo u potpunosti očuvan). Zatim, kod složenih skraćenica („clipping-compounds”) Marčand navodi, između ostalih, sledeće primere *capacitance* „capacity + reactance”, *greycing* „greyhound racing”, *positron* „positive electron”, koji su bliži blendama nego skraćenicama. Svestan ovakvog podudaranja, Marčand granicu između fragmentnih skraćenica i blendi vidi u semantici reči, u tome da li se radi o spoju dve nove ideje ili o skraćenju postojećeg izraza: „With the last group of words we are on the border line between clipped composites, formed as speech-economizing words, and the more or less arbitrary and artificial weldings made up of parts of words chiefly to suggest the fusion of several ideas.” I dalje: „As a matter of fact, the various types sometimes

¹ Posebno podložne ovom tipu skraćivanja su reči pridošle iz francuskog ili klasičnog grčkog i latinskog.

² Adamsova grupa tzv. skraćenih pridevsko-imeničkih fraza („clipped adjective-noun phrases”) je, po našem mišljenju, veoma bliske univerbizmima (u širem smislu): *con* od *confidence trick*, *prefab* od *prefabricated structure* i sl. Još bliže tom pojmu je dodavanje hipokorističnog sufiksa na skraćeni oblik složenice – u Marčandovom primeru *movie* od *moving picture* moglo bi se, prema terminologiji koja je na snazi u srbistici, raditi o univerbizmu, po modelu „lična karta > ličnjak”.

overlap and it is not always easy or possible to draw a clear line” (ibid.: 445-446).

O. Mišeska-Tomić (1995) navodi podatak da reči koje nisu složenice, retko podležu ovom tvorbenom načinu. Fragmentne skraćenice (clippings) deli na: 1. one kod kojih je izostavljen krajnji deo (*backclippings*); 2. one kod kojih je izostavljen prednji deo (*foreclippings*); i 3. one kod kojih je izostavljen prednji kao i krajni deo (*both end clippings*) (ibid.: 131).

Japanski modeli skraćivanja reči pokazuju dosta zajedničkih karakteristika sa engleskim. U japanskom su, kao i u engleskom, dva dominantna modela skraćivanja skraćenje zadnjeg dela reči (*kôryaku* ili *backclippings*) i skraćenje zadnjeg dela reči kod oba člana složenice („clipping-compounds” tipa *navicert*). Takođe, najveći broj skraćenica ovog tipa u japanskom predstavlja one dobijene skraćenjem složenica. Japanski i engleski takođe, kao što iz navedenih primera može zaključiti, dele istovetnu terminologiju kada je podela skraćenica u pitanju. U ovom radu će se skraćenice posmatrati sa aspekta ove podele, sa jednim dodatnim kriterijumom koji važi u japanskom jeziku, a to je da li su skraćenice „mešane” (*konshugo*) po etimološkoj vrsti reči koja ih tvori, ili su prosto skup dve skraćene forme anglicizma.

Prof. I. Klajn skraćenice razmatra u poglavlju pod nazivom „Skraćeničke složenice”, u okviru tvorbe slaganjem (2002: 165-172). Za primer iz Pravopisa iz 1993. *beomal* u značenju „beočinski malter”, Klajn predlaže novi termin, „fragmentne skraćenice” umesto u Pravopisu upotrebljenog „formantne skraćenice”. Termin „formantne skraćenice” ocenjuje kao nepodesan, stoga što delovi koji učestvuju u skraćenici najčešće nisu formanti, nisu morfeme. Iako tvrdi da se jedino „formantne skraćenice” mogu smatrati složenicama, i to složenicama posebnog tipa, ograđuje se rečima da je tačnije reći „da je to prelazna kategorija koja pripada kako skraćenicama tako i složenicama, mada se ne može identifikovati ni s jednim ni s drugima.” (ibid.: 169). Rad koji se bavi ovim skraćenicama u srpskom jeziku, daje njihovu klasifikaciju na tri modela: „sa skraćenom reči na prvom mestu, sa skraćenom reči na drugom mestu, sa obe skraćene reči”¹ (Klajn, 2002: 170). Ova podela je istovetna klasifikacijama ovih reči u engleskom i japanskom.

¹ Klajn zaključuje da, zahvaljujući svojoj vezi sa višečlanim sintagmama na osnovu kojih nastaju, one ostaju na nivou specifičnog naziva u srpskom jeziku, i nemaju karakter prave reči (ibid.: 172).

Opredelićemo se za podelu koja je na snazi u japanskoj i engleskoj lingvistici, gde je skraćivanje, zahvaljujući velikom broju primera, izdvojeno kao posebni tvorbeni proces, iako marginalan. Što se tiče terminologije, usvojićemo termin prof. Klajna, fragmentne skraćenice.

c) Blende. Blende predstavljaju formalni i semantički spoj dve reči u novu, dotad nepostojeću reč, pri čemu je arbitrarno preuzet po jedan element obe reči (to najčešće nije morfema) kao konstituent nove nominacione jedinice. Iako taj element ne mora biti morfema (značenjska jedinica), on u blendu unosi značenje reči koju predstavlja. Tako je blenda unija oblika i značenja dveju reči od kojih je nastala, s tim da je oblik skraćen, a značenje očuvano. Klasifikacije blendi se uglavnom zasnivaju na vrsti reči od kojih je sačinjena, ili odnosa koji se između te dve reči može uočiti. Tumačenje sa stanovišta funkcije njenih formanata bi bilo ispravno kada bi se pretpostavilo da blende nastaju u rečenicama, sjedinjavanjem rečeničnih delova, tj. sintagmi. Međutim, one nastaju u svesti pojedinca, koji ima potrebu samo da pojavu kategorizuje birajući iz paradigmatskog niza po jednu reč kao kvalifikativ. Tako nova reč nastaje samo kao spoj dva elementa, jednog, određujućeg, i drugog (koji u strukturi blende dolazi na prvo mesto) koji ga dopunjuje ili ograničava po značenju. Za blendu kao krajnji rezultat je samo bitno značenje koje njeni fragmenti nose.

U svojoj definiciji blende, Marčand (1969: 451) insistira na dve važne karakteristike blende: 1. njihovog nastanka slaganjem skraćenih formi reči; i 2. nemorfemskom karakteru elemenata od kojih je blenda skovana. Najiscrpniju klasifikaciju blendi na osnovu odnosa između njenih konstituenata daje Adams (1973: 148-160). Prema njegovoj definiciji, blenda je spoj elemenata reči, koje on naziva „splinters”. „Usually splinters are irregular in form, that is, they are parts of morphs, though in some cases there is no formal irregularity, but a special relationship of meaning between the splinter and some 'regular' word in which it occurs.” (ibid.: 142). Veza između fragmenata blendi („splinters”) i drugih reči u kojima se pojavljuju jeste u tome da, iako su ti elementi fragmenti bez značenja, u njima se može prepoznati nekadašnja morfema, što pogotovo važi u slučaju prefiksa ili sufiksa (ili njima sličnih elemenata, kao fragmenata *-otel*, *-tel*, *-el*¹ od *hotel*) preuzetih u sastav blende. Značajan

¹ Upotrebljava termin „rhymeme” da označi fragment („splinter”) *-otel* u tvorenicama *boatel*, *floatel*, *lorry-tel*, i opovrgava mu potencijalni status novog sufiksa *-el* usled nepravilnosti njegovog oblika koja se može uočiti pri tvorbenoj analizi.

Bauerov (1983: 234) doprinos jeste razmatranje potencijalnih kombinatoričkih mogućnosti na nivou distribucije fonema pri tvorbi blendi. On na primeru *dawk* „dove + hawk” razmatra druge mogućnosti fonetskog oblika ove reči, i zatim odbacuje neodgovarajuće forme koje bi dovele do nesporazuma u komunikaciji. Zaključuje da tvorac blende ima slobodu da od dve reči koje kombinuje uzme dužinu elemenata po volji, sve dok se to ne kosi sa kriterijumima lakog izgovora i ortografije (ibid.: 234-235). Prva od ove dve restrikcije u japanskom u nekim slučajevim može biti od značaja, ali je druga zbog japanskog sistema pisanja gotovo bez ikakvog značaja.

Prof. Milojević navodi dve značajne klasifikacije blendi (2000, s.v. *blends*, *blending*), koje ćemo sažeti na sledeći način:

1. na osnovu veze između dve reči koje ulaze u njen sastav, blende mogu biti naporedne („additive”) i „restriktivne” („restrictive”). Naporedne su blende među čijim delovima se može uočiti sastavni „i” odnos (smoke and fog > smog), a restriktivne su one koje imaju upravnu reč i modifikator koji stoji ispred nje, ograničavajući njeno značenje (spiced + ham > spam).
2. na osnovu kriterijuma koji delovi reči ulaze u njihov sastav: a) blende zvukovnog simbolizma („*pronaesthemes*”), b) blende nastale tvorbenim modelom sufiksacije, i c) blende nastale slaganjem – „compound blends” (imeničke, pridevske i glagolske i tzv. neoklasične, „neo-classical”).

Blende nastale tvorbenim modelom sufiksacije su po statusu problematične, jer se približavaju derivatima. Za imeničke, pridevske i glagolske blende važi pravilo da blenda pripada istoj vrsti reči kao i njeni konstituenti. Neoklasične blende su date kao zasebna kategorija zbog toga što jedan od njihovih delova predstavlja sufiksoid preuzet iz grčkog ili latinskog.

U analizu će se uključiti i podela koja važi u japanskoj lingvistici koja uključuje *konshugo*, tzv. mešane tvorenice, pa će se blende podeliti u dve kategorije: 1. one koje su tvorene anglicizmima, i 2. one koje su tvorene anglicizmom i kineskom pozajmljenicom, ili, eventualno, izvornom japanskom reči.

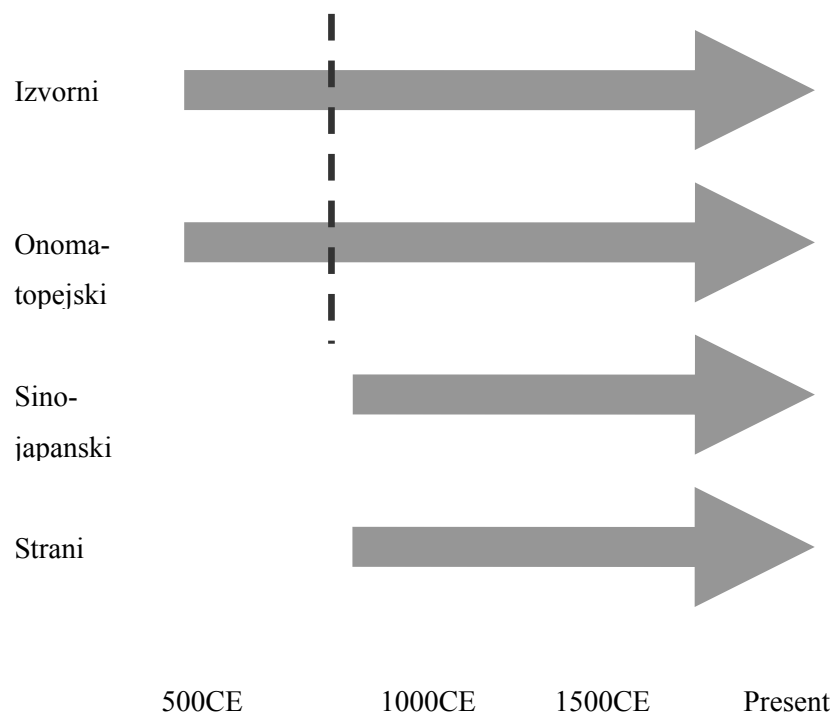
Promena koja se dešava kod svih „skraćenih formi” jeste stilska, jer se nove reči koriste u manje formalnim situacijama i nose sa sobom notu familijarnosti. Mnoge od njih predstavljaju neologizme i imaju efemeran karakter.

1.6. Revidirana uloga leksikona i etimološke podele reči sa aspekta teorije optimalnosti

Poznato je da je viševjekovni kontakt sa kineskim je odigrao značajnu ulogu u uspostavljanju nečega što Lavdej (Loveday, 1996) naziva „kontaktnom tradicijom” („contact tradition”), ili razrađenog modela preuzimanja leksike koji će biti upotrebljen i po kontaktu sa engleskim.

Iako u mnogome tačna, tvrdnja da japanski prolazi kroz adaptaciju po modelu za kineski u današnjoj lingvistici pokazala je određene manjkavosti. Iako anglicizmi prate osnovne postulate koji važe za SJ reči pri adaptaciji (Kovačević, 2010), detaljnija analiza njihove morfološke adaptacije pokazuje odstupanja. Autori koji su ukazali na ovakva odstupanja su Nonaka (1999, 2001) sa morfološke strane, i, najznačajnije, japanski predstavnici teorije optimalnosti (OT) koji su analizi adaptacije anglicizama prišli sa morfofonološkog stanovišta (Itô, 1990; Itô i Mester, 1994, 1995; Kitahara, 1996; Tsujimura, 1999; Nishihara et al., 2001; Fukazawa i Kitahara, 2005; Mutsukawa, 2009).

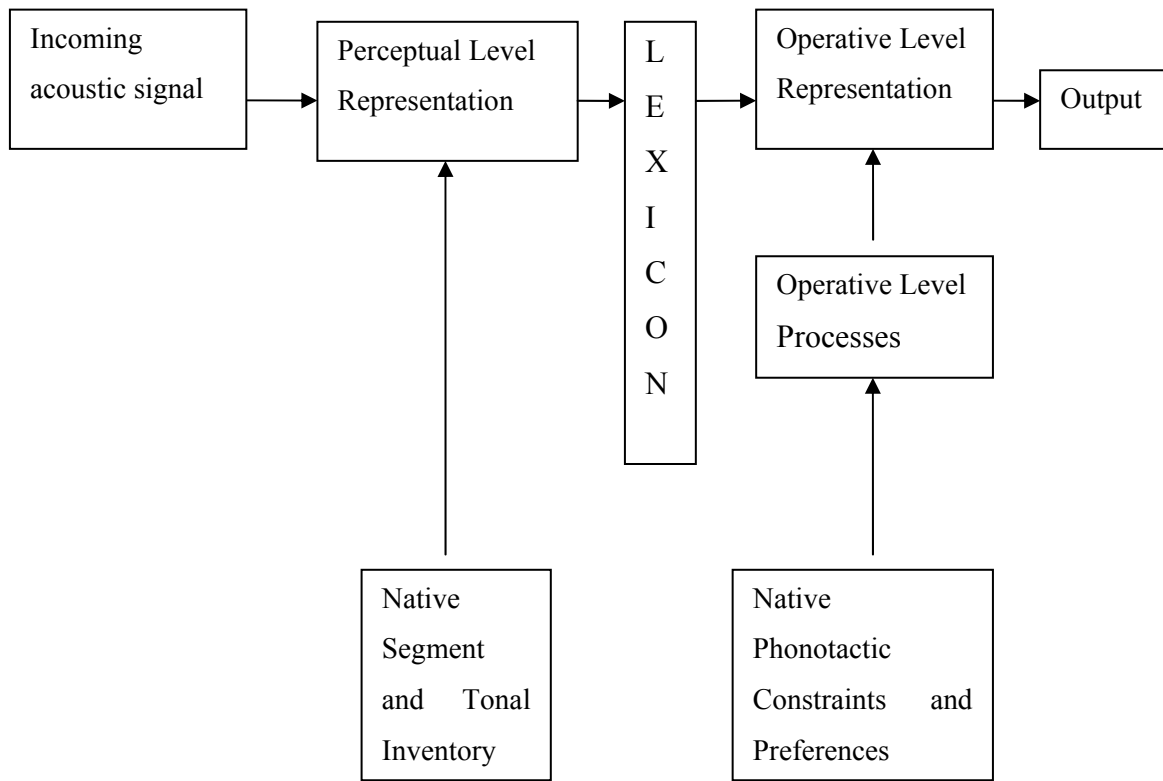
Poznato je da je japanski leksikon funkcionalno raslojen prema etimološkom poreklu reči na tri osnovne kategorije: izvorne reči (*wago*), pozajmljenice iz kineskog (*kango*) i pozajmljenice iz zapadnih jezika (*gairaigo*); kojima se u nekim podelama dodaje i četvrta kategorija onomatopeja (*giseigo* i *giongo*). Broj kineskih pozajmljenica prevazilazi broj izvornih japanskih reči, sa 47,5% naspram 36,7% (Loveday, 1986: 313), a mnoge *kango* reči su tvorene na japanskom tlu, i nisu pozajmljenice.

Dijagram 1.2. Dijahronijski prikaz leksičkih nivoa u japanskom leksikonu (preuzeto od Irwin, 2011: 4)

Kitahara (1996) predlaže novi model fonologije pozajmljenica u okviru teorije optimalnosti, zasnovan na tome da leksikon u japanskom igra posredničku ulogu između auditivne i operativne prezentacije pozajmljenice. Osim toga što u japanskom do pozajmljivanja ne dolazi uvek auditivnim putem, ovaj model pokazuje da se ne može direktno oslanjati na karakteristike jezika izvora kada se objašnjavaju fonološke promene kod pozajmljenica, jer se operativni sistem oslanja na leksikon. Informacija iz leksikona je od presudnog značaja u nastanku fonološke prezentacije (komponente).

Model koji je predložio Kitahara grafički je predstavljen na sledeći način:

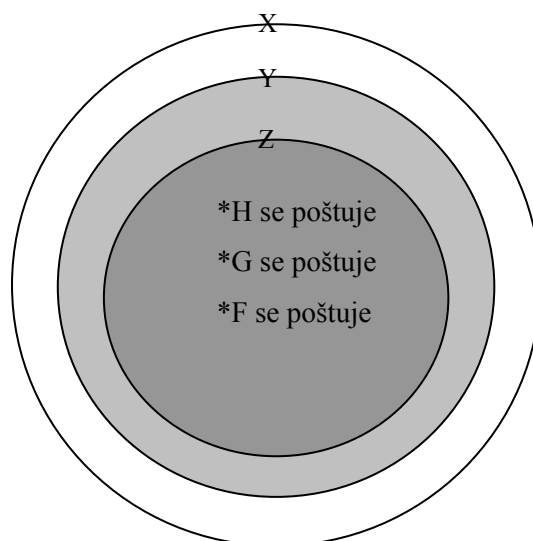

Dijagram 1.3. Model fonološke prezentacije pozajmljenica (Kitahara, 1996: 63)

Uloga leksikona je detaljnije, i sa malo drugačijeg aspekta, obrađena kod Itôve i Mestera (Itô i Mester, 1995). Itô i Mester predlažu model stratifikacije leksikona zasnovan na konceptu centralno-periferno („core-periphery”). Leksikon je podeljen u četiri nivoa, tj. inkluzivna seta („set inclusion”). Struktura leksikona u smislu inkluzivnih setova je osnovna karakteristika leksikona, a četiri seta su zasnovana na četiri ograničenja i njihovim poštovanjem/kršenjima. Tako centralni set predstavljaju izvorno japanske reči, jer poštuju sva ograničenja u potpunosti. Leksičke jedinice u perifernim nivoima prate samo mali deo iz datog seta ograničenja. Razlika između „neasimiliranih stranih” i „asimiliranih stranih” je u tome što asimiliranane prate ograničenja u pogledu strukture slogova (SYLLSTRUC), dok je razlika između „asimiliranih stranih”, „sino-japanskih” (*kango* reči) i „izvornih” sa druge strane, u tome što i anglicizmi i kineske pozajmljenice krše ograničenje POSTNASVOI, tj. da

opstruenti u poziciji iza nazala moraju imati zvučnost (za detaljan prikaz modela, v. poglavlje 1.7.).

Fukazava i Kitahara (Fukazawa i Kitahara, 2005), na osnovu ovog modela (Itô i Mester, 1995, 1999), daju sledeću grafičku prezentaciju stratifikacije leksikona:

Dijagram 1.4. Grafička prezentacija stratifikacije leksikona po modelu Fukazave i Kitahare, gde su X, Y i Z subleksikoni, a *F, *G i *H ograničenja koja određuju dobro formirane reči (Fukazawa i Kitahara, 2005: 105)

koja je zasnovana isključivo na hijerarhiji ograničenja, i bilo kakva etimološka konotacija je iz njega isključena. Oni zadržavaju pristup centralno-periferno, ali se od dalje etimološke klasifikacije ograđuju, koristeći samo uopštene pojmove „izvorni” („native”, u centru) i „ne-izvorni” („non-native”, na periferiji). Shodno tome, što je neki subleksikon bliži „izvornim”, više ograničenja o dobro formiranoj reči će poštovati: izvorni subleksikon Z će poštovati sva (*H, *G i *F iz prikaza), a najperiferniji X samo *F. Fukazava i Kitahara predlažu da etimološki motivisani subleksikoni ne postoje u fonološkoj gramatici japanskog, već su ovi subleksikoni zasnovani isključivo na gramatičkim i morfološkim informacijama (ibid.: 105-106).

Mucukava (Mutsukawa, 2009) je pokazao da Fukazavin i Kitaharin model ima nedostatke, i on zastupa umereniji stav, koji daje prostor etimološkoj podeli reči.

Rezultati teorije optimalnosti koji su opšteprihvaćeni su: 1. da postoje četiri nivoa u leksikonu; 2. da za njih važe različita fonološka ograničenja kojima su morfološke klase podvrgnute; i 3. da se ta ograničenja tiču mogućnosti stajanja dugih vokala na kraju reči, zvučnosti u poziciji iza nazala i distribuciji geminacije. (Tsujimura, 2006: 136).

1.7. Centralno i periferno u leksikonu po modelu Itôve i Mestera

Itô i Mester (1994) prvi put su izneli ideju da je potreban novi pristup leksičkoj stratifikaciji u japanskom jeziku, da bi tu ideju kasnije razradili. Oni primećuju (Itô i Mester, 1995: 181-209) da svaki leksikon ima unutrašnju stratifikaciju za koju se koriste termini kao izvorni vokabular („native vocabulary”), pozajmljenice („assimilated loans”), strane reči („foreign vocabulary”) i da ti nazivi nisu čisto etimološki, već uključuju i morfološke kriterijume kao što su unutrašnja morfološka struktura, mogućnost kombinovanja morfema i fonološko ustrojstvo. Ono što je novina Itô i Mestera, a što su primetili da je u dotadašnjim pristupima nedostajalo, jeste povezivanje teorije ustrojstva leksikona sa teorijom gramatike. Njihov pristup leksičkoj stratifikaciji se zasniva na „domenu primenjivosti leksičkog ograničenja” („lexical constraint domain”). Na taj način, leksički stratumi se definišu kao područja gde neko ograničenje deluje, ili se to ograničenje preklapa sa drugim leksičkim stratumom. Oni predlažu koncept prema kome su svi elementi u leksikonu jezika organizovani u vidu strukture centar - periferija („core - periphery structure”). Elementi u leksičkom jezgru, tj. centru, ispunjavaju sva leksička ograničenja. Dok na samoj periferiji leksikona stoje reči koje ispunjavaju samo neka, tj. osnovna, ograničenja, kao što je fonološka struktura reči. Može se uočiti da je uslov fonološke strukture reči je jednak nivou kompromisne transfonemizacije kod R. Filipovića (Filipović, 1986, 1990).

Centralna oblast je oblast gde važi najveći broj leksičkih ograničenja i po pravilu je nemarkirana. Markiranost se definiše kao kršenje ograničenja. „Strano” ne predstavlja jednoobrazni stratum, već je to periferna oblast gde se ograničenja sve manje poštuju što je reč više udaljena od centra (tj. što je reč manje odomaćena).

Itô i Mester (op. cit.: 182) odnose između subnivoa u leksikonu definišu uz pomoć relacija: ako neka karakteristika važi za leksemu nivoa x , ona će važiti i za leksemu nivoa y , ali ne obrnuto. Time njihov pristup zamenjuje dotadašnje pristupe u kojima se stratifikacija leksikona posmatra graduelno, kao različiti stepeni odomaćenja strane reči. I Filipović (op. cit.) adaptaciju ne gleda kao kontinuum, već razlikuje dva nivoa – primarnu i sekundarnu.

Svojoj novoj hipotezi o leksikonu Itô i Mester daju teorijski značaj pristupajući joj sa aspekta teorije optimalnosti. Umesto stava da ograničenje može da važi ili ne važi u određenom stratumu, Itô i Mester (u skladu sa postavkama koje su izneli Prins i Smolenski u: Prince i Smolensky, 1993) zamenjuju pristupom da su ograničenja hijerarhijski postavljena i podložna kršenju. Ograničenja su univerzalna, a stratumi se razlikuju po njihovoj hijerarhiji (načinu na koji su ograničenja rangirana).

Itô i Mester primenjuju ovakve postavke na analizu silabičke strukture japanskog, i dolazi do sledećih važnih karakteristika japanske leksike, ovde data u celosti (ibid.: 184):

SYLL STRUC: Ograničenja koja određuju osnovna silabička svojstva japanskog i važe za ceo japanski leksikon (npr. NoCOMPLEXONSET, NoCOMPLEXCODA).

NOVOIGEM: „Nije dozvoljena geminacija zvučnih opstruenata” (**bb*, **dd*, **gg*, **zz*). Ona važe za ceo japanski leksikon osim neasimiliranih starih reči (npr. *doggu* „dog”).

NO-[P]: „Nije dozvoljen samostalan konsonant [P] bez geminacije” (*nippon*, *kampai*). Ovo ograničenje važi za ceo japanski leksikon osim za strani i neasimilirani strani stratum (npr. *shepaado* „shepherd”).

POSTNASVOI: „Opstruenti u poziciji iza nazala moraju biti zvučni”. Važi za japanski leksikon, osim neasimiliranog stratuma, stranog i sino-japanskog stratuma (npr. J *tombo* „vilin konjic”, naspram SJ *sampo* „šetnja” i stranog *kompyuuta* „kompjuter” i neasimilovanog stranog *santa* „deda-Mraz”).

Ova ograničenja Itô i Mester prikazuju u vidu tabele. Podatke smo preuzeli i dali u sledećem ujedinjenom prikazu sa promenom ranga FAITH ograničenja (ibid.: 184, 186):

	SYLLSTRUC	NOVOIGEM	NO - [P]	POSTNASVOI	
Izvorni (Yamato)	√	√	√	√	FAITH
Sino-japanski	√	√	√	FAITH	
Strani	√	√	FAITH		
Neasimilirani - strani	√	FAITH			

Dijagram 1.5. Itin i Mesterov model leksičke stratifikacije

Itô i Mester predlažu da se ponašanje morfema u različitim klasama vokabulara može objasniti rearanžiranjem ograničenja po njihovoj važnosti. Važnija među tim ograničenjima su: 1. SYLLSTRUC (ograničenja koja se tiču osnovnog silabičkog ustrojstva japanskog, koja se uglavnom tiču kompleksnih konsonanata – NoCOMPLEXONSET, NoCOMPLEXCODA, CODACOND), 2. No-VOIGEM (nije dozvoljena geminacija zvučnih opstruenata), 3. FAITH (mora postojati korespondentnost između izlazne i ulazne reči). Poslednja grupa ograničenja (FAITH) zabranjuje ubacivanje ili brisanje na bilo kom nivou fonološke prezentacije reči.

Na taj način, Itô i Mester predlažu sledeću hijerarhiju ograničenja koja je od najopštije važnosti u japanskom leksikonu, razdvajajući ga na pomenuta četiri subleksikona:

SYLLSTRUC >> NOVOIGEM >> NO-[P] >> POSTNASVOI.

Itô i Mester se ograničavaju od derivacije kao aktivnog procesa u smislu, „pre i posle”, kao što je i Filipovićev pojam „sekundarno” teorijski konstrukt i ne znači da je reč morala prvo da prođe kroz stepen primarne adaptacije. Njihovim rečima, ono što je karakteristično za strani subleksikon je: „What is special about peripheral items is not

that they are somehow derived at a later stage, but rather that they are processed by a phonological system with reranked constraints, and reranking, as we have argued, is (at least to a large extent) restricted to a reranking of FAITH alone”¹ (ibid.: 198-199).

¹ „Ono što je karakteristično za lekseme koje stoje na periferiji nije to da one polaze kroz neki stepen naknadne derivacije, nego da je njihovo ustrojstvo određeno fonološkim sistemom sa drugačijom hijerarhijom ograničenja, a promena hijerarhije ograničenja onako kako smo mi to postavili, jeste (bar u velikoj meri) svedena na menjanje ranga FAITH ograničenja.”

II ADAPTACIJA PRIDEVA

2.1. Definicija prideva u engleskom jeziku

Pridevi su otvorena klasa reči kojima se imenici pripisuje nekakva osobina ili svojstvo; ona se klasifikuje; ili se njeno značenje modifikuje (sužava ili proširuje). U engleskom jeziku, sa stanovišta morfologije, pridevi se klasifikuju prema tvorbenom načinu na proste (osnovne), one nastale derivacijom, prefiksacijom, konverzijom i kompozicijom. Derivativi, odnosno izvedeni pridevi su: denominalni pridevi (N + suf), deverbativni pridevi (V + suf), deadverbativni pridevi (Adv + suf), pridevi tvoreni modelom „kvantifikator + suf” i „latinska reč + suf” (Đorđević, 2002: 211-214). Prefiksadni pridevi ne predstavljaju izvedenice, već su odelita celina, jer su tvoreni slaganjem semantike prefiksa i prideva u tvorbenoj osnovi.² Konverzijom nastaju denominalni pridevi, drugim rečima, pridevske imenice, a kompozicijom složeni pridevi tvoreni po modelu „V + O”, „V + Adv”, „N + Adj”, ili slaganjem dva prideva („Adj + Adj”), gde prvi član složenice ima ulogu adverbijala (Đorđević, 2002: 214).

2.2. Definicija pridevske imenice u japanskom jeziku

Tradicionalno, u japanskom jeziku se razlikuju dve vrste prideva: 1. *keiyôshi* (domaćom terminologijom „pridevi 1”, sa nastavkom za promenu *-i*), koji se označavaju i kao „pravi pridevi”; i 2. *keiyô dôshi* (domaćom terminologijom „pridevi 2”, a doslovno u prevodu „pridevski glagoli”). Ova druga kategorija, *keiyô dôshi*, već dugo se smatrala problematičnom, a dodatnu zabunu, bar se tako čini kada se radi o terminu *dôshi* („glagol”) u njenom nazivu, unosila je njena unija sa kopulom *da* (*-na*). Kagejama (Kageyama, 1993) je uneo novinu u klasifikaciju prideva, uvodeći kategoriju *keiyô meishi* („adjectival noun”) umesto dotadašnje *keiyô dôshi*, kao zasebnu, samostalnu kategoriju, koja „kombinuje svojstva kako imenice tako i prideva (*keiyôshi*)” (op.cit.: 24).

Svojstva koja ova kategorija deli sa imenicom (*meishi*) su:

1. U istom obliku imaju funkciju subjekta i objekta u rečenici;
2. Mogu da stoje sa prefiksom za negaciju *fu*¹ (za razliku od prideva 1 i glagola).

Svojstva koja deli sa pridevom (*keiyōshi*):

1. Substantivizira se sufiksom *-sa*;
2. Poglagojuje se sufiksom *-garu* pri građenju deziderativa.

Zaseban status ovoj kategoriji, koju Kagejama označava kao „[+N, +A]” (ibid.: 26), obezbeđuje nastavak *-na* kada se nalazi u atributivnoj funkciji u rečenici, nastavak koji nemaju ni imenice ni pridevi (*keiyōshi*).

Kagejaminu kategoriju pridevske imenice ispitao je Nonaka (1999) na korpusu anglicizama, i došao do zaključka da je kategorija „pridevske imenice” kao kategorija kojoj bi pripadali pridevi anglicizmi koji su svoju adaptaciju u japanskom pretrpeli nastavkom *-na*, jeste, po tri od gore navedena četiri kriterijuma, „neadekvatna”. Nonaka je na sledeći način izložio karakteristike prideva poteklih iz engleskog jezika adaptiranih u japanskom:

1. engleski pridevi dobijaju sufiksadni nastavak *-na*;
2. u slučajevima kada izraz stoji na kraju rečenice uzimaju nastavak *-da*;
3. ne mogu biti u funkciji subjekta;
4. ne mogu biti u funkciji objekta;
5. praćeni strukturnom rečcom *-ni*¹ imaju funkciju priloga;
6. među njima postoje primeri kada je moguća njihova supstantivizacija posredstvom sufiksa *-sa*, koji je zajednički i za japanske prideve i za pridevske imenice (tradicionalnom terminologijom - prideve 2), i slučajevi kada supstantivizacija nije moguća;
7. ne mogu stajati zajedno sa prefiksom za negaciju *fu*-;
8. ne mogu stajati zajedno sa sufiksom *-garu*.”

(ibid.: 117)

Ovim karakteristikama možemo pridodati Išinovo (Ishino, 1983: 153) zapažanje

¹ Mada Kagejama naglašava da ovakva prefiksacija nije u svim slučajevima moguća.

da za razliku od kineskih pozajmljenica (npr. *kekkyoku*, *zenzen*), anglicizmi nikada ne mogu imati prilošku funkciju samostalno, bez nastavka *-ni*. On upotrebljava termin pridev 2 da označi anglicizme adaptirane nastavkom *-na*, naglašavajući da je to termin školske gramatike.

Iz razloga velikog mimoilaženja u karakteristikama Kagejamine novopredložene kategorije i anglicizama, Nonaka se vraća terminu „pridev 2” pri kategorisanju engleskih pozajmljenica. Suprotno tome, Lavdej (Loveday, 1996) koristi termin „adjectival noun” da označi prideve koji su prošli kroz adaptaciju u japanskom dodavanjem nastavka *-na*.

Usvojicemo termin „pridevska imenica” – *keiyō meishi*, pošto Kagejamina kategorija više predstavlja novinu na polju termina nego toga šta se tim terminom označava, i pošto delimo Kagejamino mišljenje da ova kategorija nema puno zajedničkog sa glagolom. Međutim, takođe ćemo usvojiti i dopunjenu Nonakinu definiciju pridevskog anglicizma, i smatrati takve reči pridevskim imenicama (*keiyō meishi*) sa ograničenom funkcijom.

2.3. Morfološke karakteristike engleskih prideva u poređenju sa japanskim

Osnovne zajedničke karakteristike engleskih i japanskih prideva jesu srodnost sa imenicama sa jedne strane – imenice se mogu upotrebljavati u funkciji adjektivala (E *WOMAN power*, J *KENKO shokuhin*), i činjenica da particip može biti u funkciji adjektivala (E *BROKEN glass*, J *KOWARETA window*). Sličnosti i razlike između engleske kategorije prideva i japanskih kategorija pridevske imenice i prideva 1 date su u vidu tabele.

¹ *-na* je oblik kopule *-da*.

Tabela 2.1. Karakteristike engleskih prideva u poređenju sa japanskim (karakteristike engleskih prideva date prema: Đorđević, 2002: 209-242)

SVOJSTVO	ENGLISK I PRIDEV (E)	JAPANSKI		PRIMERI
		PRIDEV 1 (J1)	PRIDEV 2 (J2)	
Prihvata formalna obeležja imenica: rod, broj i padež	—	—	—	E – J1 – J2 –
Može stajati sa prilogom u značenju MNOGO	+	+	+	E <i>VERY expensive</i> J1 <i>TOTEMO taka-i</i> J2 <i>TOTEMO shizuka</i>
U poziciji je između determinatora (primarnih i sekundarnih) i imenice	+	+	+	E <i>an INTERESTING book</i> J1 <i>ano OMOSHIRO-I hon</i> J2 <i>sono FUKUZATSU-NA hon</i>
Fleksijom grade prilog	—	+	+*	E – J1 <i>omoshiro-KU</i> J2 <i>teinei-NI *</i>
Pridevi i prilozi mogu formalno da se ne razlikuju	+	—	+	E <i>WELL</i> J1 – J2 <i>KEKKYOKU</i>
Negiraju se prefiksom	+	—	+	E <i>IRRESPECTFUL</i> J1 – J2 <i>FU-anzen</i>
Ima formalno obeleženu komparaciju	+	—	—	E <i>PRETTIEST</i> J1 – J2 –
Prilozi građeni od prideva se mogu porediti	+	+	+	E <i>MORE slowly</i> J1 <i>MOTTO oso-ku</i> J2 <i>MOTTO kirei-ni</i>
Ima sintetički komparativ i superlativ	+	—	—	E <i>WEIRDER</i> J1 – J2 –
Ima analitički komparativ i superlativ	+	+	+	E <i>THE MOST effective</i> J1 <i>ICHIBAN suzushi-i</i> J2 <i>ICHIBAN ansei</i>
Imaju obeležje određenosti i neodređenosti (kao determinatori)	—	—	—	E – J1 – J2 –

Rezultati iz Tabele 2.1. se mogu prikazati u sledećim relacijama:

E : J1, J2 Kao što se iz tabele može primetiti, engleski i japanski pridevi pokazuju apsolutno poklapanje (+ : +, + ili – : –, –) u šest obeležja: 1. formalno ne izražavaju rod, broj i padež; 2. mogu stajati sa prilogom u značenju MNOGO; 3. u rečenici se nalaze i u poziciji između determinatora i

imenice; 4. prilozni građeni od prideva se mogu porediti; 5. imaju analitički komparativ i superlativ; 6. nemaju obeležje određenosti i neodređenosti (kao determinatori).

Sistemska razlika između engleskih prideva i kategorije japanskih prideva (+ : -, -), ogleda se samo u dva obeležja: 1. engleski pridevi imaju formalno obeleženu komparaciju, dok japanski nemaju; i 2. engleski pridevi imaju sintetički komparativ i superlativ, dok japanski nemaju. Ovim dvema kategorijama bi uslovno mogla da se pridoda i treća sistemska razlika, što je tvorba priloga od prideva fleksijom u slučaju japanskog. Ova razlika je samo uslovna, jer je u japanskom jeziku diskutabilan status nastavka *-ni* (kod prideva 2), koji neki gramatičari smatraju više strukturnom rečju nego fleksijskim nastavkom (u Tabeli 2.1. obeleženo sa *). Ako se tvorba priloga tumači na ovakav način u japanskom jeziku, onda bismo mogli govoriti o delimičnom poklapanju (odnos: sufiks *-ly* u engleskom – strukturna reč *-ni* u japanskom).

E : J2 Ako se ograničimo na poređenje engleskih prideva samo sa kategorijom japanskog prideva 2 (*keiyô meishi*, pridevske imenice), uviđaju se sledeća dodatna poklapanja: 1. pridevi i prilozni mogu formalno da se ne razlikuju; i, 2. negiraju se prefiksom *-fu*.

E : J1 Osim gore pomenutih opštih karakteristika, engleski pridev sa kategorijom „pravog” japanskog prideva (prideva 1) nema dodatnih sličnosti (u Tabeli 2.1. nije pronađena kategorija + : +, -, ili - : -,+).

Iz navedenog možemo zaključiti da engleski pridev pokazuje veći stepen sličnosti sa japanskim pridevom 2 (pridevskom imenicom), nego sa pridevom 1 (pravim pridevima). Stoga nije čudna činjenica da su upravo ovu prvu kategoriju pridevski anglicizmi izabrali prilikom svoje morfološke adaptacije u japanskom.

2.4. Procentualna analiza prideva iz korpusa

Iz RA je izdvojen ukupan broj od 802 prideva anglicizama. Kriterijumi pri tom korišćeni su: 1. anglicizam ima oznaku da može stajati sa nastavkom *-na* i predstavlja

pridev u izvornom obliku u engl. jeziku; 2. anglicizam ima oznaku da može stajati sa nastavkom *-na*, ali nema status prideva u engl. jeziku; i 3. anglicizam nema oznaku da može stajati sa nastavkom *-na*, ali je po obliku pridev engl. jezika i, takođe, po objašnjenju i jap. ekvivalentima datim u RA ima značenje prideva. Korpus pokazuje da od 802 po obliku engleska prideva, 483 (60,22%) može stajati sa nastavkom *-na*, a 319 (39,78%) prema RA nema takvu mogućnost (u građi obeleženi sa *, v. Registar reči). RA ne beleži prideve sa nastavkom *-i*. Od ukupno 802 primera iz korpusa, složenice iz kategorije * broje 102 (102/319) primera, i za njih se pretpostavlja prvenstveno imenička funkcija. Pridevi složenice sa potvrđenom funkcijom adjektivala i nastavkom *-na* broje 44 primera (44/483). Ovakav statistički prikaz pokazuje da prosti pridevi u mnogo većoj meri prolaze kroz adaptaciju sa sufiksom *-na*, dok složeni pokazuju tendenciju zadržavanja imeničke funkcije.

2.5. Primarna adaptacija prideva¹

Slučajeve nulte transmorfemizacije engl. prideva predstavljaju pomenutih 319 po obliku nesumnjivo prideva engleskog jezika, ali, ipak, adaptiranih bez nastavka *-na* u jap. jeziku.² Razlog tome može biti njihova frekventno pojavljivanje u okviru složenica, preko kojih su i ušli u jap. jezik. Što se pridevsko-imeničkih složenica tiče, prema pravilima jap. gramatike u takvoj poziciji i jap. *keiyo meishi* mogu da izgube svoj pridevski nastavak *-na*. Međutim, sudeći po korpusu, u slučaju engleskih prideva koji su prošli kroz primarnu adaptaciju bez formanta *-na*, njihova pridevska funkcija nije gramatikalizovana, te možemo pretpostaviti da je imenička funkcija dominantna. Takođe se može pretpostaviti da pridevsku funkciju takvi pridevi imaju praćeni strukturnom reči *no*. Isti model pokazuju jap. složenice N-N, kada između dve imenice može da stoji strukturna reč *no*, koja po potrebi rastače strukturu složenice u dve zasebne imenice, od kojih je prva u pridevskoj funkciji.

¹ „[...] Adjectives may appear without suffixes (one could call this importation of zero suffix) in languages where they otherwise require it.” (Haugen, 1964: 58).

² Ovakvi rezultati ne smeju se smatrati konačnim, jer su ovde ekstrapolirani primeri uzeti iz samo jednog rečnika, RA.

Odelita skupina u našoj građi predstavljaju pozajmljenice od engl. prideva sa značenjem boje. Sa izuzetkom *buruu na* („blue”)¹, oni su u jap. po pravilu preuzeti nultom transmorfemizacijom, i svoju pridevsku funkciju ostvaruju pomoću strukturne reči *no*, poput jap. imenica.

¹ Zanimljivo je primetiti da upravo semantički sadržaj prideva *blue* popunjava leksičku prazninu u jap. jeziku, jer semema u okviru ekvivalentnog jap. prideva *1, ao-i*, obuhvata kako plavo, tako i zeleno.

2.5.1. Pridevi složenice sa značenjem boje

Tabela 2.2. Složeni engleski pridevi sa značenjem boje, složenice sa E *COLOUR* i J *iro*

ENGLISKI PRIDEV	ANGLICIZAM sa nominalnom/adverbijanom funkcijom
a) složenice	
<i>apple green</i>	appuru guriin
<i>baby blue</i>	bebii buruu
<i>Venetian red</i>	benechian reddo
<i>Berlin blue</i>	berurin buruu
<i>blood red</i>	buraddo redo
<i>brick red</i>	burikku redo
<i>chocolate brown</i>	chokoreeto buraun
<i>dark gray</i>	daaku guree
<i>daffodil yellow</i>	dafodiru ieroo
<i>deep blue</i>	diipu buruu
<i>deep green</i>	diipu guriin
<i>emerald green</i>	emerarudo guriin
<i>fountain blue</i>	faunten buruu
<i>forest green</i>	foresuto guriin
<i>fuchsia purple</i>	fukushia paapuru
<i>fuchsia pink</i>	fukushia pinku
<i>gay green</i>	gei guriin
<i>grass-green</i>	gurasuguriin
<i>horizon blue</i>	horaizun buruu
<i>Indigo blue</i>	indigo buruu
<i>Cambridge blue</i>	kenburijji buruu
<i>cobalt blue</i>	kobaruto buruu
<i>cobalt green</i>	kobaruto guriin
<i>coffee brown</i>	koohii buraun
<i>chrome green</i>	kuromu guriin

<i>chrome yellow</i>	kuromu ieroo
<i>meadow green</i>	medoo guriin
<i>moss green</i>	mosu guriin
<i>Nile green</i>	nairu guriin
<i>off-white</i>	ofuhowaito
<i>oil yellow</i>	oiru ieroo
<i>Oxford blue</i>	okkusufoodo buruu
<i>olive gray</i>	oriibu guree
<i>olive green</i>	oriibu guriin
<i>pearl gray</i>	paaru guree
<i>pearl white</i>	paaru howaito
<i>powder blue</i>	paadaa buruu
<i>peacock blue</i>	piikokku buruu
<i>peacock green</i>	piikokku guriin
<i>peony purple</i>	pionii paapuru
<i>poppy red</i>	popii reddo
<i>primrose yellow</i>	purimuroozu ieroo
<i>Prussian blue</i>	purushan buruu
<i>light blue</i>	raitto buruu
<i>lamp black</i>	ranpu burakku
<i>lemon yellow</i>	remon ieroo
<i>royal purple</i>	roiyaru paapuru
<i>rose madder</i>	roozu madaa
<i>rose pink</i>	roozu pinku
<i>rose red</i>	roozu reddo
<i>sunflower yellow</i>	sanfurawaa ieroo
<i>salvia blue</i>	sarubia buruu
<i>shell pink</i>	sheru pinku
<i>shii sheru pinku</i>	sea shell pink
<i>cyan blue</i>	shian buruu
<i>sea green</i>	shii guriin
<i>silver-gray</i>	shirubaaguree

<p><i>shocking pink</i></p> <p><i>turquoise blue</i></p> <p><i>turquoise green</i></p> <p><i>willow green</i></p> <p><i>wine red</i></p> <p>b) složenice sa <i>karaa</i> („colour”)</p> <p><i>metallic colour</i></p> <p><i>wine colour</i></p> <p>c) složenice sa <i>iro</i> (jap. „boja”)</p> <p><i>khaki</i></p> <p><i>cream</i></p>	<p>shokkingu pinku</p> <p>taakoizu buruu</p> <p>taakoizu guriin</p> <p>uiroo guriin</p> <p>wain reddo</p> <p>metarikku karaa</p> <p>wain karaa</p> <p>kaaki iro</p> <p>kuriimu iro</p>
---	--

Svi primeri u tabeli ukazuju na adaptaciju u pravcu imenice u japanskom.

Isto stanovište zastupa Kakenbuš (1990) u analizi engleskih prideva sa značenjem boje. Engleski pridevi koji označavaju boju prilikom adaptacije u japanskom jeziku postaju imenice iza kojih dolazi strukturna rečca *no* (Kakenbuš, 1990: 8).

Što se tiče kategorije *a) složeni pridevi*, u najvećem broju primera anglicizama se uočava engleski model N+Adj: *foresuto guriin* (=forest green); *oiru ieroo* (=oil yellow), *ranpu burakku* (=lamp black). Engleski pridevi tvoreni modelom Adj+Adj, od kojih prvi pridev ima adverbijalnu funkciju, tj. modifikuje drugi pridev, poslužili su kao model za sledeće anglicizme: *daaku guree* (=dark grey), *diipu buruu* (=deep blue), *diipu guriin* (=deep green), *raitto buruu* (=light blue), *shokkingu pinku* (=shocking pink), *benechian reddo* (=Venetian red), *purushan buruu* (=Prussian blue), i *roiয়ারu paapuru* (=royal purple). Kao celina ovakve kombinacije imaju funkciju adjektivala u engleskom jeziku (Đorđević, 2002: 214).

Kod *b)*, *metallic colour* predstavlja složenicu Adj+N, dok *wine colour* jeste model N+N, a umesto engleskog formanta COLOUR upotrebljeno je jap. *iro* u primerima *c)*.

2.5.2. Pridevi složenice sa strukturom V+Adv, N+Adj i Adj+Adj

Od drugih složenih engleskih prideva adaptiranih transmorfemizacijom slobodnih morfema, po strukturi se ističe nekoliko grupa.

Tabela 2.3. Prikaz strukture složenih prideva na osnovu vrste reči u osnovi

ENGLESKI PRIDEV	ANGLICIZAM sa nominalnom/adjektivalnom funkcijom
a) pridevi sa strukturom V+Adv, ili participom u funkciji adjektivala <i>hand-held</i> <i>hand-knit</i> <i>handmade</i> <i>homemade</i> <i>self-made</i> <i>see-through</i> <i>well-done</i> <i>well-made</i>	 handoherudo handonitto handomeedo hoomumeedo serufumeedo shiisuruu uerudan uerumeedo
b) pridevi sa strukturom N+Adj <i>bust-conscious</i> <i>body-conscious</i> <i>foolproof</i> <i>handsfree</i> <i>virus-free</i>	 basutokonshasu bodii konshasu fuurupuruufu hanzufurii (hando furii) uirusufurii
c) pridevi sa strukturom Adj+Adj <i>upper-middle</i>	 appaamidoru

Model Adj+Adj je manje zastupljen.

Iako je njen pristup dijahronijski, Murata (Murata, 2005) pokreće značajno pitanje tendencije gubljenja jasnog razgraničenja u pogledu sfere značenja između prideva 1 sa promenom na *-ku* (koji su bili rezervisani za označavanje stanja i objektivno opazivog svojstva) i prideva 1 sa promenom na *-shiku* (koji su bili vezani za psihološku, kognitivnu i emotivnu sferu)¹. Što se anglicizama tiče, bez obzira na sferu značenja engleske reči u osnovi, pridevi sa promenom *-shiku* nisu prisutni. Jedno od mogućih objašnjenja takvog stanja, zanemarujući semantičku distinkciju za koju se više ne može reći da je u aktivnoj upotrebi, može biti da se pridevi tvoreni nastavkom *-shiku* osećaju kao stariji sloj jezika, pa su time nespojivi sa novopridošlim pozajmljenicama. Sa čisto formalnog stanovišta, drugo moguće tumačenje ovakvog stanja jeste da duži oblik *-shiku* (u rečničkom obliku *-shii*) ne odgovara odveć dugačkoj formi anglicizma, te je stoga *-ku* (*-i* u rečničkom obliku) pogodnije.

Uopšteno, možemo reći da nulta transmorfemizacija pretpostavlja pridevsku upotrebu engl. prideva pomoću strukturne reči *no*, dok sama osnova engleskog prideva koja dolazi ispred str. reči *no* ima gramatičke karakteristike imenice. Iz toga sledi da nulta transmorfemizacija vodi adaptaciji engl. anglicizama u pravcu imenice, sa adjektivalnom funkcijom ostvarenom putem jap. kategorije „*no*-adjektivala” u slučaju engleskih prideva sa značenjem boje, kao i u slučaju navedenih složenih prideva strukture Adj+Adj, V+Adv, N+Adj i sa participom u funkciji adjektivala. Moramo se ograditi od ovakve tvrdnje kao konačne za svih 337 u građi navedenih primera iz gore navedenih razloga, i naglasiti da se verovatno u pojedinim slučajevima može dopustiti potencijalno ostvarivanje nastavka *-na*, mada u građi nepotvrđeno.

¹ Sa pojavom složenih prideva u Nara periodu ova razlika polako počinje da biva manje jasna, zahvaljujući izuzecima u ustanovljenom odnosu forma – sadržaj.

2.6. Sekundarna adaptacija prideva¹

2.6.1. Pridevi tvoreni formantom *-i*

Sekundarna adaptacija predstavlja promene na replici. Pretpostavlja uglavnom zamenu postojećeg vezanog morfema u replici. U japanskom jeziku sekundarnom adaptacijom nazivamo prideve sa formantom *-i* (ne zabeležene u građi), koji u jap. postoje i u obliku sa formantom *-na*. Kako je nastavak *-i* rezervisan za indigene jap. prideve (*keiyôshi*, prideve 1), ovakve promene na replici se smatraju korenitijim. Kakenbuš (1990) navodi dva primera gde se može uvideti da su engleski pridevi pretrpeli svoju adaptaciju kao pridevi 1 - to su *nau-i* i *ero-i*. Smatra se da je prvi već ustaljen, iako postoji i njegov paralelni oblik u vidu prideva 2 *nau-na*. Međutim, što se drugog tiče, njegova sfera upotrebe nije široka, a sam njegov oblik se objašnjava kao pridev 1 - skraćunica od *erocchiku* ili *erochishizumu*. Adaptacija engleskih prideva kao prideva 1, tj. pravih japanskih prideva govori o dubljem stepenu njihove adaptacije u poređenju sa kategorijom pridevske imenice, ili prideva 2 starom terminologijom. *Ero-i* je nastalo kao skraćeni oblik od *erocchiku*, brisanjem njegovog zadnjeg dela, i tako se približilo fonološkoj strukturi japanskih prideva 1 tipa *shiro-i* („beo”) i *ao-i* („plav, zelen”). Oba primera (*ero-i* i *nau-i*) pokazuju fonotaktičku sličnost sa japanskim pridevima 1 i odgovarajuću strukturu od dve more, i može se pretpostaviti da su ova dva činioca doprinela njihovoj daljoj adaptaciji u pravcu prideva 1. Kod prideva *ero-i* se može pretpostaviti i analogija sa *iropo-i*, japanskim pridevom sa istim značenjem, koji je potencijalni induktor promene. U sekundarnu adaptaciju prideva spadaju i promene vrste reči modela, obrađene u potpoglavlju 2.6.3.

¹ Iako reči nastale sekundarnom adaptacijom spadaju u kategoriju pseudoanglicizama, pošto se radi o naknadnom odabiru fleksijske morfeme, zadržali smo naziv sekundarna adaptacija; dok smo pod tačkom 2.7. razmatrali pseudoanglicizme koji bi spadali u Haugenovu kategoriju „kreacija”.

2.6.2. Bimoraična skraćena osnova prideva

Tabela 2.4. Prikaz modelâ skraćene osnove prideva

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLESKI MODEL
2μ <i>ero-na</i> <i>guro-na</i>	<i>erochikku</i> <i>gurotesuku (na)</i>	< erotic < grotesque
3 μ <i>senchi-na</i>	<i>senchimentaru</i>	< sentimental
4μ <i>konsaba-na</i> <i>toraddo-na</i>	<i>konsabatibu</i> <i>toradishonaru</i>	< conservative < traditional

Kao što se iz tabele može primetiti, pronađena su dva primera skraćanja osnove kompromisne replike engleskog prideva do granice bimoraičnosti¹, onako kako je to Pozer (Poser, 1990) pretpostavio za glagole. Tabela 2.4. pokazuje i usamljeni primer skraćanja osnove prideva na 3μ (*senchi*) pre sufiksacije *-na*, i dva primera skraćene osnove na stopu od četiri more. Korpus ne pokazuje bimoraičnu skraćenu osnovu kao potvrđeno dominantan model kod prideva.

¹ Ovi fragmenti su nastali od proste osnove, a zadržani su ovom pregledu složenica u svrhu prikaza značaja bimoraičnosti kod skraćene osnove anglicizama prideva.

2.6.3. Adaptacija vrste reči modela

Kako Lavdey navodi (Loveday, 1996), 94% anglicizama u japanskom su imenice. Naš korpus, što se modela tiče, ukazuje na veliku zastupljenost i drugih vrsta reči. Stoga, sa pretpostavkom da model menja svoju vrstu reči pri prelasku u repliku, pod terminom adaptacije vrste reči ćemo podrazumevati prelazak jedne vrste reči u drugu u svrhu njene integracije u japanskom jeziku. Ovde treba dodati i stanovište Išina (Ishino, 1983: 153), koji naglašava da sve engleske reči u japanski ulaze kao nepromenljive reči (*fu-henka shi*), koje dodavanjem *-na*, *-ni* ili *suru* uzimaju funkciju prideva, priloga i galgola. Stoga ćemo ispitati kvalitet prostih, izvedenih i složenih osnova sa aspekta vrste reči modela i replike.

a) Proste/izvedene reči kao osnova

Opšti obrazac za pridevsku upotrebu anglicizama u japanskom „izvorni pridev anglicizam + *-na* (*-ni* u slučaju priloga)” prati ustanovljeni obrazac za kineske pozajmljenice. U najvećem broju slučajeva postoji pokalapanje između kvaliteta osnove u engleskom kao jeziku davaocu i japanskom kao jeziku primaocu, tj. pridevi engleskog jezika u japanskom takođe imaju pridevsku funkciju, osvedočenu nastavkom *-na*. Sledeći primeri predstavljaju izuzetke od ovog pravila:

Tabela 2.5. Prikaz promene vrste reči preuzetog modela

ENGLESKA REČ kao osnova	(EKVIVALENTNI ENGL. PRIDEV)	ANGLICIZAM sa funkc. prideva
<i>anarchy</i> , N	(<i>anarchic</i> , Adj)	anaakii na
<i>unbalance</i> , V [VN]	(<i>unbalanced</i> , Adj)	anbaransu na
<i>dynamical</i>	(<i>dynamic</i> , Adj, cf. <i>dainammiku</i> <i>na</i>)	dainamikaru na
<i>fanatic</i> , N	(<i>fanatical</i> , Adj)	fanatikku na
<i>fetish</i> , N	(<i>fetishistic</i> , Adj)	fetisshu na
<i>glamour</i> , N	(<i>glamorous</i> , Adj, cf. <i>guramarasu</i>	guramaa na

	<i>na</i>)	
<i>hippie</i> , N	-	hippii na
<i>miracle</i> , N	(<i>miraculous</i> , Adj)	mirakuru na
<i>safety</i> , N	(<i>safe</i> , Adj)	seefutii na
<i>cynic</i> , N	(<i>cynical</i> , adj., cf. <i>shinikaru na</i>)	shinikku na
<i>over</i> , Adv, N (Se)	-	oobaa na

Uz izuzetak glagola *unbalance*, sve ostale osnove predstavljaju imenice u engleskom. U srednjoj koloni su dati ekvivalentni oblici engleskih prideva, a zagrade upozoravaju da ove reči ne igraju ulogu prilikom adaptacije. Kao što srednja kolona pokazuje, razlike između „negramatičkog” modela i „gramatičkog” engleskog ekvivalenta se svode na pridevske sufikse *-al*, *-cal*, *-ic*, *-tic*, *-ous*, *-ed*, koji, iz perspektive engleskog jezika posmatrano, „okrnjenom” modelu nedostaju. Međutim, ovde se ne radi o skraćanju osnove (kao što se iz izgovora *miracle* /'mɪrəkl/ – *miraculous* /mɪ'rɪkjələs/ – „*mirakuru na*” ili preuzimanja dužeg oblika *safety* umesto *safe* kao modela uočava), već preuzimanju imenica kojoj se zatim pridodaje pridevsko obeležje i funkcija. Pored pridodatog pridevskog obeležja, predlog *over* ima i specifično japansko značenje („velik, pompezan”), i spada u istu grupu sa engl. predlogom/pridevom *about* „abauto na”, takođe sa specifično jap. značenjem („nejasan, uopšten”). Kod Kakenbuš (1990) nalazimo primer *nau na* („now”, adv., conj.). (U RA objašnjen kao pridev, ali bez napomene „~na”).

Od navedenih primera u tabeli, formalne dublete predstavljaju: *guramarasu na* („glamorous”)/*guramaa na* („glamour”, n.), *seefu* („safe”)/*seefuti na* („safety”, n.), *shinikaru na* („cynical”)/*shinikku na* („cynic”, n.). Njihov semantički sadržaj je isti, jer jedan član dubleta obuhvata značenje drugog. U dubletu *seefu/seefuti na*, *seefu*, premda pridev u izvornom obliku, adaptiran je bez nastavka *-na*. Značenjske ekvivalente predstavljaju i *dainamikku na* („dynamic”)/ *dainamikaru na* („dynamical”).

Tabela 2.6. Složenice kao osnove anglicizma prideva

ENGLJESKA REČ kao osnova	(EKVIVALENTNI ENGL. PRIDEV)	ANGLICIZAM sa funkc. prideva
<i>monomaniac</i> <i>nonsense</i> , N <i>stereotype</i> , N, V	- <i>(nonsensical, Adj)</i> <i>(stereotypical, stereotyped, Adj)</i>	monomaniakku na nansensu na sutereotaipu na

Kao što tabela pokazuje, primeri adjektivizacije engleskih imeničkih složenica nisu brojni, i gramatički ispravan oblik engl. prideva ne igra ulogu u adaptaciji, kao što, zbog razlike u izgovoru imenice i prideva, za analizu jednostavan primer *stereotype/stereotypical* - „sutereotaipu na” pokazuje. Na prvi pogled kao sporan primer može da izgleda hoomushikku („*homesick*”), ali kao što RA navodi, ovaj primer predstavlja skraćenicu od *homesickness*.

Dva zasebna slučaja predstavljaju engleski izrazi koji su poslužili kao osnove za japanski pridev, prikazani u Tabeli 2.7.

Tabela 2.7. Engleski izrazi kao osnove japanskih prideva

ENGLJESKA REČ kao osnova	(EKVIVALENTNI ENGL. PRIDEV)	ANGLICIZAM sa funkc. prideva
<i>at random</i> , adv. <i>at home</i> , idm.	<i>(random, adj.)</i> -	ato randomu na atto hoomu na

Obe reči su u jap. ušle kao izrazi, da bi zatim bile adjektivizirane. Iako *home* može biti i pridev, *home* ili *homely* se ne mogu navesti kao ekvivalenti zbog razlike u značenju, a izraz *at home* i u jap. zadržava značenje „comfortable and relaxed”.

Iz ovakvih primera odstupanja pri adaptaciji kako kod prostih tako i kod složenih osnova, može se uočiti tendencija ka uprošćavanju engleskog morfološkog

sistema i njegovog približavanja japanskom u vidu preuzimanja jednog oblika reči koji potom služi, u istom obliku, kao imenica i kao pridev (sa pridodatim nastavkom *-na*). Međutim, takva tendencija nije preovlađujuća, jer postoji veliki broj primera gde su engl. imenica i pridev preuzeti zasebno: *baitaritii* (=vitality) - *baitaru na* (=vital), *byuutii* (=beauty) - *byuutifuru* (=beautiful), *ekonomii* (=economy) - *ekonomikaru na* (=economical), *hangaa* (=hunger) - *hangurii na* (=hungry), *shinpashii* (=sympathy) - *shinpasetikku na* (=sympathetic), itd. Što se tiče funkcije imenice koje svi engl. pridevi u jap. mogu da imaju, ona se podrazumeva pošto su adaptirani u vidu jap. kategorije *keiyō meishi*.

2.7. Pseudoanglicizmi pridevi

Osim prideva 2 *ecchi na*, svi ostali pridevski pseudoanglicizmi imaju složenicu u svojoj osnovi. *Fantajikku na* predstavlja svojevrsni izuzetak, jer se u njegovoj strukturi, naslućuje jedna vrsta blende, „kontaminacija”. Kao što se iz tabele može videti, formant *hai* („high”) je zadobio određeni tvorbeni potencijal pri tvorbi pridevskih pseudoanglicizama, dok *rabu rabu na* predstavlja zanimljiv primer reduplikacije pod uticajem jap. onomatopejskih reči kao supstrata.

Tabela 2.8. Pseudoanglicizmi pridevi kao „nove kreacije”

PSEUDOANGLICIZAM	ENGLESKI ELEMENTI U SASTAVU	ZNAČENJE/ENGLESKI EKVIVALENT
<i>ecchi na</i>	„H” (< <i>hentai</i>)	obsceno, perverzno
<i>fantajikku na</i>	„fantasic”	Ee <i>fantastic</i>
<i>hai peesu na</i>	„high pace”	(napredak) velikom brzinom
<i>hai picchi na</i>	„high pitch”	velika brzina
<i>hai sensu na</i>	„high sense”	Ee <i>good taste</i>
<i>hai tempo na</i>	„high tempo”	brz tempo
<i>rabu rabu na</i>	„love love”	velika ljubav, dopadanje

2.8. Zaključak

Japanska kategorija *keiyô meishi* se pokazala kao dominantna pri adaptaciji pridevskih anglicizama složenica. Rezultati komparacije morfoloških karakteristika engleskih prideva sa karakteristikama japanskih kategorija pridevske imenice i prideva 1, ukazali su na veći stepen sličnosti između engleskog prideva i japanske kategorije pridevske imenice, koja je i dominantna pri njihovoj adaptaciji. Uočena sličnost, odnosno interlingvalna identifikacija između ove dve kategorije je značajan zaključak u smislu udaljavanja od hipoteze o automatičnosti preuzimanja leksike po kineskom

kontaktnom modelu. Pri analizi adaptacije vrste reči modela, ukazano je na primere koji ne predstavljaju prideve u engleskom, a pretrpeli su adaptaciju u vidu prideva u japanskom. I ovde, rezultati su ukazali na preferiranje engleske imenice kao modela, kada u engleskom kao jeziku izvoru postoje morfološki različiti oblici za imenicu i glagol. Što se strukture složenih pridevskih anglicizama tiče, analizirani korpus je ukazao na prideve sa sememom boje i strukturom N + Adj kao najbrojnije. Sa drugačijim značenjima, značajna je i prisutnost anglicizama sa sturkturom V + Adv i N + Adj, dok je model Adj + Adj izuzetno ograničen. Korpus nije nedvosmisleno ukazao na bimoraičnost kao dominantnu stopu skraćanja osnove pri sekundarnoj adaptaciji prideva.

III ADAPTACIJA GLAGOLA

3.1. Definicija glagolske imenice u japanskom

Kagejama smatra da se strane reči u japanski unose kao nešto slično citiranim rečima („direct quotes”), a citati se u velikoj meri sintaksički ponašaju kao imenice. Stoga ne čudi da glagoli po ulasku u japanski dobijaju odlike [+N] i [+V], ekvivalentno jap. kategoriji VN (Kageyama, 1982: 218).

Već smo citirali Išinovu tvrdnju da sve engleske reči u japanski ulaze kao nepromenjive reči (*fu-henka shi*), a zatim trpe adaptaciju - sada u slučaju engleskih glagola, „uz pomoć glagola *suru*, i tako postaju *sahen* glagoli (*sahen dooshi*)” (Ishino, 1983: 153). Umesto dotadašnjeg termina „*sahen ni nariuru meishi*” („imenica koja može da postane *sahen* glagol”), Kagejama uvodi glagolsku imenicu - *doomeishi*, kao „imenicu koja se poglagoljuje kada je direktno praćena glagolom *suru*”¹ (Kageyama, 1993: 26; Kageyama, 1982). Ova kategorija može obuhvatati *wago*, *kango* i *yôgo*, i ovde ćemo ukratko sažeti specifične karakteristike koje je Kagejama izneo za ovakve glagolske imenice:

1. Označavaju aktivnost i mogu da stoje zajedno sa *suru*;
2. Mogu da stoje zajedno sa *-hôhô*, tvoreći složenice;
3. Mogu da imaju sufiks *nomina agentis -nin*.

Sa kategorijom imenice im je zajedničko to što mogu da imaju funkciju subjekta i objekta u rečenici i stoje zajedno sa *-yoo* (u značenju upotrebe, „za”). Sa kategorijom glagola dele karakteristike da mogu učestvovati u tvorbi *sonkeigo* i *irai hyôgen*, mogu stajati sa *-jôzu*, *-chû*, *-ato*, *-sai* i *no koto*. Međutim, ne mogu da stoje sa sufiksima *-kata* (način) i *-te* (*nomina agentis*); kao ni sa vrstom veznika (*setsuzoku keishiki*) *nagara*, *shinanini*, *tsutsu* (ibid.: 26-38). Japanska VN, poput glagola, može biti prelazna ili neprelazna (O + *wo kenkyuu ni* + V) (Kageyama, 1982: 217).

¹ Sličnost sa gerundom: „Gerundijum je bezlični glagolski oblik koji ima osobine i glagola i imenice.” (Mihailović, 2003: 180).

Još jedan dokaz za to da glagolske imenice, kao i gore razmatrane pridevske, obuhvataju svojstva imenice, Kagejama nalazi upravo u pozajmljenicama iz engleskog jezika. Pozajmljenice iz engleskog ne ulaze u japanski zadržavajući karakteristike svoje vrste reči, već se pozajmljuju kao „imenički izrazi” (*meishi hyôgen*): tako engleski pridevi prelaze u „japanske prideve koji objedinjuju svojstvo imenica, tj. pridevske imenice - *keiyômeishi*”; a glagoli u „glagole koji objedinjuju svojstvo imenice, tj. glagolske imenice - *dômeishi*” (ibid.: 39).

Nonaka (2001), detaljno analizirajući glagolske anglicizame u japanskom u poređenju sa japanskim glagolima, imenicama i glagolskom imenicom sa onakvim svojstvima kako je to predložio Kagejama, došao je do zaključka da su pozajmljenice od engleskih glagola i glagolskih imenica u japanskom morfološki i sintaksički ekvivalentne Kagejaminom glagolskoj imenici. Rezultate do kojih je on došao za pozajmljenice nastale od engl. glagola i glagolske imenice (ibid.: 149) saželi smo na sledeći način:

1. U japanskoj rečenici mogu imati funkciju subjekta i objekta.
2. Mogu stajati u sintagmi sa pridevima (*keiyôshi*, *keiyô meishi*).
3. Mogu stajati zajedno sa *-suru*.
4. Mogu stajati sa *-yô*, *-hôhô*, *-jikan*, *-jôzu*, *-heta*.
5. Mogu stajati u konstrukcijama sa *-chû*, *-no sai*, *-no koto*.
6. Ne mogu stajati sa *-kata*, *-te* i sa veznicima *nagara*, *shinani*, *tsutsu*.

Po gore navedenim tačkama podudaranje sa Kagejaminom kategorijom *dômeishi* je potpuno. Delimično odstupanje anglicizmi pokazuju u sledećem:

7. Ne mogu da stoje zajedno sa *-nin*, ali se može naići na primere kada umesto njega koriste engleski ekvivalent u formi adaptiranog *-man*¹.
8. *Sonkeigo* i *irai hyoogen* tvorene anglicizmima nisu negramatičke, ali nisu ni najadekvatnije. Nonaka smatra da je njihova upotreba dozvoljena.

Što se tiče engleskih glagola koji su u japanskom adaptirani po modelu *-ru*, oni

¹ U ovom slučaju radi se o interlingvalnoj identifikaciji prema sličnosti u distribuciji (za definiciju pojma interlingvalne identifikacije v. Filipović, 1986 : 45).

„imaju funkciju koja je mešavina funkcije japanskih glagola i engleskih glagola adaptiranih u japanskom po modelu *-suru*:

- a) Zajednička karakteristika sa japanskim glagolima jeste da imaju istu funkciju kada stoje sa *-hōhō*, *-jōzu*, i *-yō*.
- b) Zajedničke karakteristike sa engleskim glagolima adaptiranim po modelu *-suru* jesu da fraze onorifičnog i učtivog govora (*sonkeigo* i *irai hyōgen*) tvorene pomoću njih postaju neadekvatne, i da ne mogu stajati zajedno sa *-nin*.” (ibid.: 141).

Za određenu grupu glagola koji su pretrpeli nominalizaciju, a zatim poglagoljenje („nominalization compounds”, kao *sakana-tsuru suru*), shematski prikazano kao $V \rightarrow VN \rightarrow V$, Kagejama smatra da je dodavanje glagola *suru* ovakvim složenicama potpuno u skladu sa načelima jezičke ekonomije, jer ne postoje glagoli sa ekvivalentnim oblikom (**sakana tsuru*) (Kageyama, 1982: 225-226). Ovaj princip na prvi pogled deluje primenjiv i na anglicizme u japanskom.

Kombinacije sa *suru* spadaju u složenice, i to složenice # tipa, tj. one koje su nastale kombinovanjem na nivou reči i nose akcenat karakterističan za izraze (Kageyama, 1982: 234-235, v. poglavlje o imeničkim složenicama za detaljnu podelu).

3.2. Procentualna analiza glagola iz korpusa

Pri ekstrapolaciji anglicizama glagola iz RA kao osnovna dva načela smo postavili: 1. da anglicizam predstavlja transmorfemizaciju engl. glagola; i/ili 2. da je praćen glagolom *suru* (alternativno *-ru*). Tako postavljen osnovni koncept podrazumeva da su u analizu uvršteni i anglici

zmi za koje formalno nije potvrđena glagolska funkcija u japanskom jeziku. Pošto nisu praćeni glagolom *suru*, za takve primere osmišljena su dva dodatna kriterijuma: 1. takvi primeri objašnjeni su u RA u značenju glagola; dat je ekvivalentni jap. glagol (obeleženi sa *, v. Registar reči); i 2. objašnjeni su u zn. glagolske imenice (praćeni sa *koto*, obeleženi sa **). Na osnovu ova dva kriterijuma smo pretpostavili da je njihovo gl. značenje u japanskom očuvano. Pomoću ovako definisanih kriterijuma, u RA je

pronađeno 682 glagola, od kojih 634 (92,96%) imaju jap. glagolsku funkciju praćeni glagolom *suru/-ru*, dok njih 48 (7,04%) ima glagolsko značenje, ali bez oznake „~*suru*”. U prvoj skupini anglicizama, broj onih koji su pretrpeli svoju adaptaciju glagolom *suru* je 627 (98,89% anglicizama od ukupnog broja anglicizama sa potvrđenom gl. funkcijom), dok je 7 (1,10% istih) anglicizama praćen nastavkom za promenu jap. glagola, *-ru*. U drugoj skupini anglicizama, od 48 anglicizma, oni koji su po obliku nesumnjivo engl. glagol, po rečničkom objašnjenju glagol, a ipak nisu praćeni gl. *suru*, broje 24 primera, dok onih koji su objašnjeni kao gl. imenice ima takođe 24. Moramo napomenuti da su procenti od relativnog značaja, jer u korpus nisu uvršteni primeri koji u engl. imaju isti oblik za gl. i im. a u jap. nisu praćeni glagolom *suru*, jer bi bilo nemoguće sa sigurnošću tvrditi koji oblik je prvi unet u japanski jezik, drugim rečima, prethodio u adaptaciji. Primeri kao *mooshon wo kakeru* (=put in motion), *noo kaunto ni suru* (=no count) predstavljaju izraze, a ne slučaj direktnog poglagoljavanja, i kao takvi nisu razmatrani.

3.4. Primarna adaptacija glagola

Primarna adaptacija glagola podrazumeva primere nulte transmorfemizacije i pridodavanje pomoćnog glagola *suru* transfonemiziranoj engleskoj osnovi.

Primere usvojene nultom transmorfemizacijom predstavljaju pomenutih 48 engl. glagola bez oznake „~*suru*” u RA.¹

Kod potpune transmorfemizacije engl. glagoli pretočeni u jap. (glagolske) imenice dobijaju funkciju glagola unijom sa *suru*. Kako ovakav model adaptacije prati ustanovljeni obrazac za kineske pozajmljenice, izbor formanta *suru* (u 634 zabeleženih primera) smo označili kao primarnu adaptaciju. Ako je engl. glagol tvoren sufiksacijom, on će kompromisnom transmorfemizacijom taj sufiks zadržati. Na taj način, strani vezani morfemi neće biti zamenjeni domaćim, jer se strani vezani morfem doživljava kao deo osnove. Sufiks za građenje glagola *-ize* u primerima „homogenize”, „Japanize”, „cannibalize” i sl., u jap. se tretira kao deo osnove, na koju se zatim dodaje jap. tvorbeni

¹ Kao i u slučaju transmorfemizacije prideva, ograđujemo se od ovog broja kao konačnog, zbog RA kao jedinog izvora građe u ovom poglavlju.

formant (*homojinaizu suru*, *japanaizu suru*, *kanibaraizu suru*). Isto se događa i u slučaju *-fy* u „modify” (*modifai suru*) i *-ate* u *shimyureeto suru* („simulate”).

Zanimljiva je grupa reči sa *datsu-* (=pobeći), tvorena po ugledu na *kango* složenice tipa „*rai-* + morfema sa značenjem grada” (*rai-han* „doći u Osaku”), kao što su *datsu-sarariman* (=dati otkaz kao *sarariiman* službenik) i *datsu-sutoresu* (=rešiti se stresa). One ne mogu da stoje zajedno sa *suru* (**datsu-sarariiman suru*), i Kagejama smatra da ih treba smatrati imenicama nastalim po ugledu na *kango* složenice. Izuzetak je *datsu-sara suru*, koji je u skraćenom obliku potvrđen u kombinaciji sa *suru*. (Kageyama, 1982: 233). Ovakvi primeri nisu pronađeni u RA.

Potrebno je napomenuti da sve reči poglagoljene sa *suru* (bez obzira na vrstu reči kojoj pripadaju u engleskom) u jap. mogu imati i ulogu im. i ulogu gl. Ova njihova karakteristika je u skladu i sa Kagejaminom kategorijom *dômeishi* i sa Išinovom kategorijom *mu-hinshi go*, s tim da je Kagejamin kvalifikativ precizniji sa stanovišta gramatike.

Ako se kao osnove uključe složene reči, broj anglicizama koji nisu adaptirani po osnovnom principu V Jd → V Jp se znatno povećava. Sa izuzetkom nekolicine složenica koje mogu biti glagoli ili pridevi u engl., većina složenih osnova iz korpusa spada u kategoriju imenica. Po svojim karakteristikama se kao posebna grupa uočavaju: 1. izvedene osnove sa nastavkom *-ing*, 2. složene osnove; i 3. složene osnove sa *in*, *back*, *up*.

3.3.1. Izvedena osnova sa nastavkom *-ing* kao model

Kako je u engleskom gerund glagolska imenica, ovakve složenice smo svrstali u u primarnu adaptaciju.

Tabela 3.1. Gerund kao glagolska osnova

ENGLESKA REČ	ANGLICIZAM sa funkc. glagola
<i>bashing</i> , N	basshingu suru
<i>blocking</i>	burokkingu suru
<i>booking</i> , N	bukkingu suru
<i>brieding</i> , N	huriidingu suru
<i>briefing</i> , N	huriifingu suru
<i>diving</i> , N	daibingu suru
<i>docking</i>	dokkingu suru
<i>doping</i>	doppingu suru
<i>dumping</i> , N	danpingu suru
<i>drawing</i> , N	dorooingu suru
<i>editing</i>	editingu suru
<i>flying</i> , N	furaingu suru
<i>freezing</i> , Adj, Adv	furiijingu suru
<i>grouping</i> , N	guruupingu suru
<i>hacking</i>	hakkingu suru
<i>humming</i>	hamingu suru
<i>howling</i> , Adj	hauringu suru
<i>heading</i> , N	hedingu suru
<i>hitting</i>	hittingu suru
<i>jogging</i> , N	jogingu suru
<i>canoeing</i> , N	kanuuingu suru
<i>colouring</i> , N	karaaringu suru
<i>clipping</i> , N	kurippingu suru

<i>closing</i> , Adj, N	kuroojingu suru
<i>cruising</i>	kuruujingu suru
<i>catching</i> , N	kyacchingu suru
<i>camping</i> , N	kyanpingu suru
<i>cashing</i>	kyasshingu suru
<i>casting</i> , N	kyasutingu suru
<i>marking</i> , N	maakingu suru
<i>matching</i> , Adj	macchingu suru
<i>masking</i>	masukingu suru
<i>mixing</i>	mikishingu suru
<i>naming</i>	neemingu suru
<i>paddling</i>	padoringu suru
<i>packing</i> , N	pakkingu suru
<i>punching</i>	panchingu suru
<i>putting</i>	pattingu suru
<i>planning</i> , N	puranningu suru
<i>landing</i> , N	randingu suru
<i>running</i> , N	ranningu suru
<i>wrapping</i> , N	rappingu suru
<i>recording</i> , N	rekoodingu suru
<i>lifting</i>	rifutingu suru
<i>reeling</i>	riiringu suru
<i>recycling</i> , N	risaikuringu suru
<i>rocking</i>	rokkingu suru
<i>rolling</i>	rooringu suru
<i>setting</i>	settingu suru
<i>shaving</i>	sheebingu suru
<i>sealing</i>	shiiringu suru
<i>shopping</i>	shoppingu suru
<i>switching</i>	suicchingu suru
<i>sweeping</i>	suiipingu suru
<i>scanning</i>	sukyaningu suru

<i>sliding</i>	suraidingu suru
<i>throwing</i>	surooingu suru
<i>swapping</i>	suwappingu suru
<i>taping</i>	teepingu suru
<i>topping</i>	toppingu suru
<i>tracking</i>	torakkingu suru
<i>training</i>	toreeningu suru
<i>trimming</i>	torimingu suru
<i>touring</i>	tsuuringu suru

U Tabeli 3.1. sa oznakom „N” i „Adj” stoje reči koje su u navedene kao imenice u RO. Ostali primeri predstavljaju engl. gerund kao model, sa glagolskom funkcijom kod replike. Drugim rečima, engl. kategorija gl. imenice (gerund) je adaptirana kao jap. kategorija gl. imenice, što na prvi pogled vodi do pogrešnog zaključka o njihovoj ekvivalentnosti. Kagejama (Kageyama, 1993: 26) upozorava, mada je to po gore izloženim karakteristikama *dômeishi* jasno, da se engl. kategorija gl. imenice (gerunda) nikako ne sme izjednačiti sa kategorijom jap. glagolske imenice, *dômeishi*. U Tabeli 3.1. dati su samo primeri kada je u RA stajala oznaka „~*suru*” uz njih. Za mnoge pozajmljenice preuzete sa nastavkom *-ing* RA ne navodi takvu funkciju.

3.3.2. Složena osnova kao model

Tabela 3.2. Prikaz složenica u osnovi modela

ENGLSKA REČ	ANGLICIZAM sa funkc. glagola
<i>air check</i>	ea chekku suru
<i>baton touch</i> (Ps)	baton tacchi suru
<i>bedmaking</i>	beddomeekingu suru
<i>double check</i> , V, N	daburu chekku suru
<i>double-click</i> , V, N	daburukurikku suru
<i>diving catch</i>	daibingu kyacchi suru
<i>data check</i>	deeta chekku suru
<i>farm stay</i>	faamu sutei suru
<i>field work</i> , N	fiirudo waaku suru
<i>free access</i>	furi akusesu suru
<i>free pass</i> (Se)	furiipasuru
<i>full model change</i>	furu moderu chenji suru
<i>full swing</i>	furu suingu suru
<i>foot care</i>	futto kea suru
<i>gear change</i>	gia chenji suru
<i>high touch</i> (Ps)	hai tacchi suru
<i>hitchhike</i> , V	hicchihaiku suru
<i>inner trip</i>	innaa torippu suru
<i>cross-check</i> , V, N	kurosuekku suru
<i>make love</i> , V	meeku rabu suru
<i>pin curl</i>	pin kaaru suru
<i>pinfall</i>	pinfooru suru
<i>love call</i>	rabu kooru suru
<i>remote control</i> , N	rimooto kontorooru suru
<i>side change</i>	saido chenji suru
<i>side order</i> , N	saido oodaa suru

<i>self-care</i>	serufukea suru
<i>self-control</i> , N	serufukontorooru suru
<i>seajack</i> (<i>sea + hijack</i>), V [VN]	shijjaku suru
<i>short stay</i>	shooto sutei suru
<i>start dash</i>	sutaato dasshu suru
<i>time travel</i>	taimu toraberu suru
<i>time trip</i>	taimu torippu suru

Većina engl. reči kao osnove predstavljaju imenice. Kod primera *shooto sutei suru* (=short stay), usvojena engl. ortografija *short stay* ukazuje na imenicu, jer RO *short-stay* označava kao „Adj”.

3.3.3. Složeni glagoli sa *up/down, in/out, back/off*

Radi kasnije analize strukture složenica pseudoanglicizama, frazalne glagole smo klasifikovali prema predlogu koji obuhvataju i broju anglicizama u kojima se taj predlog kao formant pojavljuje. Stoga je zadržan formalan i faktografski karakter tabele. Tabela nije obuhvatila usamljene primere kao: *bureekusuruu suru* (=breakthrough), *gooaraundo suru* (=go-around), *sutanbai suru* (=standby). Navedeni primeri predstavljaju imenice po engl. ortografiji, kao i većina primera u sledećoj tabeli:

Tabela 3.3. Formanti *up, out, back, in, down, off* prikazani po stepenu zastupljenosti u anglicizmima glagolima

ENGLESKA REČ	ANGLICIZAM sa funkc. glagola
formant <u>up</u>	
<i>makeup</i>	meekeyappu suru
<i>backup</i>	bakkuappu suru
<i>buildup</i>	birudoappu suru

<i>brushup</i> <i>blowup</i> <i>tune-up</i> <i>dress-up</i> <i>follow up</i> <i>frame-up</i> <i>give up</i> <i>hang up</i> <i>close-up</i> <i>power up</i> (Se) <i>pickup</i> <i>set-up</i> <i>shape-up</i> <i>show up</i> <i>speedup</i> <i>step-up</i> <i>tie-up</i>	burasshuappu suru burooappu suru chuunappu suru doresuappu suru foroo appu suru fureemuappu suru gibu appu suru hangu appu suru kuroozuappu suru pawaa appu suru pikkuappu suru settoappu suru sheipuappu suru shoo appu suru supiiidoappu suru suteppuapu suru taiappu suru
formant <u>out</u> <i>checkout</i> <i>dropout</i> <i>fade-out</i> <i>cutout</i> <i>kickout</i> <i>knockout</i> <i>printout</i> <i>pullout</i> <i>layout</i> <i>lockout</i> <i>shutout</i> <i>spinout</i>	chekkuauto suru doroppuauto suru feedoauto suru kattoauto suru kikkuauto suru nokkuauto suru purintoauto suru puruauto suru reiauto suru rokkuauto suru shattoauto suru supinauto suru
formant <u>back</u> <i>feedback</i>	fiidobakku suru

<i>flashback</i> <i>comeback</i> <i>cutback</i> <i>callback</i> <i>pay back</i> <i>playback</i> <i>rollback</i> <i>switchback</i> <i>take back</i>	furasshubakku suru kamubakku suru kattobakku suru koorubakku suru pei bakku suru pureebakku suru roorubakku suru suicchibakku suru teiku bakku suru
formant <u>in</u> <i>bed-in</i> <i>checkin</i> <i>fade-in</i> <i>cut-in</i> <i>sit-in</i>	 beddoin suru chekkuin suru feedoin suru kattoin suru shittoin suru
formant <u>down</u> <i>breakdown</i> <i>knockdown</i> <i>slowdown</i> <i>touchdown</i> <i>tone down</i> <i>sit-down</i>	 bureekudaun suru nokkudaun suru suroo daun suru tacchidaun suru toon daun suru shittodaun suru
formant <u>off</u> <i>cutoff</i> <i>payoff</i> <i>layoff</i> <i>spinoff</i>	 kattoofu suru peiofu suru reiofu suru supinofu suru

Kao što se iz tabele može videti, velika većina ovakvih reči je u jap. ušla u obliku imenice. Glagoli kao *shittoin suru*, *nokkudaun suru*, *koorubakku suru* itd. imaju sužena značenja vezano za imenicu od koje su potekli.

Što se formanta „through” tiče, pored navedenog primera složenog glagola *bureekusuruu suru* („breakthrough”), priličan je broj primera u kojima je on zadržan kao deo kompromisne replike, ali u obliku imenice: *doraibusuruu* („drive-through”), *foroosuruu* („follow-through”, bezbol), *ransuruu* („run-through”, bezbol), *uookusuruu* („walk-through”); i *shiisuruu* („see-through”) sa adjektivalom kao osnovom.

3.5. Sekundarna adaptacija glagola¹

3.5.1. Glagoli tvoreni formantom *-ru*

Sekundarnom adaptacijom od engl. glagola nastaju anglicizmi glagoli tvoreni po uzoru na indigene japanske glagole. Iako gl. fleksijskih morfema u japanskom ima više, u literaturi se kao jedini nastavak koji je u upotrebu sa anglicizmima došao preko indigenih japanskih glagola pominje *-ru*, ali su ovakvi malobrojni glagoli izrazito stilski markirani (Kageyama, 1993; Loveday, 1996; Nonaka, 2001). Afiksacijom fleksijskog *-ru*, anglicizmi dobijaju morfološke karakteristike jap. glagola: bivaju svrstani u kategoriju prelaznih/neprelaznih glagola i imaju konjugaciju karakterističnu za gl. fleksijski morfem kojim su tvoreni. Svi primeri spadaju u *godan* glagole, a zastupljene su obe kategorije, neprelazni i prelazni glagoli:

Tabela 3.4. Prikaz glagola sa skraćenom osnovom i formantom *-ru*

ANGLICIZAM GLAGOL	ENGL. MODEL	OSNOVA	INFL. SUFIKS	KATEGORIJA PO TIPU PROMENE	GLAGOLSK I ROD ²
<i>ajiru</i>	agitation	<i>aji</i> (< <i>ajiteeshon</i>)	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	neprelazni
<i>daburu</i>	double	<i>daburu</i>	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	prelazni
<i>hamoru</i>	harmony	<i>haamonii</i>	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	prelazni
<i>neguru</i>	neglect	<i>negurekuto</i>	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	neprelazni
<i>paroru</i>	parody	<i>parodii</i>	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	prelazni
<i>saboru</i>	sabotage	<i>sabotaaju</i>	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	prelazni
<i>toraburu</i>	trouble	<i>toraburu</i>	<i>-ru</i>	<i>godan</i>	prelazni

¹ Proizvodi sekundarne adaptacije jesu po svojim svojstvima pseudoanglicizmi, ali, kao i kod prideva, pod tačkom sa tim nazivom (2.6.) se obrađuju „kreacije” („hybrid creations” i „creations using only foreign morphemes”, v. tabelu na str. 33)

² Glagolski rod je naveden prema RJ.

Aji, kao osnova, predstavlja skraćenicu, zasebnu leksemu, koja je u upotrebi paralelno sa svojim dužim ekvivalentom *ajiteeshon*. Kod glagola *hamo-ru*, *negu-ru*, *paro-ru* prisutno je skraćenje osnova *haamonii*, *negurekuto*, *parodii* na formu od dve more u inicijalnom položaju, prema uobičajenom modelu za skraćenicu. Pri tom, u primeru *haamonii* → *hamo-ru* zanemarena je dužina (druga mora u nizu) u korist treće (-*mo-*), što je takođe uobičajeno za skraćenicu. Kao dodatni razlozi se mogu navesti manja semantička prozirnost niza *ha-a-*, i nepodudaranje finalnog -*a-* ovakve osnove sa uobičajenom finalnom glasovnom skupinom osnova jap. glagola.

U primerima *torabu-ru* i *dabu-ru*, može se pretpostaviti da je induktor njihovog poglagoljivanja bio unutrašnji, tj. njihova glasovna struktura. Fonetskom supstitucijom od *trouble* dobijeno je *to-ra-bu-ru*, a od *double da-bu-ru* – anglicizmi čije su se finalne more (-*bu-ru*) podudarale sa finalnim morama jap. glagola. Za razliku od ostalih primera, ove reči nisu prošle kroz predstapanj skraćanja forme pre poglagoljivanja, već je do takve promene došlo neposredno:

daburu + *-ru* → *dabu-ru*

toraburu + *-ru* → *torabu-ru*

Sa izuzetkom glagola *toraburu* sa strukturom od četiri more, svi glagoli imaju strukturu od tri more (*a-ji-ru*, *sa-bo-ru*), ekvivalentno jap. glagolima kao *age-ru*, *toji-ru*, *shibo-ru* itd. Sličnost se uočava i u kvalitetu mora, pa se može pretpostaviti da je princip analogije na snazi:

Tabela 3.5. Prikaz fonetske strukture glagola anglicizma naspram japanskog glagola

GLAGOL ANGLICIZAM	JAPANSKI GLAGOL
<i>ajiru</i>	<i>tojiru</i>
<i>daburu</i>	<i>yaburu</i>
<i>hamoru</i>	<i>mamoru</i>
<i>neguru</i>	<i>saguru</i>
<i>paroru</i>	<i>hiroru</i>
<i>saboru</i>	<i>shiboru</i>
<i>toraburu</i>	<i>eraburu</i>

Uzged, *-jiru* je produktivan sufiks u tvorbi glagola sa jednim ideogramom kao sememom (*an-jiru, en-jiru, kan-jiru, son-jiru*, itd.), dok je formant *-buru* čest drugi član u okviru složenih glagola (*isa-buru, ita-buru, yusa-buru*, itd.). Međutim, ovi sufiksi ne tvore anglicizme, kao što se iz njihovog ortografskog oblika može zaključiti, i navedeni su kao primeri iz razloga naglašavanja uloge glasovne strukture pri adaptaciji.

Kao što je već istaknuto, u razgraničenju primarne od sekundarne adaptacije, presudan je kvalitativni, a ne temporalni kriterijum. Glagoli koji su prošli kroz primarnu adaptaciju su *neguru* i *saboru*, i njihov oblik u vidu gl. imenice sa *suru* (*negurekuto suru* i *sabotaaju suru*) paralelno je u upotrebi u jap. jeziku, s tim da *saboru* ima uže značenje, dok su *negurekuto suru* i *neguru* semantički ekvivalenti. Stadijum primarne adaptacije su preskočili *ajiru, daburu, hamoru, paroru* i *toraburu*, i RA ne navodi njihovu potencijalnu glagolsku upotrebu u vidu **ajiteeshon suru, *daburu suru, *haamonii suru, *parodii suru* (mada je dopušteno *parodii ni suru*), ili **toraburu suru*.

Itô i Mester (2015) analiziraju promene akcenta osnove glagola u zavisnosti od sufiksa (T-sufiks, C/V sufiks). Kod anglicizama, razmatraju razliku u akcentu između složenica sa strukturom X-*suru* („raditi X”, gde je kao X obeležen anglicizam), i izvedenica X*r(u)*, u kojima je *-r-* deo osnove („stem - forming *-r-*”).

Tabela 3.6. Prikaz promene akcenta u osnovi anglicizma glagola (prema Itô i Mester, 2015: 18).

<i>me' mo - suru</i> „zabeležiti”	[<i>memo'r</i>] u	[<i>memor-ase'</i>] ru	[<i>memo't</i>] te
<i>mi' su - suru</i> „pogrešiti”	[<i>misu'r</i>] u	[<i>misur-ase'</i>] ru	[<i>misu't</i>] te
<i>ko' pii - suru</i> „fotokopirati”	[<i>kopi'r</i>] u	[<i>kopir-ase'</i>] ru	[<i>kopi't</i>] te
	C/V sufiks, akcent na finalnom slogu	C/V sufiks, akcent na finalnom slogu	T sufiks, akcent na pretposlednjem slogu

Kako i Itô i Mester primećuju, tvorba glagola sa *-r-* kao delom osnove nije u toj meri produktivna kao tvorba slaganjem sa *-suru*. Anglicizmi duži od dve more uopšteno nemaju taj oblik (**doraibu'-r (u)*). Oblik *kopi-r(u)* je pretrpeo skraćenje samoglasnika u osnovi da bi se uklopio u zahtev bimoraičnosti. Primeri sa trimoraičnom osnovom *toraburu* („trouble”), *guuguru* („Google”) i bimoraično *daburu* („double”), sadrže *-l* u finalnom položaju transfonemizovano kao *ru* u japanskom. Itô i Mester ovo definišu kao „dvostruku ulogu” („double duty”) *-ru*: kao sloga na kraju reči, i kao sufiksa koji formira osnovu (ibid.: 19):

<i>daburu</i> (N)	<i>dabu'ru</i> (C/V sufiks)	<i>dabu'tta</i> (T-sufiks)
<i>tora'buru</i> (N)	<i>torabu'ru</i> (C/V sufiks)	<i>torabu'tta</i> (T-sufiks)
<i>guuguru</i> (N)	<i>guugu'ru</i> (C/V sufiks)	<i>guugu'tta</i> (T-sufiks)

Kako primećuju, u svim primerima izvedenih anglicizama glagola došlo je do promene akcenta u odnosu na akcent izvorne imenice, kao što je i uopšteno pravilo za *-ru* izvođenje.

3.5.2. Bimoraična skraćena osnova glagola

Drugim vidom sekundarne adaptacije glagola smatramo skraćenje osnove anglicizma na koju se potom dodaje glagol *suru*. Poser (Poser, 1990: 81) primećuje da bimoraična stopa igra značajnu ulogu kod skraćivanja pozajmljenice pri tvorbi osnove za perifrastrični glagol (*demo suru < demonsutoreeshon* „demonstration” + *suru*). Iako se on ne bavi analizom ovakvih glagola, njegova pretpostavka je da u većini slučajeva ovakvo skraćivanje ide do prve bimoraične stope. Međutim, iako verujemo da je ova tvrdnja ispravna kada se radi o manje formalnom registru, kako je naša građa rečnička, nismo pronašli dovoljan broj primera koji bi potvrdio dominantnost ove tendencije kod skraćivanja osnove.

Tabela 3.7. Prikaz moraične strukture skraćene osnove anglicizma glagola

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLESKI MODEL
2μ <i>demo suru</i> <i>ope suru</i>	<i>demonsutoreeshon</i> <i>operachion</i> <i>(opereeshon)</i>	< demonstration < Operation (nemački) < operation
3μ <i>dyuupu suru</i> <i>mente suru</i> <i>orugu suru</i> <i>panku suru</i>	<i>dyupurikeeto</i> <i>mentenansu</i> <i>oruganaizaa</i> -	< duplicate < maintenance < organizer (i u obliku <i>ooganaizaa</i>) < puncture

Kao što se iz tabele može primetiti, rečnička građa pokazuje čak veći broj primera sa tri more. Bimoraični primer *ope suru* je tvoren je od nemačke osnove, a ne engleske, a do zabune može doći zbog homonimičnog oblika skraćenice *ope*. *Dyuupu suru* predstavlja odstupanje od dužeg oblika *dyupurikeeto* i pokazuje produženje vokala, čime se dobija struktura od tri more umesto bimoraičnog fragmenta. Ovakvo produženje vokala je izuzetno retko kod anglicizama, čiji je skraćeni oblik po pravilu veran strukturi dužeg oblika.

Do produženja vokala može doći kod hipokoristika tvorenih od japanskih ličnih imena, kako takođe navodi Pozer (op.cit.: 82), ali do toga po pravilu dolazi da bi se postigla bimoraičnost osnove na koju se dodaje sufiks *-chan*. Stoga, *dyuupu suru* predstavlja primer tendencije koja je suprotna bimoraičnosti. Za primer *orugu suru* (<„organizer“), RA navodi da se od skorijeg vremena koristi u smislu engleskog glagola „organize“, što na semantičkom nivou predstavlja približavanje modelu.

3.4.3. Adaptacija vrste reči modela

Ovde ćemo detaljnije razmotriti anglicizame sa glagolskom funkcijom tvorene unijom sa gl. *suru*, i to one koji imaju različit oblik za gl. i gl. im.

Išino (Ishino, 1983: 157), termin „*mu-hinshi go*”, ili, doslovno: „reči koje ne pripadaju ni jednoj vrsti reči, [koje] ponekad imaju funkciju imenice, a ponekad funkciju glagola [...]”; obrazlaže time što i osnove koje nisu glagolske u engl. u japanskom mogu biti glagolske. „U jeziku i ono što nije glagol može biti usvojeno kao glagol” (Quackenbush, 1990: 6). U tabeli smo izneli sva ovakva odstupanja na koja smo naišli u korpusu.

Tabela 3.8. Promena vrste reči kod proste/izvedene reči kao modela

ENGLESKA REČ	ANGLICIZAM sa funkc. glagola
<i>advice</i> , N	adobaisu suru
<i>visualisation</i> , N	bijuarizeeshon suru
<i>choice</i> , N, Adj	choisu suru
<i>direction</i> , N	direkushon suru
<i>discussion</i> , N	disukasshon suru
<i>duet</i> , N	dyetto suru
<i>entry</i> , N	entorii suru
<i>error</i> , N	eraa suru
<i>fever</i> , N	fiibaa suru
<i>goal</i> , N	gooru suru
<i>composite</i> , Adj, N	konpojitto suru
<i>management</i> , N	maneejimento suru
<i>memo</i> , N	memo suru
<i>maintenance</i> , N	mentenansu suru
<i>mobile</i> , Adj	mobairu suru
<i>performance</i> , N	pafoomansu suru
<i>pouch</i> , N	pauchi suru
<i>lesson</i> , N	ressun suru
<i>linkage</i> , N	rinkeeji suru
<i>recovery</i> , N	rikabarii suru
<i>renewal</i> , N	rinyuuaru suru

<i>relief</i> , N	ririifu suru
<i>loss</i> , N	rosu suru
<i>sale(s)</i> , N	seerusu suru
<i>shot</i> , N	shotto suru
<i>sophisticate</i> , N	sofisutikeeto suru
<i>speech</i> , N	supiichi suru
<i>through</i> , prep., Adv, Adj	suruu suru
<i>stuck</i> , Adj, part. od <i>stick</i>	sutakku suru
<i>treatment</i> , N	toriitomento suru

U Tabeli 3.8. prikazane su proste/izvedene reči kao osnove. Većina njih spada u kategoriju imenice, sa nedvosmislenim izuzecima *mobile*, *through* i *stuck*. Tabela ne uključuje složenicu *hanzuon suru* („hands-on”), koja je pridev u svom izvornom obliku. Za *suruu suru* („through“) se kao model može ponuditi *appu suru* („up”), *daun suru* („down”) itd., reči koje u svom izvornom obliku mogu biti glagoli u engleskom.

3.5. Pseudoanglicizmi glagoli

Tabela 3.9. Pseudoanglicizmi glagoli kao „nove kreacije” sa formantima *up*, *down*, *in*, *out*

PSEUDOANGLICIZAM	ENGLESKI ELEMENTI U SASTAVU	ZNAČENJE/ENGLESKI EKVIVALENT
formant <i>up</i> :		
<i>baajon appu suru</i>	„version up”	Ee <i>upgrade</i>
<i>beesu appu suru</i>	„base up”	dobiti povišicu
<i>gureedoappu suru</i>	„grade up”	Ee <i>upgrade</i>
<i>heddo appu suru</i>	„head up”	podići glavu (bezbol)
<i>imeeji appu suru</i>	„image up”	Ee <i>image improvement</i>
<i>kosuto appu suru</i>	„cost up”	poskupeti
<i>kuranku appu suru</i>	„crank up”	okončati snimanje

<p><i>kyaria appu suru</i> <i>moraru appu suru</i></p> <p><i>raitoappu suru</i> <i>reberu appu suru</i> <i>risuto appu suru</i></p> <p><i>tacchi appu suru</i></p>	<p>„career up” „morale up”</p> <p>„light-up” „level up” „list up”</p> <p>„touch up”</p>	<p>uznapredovati u karijeri povećati nivo entuzijazma na radnom mestu Ee <i>illumination</i> povisiti standard izdvojiti bitne informacije na listu Ee <i>tag up</i> (bezbol)</p>
<p>formant down:</p> <p><i>beesu daun suru</i> <i>imeeji daun suru</i> <i>kosuto daun suru</i> <i>reberu daun suru</i> <i>shisutemu daun suru</i> <i>supiido daun suru</i></p>	<p>„base down” „image down” „cost down” „level down” „system down” „speed down”</p>	<p>smanjiti platu Ee <i>image harming</i> pojeftiniti sniziti standard pad sistema (računara) Ee <i>slow down</i></p>
<p>formant in:</p> <p><i>chaato in suru</i> <i>chippu in suru</i></p> <p><i>fureemu in suru</i></p> <p><i>geeto in suru</i> <i>gooru in suru</i> <i>hoomu in suru</i> <i>kranku in suru</i> <i>kyanpu in suru</i> <i>pitto in suru</i> <i>shiizun in suru</i></p>	<p>„chart in” „chip in”</p> <p>„frame in”</p> <p>„gate in” „goal in” „home in” „crank in” „camp in” „pit in” „season in”</p>	<p>staviti na muzičku listu direktnim udarcem ubaciti lopticu (golf) uvesti objekat spolja (telev.) uvesti konje pred start dati gol Ee <i>cross home</i> (bezbol) početi snimati, fotografisati ući u kamp (bezbol) Ee <i>pit stop</i> (autom.) Ee <i>the beginning of the season</i></p>
<p>formant out:</p> <p><i>fureemu auto suru</i></p>	<p>„frame out”</p>	<p>pomeriti objekat sa centra ka spolja (telev.)</p>

Formant *up* iz tabele obuhvata nekoliko semema pri tvorbi pseudoanglicizama. U primeru *imeeji appu suru* u složenicu unosi značenje „poboljšati” (~*wo yoku suru*); u slučaju *kyaria appu suru* i *moraru appu suru* ima značenje „uznapredovati, povećati nivo” (~*wo takameru*); dok u primeru *heddo appu suru* ima osnovno značenje „podići” (~*wo ageru*, ~*ga agaru*). U ovu poslednju grupu po značenju spadaju složenice sa *-age* u svom drugom delu, date kao ekvivalenti za *beesu appu suru* (*chin-age*) i *kosuto appu suru* (*ne-agari*), gde pseudoanglicizmi predstavljaju leksičke kalkove za jap. reči, tvorene upotrebom engl. elemenata. Kako *-age* ime značenje „podići”, „povisiti”, a predstavljen je kineskim ideogramom sa značenjem „gore”, može se pretpostaviti da je produktivnost formanta *up* u tvorbi pseudoanglicizama uslovljena interlingvalnom identifikacijom između ova dva formanta. Uticaj strukture jap. složenica kao substrata se posebno uočava u primeru *gureedoappu suru* („grade up”), koji je tvoren hiperkorekcijom od engl. *upgrade* – pseudoanglicizam je tvoren prelaskom formanta *up* iz inicijalnog položaja u modelu, u finalni položaj u replici prema jap. ekvivalentu *kaku-age*, sa istim značenjem:

$$\overrightarrow{\text{upgrade}} \rightarrow \text{kaku-age} \rightarrow \text{gureedoappu} \rightarrow \text{„grade up”}$$

Pomenuti ideogram sa značenjem „gore” u složenicama poreklom iz kineskog jezika dolazi u čitanju *-jô*, takođe u finalnom položaju.

Formant *up* se u svim navedenim pseudoanglicizmima nalazi u finalnom položaju.

U primerima *kuranku appu suru*, *raitoappu suru* i *risuto appu suru* formant *up* ima značenje svršenosti radnje, odn. funkciju emfaze takvog značenja. Sa takvim značenjem, ovaj formant sledi engl. tvorbeni model tipa *eat up*.

Pseudoanglicizmi sa formantom *daun*, u svim primerima osim *shisutemu daun suru*, predstavljaju antonime pseudoanglicizama tvorenih sa *up*. Tako *imeeji daun suru* sadrži sememu „pogoršati se” (~*ga waruku naru*); *reberu daun suru* „sniziti” (~*wo sageru*); a *beesu daun suru* i *kosuto daun suru* „smanjiti” (*hiki-sage*). Kao što poslednji primer pokazuje, simetričnost sistema koja postoji u jap. jeziku pri tvorbi imenica sa antonimnim formantima *-age/-sage* održana je i pri tvorbi pseudoanglicizama. Pseudoanglicizam *supiido daun*, koji nema svog antonimnog para u vidu

pseudoanglicizma u ovoj tabeli, tvoren je naspram usvojene engl. reči *supiido appu* (=speed up).

Kod formanta *in* se uočavaju dve osnovne sememe u pseudoanglicizmima:

1. „uvesti, ubaciti” kod *fureemu in suru*, *fureemu in suru*, *kyanpu in suru*, itd.; i 2. „početak, početi” kod *kranku in suru* i *shiizun in suru*.

Fureemu auto suru, kao primer sa formantom *out* predstavlja antonim gl. imenice *fureemu in suru*. Formanti *in/auto* na ovaj način tvore antonimne parove na isti način kao i *appu/daun*.

U narednoj tabeli su izneti pseudoanglicizmi sa složenicom u svojoj osnovi:

Tabela 3.10. Pseudoanglicizmi kao „nove kreacije” sa složenicom u osnovi

PSEUDOANGLICIZAM sa funk. glagola	ENGLESKI ELEMENTI U SASTAVU	ZNAČENJE/ENGLESKI EKVIVALENT
<i>aitaan suru</i>	„I turn”	zaposliti se u rodnom gradu
<i>baketsu riree suru</i>	<„bucket relay”	gašenje požara posipanjem vode iz kante
<i>bakku hoomu suru</i>	„back home”	Ee <i>throw to the plate</i> (bezbol)
<i>botoru kiipu suru</i>	„bottle keep”	zadržati bocu (za redovne mušterije u baru)
<i>buitaan (Vtaan) suru</i>	„V-turn”	zaposliti se u drugom gradu
<i>ensuto suru</i>	<„engine stop”	Ee <i>engine failure</i>
<i>furii tookingu suru</i>	„free talking”	Ee <i>free discussion</i>
<i>gaaru hanto suru</i>	„girl hunt”	tražiti devojku
<i>geemu meeku suru</i>	„game make”	činiti tok igre
<i>imeeji chenji suru</i>	„image change”	Ee <i>change of image</i>
<i>Jeetan (Jtaan) suru</i>	„J-turn“	zaposliti se u drugom gradu do povratka u svoj rodni grad
<i>menbaa chenji suru</i>	„member change”	izvršiti zamenu igrača
<i>misu shotto suru</i>	„miss shot”	promašena lopta, pogrešiti
<i>monroo uooku suru</i>	„Monroe walk”	hodati kao M. Monro
<i>naasu kooru suru</i>	„nurse call”	Ee <i>nurse's bell</i>

<i>oobaanetto suru</i>	„overnet”	Ee <i>over the net</i>
<i>rabu hanto suru</i>	„love hunt”	tražiti svoju „drugu polovinu“
<i>rabu rabu suru</i>	„love love”	voleti, biti jako zaljubljen
<i>shinguru katto suru</i>	„single cut”	izdvojiti kao singl (muz.)
<i>supin taan suru</i>	„spin turn”	vrsta manevra sa okretom (aut.)
<i>taimu surippu suru</i>	„time slip”	prebaciti se u govoru na budućnost ili prošlost
<i>tootaru koodineeto suru</i>	„total coordinate”	nositi odeću koja se zasniva na jednom konceptu

Svi primeri iz Tabele 3.10, osim *bakku hoomu suru*, *misu shotto suru*, *furii tootingu suru* i *oobaanetto suru*, imaju kao svoj drugi deo element koji u istom obliku može da ima funkciju glagola i imenice u engleskom. *Bakku hoomu suru* i *misu shotto suru* imaju imenicu u svom drugom delu, dok *oobaanetto suru* predstavlja pseudoanglicizam tvoren skraćanjem putem izostavljanja člana iz izraza *over the net* i njegovim poglagoljivanjem.

Pseudoanglicizmi koji nisu obuhvaćeni prethodnim dvema klasifikacijama su dva primera sa prostom reči u osnovi: *ecchi suru* („H”), latinično predstavljanje jap. *hentai* („perverzija”) i *rasseru suru* („russel”), „račišćavanje planinskih puteva prekrivenih snegom”, nastalo poimeničenjem naziva firme koja proizvodi ova vozila (skraćanjem od *rasseru-sha*), a zatim poglagoljivanjem. Usamljeni primer tvorbe glagolskog pseudoanglicizma derivacijom predstavlja *karikachuaraisu suru* „caricaturize”, glagol tvoren sufiksacijom *-ize* na osnovu *caricature* (verovatno po modelu *characterise*).

3.6. Zaključak

Na osnovu analiziranih glagola iz korpusa, kategorija *dômeishi* se pokazala kao dominantna pri adaptaciji glagolskih anglicizama složenica. Na dominantnost ove kategorije su ukazali i rezultati analize adaptacije vrste reči modela, koja je, kao i u

slučaju prideva, ukazala da kada odstupanja od engleskog modela postoje, ta morfološka aberacija pri biranju osnove ide u pravcu imenice. Na istu tendenciju ukazuje i analiza anglicizama sa glagolskom funkcijom u japanskom preuzetih sa gerundskim formantom *-ing*. Analiza formanata koji su preuzeti u okviru složene osnove ukazuje na zastupljenost engleskih glagola sa formantima *up*, *out* i *back* kao najučestalijim, dok postoji i ograničen broj primera sa *in*, *down* i *off* koji u japanskom imaju glagolsku funkciju. Bimoraičnost kao dominantna stopa skraćene osnove nije mogla biti dokazana na osnovu analiziranog korpusa, koji je pokazao jednaku prisutnost i trimoraičnog modela. Tvorba pseudoanglicizama glagola ukazala je na produktivnost formanata *up*, *in* i *out*, što je značajan zaključak i potpuno je u skladu sa brojčanom zastupljenošću anglicizama koji su u japanskom preuzeti sa istim formantima.

IV ADAPTACIJA IMENICA

4.1. Primarna adaptacija imeničkih složenica

Kako japanski jezik nema kategoriju roda, broja i padeža kod imenica, imenice se mogu već posle transfonemizacije koristiti kao punopravni, funkcionalni članovi date kategorije. To je slučaj sa velikim brojem anglicizama u japanskom jeziku, koji se nesmetano koriste bez obzira na njihov dug oblik nastao transfonemizacijom. Na primer, *maкетингу ејјеншії* za „marketing agency” („marketinška agencija”), koja se dalje može kombinovati sa *toransukonchinentaru* („transcontinental”) u *toransukonchinentaru maкетингу ејјеншії* itd.

4.1.1 Kompromisna transmorfemizacija

Kompromisna transmorfemizacija predstavlja preuzimanje punog transfonemizovanog oblika reči koji može uključivati i strane vezane morfeme. Japanski jezik je putem kompromisne transmorfemizacije u svoj sastav uneo veliki broj stranih slobodnih i vezanih morfema. Primeri engleskih složenica koje su u japanskom prošle samo nivo kompromisne transmorfemizacije i tvorbena su neproduktivne izlaze iz obima ovog rada.

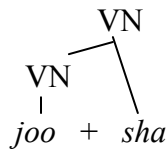
4.1.2. Kagejemina kategorija W^+ u analizi složenica

Za razliku od engleskog¹, u kome do slaganja dolazi na nivou reči $[NN]_N$, $[AN]_N$

¹ U engleskom jeziku Kverk (Quirk et al., 1985) daje podelu na kompoziciju, prefiksaciju, sufiksaciju i konverziju kao četiri osnovna tipa tvorbe reči u engleskom jeziku, sa tim da se prefiksacija i sufiksacija mogu obuhvatiti pojmom afiksacije. Prefiksaciju kao deo kompozicije, odnosno kao posebnu vrstu slaganja reči, posmatraju B. Nikolić (1972), M. Stevanović (1986), S. Babić (1986) i Ž. Stanojčić (1992). Prefiksaciju I. Klajn (2002) izdvaja kao zaseban tvorbeni način, a reči tvorene njome naziva prefiksanim tvorenicama (u literaturi se može naići i na termin „prefiksne tvorenice”, v. D. Gortan-Premk, 1995). Za stanovište koje je usvojeno u japanskoj lingvistici, tj. da prefiksacija i sufiksacija spadaju u izvođenje (Sakakura, 1985; Nishio, 1988; Kageyama, 1993) može se iz Klajnovog razmatranja zaključiti da spada u

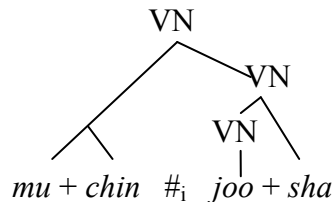
(Katamba, 1993), u japanskom složenicama se nazivaju i one nastale kombinovanjem elemenata na morfemskom nivou, tj. spojem vezanih morfema. To predstavlja + nivo slaganja, što je prikazano pod a), na kome nastaju sino-japanske složenice (Kageyama, 1982: 234):

(1) a) + slaganje
(morfemski nivo,
„morpheme level”)

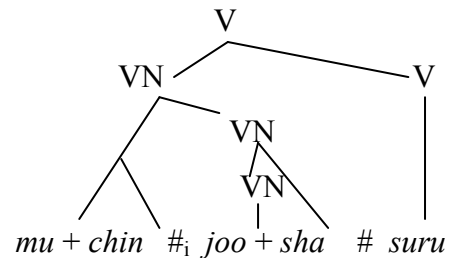
„voziti se”

b) #_i slaganje
(akcent složenice,
„internal word boundary”)

„besplatna vožnja”

c) #slaganje
(akcent izraza,
„boundary, phrasal
accentuation”)

„voziti se besplatno”

Treća kategorija (c) odgovara engleskom pojmu složenice. Ova podela je napravljena na osnovu hipoteze da u tvorbi reči tvorba na morfemskom nivou prethodi tvorbi na nivou reči („level ordering”). U japanskom, za razliku od engleskog, afiksacija i slaganje pripadaju svim trima nivoima kompozicije (+, #_i, #). Međutim, kombinacije kao *joo + sha* pripadaju prvom, ranijem, nivou („level 1”), dok kombinacija *muchin + joosha* pripada drugom, kasnijem, nivou („level 2”). U prvom slučaju, čestice se nazivaju korenskim morfemama („Root”), dok se u drugom radi o osnovama (dvomorfemske reči, „Stem”). Prvom nivou pridaju složenice tvorene kombinacijom dve vezane morfeme (kao što su *joo* i *sha*), i njihova karakteristika jeste da drugi član mora biti jednomorfemski (ne može uključivati reči od više ideograma) (Kageyama, 2001: 262). Ovo je jedan od razloga zašto se japanske reči u teoriji često zovu „building

izuzetke u lingvistici: „Nedvosmisleno uključivanje prefiksacije u derivaciju nije mnogo uobičajeno u svetskoj lingvistici.” (2002: 179). Đorđević (2002: 212) koristi tradicionalnu terminologiju gde je prefiksacija podvrsta derivacije zajedno sa sufiksacijom.

blocks” (kockice za slaganje), jer manje jedinice grade veće prostim udruživanjem. SJ složenice tipa *joosha* imaju upravni član na levoj strani. Kagejama ističe da su manje jedinice povezane jačim vezama, dok je veza slabija što se ide ka većim: koren (+koren) = osnova, osnova (+osnova) = reč, reč + reč = reč (Kageyama, 2001: 263).

Kagejama (1982: 211) navodi da je opšte pravilo za složenice u japanskom jeziku da imaju upravni član na desnoj strani („right-head rule”), i ovakvo ustrojstvo je naročito karakteristično za imeničke složenice. Imeničke složenice klasifikuje u sledeće podgrupe na osnovu njihove strukture: N-N, A-N, AN-N, V-N, i VN-N.

- (2) *hai-zara* „pepeljara”, *denki-sutoobu* „električna grejalica” [N-N]
naga-banasi „dugačka priča”, *huru-hon* „polovna knjiga” [A-N]
juuyoo-gidai „važna tema”, *hima-jin* „osoba koja vodi opušten život” [AN-N]
tabe-mono „hrana”, *tachi-eri* „ruska kragna” [V-N]
kenkyuu-kekka „rezultati istraživanja”, *haitatsu-ryoo* „cena za dostavu” [VN-N]

Ove imenice su nastale spajanjem dva elementa [X #_i Y].

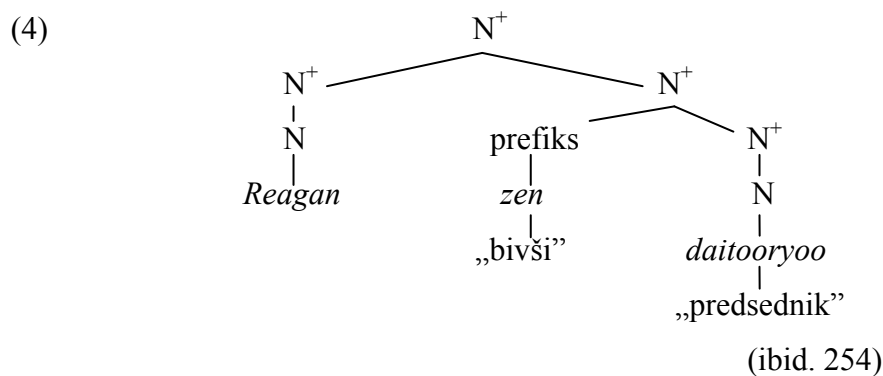
Kagejama (Kageyama, 2001: 245-246) daje predlog za novu morfološku kategoriju pod nazivom Word⁺ („Reč⁺”, W⁺), koju ilustruje sledećim primerima:

- (3) a. *zen* | *gaimu-daijin* „bivši premijer”
 b. *booei-gaisha* | *shachoo* „direktor trgovinske kompanije”
 c. *moto* | *booei-gaisha shachoo* „bivši direktor trgovinske kompanije”

Primer (a) predstavlja prefiksalni izraz, (b) složeni izraz i (c) kombinaciju prethodna dva. Iako ovakve reči imaju akcent po ugledu na sintagme sa malom pauzom u izgovoru posle prefiksa ili između članova složenice, Kagejama smatra da one predstavljaju reči zbog svoje sintaksičke jedinstvenosti. Kagejama smatra da se ovakve reči mogu smatrati rečima u morfološkom smislu, ali se ponašaju kao sintagme. Njegova kategorija „Word Plus”, prema njegovoj definiciji, „veća je od reči ili X⁰, a sa druge strane predstavlja morfološku kategoriju koja se razlikuje od sintagme kao što je X” (ibid.: 246). Kageyama predlaže da W⁺, a ne tradicionalno X⁰, bude maksimalna

jedinica morfološke strukture. Ovakve reči, „složeni izrazi” („compound expressions”) kako ih još Kagejama naziva, su izuzetno produktivne, jer mogu da se kombinuju i slaganjem prave još kompleksnije izraze. Međutim, ne podležu anafori, modifikaciji unutar njenih članova (umetanjem prideva ili zavisne rečenice), a ni upravni niti zavisni član složenice ne mogu stajati sa pridevima, genitivnim markerima i drugim modifikatorima. Najjači argument, po Kagejaminom mišljenju, zašto bi se ovakvi izrazi smatrali rečima, jeste zato što podležu leksičkim i morfološkim pravilima koja važe za morfologiju (leksički uslovljena pravila, koja se odnose na ograničenja u vezi sa slaganjem reči shodno njihovom etimološkom poretku).

U Kagejaminu kategoriju W^+ spadaju u prefiksalni izrazi (kao *zen-daitooryoo*) i kompleksniji izrazi, kao ovaj u Kagejaminom primeru:

Klasifikacija i prikaz strukture složenica u japanskom jeziku ovde izneti, dati su u svrhu definisanja razlika između engleske i japanske kategorije složenice, kao i sa ciljem prikaza položaja koji anglicizmi mogu da imaju u okviru ovakvih kompleksnih struktura.

4.1.3. *Rendaku*: ograničenje *NC u složenicama anglicizmima

Glasovnu promenu na ivici spoja dve reči u složenici – *rendaku*, ili jednačenje po zvučnosti opstruenta u poziciji iza nazala, razmotrićemo sa dva stanovišta: 1. sa stanovišta morfološke strukture reči; i 2. sa aspekta etimološke vrste reči (vrste subleksikona).

Što se dužih složenih struktura (WORD⁺) tiče, Kagejama je mišljenja da kod njih do *rendaku* glasovne promene ne može doći zato su što veze između komponenata ovakvih struktura slabe („loose connections”) (Kageyama, 2001). Itô (1990) razmatra nedostatak *rendaku*-a u složenim skraćenicama anglicizmima, i dolazi do zaključka da se taj nedostatak može jednostavno objasniti činjenicom da se u izvornom subleksikonu *rendaku* javlja samo kada je slaganje dve reči u pitanju (WORD), a u slučaju fragmentnih skraćenica, radi se o kompoziciji osnova (STEM). Međutim, ta konstatacija se ne čini potpunom, jer, kako Mucukava (Mutsukawa, 2009: 98) kroz analizu primera pokazuje, ograničenje *NC (tj. „Bezvučni opstruent mora dobiti zvučnost u poziciji iza nazala”) kod anglicizama nije na snazi ni kod osnova (prostih reči), a ni kod složenica (WORD + WORD).

(5)	STEM:	<i>tento</i>	* <i>tendo</i>	„tent”
		<i>rantan</i>	* <i>randan</i>	„lantern”
	WORD:	<i>guriin kaado</i>	* <i>guriin gaado</i>	„green card”
		<i>man-pawaa</i>	* <i>man-bawaa</i>	„man-power”

Kako Itô i Mester (Itô i Mester, 1995, 1999) pokazuju, ovde je na snazi etimološka podela reči, i ograničenje *NC se odnosi samo na leksičke jedinice u izvornom subleksikonu. Kada su anglicizmi u pitanju, *rendaku* je prisutan samo u upotrebi anglicizama sa očuvanom pluralnom morfemom i to kod mlađih generacija (*raionzu*, „lions”). Kod starijih generacija, pluralna morfema se posmatra kao deo osnove i *rendaku* nije prisutan (*raionsu*, „lions”) (Mutsukawa, 2009: 77-99, v. poglavlje o redukciji pluralnog -s).

Postoji nekoliko izuzetaka kada je *rendaku* u pozajmljenicama u pitanju, a koji se ne tiču pluralne morfeme, kao što je *iroha garuta* (sa portugal. pozajmljenicom *karuta*, sa značenjem vrste društvene igre kartama), ali ovakav sloj pozajmljenica je star.

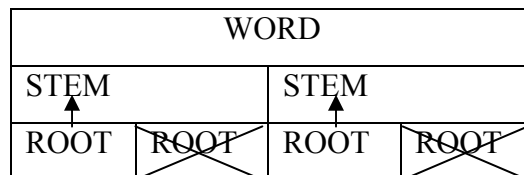
4.2. Sekundarna adaptacija složenica

4.2.1. Fragmentne skraćénice

U ovom poglavlju analiza skraćenih formi reči izvršena je na osnovu toga da li se radi o skraćenju značenjskog elementa (morfeme ili cele reči), ili redukovani fragment nema značenje ni status formanta. Prvi slučaj smo obeležili terminom elipse, dok smo za drugi upotrebili termin fragmentne skraćénice (v. Teorijski okvir).

Strukturna i prozodijska pravilnost i predvidivost japanskog pri kreiranju većih jedinica od manjih ($_{\text{ROOT}} \rightarrow \text{STEM} \rightarrow \text{WORD} \rightarrow \text{WORD}^+$) pružaju uslove za produktivne modele skraćivanja. Kagejamine osnovne morfološke jedinice (Kageyama, 1982, 1993, 2001) smo poređali u vidu tabele radi prozirnijeg grafičkog prikaza:

(6)

Kao što će biti prikazano, u najvećem broju slučajeva kod složenica anglicizama do skraćivanja dolazi paralelno u oba formanta na istom nivou. Isti model je najproduktivniji kada su i SJ (*kango*) reči u pitanju (*tookyoo daigaku* → *toodai*, „Tokijski Univerzitet”). Na taj način, reč (WORD) može biti sastavljena samo od osnove (STEM), koju čine dva korena (ROOT). Ova Kagejamina podela je od velikog značaja za osvetljavanje strukture članova složenih fragmentnih skraćénica sa aspekta vezane osnove (koja ne može stajati samostalno kao reč).

Itô (1990) je dala prvu detaljniju studiju skraćénica anglicizama sa morfofonološkog aspekta. Ona tada daje predlog da STEM i WORD imaju različita prozodijska ograničenja koje ih karakterišu kao minimalne jedinice (STEM je uvek stopa od dve more), a ono što čini minimalnu prozodijsku reč se razlikuje kada su proste i složene skraćénice u pitanju. Kod složenih skraćénica u obzir se uzima broj mora, dok je tvorba prostih, skraćénica nastalih od jedne reči, uslovljena brojem slogova. Itô zaključuje da su elementi sastavljeni od jedne more *L (**ho*) i dve more koje nisu LL (*mobo*) nego *H (**den*), neproduktivni u japanskom jeziku zbog toga što se oglašuju o

pravilo o minimalnoj prozodijskoj reči, koja mora sadržati ili dve stope ili dva sloga (uslov da reč mora biti binarna, „word binarity requirement”). Inače, svaka reč (WORD) se mora sastojati od najmanje jedne stope (FOOT), svaka stopa od najmanje jednog sloga (σ , SYLLABLE), a svaki slog od najmanje jedne more (μ , MORA). Slogovi mogu da se sastoje od jedne more (L, „light”, kratak slog), ili dve more ako se radi o dugom vokalu ili nazalu *-n* u finalnom položaju (H, „heavy”, dug slog) kao što su *aa*, *bon*. Slog može biti i vrlo dug („super-heavy”), ako sadrži transfonemizirane diftonge u kombinaciji sa nazalom (*saun-* u *saundo* „zvuk”) (Irwin, 2011).

Mora se smatra apstraktnom jedinicom (Inaba, 1998, Kubozono, 2002). I pored njene psihološke karakteristike, smatra se da mora igra značajnu ulogu u japanskoj fonologiji. Neki autori se ne slažu povodom toga da li mora ima fonetičku realnost, zbog čestih odstupanja. Slog se definiše kao jedinica koja nosi akcent. Dok se mora prihvata kao psihološka jedinica, uloga sloga kao fonološke jedinice koja nosi akcent nije toliko jasna, pogotovo kada se radi o pozajmljenicama. Dok za pozajmljenice važi opšte pravilo da akcent nosi treća mora sa kraja (ili „antepenultimate mora”), on može stajati i na četvrtoj mori s kraja. Slog je fonološka jedinica sa jasno definisanom unurašnjom strukturom („onset, rhyme, nucleus, coda”) (Inaba, 1998: 108). U japanskom jeziku nukleus je obavezan konstituent, a koda je uvek zasebna jedinica, dok se druga dva konstituenta („onset” i „rhyme”) tretiraju kao jedna jedinica (ibid.). Akcent se nalazi na upravnom članu poslednje vidljive stope. Poser (Poser, 1990) predlaže da dve more čine metričku jedinicu u jap., odnosno stopu („foot”, Σ). U jap. je stopa bimoraična, uvek sadrži isti broj mora (dve), ali ne isti broj slogova (jedan ili dva) (ibid.).

Labrun (Labrune, 2002, 2012) uvodi metodološku novinu insistirajući na razdvajanju u analizi prostih skraćenica, nastalih skraćanjem jednog člana (njegovom terminologijom – SAL, „simple abbreviated loanword”), i složenih, koje su nastale skraćivanjem dva člana (CAL, „compound abbreviated loanword”), dajući statističke podatke odvojeno za obe kategorije po broju mora i kvalitetu stope. On takođe u analizu ne uključuje reči čiji skraćeni oblik predstavlja celu leksičku jedinicu, time izostavljajući primere tvorene elipsom, jer smatra da je njihov nastanak, za razliku od drugih skraćenica, uslovljen sintaksički i semantički (kao *amerikan koohee* > *amerikan*, „American coffee”). Labrun uočava velike razlike u prozodijskom sastavu SAL i CAL:

dok jednočlane, proste skraćenice imaju najveći broj primera koji pripadaju trimoraičnom modelu (3μ , 38,2 %, praćeno sa 35,7% onih sa 2μ i 25,5% onih sa 4μ), složene skraćenice pokazuju ogromnu većinu onih od četiri more (80,3%). Iako se Labrunov rad primarno bavi osvetljavanjem strukture prostih skraćenica, izdvojićemo iz njegove tabele (ibid.: 7) podatke koje je dao naporedo za složene i izložiti ih u vidu sledećeg prikaza:

- (7) 1μ *L (0)
 2μ LL *H (0)
 3μ LLL HL *LH (4)
 4μ LLLL LLH HLL HH *LHL (3)

Zanimljivo je uočiti da su i prostim i složenim skraćenicama zajednička najproduktivnija struktura sloga: kod prostih je to 2μ LL, a kod složenih 4μ LLLL. Takođe, one dele i neproduktivne modele *L, *H, *LH, *LHL, dok modeli LLH i HH nisu zastupljeni kod prostih, a kod složenih su prisutni u velikom broju primera.

Labrun na osnovu analize prostih skraćenica dolazi do značajnog zaključka o ključnom uticaju prozodijske strukture na oblik skraćenice. Uočivši pravilnosti kod svih reči koje su neakcentovane ili imaju akcent na prvom ili drugom slogu, došao je do ograničenja koja upravlja tvorbom ovih skraćenica:

(8) **ALIGN (A, Right, HeadFoot of B, Left)**

Odnosno: Desna ivica proste skraćenice (A) mora da bude na granici sa levom ivicom upravne, akcentovane stope („head foot”) osnove (B).

4.2.1.1. Dvočlane fragmentne skraćenice

Za dvočlane fragmentne skraćenice je u upotrebi i termin „skraćeničke složeničke” (*compound clippings*, v. Teorijski okvir) zbog njihove strukture od dva konstituenta. Model nastanka fragmentnih skraćenica sa strukturom od četiri more (dve iz prve i dve iz druge skraćene reči) izdvaja se kao izuzetno produktivan (Nishio, 1988;

Hioka, 2001; Ishiwata, 2001). Kao što smo u prikazu Kagejamine podele pokazali (Kageyama, 1982, 1993, 2001), i kao što Itô (1990) tvrdi, članovi ovih složenih skraćenica su vezane osnove koje ne mogu stajati samostalno i imaju minimalnu strukturu bimoraične stope. Prozodijska reč mora biti bimoraična, tj. duža od jednog sloga.

Itina klasifikacija (Itô, 1990: 221):

- (9) $2\mu = [1\mu + 1\mu]$ *be(esu) a(ppu)* „base up, pay raise”
 $3\mu = [2\mu + 1\mu]$ *dore(su) me(ekaa)* „dressmaker”
 $4\mu = [2\mu + 2\mu]$ *suke(eto) boo(do)* „skateboard”

Itô zastupa stanovište da se mora zadovoljiti uslov minimalne osnove kod skraćivanja, što je dve more („Minimal Stem Requirement”).

Kako je naša građa bila rečnička (RA, RE i RK), primeri dvočlanih skraćenica sa strukturom od dve more su brojčano izuzetno ograničeni. U Tabeli 4.1. su izneta tri takva primera, sa analizom njihove silabičke strukture.

Tabela 4.1. Složene fragmentne skraćenice sa strukturom $1\mu + 1\mu$

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLISKI M ODEL
<i>bea</i>	LL	<i>beesu appu</i>	< „base + up”
<i>moga</i>	LL	<i>modan gaaru</i>	< „modern girl” (Ps)
<i>mobo</i>	LL	<i>modan boi</i>	< „modern boy” (Ps)

4.2.1.1.1. Model od četiri more

Kao što je već pomenuto, model od četiri more je najproduktivniji kada se o dvočlanim fragmentnim skraćenicama radi (v. Teorijski okvir). U Tabeli 4.2. izneti su primeri takvih skraćenica koji pokazuju pravilnost stope, tj. kod njih nema odstupanja od glasovne strukture osnove modela anglicizma.

Tabela 4.2. Složene fragmentne skraćenice sa strukturom $2\mu + 2\mu$

SKRACENI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLESKI MODEL
<i>aipaa</i>	LLH	<i>ai(ron) paa(ma)</i>	< iron permanent wave
<i>akahara</i>	LLLL	<i>aka(demikku) hara(sumento)</i>	< „academic harassment” (Ps)
<i>amaresu</i>	LLLL	<i>ama(chua) resu(ringu)</i>	< amateur wrestling
<i>amekomi</i>	LLLL	-	< American comics
<i>ameragu</i>	LLLL	-	< American Rugby (<i>amerikan futtoooru</i>)
<i>angura</i>	HLL	<i>an(daa)gura(undo)</i>	< underground
<i>apaman</i>	LLH	-	< apartment + mansion (Ps)
<i>baiteku</i>	HLL	<i>bai(o)teku(norojii) (i u obliku baio)</i>	< biotechnology
<i>banmasu</i>	HLL	<i>ban(do)masu(taa)</i>	< bandmaster
<i>barikon</i>	LLH	<i>bari(aburu) kon(densaa)</i>	< variable condenser
<i>basu refu</i>	LLLL	-	< bass reflex
<i>bokyabiru</i>	LLLL	-	< vocabulary + building
<i>burakon</i>	LLH	<i>bura(kku) kon(tenporarii myuujikku)</i>	< black contemporary music
<i>dejikame</i>	LLLL	<i>deji(taru) kame(ra)</i>	< digital camera
<i>dorakon</i>	LLH	<i>dora(ibingu) kon(tesuto)</i>	< driving contest (golf)
<i>enpura</i>	HLL	<i>en(jiniaringu) pura(suchikku)</i>	< engineering plastics
<i>ensuto</i>	HLL	-	< „engine stop” (Ee <i>engine failure</i> , Ps)
<i>famikon</i>	LLH	<i>fami(rii) kon(pyuuta)</i>	< Family Computer
<i>famiresu</i>	LLLL	<i>fami(rii) resu(toran)</i>	< family restaurant
<i>fantora</i>	HLL	<i>fan(do) tora(suto)</i>	< fund trust
<i>geesen</i>	HH	<i>gee(mu) sen(taa)</i>	< „game center” (Ps)
<i>guraiko</i>	LHL	<i>gura(fikku) iko(raizaa)</i>	< graphic equalizer

<i>haikara</i>	HLL	-	< high collar (~ <i>san</i>)
<i>hansuto</i>	HLL	<i>han(gaa) suto(raiki)</i>	< hunger strike
<i>inkare</i>	HLL	<i>in(taa)kare(jji)</i>	< intercollegiates
<i>kurepasu</i>	LLLL	-	„craypas” (crayon + pastel, Ps)
<i>korepon</i>	LLH	<i>kore(su)pon(densu)</i>	< correspondence
<i>kurokan</i>	LLH	<i>kuro(su)kan(torii reesu)</i>	< cross-country race
<i>kuromai</i>	LLH	<i>kuro(ro)mai(sechin)</i>	< chloromycetin
<i>kyangyaru</i>	HLL	<i>kyan(peen) gyaaru</i>	< „campaign girl” (Ps)
<i>maikon</i>	HH	<i>mai(kuro)kon(pyuutaa)</i>	< microcomputer
<i>maakyuro</i>	HLL	-	< Mercurochrome
<i>matehan</i>	LLH	<i>mate(riaru) han(doringu)</i>	< material handling
<i>maruchoi</i>	LLH	<i>maru(chipuru)choi(su)</i>	< multiple-choice (system)
<i>oorai</i>	HH	-	< all right
<i>pachipuro</i>	LLLL	-	< pachinko + professional (Kv)
<i>pachisuro</i>	LLLL	-	< pachinko + slot machine (Kv)
<i>pansuto</i>	HLL	<i>pan(tii) suto(kkingu)</i>	< panty stockings (Ee <i>pantyhose</i>)
<i>pinsaro</i>	HLL	<i>pin(ku) saro(n)</i>	< „pink salon” (Ps)
<i>pokebai</i>	LLH	<i>poke(tto) bai(ku)</i>	< „pocket bike” (Ps)
<i>pokekon</i>	LLH	<i>poke(tto) kon(pyuutaa)</i>	< pocket computer
<i>pokemon</i>	LLH	<i>poke(tto) mon(sutaa)</i>	< Pocket Monster
<i>puramai</i>	LLH	-	< „plus minus” (Ps)
<i>puresute</i>	LLLL	<i>pure(i)sute(eshon)</i>	< Play Station
<i>purikura</i>	LLLL	<i>puri(nto) kura(bu)</i>	< „print club” (Ps)
<i>puroresu</i>	LLLL	<i>puroresu(ringu)</i>	< professional wrestling
<i>rajikase</i>	LLLL	-	< radio cassette recorder
<i>rajikon</i>	LLH	<i>raji(o) kon(torooru)</i>	< radio control
<i>rizeraba</i>	LLLL	-	< „resort lover” (Ps)
<i>roke han</i>	LLH	-	< „location hunting” (film, telev., Ps)
<i>sadomazo</i>	LLLL	-	< SM 1. sadism and masochism; 2. sadomasochism
<i>terekura</i>	LLLL	<i>tere(hon) kura(bu)</i>	< „telephone club” (Ps)

<i>torukon</i>	LLH	<i>toru(ku) kon(baataa)</i>	< torque converter
<i>waapuro</i>	HLL	<i>waa(do) puro(sessaa)</i>	< word processor
<i>waishatsu</i>	HLL	-	< white shirt

Tabela 4.2a. Prozodijska struktura složenih fragmentnih skraćenica sa strukturom $2\mu + 2\mu$

Prozodijska struktura	Broj primera iz korpusa	Ukupno (br.)	Ukupno (%)
4 μ			
LLLL	18		32,72
LLH	18		32,72
HLL	15		27,77
LHL	1		1,82
HH	3		5,45
Ukupno		55	100,00

Tabela 4.3. Složene skraćenice sa strukturom $2\mu + 2\mu$ sa glasovnom promenom na desnoj ivici skraćenog fragmenta

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLESKI MODEL
<i>afureko</i>	LLLL	<i>afu(taa) reko(odingu)</i>	< „after recording” (Ee postsynchronisation, postlooping, Ps)
<i>bagetora</i>	LLLL	<i>bage(eji) tora(buru)</i>	< baggage trouble
<i>bodikon</i>	LLH	<i>bodi(i) kon(shasu)</i>	< body-conscious
<i>hebimeta</i>	LLLL	<i>hebi(i) meta(ru)</i>	< heavy metal
<i>imechen</i>	LLH	<i>ime(eji) chen(ji)</i>	< „image change” (Ps)
<i>imekura</i>	LLLL	<i>ime(eji) kura(bu)</i>	< „image club” (Ps)
<i>komason</i>	LLH	<i>koma(asharu) son(gu)</i>	< „commercial song” (Ps, i u obliku CMsongu)
<i>kosupure</i>	LLLL	<i>kosu(chuumu)</i>	< costume play

		<i>pure(e)</i>	
<i>mazakon</i>	LLH	<i>maza(a)</i> <i>kon(purekkusu)</i>	< mother complex
<i>purireko</i>	LLLL	<i>purireko(odingu)</i>	< prerecording
<i>redikomi</i>	LLLL	<i>redi(isu) komi(kku)</i>	< „ladies' comic”
<i>rimokon</i>	LLH	<i>rimo(oto)</i> <i>kon(torooru)</i>	< remote control
<i>rorikon</i>	LLH	<i>rori(ita)</i> <i>kon(purekkusu)</i>	< Lolita complex
<i>tsuakon</i>	LLH	<i>tsua(a)</i> <i>kon(dakutaa)</i>	< tour conductor
<i>torepan</i>	LLH	<i>tore(eningu)</i> <i>pan(tsu)</i>	< training pants (Se)
<i>toresen</i>	LLH	<i>tore(eningu)</i> <i>sen(taa)</i>	< training center

Tabela 4.3a. Složene skraćenice sa strukturom $2\mu + 2\mu$ sa glasovnom promenom na desnoj ivici skraćenog fragmenta

Prozodijska struktura	Broj primera iz korpusa	Ukupno (br.)	Ukupno (%)
4 μ LLH	9		56,25
LLLL	7		43,75
Ukupno		16	100,00

Tabela 4.4. Složene skraćenice sa strukturom 2 μ + 2 μ sa glasovnom promenom u okviru skraćenog fragmenta

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLESKI MODEL
<i>amefuto</i>	LLLL	<i>ame(rikan)</i> <i>futto(booru)</i>	< American football
<i>amekaji</i>	LLLL	<i>ame(rikan)</i> <i>kaju(aru)</i>	< American casual
<i>basukon</i>	LLH	<i>baasu kon(torooru)</i>	< birth control
<i>isupata</i>	LLLL	-	< yeast powder
<i>itakaji</i>	LLLL	<i>ita(rian) kaju(aru)</i>	< Italian casual
<i>masukomi</i>	LLLL	<i>masu</i> <i>komyu(nikeeshon)</i>	< mass communication
<i>merumaga</i>	LLLL	<i>meeru maga(jin)</i>	< mail magazine
<i>ofukon</i>	LLH	<i>ofi(su)</i> <i>kon(pyuutaa)</i>	< office computer
<i>pasokon</i>	LLH	<i>paaso(naru)</i> <i>kon(pyuutaa)</i>	< personal computer
<i>santora</i>	HLL	<i>saun(do) tora(kku)</i>	< sound track
<i>terekomi</i>	LLLL	<i>tere(hon)</i> <i>komyu(nikeeshon)</i>	< „telephone communication” (Ps)

Tabela 4.4a. Prozodijska struktura složenih skraćenica sa strukturom 2 μ + 2 μ sa glasovnom promenom u okviru skraćenog fragmenta

Prozodijska struktura	Broj primera iz korpusa	Ukupno (br.)	Ukupno (%)
4 μ LLH	3		27,27
HLL	1		9,09
LLLL	7		63,63
Ukupno		11	100,00

Tabela 4.5. Složene fragmentne skraćenice sa strukturom 2 μ + 2 μ sa jednim članom očuvanim u celini

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLESKI MODEL
<i>burutore</i>	LLLL	<i>buru tore(in)</i>	< Blue Train
<i>chinopan</i>	LLH	<i>chino pan(tsu)</i>	< chino pants
<i>eakon</i>	LLH	<i>ea kon(dishonaa)</i> <i>ea kon(dishoningu)</i>	< air conditioner < air conditioning
<i>eko ran</i>	LLH	<i>eko(nomii) ran</i>	< economy run
<i>hanten</i>	HH	<i>han(gu) ten</i>	< hang ten (sport)
<i>nyuutora</i>	HLL	<i>nyuu tora(dishonaru)</i>	< new traditional
<i>masupuro</i>	LLLL	<i>masu puro(dakushon)</i>	< mass production
<i>misukon</i>	LLH	<i>misu kon(tesuto)</i>	< „miss contest” (Ps)
<i>misupuri</i>	LLLL	<i>misupuri(nton)</i>	< misprint
<i>minikomi</i>	LLLL	-	< minicomunication (Ps)
<i>minikon</i>	LLH	<i>minikon(pyuuutaa)</i>	< minicomputer
<i>monokuro</i>	LLLL	<i>monokuro(omu)</i>	< monochrome
<i>monosuki</i>	LLLL	-	< monoskiing
<i>ofureko</i>	LLLL	-	< off the record
<i>onreko</i>	HLL	-	< on the record, on-record
<i>pari kore</i>	LLLL	<i>pari kore(kushon)</i>	< Paris Collection
<i>patokaa</i>	LLH	<i>pato(rooru) kaa</i>	< patrol car
<i>pokeberu</i>	LLLL	<i>poke(tto) beru</i>	< „pocket bell” (Ps)
<i>rabukome</i>	LLLL	<i>rabu kome(dii)</i>	< love comedy

Tabela 4.5a. Prozodijska struktura složenih fragmentnih skraćenica sa strukturom 2 μ + 2 μ sa jednim članom očuvanim u celini

Prozodijska struktura	Broj primera iz korpusa	Ukupno (br.)	Ukupno (%)
4 μ LLH	6		31,58
HLL	2		10,53
LLLL	10		52,63
HH	1		5,26
Ukupno		19	100,00

Tabela 4.6. Složene hibridne fragmentne skraćenice sa strukturom 2 μ + 2 μ

SKRAĆENI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLISKI MODEL
<i>aruchuu</i>	LLH	<i>aru(kooru) chū(doku)</i>	< alcohol poisoning
<i>atereko</i>	LLLL	-	< <u>ate</u> (jap.) + recording (Ee <i>dubbing</i> , Ps)
<i>gookon</i>	HH	<i>gô(dô) kon(pa)</i>	
<i>itameshi</i>	LLLL	-	< <i>itaria ryôri</i> (italijanska hrana, Kv)
<i>mohomen</i>	LLH	<i>moho(robichicchi fu- renzoku)-men</i>	< Mohorovičić discontinuity (geografija)

Tabela 4.6a. Prozodijska struktura složenih hibridnih fragmentnih skraćenica sa strukturom 2 μ + 2 μ

Prozodijska struktura	Broj primera iz korpusa	Ukupno (br.)	Ukupno (%)
4 μ LLH	2		40,00
LLLL	2		40,00
HH	1		20,00
Ukupno		5	100,00

Kao što se iz brojnosti primera u Tabelama 4.2. do 4.5. može uočiti, model skraćivanja dvočlanih fragmentnih skraćenica od četiri more se u japanskom sprovodi prilično pravilno, sa strukturom sloga LLLL, HLL i LLH. Kompleksni slogovi koji sadrže nazal (/~N/) pokazuju pravilnost u distribuciji, dok se slogovi sa dugim vokalom mogu ponašati dvojako – dužina može biti sačuvana ili redukovana. U Tabeli 4.2. je prikazan i primer sa očuvanim dugim vokalom u prvom fragmentu: *geesen* (< *gee(mu) sen(taa)*, HH); i primeri sa zadržanim dugim vokalom u drugom fragmentu: *aipaa* (< *ai(ron) paa(ma)*, HH) i *waapuro* (< *waa(do) puro(sessaa)*, HLL). U tabelama 4.3. i 4.4. smo prikazali određene glasovne promene koje su uočene u korpusu.

U **Tabeli 4.3** su prikazane složene skraćenice sa strukturom $2\mu + 2\mu$ sa **glasovnom promenom na desnoj ivici** skraćenog fragmenta.

- (10) $\text{bodi}(\underline{i})\text{kon}(\text{shasu}) \rightarrow \text{bodikon} < \text{„body-conscious”}$
 $\text{rori}(\underline{ita})\text{kon}(\text{purekkusu}) \rightarrow \text{rorikon} < \text{„Lolita complex”}$

Smatra se da je ovakvo skraćenje dugog vokala uobičajeno da bi se struktura sloga uklopila u 4-moraični zahtev ovog modela (Irwin, 2011). Međutim, ovakva uopštena konstatacija ne zadovoljava, jer propušta da uoči pravilnosti koje se pri tom mogu uočiti. Veliki broj ovih skraćenica (9/16 u našem korpusu) ima strukturu LLH sa skraćenim vokalom u prvom fragmentu i drugim fragmentom sa nazalom /~N/ u finalnom položaju. Odnosno, *bodijkoN, *imeecheN, *komaasoN, *mazaakoN, *rimookoN, *rorijkoN, *tsuaaakoN, *toreepaN i *toreeseN. Ovo može da ukazuje na to da je do gubljenja dužine došlo usled kompleksnog LHH sloga.

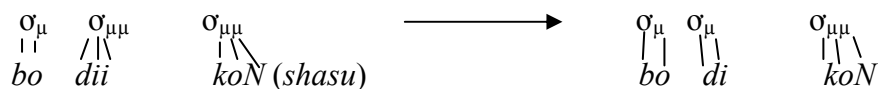
Preostalih 7/16 primera iz korpusa imaju novodobijenu strukturu LLLL, koja je nastala gubljenjem dužine sa desne ivice prvog: *bageectora, *hebijmeta, *imeekura, *redijkomi (*LHLL); ili, sa desne ivice drugog fragmenta: *afurekoo, *kosupureee i *purirekoo(*LLLH). Ukupno, u 13/16 primera je do promene došlo u prvom članu, a samo u tri primera u korpusu je do skraćivanja došlo na desnoj ivici drugog fragmenta:

- (11) $\text{afu}(\text{taa})\text{rek}(\underline{o})\text{dingu}) \rightarrow \text{afureko} < \text{„after recording”(Ps)}$
 $\text{kosu}(\text{chuumu})\text{pure}(\underline{e}) \rightarrow \text{kosupure} < \text{„costume play”}$
 $\text{purirek}(\underline{o})\text{dingu}) \rightarrow \text{purireko} < \text{„prerecording”}$

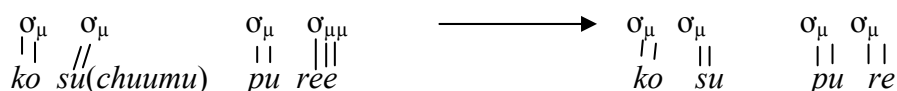
I u ova tri primera gde je do skraćivanja došlo na desnoj ivici drugog fragmenta novodobijena struktura sloga je LLLL umesto dotadašnjeg LLLH. Kako Itô u analizi jednočlanih skraćenica navodi da je kod polisilabičnih skraćenica model structure sloga koji počinje sa prostim slogom praćenim složenim (LH) „izuzetno neproduktivan” („there is a strong bias against any pattern starting with a light syllable followed by a heavy syllable”, Itô, 1990: 218), zaključujemo da je tvorbi dvočlanih skraćenica gubljenje dužine vokala upravo izazvano nastojanjem da se ovakav slog izbegne

(LH→LL \square). U ovom smislu, naši se rezultati podudaraju sa rezultatima do kojih je došla Itô (1990). Primenjujući grafičku shemu, dobijamo sledeći adaptirani prikaz:

(12) a) LHH→LL \square H

b) LLLH→LLLL \square

Isto ograničenje uspostavlja Mucukava (Mutsukawa, 2009) analizirajući trimoraične skraćenice.

Primer supreotne tendencije čuvanja dužine je u korpusu pronađeni diskutabilni usamljeni slučaj složene fragmentne skraćenice sa strukturom od 5μ ($3\mu + 2\mu$), sa prvim članom očuvanom u potpunosti. Međutim, ovaj primer ne počinje prostim (L) već složenim slogom (H) strukturom HLH:

(13) \square eta terehon \rightarrow \square etahon < „data telephone”

Dakle, ne pripada istom skupu što se prozodijske strukture tiče kao prethodno razmatrane skraćenice, tj. ne krši ograničenje o inicijalnom prostom slogu.

Što se **glasovnih promena u okviru fragmenta** koji ulazi u sastav skraćenice tiče (Tabela 4.4), uočljive su četiri zasebne tendencije:

1. **Gubljenje vokalske dužine unutar fragmenta.** Primeri iz Tabele 4.4 kao što su *basukon*, *merumaga* i *pasokon* pokazuju promenu kvaliteta vokala unutar same osnove fragmenta koji formira složenu skraćenicu, dugi slog (H) (/baa/, /mee/, /paa/) se skraćuje (H→L) da bi se fragment uklopio u strukturu skraćenice $2\mu + 2\mu$.

- (14) $b\boxed{a}su\ kon(torooru) \rightarrow b\boxed{a}sukon$ < „birth control”
 $m\boxed{e}ru\ maga(jin) \rightarrow m\boxed{e}rumaga$ < „mail magazine”
 $p\boxed{a}so(naru)\ kon(pyuutaa) \rightarrow p\boxed{a}sokon$ < „personal computer”

Odnosno, HLH→LLH, HLLL→LLLL i HLH→LLH.

2. **Gubljenje koda konsonanta unutar fragmenta.** Sličnom silabičkom pojednostavljivanju podležu i one skraćenice koje sadrže geminaciju, ili koda consonant. U Tabeli 4.4. su pronađeni sledeći primeri:

- (15) $be(esu)\ a\boxed{p}pu \rightarrow bea\boxed{p}$ „base + up”
 $ame(rikan)\ fu\boxed{t}to(booru) \rightarrow amefu\boxed{t}to$ „American football”

3. **Gubljenje /u/ pri rastakanju /~aun/ sloga.** Unutrašnja struktura sloga na početku reči *saundo torakku* iz Tabele 4.4, /~aun/, smatra se kompleksnom („super heavy syllable”) i rastače se pri tvorbi skraćenice *santora*, pri čemu se /u/ gubi. Smatra se da je gubljenje /u/ u ovakvim slučajevima uobičajeno (Irwin, 2011: 145).

- (16) $s\boxed{aun}(do)\ tora(kku) \rightarrow s\boxed{an}tora$ „sound track”

4. **Grafičku promenu more na desnoj ivici fragmenta** ($o\boxed{f}i(su)\ kon(pyuutaa) \rightarrow o\boxed{f}ikon$, „office computer”), takođe prikazanu u Tabeli 4.4., a koja utiče na promenu glasovnog skupa, ali ne na kvalitet sloga, obradili smo pod posebnom tačkom 2.2, grafičko pojednostavljenje more („mora splitting”, Irwin, 2011).

U **Tabeli 4.5.** date su složene fragmentne skraćenice sa strukturom $2\mu + 2\mu$ sa jednim članom očuvanim u celini, kao što su:

- (17) $eko(nomii)\ ran \rightarrow eko\ ran$ < „economy run”
 $poke(tto)\ beru \rightarrow pokeberu$ < „pocket bell” (Ps)

Za ovakve tvorenice Irvin koristi novi termin „half-clippings” (poluskraćenice) i radi doslednosti analize, mi smo ovakve složene skraćenice dali u zasebnoj tabeli. Međutim, pri pokušaju detaljnije klasifikacije, ovaj termin se pokazuje kao izuzetno problematičan, i to iz četiri osnovna razloga:

1. Ako usvojimo podelu na polu- i prave složene skraćenice, kako tretirati primere u kojima je samo dužina vokala u fragmentu skraćena, kao u primerima *mazakon* i *merumaga*? Kao prave složene fragmentne skraćenice, ili poluskraćenice, gde je skraćenje dužine samo manji defekt?
2. Zatim, kako tretirati slučajeve kada je složena skraćenica prefiksalna tvorenica, kao *torapen* ← *tora(nsu)pe(are)n(shii)* (=transparency), polusložena ili prava složena skraćenica?
3. Ako prihvatimo da su reči sa skraćenom dužinom vokala ipak poluskraćenice, gde povući granicu? Kako tretirati reči koje takođe gube jednu moru (μ) iz fragmenta, ako ta mora nije vokal, kao /N/ kod *pinsaro* ← *pin(ku) saroun*?
4. Kod reči kao što je *suto* (<*sutoraiki*, „strike”), koja može stajati kao zasebna reč, ili kao fragment u *hansuto* (<*han(gaa) suto(raiki)*, „hunger strike”), da li se radi o skraćenici ili polu-skraćenici?

Irvin (Irwin, 2011) ne razmatra ova pitanja.

I, naposljetku, u **Tabeli 4.6.** smo dali hibridne fragmentne skraćenice sa strukturom $2\mu + 2\mu$, sa engleskim elementom u prvom ili u drugom delu složenice.

$$(18) \quad E \text{ } \boxed{\text{aru(kooru)}} \text{ „alcohol”} + J \text{ } \textit{ch\hat{u}(doku)} \text{ „trovanje”} \rightarrow \boxed{\text{aru} \textit{ch\hat{u}}} \\ < \text{ „alcohol poisoning”} \\ J \text{ } \textit{ate} + E \text{ } \boxed{\text{reko(odingu)}} \text{ „recording”} \rightarrow \textit{ate} \boxed{\text{reko}} < Ee \text{ „dubbing”} (Ps)$$

Ovakve složenice izlaze iz okvira analize, i one nisu uvrštene u Tabelu 4.7. pri zbirnom procentualnom prikazu dvočlanih fragmentnih skraćenica iz korpusa.

Simetrična struktura od dve inicijalne more iz prve reči i dve inicijalne more iz druge reči po modelu *toodai* (< *tookyoo daigaku*), karakteristična je za kineske pozajmljenice (v. Ishiwata, 2001). U dasadašnjem prikazu fragmentnih skraćenica izdvaja se *roke han* (= „location hunting”, Ps) kao skraćenička složenica koja nije

potpuno srasla i ona predstavlja izuzetak u smislu ortografije, jer se beleži kao dve zasebne reči.

Modelom skraćenica od četiri more upravlja hijerarhija ograničenja koju je prikazao Mucukava na sledeći način (Mutsukawa, 2009: 126):

Drugim rečima, hijerarhijski najvažnije ograničenje koje upravlja tvorbom ovakvih skraćenica je pravilo o dužini jedne stope:

MAX-BT: Svaka mora iz osnovnog oblika mora biti predstavljena korespondentnim oblikom u skraćenoj formi. → CONTIGUITY: Segmentni materijal koji je u dodiru u osnovnoj reči mora biti u dodiru i u skraćenoj reči. → ANCHOR-L-BT: Levi periferni element skraćene forme odgovara levom perifernom elementu osnovnog oblika. → TRUNC=F: skraćeni oblik mora biti dužine jedne stope, tj. bimorfemski.

Primere čija je klasifikacija u okviru fragmentnih skraćenica upečatljivo diskutabilna u pogledu njihovog sadržaja predstavljaju *apaman* (< apartment + mansion, Ps), *kurepasu* (< crayon + pastel, Ps) i *atereko* (< ate (jap.) + recording, Ps). Iako se po formi uklapaju u model dvočlanih fragmentnih skraćenica, oni nisu nastali skraćanjem u jeziku postojeće složenice/izraza, već su tvoreni kompozicijom elemenata dve zasebne reči, od kojih je svaka unela svoje značenje u kovanicu kao novu nominaciju. Ovakav proces odgovara definiciji blendi, ali od takvog klasifikovanja ovakvih primera nas odvraća oblik zadržanih fragmenta (odn. inicijalne more u obe reči), koji ne spada u priznate modele nastanka blendi (na ovakvu teškoću u klasifikaciji ukazuje i Hioka, 2001).

4.2.1.1.1.1. Deljenje grafički složene more („mora splitting”)

Irvin (Irwin, 2011) dao je termin „mora splitting” („deljenje more”) za malo opisanu pojavu promene more pri skraćivanju reči. U svih sedam primera koje Irvin

daje, može se uočiti da do deljenja grafički složene more na njene konstituente dolazi kad se ona nalazi na desnoj ivici fragmenta u skraćenici. Takođe, u svim primerima se radi o složenim skraćenicama, i najvećem broju slučajeva sa strukturom od 4μ.

U našem korpusu ta pojava se može uočiti kod sledećih skraćenica:

- (20) itakaji < ita + kaJi ← ita + ka (*Ji_u) ← ita + *kaju
 ← itarian kajuaru
 terekomi < tere + koMi ← tere + ko(*Mi_{yu}) ← tere + *komyu
 ← tere komyunikeeshon

Nastalih od „telephone communication” (Ps) i kompozicijom *Italian* + *casual* (=italijanski modni stil). Izabrali smo ovakav način predstavljanja slova da bismo ukazali na njihovu grafičku, a ne fonetsku kompleksnost. Pri skraćivanju digrafa, drugo slovo se odbacuje (*ju* → *ji*, *myu* → *mi*, *fi* → *fu*, *ti* → *te*).

Ovde se, prema Irvinovom mišljenju, radi o grafičkom uprošćavanju *kana* slogovnog pisma, i on smatra da to ukazuje na ulogu koje japansko pismo ima u tvorbi skraćenica.

4.2.1.1.1.2. Dvandva složenice

U korpusu je pronađeno i nekoliko primera onoga što Itô (1990) naziva dvandva složenicama nastalih skraćivanjem:

- (21) a. *ajipuro* < „agitation and propaganda” (RK)
 b. *appudaun* < „appudaun” (RK)

I dok je primer a) nastao kao fragmentna skraćenica, u b) je došlo do elipse veznika „and”.

4.2.1.1.2. Trimoraični model

Osim modela skraćenice sa četiri more sastavljen od dva bimoraična elementa kao najproduktivnijeg, u japanskom je zastupljen i trimoraični model. Najdetajniju analizu trimoraičnih skraćenica je dao Mucukava (Mutsukawa, 2009). On primećuje još jedan model nastanka ovakvih skraćenica:

$$(22) \quad 3\mu = [1\mu + 2\mu]$$

netto sukeepu → *ne-suke* („Netscape”),

sa monomoraičnim članom na prvom mestu. U našem korpusu je pronađeno svega par primera ovakvih skraćenica:

- (23) a. *tereke* < tape record (RE)
b. *tereke* < telephone card (RE)

Itô (1990: 220-221) već prva izlaže hipotezu o tome da je trimoraični oblik ovakvih skraćenica uslovljen time što se članovi složenice ne mogu skratiti na dužinu jedne more, i pretpostavlja da se radi o „zabrani” monomoraičnih formi. Nišihara (Nishihara et al., 2001) kroz analizu zaključuje da je oblik od tri more uslovljen skraćenjem dugog vokala sa kraja reči, što je pojava karakteristična samo za pozajmljenice. Mucukava se udaljava od zaključka do kog je došao Nišihara. Prema Mucukavi (Mutsukawa, 2009), trimoraičan oblik anglicizama je uslovljen ograničenjem *[a:]_{PW}, koje se odnosi na zabranu dugih vokala u finalnom položaju i koje igra značajnu ulogu u Jamato leksikonu. Dakle, radi se o asimilaciji po principima koji važe za izvorni subleksikon (ibid.108).

Što se trimoraičnih skraćenica tiče, Mucukava daje sledeću podelu:

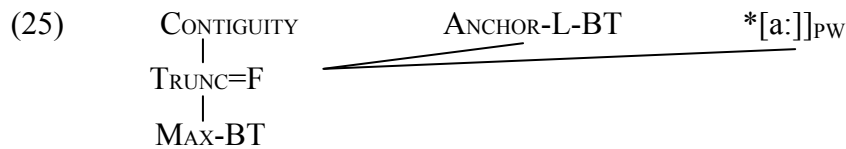
- (24)
1.	<i>dansu paatii</i>	→ <i>dan-pa</i>	„dance party”
	<i>furii maaketto</i>	→ <i>furi-ma</i>	„flea market”
	<i>terehon kaado</i>	→ <i>tere-ka</i>	„telephone card”
2.	<i>buraddo pitto</i>	→ <i>bura-pi</i>	„Brad Pitt”

- poteto chippu* → *pote-chi* „potato chips”
netto sukeepu → *ne-suke* „Netscape”
 3. *purasutikku moderu* → *pura-mo* „plastic model”
roi-yaru hosuto → *roi-ho* „Royal Host” (lanac restorana)
burakku bisuketto → *bura-bi* „Black Biscuit” (naziv benda)

Klasifikacija je napravljena na osnovu neskraćene forme monomoraičnog člana. Drugi član skraćenice ima sledeća svojstva: 1. prisutan je dug vokal u prvom slogu; 2. imaju koda konsonant u prvom slogu; i 3. drugi slog počinje opstruentom.

Što se tiče ograničenja koja su na snazi kada je nastanak tromoraičnih skraćenica u pitanju, Mucukava (Mutsukawa, 2009: 127) je došao do zaključka da je oblik od tri more uslovljen time što ograničenje o dugačkom vokalu nadjačava drugo ograničenje koje zahteva da skraćeni oblik mora biti dužine jedne stope, tj. bimorfemski: $*[a:]_{PW} \gg \text{TRUNC=F}$. Odnosno, $*[a:]_{PW}$: Dugi vokali ne mogu zauzimati finalni položaj u reči [a:]; TRUNC=F : skraćeni oblik mora biti dužine jedne stope, tj. bimorfemski.

Prema Mucukavi, hijerarhija ograničenja koja upravljaju tvorbom trimoraičnih skraćenica je sledeća:

Drugim rečima, hijerarhija bi ovako izgledala, polazeći od ograničenja od manje važnosti:

(26)

MAX-BT : Svaka mora iz osnovnog oblika mora biti predstavljena korespondentnim oblikom u skraćenoj formi. → TRUNC=F : skraćeni oblik mora biti dužine jedne stope, tj. bimorfemski. → CONTIGUITY : Segmentni materijal koji je u dodiru u osnovnoj reči mora biti u dodiru i u skraćenoj reči. → ANCHOR-L-BT : Krajnji levi element skraćene forme odgovara krajnjem levom elementu osnovnog oblika. → $*[a:]_{PW}$: Dugi vokali ne mogu zauzimati finalni položaj u reči [a:].

Trimoraične fragmentne skraćénice predstavljaju noviji modela skraćivanja anglicizama, i stilski su izrazito markirane. Trimoraična stopa se u japanskom smatra sekundarnom u odnosu na bimoraičnu, koja je primarna (Nishihara et al., 2001).

Tabela 4.7. Zbirni prikaz prozodijske strukture složenih fragmentnih skraćénica

Prozodijska struktura		Broj primera iz korpusa	Ukupno (br.)	Ukupno (%)
2 μ	LL	3	3	2,80
	H	0		
3 μ	LLL	2	2	1,87
	LH	0		
	HL	0		
4 μ	LLLL	42	101	94,39
	LLH	36		
	HLL	18		
	LHL	1		
	HH	4		
5 μ	HLH	1	1	0,88
Ukupno			107	100,00

Tabela 4.7. prikazuje zbir rezultata Tabela 4.1, 4.2, 4.3, 4.4. i 4.5. U zbirnu tabelu su uvršteni i usamljeni primeri skraćénica iz korpusa sa 3 μ i 5 μ , koji u radu nisu dati tabelarno. Hibridne skraćénice iz Tabele 4.6. nisu uvrštene u zbirnu Tabelu 4.7.

Kao i pomenuta Labrunova analiza složenih skraćénica, i naši rezultati ukazuju na učestalost LLLL stope, brojčano praćeno LLH stopom. Kao i Labrunova, i naša analiza ukazuje na neproduktivnost *LHL, što se može objasniti osnovnom strukturom dvoćlanih fragmentnih skraćénica kao unije dve bimoraične stope. Dodatno, novina u našoj analizi predstavlja rezultat, da kada dolazi do glasovne promene u okviru ili na desnoj ivici fragmenta, ta glasovna promena pojednostavljuje H slog i novodobijena struktura postaje ili jednostavno LLLL, ili LLH.

4.2.1.2. Jednočlane fragmentne skraćnice

Bimoraičnost je osnovna karakteristika jap. prozodije. Fragmentne skraćnice od dve more po svojoj strukturi podsećaju na fonetske vrednosti pojedinačnih ideograma. Iako su fragmenti, neke od njih ulaze u kombinacije sa drugim rečima tvoreći složenice, ili čak u japanskom mogu imati status elementa sa tvorbenim potencijalom (T_p) kao *dora* u značenju „televizijska drama” i *tora* „tradicionalno”: *asadora* (jutarnja televizijska drama); *nyuutora* („new traditional”), itd. Primeri *dora* (<*dorama*) i *tora* (<*toradishonaru*) bi se mogli smatrati skraćenim osnovama, što je, pridodajući njihov tvorbeni potencijal kao karakteristiku, blisko terminu afiksoida. Iako *dora* ima ekvivalentni duži oblik od kojeg je nastala (*dorama*), ova reč predstavlja zasebnu nominaciju usled specifikacije značenja koja je propratila skraćenje oblika. Stoga, duži oblik ne predstavlja njen ekvivalent. *Guu*, kao izuzetno redak slučaj H sloga u samostalnoj upotrebi, predstavlja izuzetak od inače pravilnog skraćivanja na prve dve more iz ekvivalentnog dužeg oblika. Kod *guu* je dodata dužina prvoj mori umesto geminacije kod *guddo*. Ovakav oblik se može objasniti ograničenjem koje zabranjuje koda konsonant u finalnom položaju koje nadjačava ograničenje o nemogućnosti stajanja dugog vokala u finalnom položaju.

Kako su predmet rada složenice, proste fragmentne skraćnice neće biti razmatrane (v. Kovačević, 2010).

Grupa reči koja se nalazi na granici između elipse i fragmentnih skraćnica su reči koje su pretrpele elipsu jednog člana složenice i proizvoljno skraćivanje drugog. Uzimajući kao kriterijum kvalitet nove nominacije u pogledu toga da li predstavlja morfemu ili ne, ovakve reči smo svrstali u fragmentne skraćnice. U engl. lingvistici se, takođe, reči ovakve strukture smatraju fragmentnim skraćnicama – *clippings* (v. Teorijski okvir). I kod Labruna (Labruna, 2002) one spadaju u proste skraćnice (SAL).

Tabela 4.8. Jednočlane fragmentne skraćenice nastale od složenice

SKRA- ĆENICA	PROZ. STR.	ODBAČENI FRAGMENT	ANGLICIZAM SLOŽENICA	ENGLESKA SLOŽENICA
<i>achiibu</i>	LHL	-ment (-mento)	<i>achiibumento tesuto</i>	< achievement test
<i>akuro</i>	LLL	-bat (-batto)	<i>akuro sukii</i>	< acrobat skiing
<i>anakan</i>	LLH	-panied		< unaccompanied baggage
<i>depaato</i>	LHL	-ment (-mento)	<i>depaatomento sutoa</i>	< department store
<i>apaato</i>	LHL	-ment (-mento)	<i>apaatomento hausu</i>	< apartment house
<i>refu</i>	LL	-lex (-rekkusu)	<i>refurekkusu kamera</i>	< reflex camera
<i>konsento</i>	HHL	-ric		< concentric plug (elektr.)
<i>purogure</i>	LLLL	-ssive (-sshibu)	<i>purogureshibu rokku</i>	< progressive rock

Kao što se iz Tabele 4.8. može uočiti, u tri od sedam slučajeva, oblik odbačenog fragmenta se poklapa sa sufiksom (-ment). Međutim, ne može se reći da je ovo pravilo kod ovakvih skraćenica, jer ostali primeri (-bat, -lex, -ric, -ssive), uključuju raznovrsnije sufikse, a skraćivanjem u jap. je izostavljen i slog ispred njih. Dakle, granica nije morfemska, već slogovna. U tabeli se takođe može primeti zastupljenost LHL sloga, koji je inače vrlo markiran.

Iako akronimi spadaju u fragmentne skraćenice, zbog njihovog karaktera specifičnih naziva, nisu uključeni u sistematizaciju.

Skraćeni oblici se u teoriji u zavisnosti od autora nazivaju i razlikama u obliku reči (*gokei no yure*) i pseudoanglicizmima (*wasei eigo*) (Ishino, 1983: 119) Filipović (1990: 20) pseudoanglicizme definiše kao reči skraćene u novi oblik i reči tvorene engleskim elementima, koje u engleskom kao takve ne postoje. S obzirom na to da većina analiziranih primera ima duži oblik koji je u japanskom takođe usvojen, primeri elipse i fragmentnih skraćenica ne predstavljaju novu kombinaciju formata u jeziku primaocu. Drugo stanovište, tj. termin *gokei no yure* („razlike u obliku reči”), bi se sa zadržkom moglo preinačiti u terminološku distinkciju kompromisne replike i replike – tako što bi duži oblici bili kompromisne replike, a kraći replike, uzimajući kao fonotaktički kriterijum uobičajenu dužinu reči u japanskom. U prilog tom stanovištu ide Nišiovo (Nishio, 1988: 58) ukazivanje na tendenciju skraćivanja forme reči kao

inherentnu japanskom jeziku, jer navodi primere *wago* skraćenica (*ryakugo*) čiji se duži oblik danas smatra arhaizmom, i tome dodaje podatak da je ovakav vid skraćivanja čest kod *kango* složenica. Međutim, kako su ovakve reči već prošle kroz fonološku i morfološku adaptaciju, opredelićemo se za Filipovićevu i Masatakinu (Masataka, 2007, v. Teorijski okvir) širu definiciju pseudoanglicizama, jer skraćenje oblika, ipak, jesu promene na replici, i pored fluktuacije ekvivalentnog dužeg i kraćeg oblika. U označavanju pseudoanglicizama u tabelama i građi, međutim, prihvaćen je metodološki postupak iz korišćenog rečnika (RA), gde su kao pseudoanglicizmi (Ps) obeležavani samo rezultati nove kombinacije dva formanta (uža definicija pseudoanglicizma).

Iako su kraće forme prvenstveno vezane za manje formalni registar, mnoge kraće forme upotrebljavaju se paralelno, pa čak i umesto, dužih u standardnom, pisanom jeziku, npr.: *rimokon*, *pasokon*, *puro*, *ama*; ili mešovite tvorenice: *gôkon*, *shôene*, itd. Smatra se da su varijacije u jeziku jedan od pokazatelja, ili prelazna fazi ka promeni koja će nastupiti u jeziku (Marshal, 2004: 5).

4.2.2. Elipsa

Kao uvod za razgraničenje elipse od fragmentnih skraćenica u analizi primera skraćenih anglicizama, uzećemo Itinu (Itô, 1990: 230) definiciju granice prozodijske stope kod dvočlanih fragmentnih skraćenica:

„[...] the cut occurs not at a morphological or ortographic boundary, but a prosodic juncture: after the first foot (=the minimal prosodic stem):”

„[...] granica do koje se skraćuje prozodijska osnove nije morfološka ili ortografska granica, već prozodijska – posle prve stope (=minimalna prozodijska osnova)”.

Pošto je ovakva osnova vezana (npr. **apa*, **man*), skraćeni fragmenti često ne mogu da stoje zasebno. Ovde izložena definicija važi za formiranje skraćeničkih složenica (STEM+STEM) i za njih važi pravilo da osnove moraju biti bimoraične.

Kada su skraćenice nastale skraćivanjem jednog člana u pitanju, one takođe imaju uslov bimoraičnosti, međutim, ako minimalna prozodijska stopa ($F = [\mu\mu]$) ispunjava uslove pravilne formiranosti („Left Edge Rule”, „pravilo leve strane”), ona može postati minimalna prozodijska reč. Uslov je da ta reč mora biti veća od jednog sloga ($>\sigma$), kao npr. *suto*, od *sutoraiiki* („strike”).

Dakle, za jednočlane fragmentne skraćenice, dva su uslova: 1. da je reč bimoraična stopa kao osnova koja je veća od jednog sloga i dobro formirana (*biru*, a ne **birud* za „building” zbog uslova da leva strana mora da nosi slog); i 2. da je do skraćivanja došlo u okviru jedne reči. U narednom poglavlju ćemo razmatrati određenu grupu reči koja ipak prati morfološku granicu pri skraćivanju, i stoga, mi ćemo ih ovde razmotriti kao posebnu kategoriju.

Teorijsko opravdanje za razgraničenje elipse od fragmentnih skraćenica pri analizi, koje je oslanjajući se na metod analize elipse u anglicizmima u srpskom ili hrvatskom jeziku (Filipović, 1986, 1990) napravljeno u prethodnoj analizi (Kovačević, 2010), našli smo kod Labruna (Labrune, 2002) u načelu, i konkretno kod Irvina (Irwin, 2011).

Irvin elipsu obrađuje odvojeno od fragmentnih skraćenica, po kriterijumu „ceo član se briše” („an entire element is deleted”, op. cit.: 148). Klasifikuje primere prema tome da li se inicijalni ili finalni element u njima gubi (razmatra samo dvočlane

složenice), ali ne ulazi dublje u njihovu analizu i ne razmatra ulogu upravnog člana. Tročlane složenice razmatra samo kada je elipsa u medijalnom položaju u pitanju (ibid.:148-149). U prilog tome da je ovo potencijalno problematično polje klasifikacije u japanskoj lingvistici govori i to što se isti primeri različito klasifikuju kod različitih autora: kod Irvina su *mini* (<„mini”) i *shorudaa* (<„shoulder bag”) primeri elipse; dok su kod Nišihare (Nishihara et.al., 2001) isti primeri dati u svrhu ilustracije fragmentnih skraćenica. Kao i to što neki autori (Labruno, 2002) smatraju da su ovde na snazi semantički i sintaksički činiooci, i ne razmatraju ovakve primere.

Sa druge strane, u engleskoj lingvistici se skraćivanje definiše kao brisanje jednog ili više slogova u reči, koja je takođe dostupna u svom ponom obliku (*ad* <*advertisement, plane* < *airplane*), dok su primeri elipse *the Mediterranean (Sea)*, i *the Tate (Gallery)* (Quirk et.al., 1985). Reči iz kojih su nastale složenice mogu biti i složene, i dalje se radi od skraćenica: *co-ed* (<*co-educational*); i *typo* (<*typographical error*) (Aronoff i Fudeman, 2005).

4.2.2.1. Elipsa reči u finalnom položaju

Tabela 4.9. Prikaz prozodijske strukture sačuvane reči u inicijalnom položaju u skraćenici:

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	ENGLISKI MODEL
<i>basu</i>	LL	<i>baasuruumu</i>	< bathroom
<i>buru</i>	LL	-	< bulldog
<i>mini</i>	LL	<i>minisukaato</i>	< miniskirt
<i>tagu</i>	LL	<i>tagubooto</i>	< tugboat
<i>homo</i>	LL	<i>homo sekushuaru</i>	< homosexual
<i>baree</i>	LH	<i>bareebooru</i>	< volleyball
<i>gurii</i>	LH	<i>gurii kurabu</i>	< glee club
<i>mejaa</i>	LH	<i>mejaa riigu</i>	< Major League
<i>innaa</i>	HH	<i>innaauea</i>	< innerwear
<i>intaa</i>	HH	<i>intaanashonaru</i>	< 1. interchange

			2. international
<i>oobaa</i>	HH	<i>oobaakooto</i>	< overcoat
<i>suupaa</i>	HH	<i>suupaa maakeetto</i>	< supermarket
<i>tappaa</i>	HH	<i>tappaawea</i>	< Tupperware
<i>daaku</i>	HL	-	< dark colour (RE)
<i>danpu</i>	HL	<i>danpu kaa</i>	< dump truck (RE)
<i>gaado</i>	HL	-	< girder bridge
<i>meiku (meeku)</i>	HL	<i>meekyappu (meeku appu)</i>	< makeup (i u obliku <i>meeku, meekuappu</i>)
<i>taipu</i>	HL	<i>taipuraitaa</i>	< typewriter
<i>paato</i>	HL	<i>paato taimu paato taimaa</i>	< part time < part timer
<i>raitto</i>	HL	<i>raitto fiirudaa</i>	< right fielder (bezbol) (RE)
<i>yangu</i>	HL	-	< young person (RE)
<i>midoru</i>	LLL	<i>midoru eeji</i>	< middle age
<i>sofuto</i>	LLL	<i>sofuto uea</i>	< software
<i>refuto</i>	LLL	<i>refuto fiirudaa</i>	< left fielder (RE)
<i>hasukii</i>	LLH	<i>hasukii boisu</i>	< husky voice
<i>shorudaa</i>	LLH	<i>shorudaa baggu</i>	< shoulder bag
<i>basutaa</i>	LLH	<i>basutaa banto</i>	< bastard bunt (bezbol, Ee <i>fake bunt</i>)
<i>buroodo</i>	LHL	-	< broadcloth
<i>doreddo</i>	LHL	<i>doreddo hea</i>	< „dread hair” (Ps)
<i>dorippu</i>	LHL	<i>dorippu koohii</i>	< drip coffee (RE), (<i>koohii, holandski</i>)
<i>furippu</i>	LHL	-	< flip chart
<i>furonto</i>	LHL	<i>furonto desuku</i>	< front desk
<i>kurooku</i>	LHL	<i>kurookuruumu</i>	< cloakroom
<i>majikku</i>	LHL	<i>majikku inki majikku nanbaa</i>	< Magic Ink < magic number
<i>mobairu</i>	LHL	<i>mobairu komyunikeeshon mobairu konpyuutaa</i>	< 1. mobile communication 2. mobile computer 3. mobile computing

		<i>mobairu konpyuutingu</i>	
<i>ribingu</i>	LHL	<i>ribingu ruumu</i>	< living room
<i>sunakku</i>	LHL	<i>sunakku baa</i>	< snack bar
<i>infura</i>	HLL	<i>infurasutorakucha</i>	< infrastructure
<i>neetibu</i>	HLL	<i>neetibu supiiika</i>	< native speaker
<i>boonheddo</i>	HHL	-	< bonehead play (bezbol)
<i>hanchingu</i>	HHL	-	< hunting cap
<i>tekisuto</i>	LLLL	<i>text book</i>	< textbook
<i>minichua</i>	LLLL	<i>minichua setto</i>	< miniature set (film)
<i>basuketto (basuke)</i>	LLHL (LLL)	<i>basukettobooru</i>	< basketball
<i>buromaido</i>	LLHL	-	< bromide paper
<i>masutaazu</i>	LLHL	<i>masutaazu toonamento</i>	<Masters Tournament
<i>sabunooto</i>	LLHL	-	< subnotebook (RK)
<i>sutoraipu</i>	LLHL	-	< striped pattern (RE)
<i>sutorippu</i>	LLHL	<i>sutorippu shoo,</i> <i>sutorippu tiizu</i>	< strip show, striptease (RE)
<i>agensuto</i>	LHLL	<i>agensuto windo</i>	< „against wind” (Ee headwind) (RE)
<i>komaasharu</i>	LHLL	<i>komaasharu</i> <i>messeji</i>	< commercial message (RE)
<i>sutenresu</i>	LHLL	<i>sutenresu suchiiru</i>	< stainless steel
<i>yuutiritii</i>	HLLH	<i>yuutiritii ruumu</i>	< utility room (RE)
<i>kurisutaru</i>	LLLLL	<i>kurisutaru + garasu</i> (holandski)	< crystal glass (RE)
<i>kurosuwaado</i>	LLLHL	<i>kurosuwaado pazuru</i>	< crossword puzzle (RE)
<i>intaarokkingu</i>	HHHHL	<i>intaarokkingu gurippu</i>	< interlocking grip

Reči kao: *homo* < „homozygote”, *myuu* < *myuu roketto* < „Mu rocket”, *sarukoo* < *sarukoo janpu* < „Salchow jump”, *nitoro nitoroguriserin* < „nitroglycerin”; *hetero* < „heterozygote” nisu uključeni u tabelu zbog toga što predstavljaju specifične termine.

Tabela 4.9a. Statistički prikaz prozodijske strukture reči sačuvane u inicijalnom položaju kod elipse drugog člana u složenici

Prozodijska struktura	Broj primera iz korpusa	Ukupno (brojčano)	Ukupno (%)
2μ LL H	4 0	4	7,14
3μ LLL LH HL	3 3 8	14	25,00
4μ LLLL LLH HLL LHL HH	2 3 2 10 5	22	39,29
5μ LLLLL LLHLHLH HHL LHLL	1 6 0 2 3	12	21,43
6 μ LLLHL HLLH HLHL	1 1 1	3	5,36
9 μ HHHHL	1	1	1,79
Ukupno		56	100,00

Posmatrano sa aspekta prozodije, ako je *maiku* (<*maikurohon*, „microphone) fragmentna skraćenica čiji je oblik prozodijski uslovljen (Itô, 1990), *taipu* (<*taipuraitaa*, „typewriter”) ispunjava isti kriterijum. Zbog toga mnogi autori svrstavaju reči kao *taipu* u fragmentne skraćenice (Nishihara et al., 2001). Međutim, ako se pomerimo sa aspekta prozodijske reči na stanovište morfeme, videćemo da je različit princip na snazi:

- (27) a. *maiku* < [maikuro + hon] *maikurohon* ([micro + phone])
 „microphone” (=mikrofon)
- b. *taipu* < [taipu + raita] *taipuraitaa* ([type + writer])
 „typewriter” (=pisaća mašina)

Drugim rečima, u prvom primeru granica je akcenatska, a u drugom morfemska.

Dubletni oblik *basuke* (kod *basukettoooru*) i oblik *basutaa* (umesto *basutaado banto*), iako se isprva čini da ne pripadaju ovoj klasifikaciji, uklapaju se u model sa elipsom jedne reči, jer je u japanskom uobičajeno da se pri transfonemizaciji može izgubiti finalno *-t* i *-d* iz modela (/ʔto/ i /ʔdo/). I Kitahara razmatra naizgled problematične slučajeve sa opstruentom na kraju osnove i objašnjava ih silabičkim statusom elemenata u finalnom položaju. U složenicama, položaj geminacije (CG) je uslovljen isključivo dužinom drugog dela složenice, što ne zavisi uvek od prozodije (Kitahara, 1996).

Diskutabilne primere predstavljaju *infura* (<*infurasutorakucha*, infrastructure) i *intaa* (<*intaachenji*) u značenju „interchange” ili „international“ (<*intaanashonaru*). *Infra-* i *inter-* predstavljaju prefikse u engl. jeziku, odn. vezane morfeme, a elipsom reči u osnovi kao u navedenim primerima oni su se osamostalili u vidu zasebnih nominacionih jedinica. Stoga, sa ustanovljenog aspekta kvaliteta zadržanog elementa, ove reči ipak predstavljaju značenjske jedinice, odnosno morfeme i pripadaju datoj klasifikaciji. Može zbuniti to što obe reči u japanskom predstavljaju dobro formirane bimoraične stope (*infura* = HLL, i *intaa* = HH), odnosno ono što je ustaljena forma dvočlanih fragmentnih skraćenica.

Klasifikacija je data prema kvalitetu zadržanog elementa u skraćenici.

Tabela 4.10. Elipsa reči u finalnom položaju u višečlanom izrazu

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>gasu taabin</i>	LL HL	-	< gas turbine engine
<i>referii sutoppu</i>	LLH LHL	-	< referee stop contest (boks)
<i>regyuraa cheen</i>	LLH H	-	< regular chain store
<i>guriin interia</i>	LH HLLL	-	< „green interior design” (Ps)
<i>terehon saabisu</i>	LLL HLL	-	< telephone service information
<i>biichi baree</i>	HL LH	<i>biichi bareebooru</i>	< beach volleyball
<i>entaitoru tsuubeesu</i>	HHLL HHL	-	< entitled two-base hit (bezbol)
<i>nachuraru meeku</i>	LLLL HL	<i>nachuraru meekyappu</i>	< natural makeup

Tabela 4.11. Elipsa više od jednog člana u finalnom položaju u izrazu

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>maruchi</i>	LLL	-	< multilevel marketing plan
<i>intaahai</i>	HHH	-	< inter-high school athletic meeting
<i>intaabanku</i>	HHHL	-	< interbank exchange dealing (ekon.)

4.2.2.2. Elipsa reči u medijalnom položaju

Elipsa reči u medijalnom položaju se ogleda u brisanju srednjeg člana tročlanih izraza, ili drugog člana složenice koja je u inicijalnom položaju u okviru izraza.

Tabela 4.12. Elipsa reči u medijalnom položaju

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>andaa suroo</i>	HH LH	<i>andaahando suroo</i>	< underhand throw (bezbol)
<i>auto ribingu</i>	HL LHL	-	< outdoor living
<i>afutaa saabisu</i>	LLH HLL		< after-sale(s) service
<i>booru pen</i>	HL H		< ballpoint pen
<i>furii raitaa</i>	LH HH	<i>furiiransu raitaa</i>	< freelance writer
<i>bankaa oiru</i>	HH HL	-	< bunker fuel oil
<i>hando maiku</i>	HL HL	-	< hand-held microphone
<i>hotto baruun</i>	HL LH	<i>hottoea baruun</i>	< hot-air balloon
<i>saido suroo</i>	HL LH	-	< sidearm throw (bezbol)
<i>paato yunion</i>	HL LLH	-	< part-timer's union
<i>mooningu shoo</i>	HHL H	-	< morning talk show
<i>nooto pasokon</i>	HL LLH	-	< notebook personal

			computer
<i>nooto waapuro</i>	HL HLL	-	< notebook word processor
<i>oobaasuroo</i>	HHLH	<i>oobaahando suroo</i>	< overhand throw (bezbol, Ee over-hand pitch)
<i>saraundo shisutemu</i> (i u obliku <i>saraundo</i>)	LHL		< surround-sound system
<i>sofuto kuriimu</i>			< „soft ice-cream” (Ps)
<i>waido terebi</i>	HL LLL	-	< wide-screen television
<i>bakku myuujikku</i>	HL HHL	<i>bakkuguraundo myuujikku</i>	„back music” (Ps)

Hibridni primeri kao: *manyuarusha* (< manual transmission car), *maruchi shôhō* (< multilevel marketing plan) su izostavljeni iz tabele.

Primer *bakku myuujikku* („back music”) u RA je obeležen kao pseudoanglicizam, ali je dat i paralelni duži oblik *bakkuguraundo myuujikku* koji je u japanskom takođe usvojen.

4.2.2.3. Elipsa reči u inicijalnom položaju

Elipsa prvog člana složenice/izraza predstavlja manje produktivan model.

Tabela 4.13. Elipsa reči u inicijalnom položaju u okviru složenice

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>doraibaa</i>	LHH	<i>sukuryuu doraibaa</i>	< screw driver
<i>faindaa</i>	HH		< view-finder
<i>hausu</i>	HL	-	< greenhouse
<i>ibu</i>	LL	<i>kurisumasu ibu</i>	< Christmass Eve
<i>kiipaa</i>	HH	<i>gooru kiipaa</i>	< goal keeper
<i>kyasutaa</i>	LLH	<i>nyuusuu kyasuta</i>	< newscaster
<i>mishin</i>	LH	-	< sewing machine
<i>pafu</i>	LL	<i>paudaa pafu</i>	< powder puff

Tabela 4.14. Elipsa reči u inicijalnom položaju u okviru izraza

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	PROZ. STR.	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>endoran</i>	HLH	<i>hittoendoran</i>	< hit-and-run (bezbol)
<i>sutandopuree</i>	LHLLH	<i>gurando sutando puree</i>	< „grandstand play” (Ps)

Kao i jednočlane fragmentne skraćenice, i elipsa pokazuje tolerantnost ka inače markiranom LHL slogu. Kao što se iz Tabela 4.9. i 4.9a. može videti, slog LHL je najproduktivniji pri tvrdi skraćenih oblika sa strukturom od 4 μ nastalih elipsom jedne reči u složenici. Oblici od 5 μ su pokazali nezastupljenost *HLH sloga. U Tabelama 4.10 i 4.12, pošto se radi o složenicama kao rezultatima elipse, njihova prozodijska struktura je da ta samo u svrhu ilustracije.

4.2.2.4. Uloga upravnog člana u složenici

U prethodnom poglavlju smo pokazali da je kod elipse reči u složenici u japanskom jeziku granica morfemska i pravilna. Sada ćemo razmotriti ulogu i položaj upravnog člana. U svrhu potrebe analize primera, prikazaćemo ukratko položaj i sastav upravnog člana i modifikatora u japanskom.

Već je pomenuto da je japanski jezik sa upravnim članom na desnoj strani, sa levom stranom složenice koja trpi proširenja modifikatora i desnom koja se proširenju uopšteno opire (Otsu, 1980; Kagejama, 1993; Takayama, 2005; Hasegawa, 2015). Namiki (2001: 277-295) detaljnije istražuje mogućnosti proširivanja modifikatora u japanskom i dolazi do zaključka da je interna struktura japanskih složenica sledeća:

$$(28) \quad [X \langle P \rangle Y],$$

u kojoj je desni član (Y) upravni član složenice. Levi član se može proširiti u izraz ili klauzu pod određenim okolnostima, a desni član mora biti reč. Ona detaljnije prikazuje mogućnosti proširenja modifikatora i upravnog člana u složenicama, i izričito bira

prikaz [X <P> Y] umesto prikaza ([XP] Y) da bi prikazala velike mogućnosti proširenja levog člana složenice koje struktura japanskog jezika pruža. Može se primetiti da njeni dokazi o mnoštvu reči koje mogu skupa stajati u ulozi levog člana složenice idu u pravcu onoga što je Kagejama utvrdio kao WORD⁺, mada ona to tako ne definiše. Izdvojićemo tipove složenica sa kompleksnim levim članom koje ona prikazuje:

(29) 1. Levi član je složenica:

[[*chiteki -koukishin*]] [*ousei*] *na dokusha*
 „intelektualna radoznalost” „pun” „čitaoci”
 = „čitaoci sa pregrštom intelektualne radoznalosti”

2. Levi član je naporedna konstrukcija:

[*karaoke to geemu*] *taikai*
 „*karaoke*” „i” „igrice” „takmičenje”
 = „takmičenje u igricama i *karaoke*-u”

3. Imenička sintagma kao levi član složenice:

[[[*jibun ga motte umareta*]S *sainou*]NP [*souou*]] *no shigoto*
 „on” (nom.) „sa kojim je rođen” „talentat” „odgovarajući” (gen.) „posao”
 = „posao koji odgovara talentu sa kojim je rođen”

Poznato je da desni član ne trpi naporedne konstrukcije sa *to* „i”, već umesto njega koristi *oyobi* sa istim značenjem (Kageyama, 1993, 2001):

(30) * [[*karaoke*] [*taikai to kontesuto*]]
 „*karaoke*” „zabava” „i” „takmičenje”.

Za to je i Namiki našla samo ovaj usamljeni primer (ibid.: 288).

Napomenućemo da su i japanskom moguće složenice kao:

(31) a. *hachi-MITSU* b. *mitsu-BATCHI*
 „pčela” „sirup” = „med” „sirup” „pčela” = „pčela koja pravi med”

ili, na primeru anglicizama:

(32) a. *wain-GURASU* b. *gurasu-WAIN*

- c. *regyuraa cheen* < [regular] CHAIN STORE
 „prodavnica koja pripada jednom lancu”
- d. *guriin interia* < [green] INTERIOR DESIGN (Ps)
 „korišćenje biljaka u svrhu dizajna enterijera”
- e. *terehon saabisu* < [telephone service] INFORMATION
 „usluga davanja informacija (npr. o vremenu) telefonskim putem”
- f. *entaitoru tsuubeesu* < [entitled [two-base]] HIT
 „pogodak koji omogućava da igrač u timu napreduje za dve baze” (bezbol).

Iako kod ovih imenica na desnoj strani, u ulozu upravnog člana, mogu biti i proste reči i složenice, u japanskom se pri skraćivanju njihovog oblika briše samo jedna reč, i to reč koja je u finalnom položaju. Pokazaćemo to na primeru gde je u ulozu upravnog člana složenica:

(35) *guriin interia* < „[green] INTERIOR DESIGN” < „[green] INTERIOR DESIGN”
 Prema modelu iz Tabele 4.10, očekivalo bi se da se i kada je upravni član složenica sastavljena od dve reči (INTERIOR DESIGN, CHAIN STORE), dođe do elipse obe reči:

- (36) a. **guriin* (umesto *guriin interia*),
 b. **regyuraa* (umesto *regyuraa cheen*).

Odnosno, da se ceo upravni član briše. Međutim, dolazi do brisanja samo „pola” upravnog člana; formalno, samo finalne reči. Stoga se čini da upravni član ne igra ulogu u nastajanju eliptičnih oblika u ovim primerima. Dva neklasifikovana primera iz Tabele 4.9, *nachuraru meeku* (<*natural make up*, „prirodna šminka”) i *biichi baree* (<*beach volleyball*, „odbojka na plaži”), iako potvrđuju formalno brisanje značenjskog elementa u finalnom položaju, ne mogu uzeti kao adekvatni primeri zbog toga što je *meeku* već ustaljeni skraćeni oblik od „make up” („šminka”), a *baree* može stajati samostalno u značenju „volleyball” („odbojka”).

U Tabeli 4.11. (3) je prikazana elipsa više od jednog člana u finalnom položaju u složenici. Primeri pokazuju zadržavanje samo minimalnog značenjskog elementa na levoj strani, što je u primeru b) prefiks *multi-*.

- (37) a. *intaabanku* < [interbank exchange] DEALING
 „brokerski sistem za razmenu valuta između banaka” (ekon.)
 b. *maruchi* < [multi-level] MARKETING PLAN
 „piramidalni marketinški plan”

Reč *intaahai* (< „inter-high school athletic meeting”) nije uvrštena u analizu, jer u tom obliku već postoji u engleskom.

U Tabeli 4.12 (18) je prikazana elipsa reči u medijalnom položaju. U većem broju primera, sačuvan je upravni član složenice (čak i kad je on sam složenica, kao WAAPURO), a izostavljen je drugi član u modifikatoru koji je složenica:

- (38) a. *furii raitaa* *furiiransu RAITAA* < „freelance WRITER”
 b. *hotto baruun* *hottoea BARUUN* < „hot-air BALLOON”
 c. *bakku myuujikku* *bakkuguraundo MYUUIJKKU* < „background MUSIC”
 „back music” (Ps).

U primeru *mooningu shoo* < „morning TALK SHOW” gubi se deo upravnog člana kao reči u medijalnom položaju; međutim, ovaj primer je diskutabilan, jer u istom, skraćenom obliku postoji i u engleskom. U elipsi u medijalnom položaju u složenicama, upravni član se zadržava.

Što se tiče elipse reči u inicijalnom položaju (Tabela 4.13), u RA je pronađeno 8 primera, koji uključuju i složenice koje su zadržale upravni član, a izgubile modifikator, kao u primeru 39c. Primer iz Tabele 4.14. *hit-and-run* (39b) primer je naporedne složenice, koja nema upravni član.:

- (39) a. *faindaa* < *BYUUfaindaa* „VIEW finder”
 b. *endoran* < *HITTOendoRAN* „HIT-and-RUN”
 c. *kiipaa* < *gooru KIIPAA* „goal KEEPER”

U primeru 39a se radi o zadržavanju člana koji služi specifikaciji značenja.

Na osnovu klasifikacije svih navedenih slučajeva elipse razmatranih u ovom poglavlju, čini se ispravno zaključiti da do elipse upravnog člana nesumnjivo dolazi kada je on na desnoj strani u složenici tvorenoj od dve reči, što se uklapa u već utvrđeno pravilo u japanskog prozodiji LEFTMOST (krajnji desni član se zadržava). U elipsi u medijalnom položaju upravni član se zadržava, a briše se drugi član modifikatora koji je složenica. Ukoliko promene na modifikatoru posmatramo zasebno, i ovde je pravilo LEFTMOST na snazi. Kod tročlanih složenica sa elipsom u finalnom položaju, upravni član ne igra ulogu – ako je upravni član složenica, pretrpeće brisanje jednog člana da bi se zadovoljio formalni kriterijum brisanja reči u finalnom položaju. Kada je elipsa više reči u mnogočlanoj složenici u pitanju, zadržava se samo prvi član, odnosno na snazi je ograničenje LEFTMOST, a upravni član nije od značaja. Kod elipse u inicijalnom položaju, čini se da su različiti činioci na snazi.

I kod elipse, najproduktivniji je model brisanja konstituenta u finalnom položaju, i to jedne reči u dvočlanoj složenici, a ta reč je često upravni član. Zatim, kod elipse u medijalnom položaju, obrisana reč je u većini primera deo modifikatora, a levi član modifikatora i upravni član se čuvaju. Rezultati blago nagoveštavaju da je i kod elipse na snazi ograničenje LEFTMOST („krajnji levi član se zadržava”).

4.2.2.5. Nišiharini rezultati protiv uloge upravnog člana složenice

U prethodnom razmatranju smo pokazali da je brisanje drugog dela složenice („back truncation”) najproduktivniji model kada je elipsa u složenicama u pitanju, i primeri jesu pokazali gubljenje upravnog člana koji je bio na desnoj strani. Novonastale leksičke jedinice predstavljaju osamostaljenje modifikatora, ili ako je modifikator složenica, može doći do njegovog cepanja. Kod manje popularnog modela elipse, skraćivanja reči u inicijalnom položaju („front truncation”), modifikator se često briše, a zadržava se upravni član i on se osamostaljuje kao nova nominaciona jedinica sa novim značenjem celine.

Nišihara (Nishihara et al., 2001) preduzima novu analizu skraćivanja složenica. Dolazi do rezultata da je skraćivanje u finalnom položaju zastupljeno samo sa 39% među modelima skraćivanja složenica, i zaključuje da upravni član ne igra ulogu pri

od četiri ideograma na dva. Njihov dobar oblik u smislu dobro formirane prozodijske reči, takođe je donekle uslovljen time što to čitanje tih ideograma omogućava (bimoraičnost i stopa). Naročito je važno istaći da SJ složenice (=STEM, Kageyama, 1982) mogu često imati upravni član na levoj strani. Uzimanje takvog modela za dokazivanje uloge upravnog člana kod anglicizama se čini neopravdanim.

Međutim, zaključci do kojih je on došao kada je elipsa u finalnom položaju u pitanju su značajni. Primeri su i u našoj analizi nagovestili, a Nišihara dokazuje sa aspekta prozodijske reči da je LEFTMOST (krajnji levi konstituent se zadržava pri skraćivanju) ograničenje ovde na delu.

Hijerarhija ograničenja koja su na snazi pri skraćivanju pozajmljenica, prema Nišihari je sledeća: CODA-COND, CONTIGUITY, NFLV, LEFTMOST >> MINWD, PARSE-PRWD. Ograničenja sa leve strane su jača od ograničenja sa desne u ovoj postavci. Odnosno: 1. koda konsonant ne može biti zadržan na kraju segmenta, 2. pozicija dve reči koje su u dodiru moja biti zadržana i u skraćenici, 3. nisu dozvoljeni dugi vokali u finalnom položaju, 4. krajnji levi član/element se zadržava pri skraćivanju; od većeg su značaja nego: 1. rezultat skraćivanja su minimalne reči, tj. bimoraični elementi, i 2. čak i najmanji deo svake prozodijske reči složenice mora biti očuvan. Na taj način on objašnjava i morfološku opravdanost dvočlanih skraćenica od tri more.

Tendencija da je skraćivanje semantički uslovljeno, jer levi član ukazuje specifično svojstvo, može se primetiti i u japanskom. Semantičkim pritisak da se očuva specifično, a ne opšte, pogotovo kada su grupe sličnih reči u pitanju, je od velike važnosti kod elipse, zaključuje Nišihara (ibid.).

Filipović (1990: 20) elipsu anglicizama prisutnu u hrvatskom i/ili srpskom jeziku kao „ispuštanje sufiksa *-ing* ili jednog člana složenice” ilustruje sledećim primerima: *erkondišn* (< air-conditioning), *surf* (< surfing), *hepiend* (< happy ending); i *floppy* (< floppy disc). Pored ova dva modela, japanski jezik sadrži različite modele elipse reči u okviru složenice ili izraza, kao i elipsu člana *the* i veznika *and* u izrazima preuzetim iz engleskog.

4.2.2.6. Modifikacije morfoloških kategorija na replici pod uticajem jezika primaoca

Morfološke kategorije koje predstavljaju diferencijal između dva jezička sistema u kontaktu su: 1. kategorija množine i saksonskog genitiva kao označitelja odnosa pripadanja kod imenica; i 2. kategorija participa i kategorija gerunda kod glagola. Pri adaptaciji imenica preuzetih u obliku množine ili izraza koji uključuju reč sa saksonskim genitivom, može doći do ispuštanja *s* i *'s* sa kraja reči.

4.2.2.6.1. Gubljenje pluralnog nastavka *-s*

Imenice koje podležu ovoj vrsti skraćivanja uglavnom spadaju u kategoriju *pluralia tantum* u engleskom jeziku, ili predstavljaju izraze koji su kao celina usvojeni u japanskom.

Tabela 4.15. Prikaz složenica koje su izgubile pluralno *-s*

ANGLICIZAM (replika)	ANGLICIZAM (kompromisna replika)	ENGLESKI MODEL
<i>aisu tongu</i>	-	< ice tongs
<i>animaru raito</i>	-	< animal rights
<i>appu ando andaa</i>	-	< ups and unders
<i>appu ando daun</i>	-	< ups and downs (<i>appu daun</i>)
<i>beekon eggu</i>	-	< bacon and egg(s)
<i>hamu eggu</i>	-	< ham and eggs
<i>masshuto poteto</i>	-	< mashed potatoes
<i>ofisu awaa</i>	-	< office hours
<i>oobaanii sutokkingu</i>	-	< overknee stockings (<i>oobaanii</i>)
<i>poteto chippu</i>	<i>poteto chippusu</i>	< potato chips
<i>sangurasu</i>	-	< sunglasses
<i>shizaa katto</i>	-	< scissors cut
<i>tsuu pea</i>	-	< two pairs

Postoji veliki broj reči kod kojih je pluralno -s je zadržano u replici: *ofisharu ruuruzu* (=official rules), *tekunokizzu* (=techno-kid [sic!]), *karuchuraru sutadiizu* (=cultural studies), itd. Zanimljive primere predstavljaju engleske reči preuzete i u singularnom i u pluralnom obliku: *niizu* (=needs), *niido* (=need); *kizzu* (=kids), *kiddo* (=kid), *kidii* (=kiddie); *buuto* (=boot), *buutsu* (=boots). Primeri kod kojih je pluralno s zadržano, ali u nešto izmenjenom obliku su *dongorosu* (<dungarees) i *hatsu* (<hearts). Skraćenje je prisutno čak i u ličnim imenima, gde s nema pluralno značenje: *henkeru* (< Zwilling J.A. Henckels).

Reči usvojene u obliku množine su brojnije kada su termini u pitanju. Iako termini ne spadaju u korpus, radi ilustracije odnosa održanja/gubljenja pluralnog s, prikazani su svi ovakvi primeri pronađeni u RA pod „A”: *aikonikusu* (=iconics), *aisokinetikusu* (=isokinetics), *aisotonikkusu* (=isotonics), *aisometorikkusu* (=isometrics), *aakaibuzu* (=archives), *akuabikusu* (=aquabics), *akuapurantsu* (=aquaplants), *asurechikkusu* (=athletics), *asettsu* (=assets, i u obliku *asetto*), *atomosuferikkusu* (=atomospherics), *anerobikusu* (=anaerobics) i *abionikusu* (=avionics). Naspram ovih, pronađena su dva primera suprotne tendencije: *adenoido* (=adenoids) i *animaru raito* (=animal rights). Radi ilustracije, date su i proste i složene reči.

Kao što se iz Tabele 4.15. može videti, brisanje pluralne morfeme se može odigrati i u prvom i u drugom članu složenice, ili u oba paralelno:

- (42) *aisu tongu* < *aisu tonguØ ← „ice tongs”
shizaa katto < *shizaaØ katto ← „scissors cut”
appu ando daun < *appuØ ando daunØ ← „ups and downs”.

Primeri iz Tabele 4.15. pokazuju da su pogodni kandidati za brisanje pluralne morfeme složenice/izrazi u kojima je ona u finalnom položaju (10/13). U dva izraza sa veznikom „and”, do elipse sufiksa je došlo i u prvoj reči i u finalnom položaju naporedo (2/13), a samo u jednom primeru je do takvog brisanja došlo u prvom članu izraza (1/13). U četiri primera (4/13) se primećuje prisustvo veznika „and” u engleskom modelu, a u dva primera je on sačuvan i u replici. Na osnovu primera zaključujemo da

je brisanje engleskog pluralnog sufiksa na nivou izraza određeno: a) njegovim finalnim položajem u izrazu; i b) prisustvom veznika „and”.

Do sličnih rezultata je došao i Mucukava (Mutsukawa, 2009: 99-105) analizirajući realizaciju pluralne morfeme, s tim da je njegova građa obuhvatala nazive filmova i pesama, koji su u japanskom dati u transkribovanom obliku, a ne u prevodu. On zaključuje da govornici japanskog razlikuju dva nivoa kada je realizacija -s u pitanju: nivo reči i nivo izraza; i da na gubljenje pluralne morfeme utiče prisustvo člana „the” ili predloga „of”. Štaviše, Mucukava smatra da je prisustvo predloga „of” odražuje da li će govornici japanskog izraz doživeti kao izraz; ako „of” nije prisutno, izraz će se tretirati kao reč. On to pokazuje na sledeći način:

- (43) a. „rings” → ringusu (*ringu) (nivo reči)
b. „the Lord of the Rings” → roodo obu za ringu (nivo izraza)
(*roodo obu za ringuzu, *toodo obu za ringusu)

Takođe, zaključuje da se u medijalnom položaju ova morfema čuva:

- (44) a. „Days of Thunder” (naslov filma) → deizu obu sandaa
b. „Ladies and Gentlemen” (naslov pesme) → rediisu ando jentorumen.

Međutim, ovakva njegova postavka se čini nepotpuna. Iako drugačija vrsta građe, primeri iz korpusa pokazuju da i sa veznikom „and” u izrazu i sa pluralnom morfemom u medijalnom položaju, ipak može doći do brisanja pluralne morfeme u medijalnom položaju:

- (45) a. „ups and downs” → appu ando daun
b. „ups and unders” → appu ando andaa

Mucukava smatra da se kod razmatranja brisanja pluralne morfeme mora uzeti u obzir sintaksička kategorizacija u smislu da li se radi o reči ili izrazu, kao i morfološka distinkcija između osnove i afiksa. On daje hijerarhiju ograničenja koja važe za brisanje pluralne morfeme na nivou izraza. U njegovom prikazu, najviše je rangirano ograničenje da do brisanja ne može doći u medijalnom položaju u reči (ili izrazu) (I-

CONTIG), međutim; naš korpus pokazuje drugačije rezultate. Smatra da je brisanje pluralne morfeme izazvano ograničenjem DEP-IO (PH AFF) na nivou izraza, odnosno, da nije moguća epenteza u afiksima na nivou fraze, iz razloga jezičke ekonomije (ibid.: 103).

Osim brisanja engleske pluralne morfeme, još dve pojave se mogu primetiti kada je pluralni afiks -s usvojen u okviru anglicizma u pitanju: 1. gubljenje zvučnosti, i 2. dijahronijska promena u smislu izgovora bližem modelu.

Tateišijeva (Tateishi, 2001) je prva detaljnija analiza koja se bavi razlikama u realizaciji engleske pluralne morfeme sa aspekta zvučnosti, [-s] → /-s/, /-z/. Analizirajući nazive američkih sportskih timova preuzetih u japanskom, Tateiši primećuje praćenje modela:

(46) *howaito sokkusu* → „White Socks”

ali i odstupanja u replici koja ne potiču iz fonetike engleskog:

(47) a. „Red Wings” → *reddo iungusu*,
b. „Cubs” → *kabusu*.

Engleski model nalaže da zvučnost/bezvučnost u realizaciji morfeme zavisi od kvaliteta glasa s kraja osnove: iza zvučnog glasa realizacija je /-z/, iza bezvučnog /-s/. Japanske replike *reddo iungusu* i *kabusu* u toj poziciji imaju /-s/. Osnova *kabusu* (=Cubs) u sebi već ima zvučni opstruent, a fonološka pravila koja važe za Jamato leksikon jesu da dva zvučna opstruenta ne mogu stajati u istoj reči (Lajmanov zakon), i ograničenje *VoiObs²_{stem}, za koje Tateiši kaže da je ovde na snazi. To pravilo uopšteno ne važi za anglicizme, koji mogu imati dva opstruenta u okviru iste reči. Drugim rečima, ograničenje iz izvornog leksikona blokira ostvarivanje zvučnosti iz modela u replici u ova dva slučaja.

Što se gubljenja zvučnosti tiče, Fukazava i Kitahara (Fukazawa i Kitahara, 2001) tvrde da je gubljenje zvučnosti pojava do koje dolazi u afiksu. U analizi primera:

(48) „Indians” → *indianzu*,

koje prati engleski model, oni dolaze do zaključka da ograničenje da bezvučni konsonant u poziciji iza nazala /-N/ mora biti ozvučen (*NC) nadjačava ograničenje da reč ne sme imati više od dva opstruenta (*VoiObs²_{stem}). *Indianzu* već ima opstruent d u osnovi, što bi ukazivalo da bi engleska pluralna morfema ovde trebalo da bude realizovana kao /-s/ da bi se izbegao opstruent /-z/; međutim, ona se ipak realizuje kao /-nzu/. Ovaj njihov rezultat se opšteprihvaćenim ograničenjem u japanskom da je *VoiObs²_{stem} >> *NC, Fukazava i Kitahara dolaze do zaključka da se ovde radi o dva zasebna segmenta /indian – zu/. Takođe, smatraju da je afiks više podložan promenama od osnove, zato što je, sa fonološkog aspekta, bolje povezan („phonological tightness”). Naime, oni analizu svode na nivo morfeme i smatraju da ograničenja moraju da uzmu u obzir i morfofonološke kategorije. Zbog relativiziranosti ograničenjâ zavisno od morfofonoloških kategorija, predlažu da se u postavljanju definicije u stratumu leksikona etimološke informacije ne smeju mešati sa fonološkim kategorijama. Ovim potpuno odbacuju pristup da neka reč, bila ona strana ili ne, *a priori* mora pripadati određenom subleskikonu (ibid.: 119).

Mucukava (Mutsukawa, 2009: 77-99) tvrdi da su i morfološki i etimološki uslovi na snazi kada dolazi do gubljenja zvučnosti kod pluralne morfeme. Mucukava analizira distribuciju jap. odrečnog sufiksa *-zu* i dolazi do zaključaka da jap. sufiks ne podleže Lajmanovom zakonu: *tabezu* (*tabesu) „ne jedući” i *kangaezu* (*kangaesu) „ne razmišljajući”. U starijim generacijama se pluralna morfema u rečima kao *lions* (*raionsu*) tretirala kao sufiks, a u rečima kao *shoes* (*shuuzu*) kao deo osnove, zbog toga postoje razlike u realizaciji. U mlađim generacijama, reči sa pluralnom morfemom se uvek tretiraju kao „osnova + sufiks”. Zavisno od toga da li se tretira kao afiks ili deo osnove, nove generacije izvornih govornika japanskog poseduju znanje o engleskoj morfologiji, što utiče na izgovor koji je bliži modelu. Mucukava smatra da je glavni razlog ove dijahronijske promene to što se povećao broj novih reči preuzetih iz engleskog i što su njihovi korisnici mlađe generacije.

I u korejskom se prema fonotaktičkom ustrojstvu složeni koda konsonant rastače, s tim da pored strategije brisanja, korejski koristi i strategiju ponovnog povezivanja, tj. realizaciju suglasničke grupe preko granice sloga (Pindziak i Witty, 2010).

4.2.2.6.2. Gubljenje saksonskog genitiva 's

Ovakav vid skraćivanja naročito je prisutan u mešovitim tvorenicama sa ideogramom u drugom delu, koje su tvorene po pravilima japanske gramatike sa engleskom reči kao osnovom, lišenom genitivnog *s* kao suvišnog.

Tabela 4.16. Prikaz složenica koje su izgubile saksonski genitiv

ANGLICIZAM (replika)	ANGLICIZAM (kompromisna replika)	ENGLESKI MODEL
<i>jakku danielu</i>	-	< Jack Daniel's
<i>kaipaa beruto</i>	-	< Kupier's comet belt
<i>konshuumaa risaachi</i>	<i>konshuumaazu risaachi</i>	< consumer's research
<i>madamu tassoo</i>	-	< Madam Tussaud's
<i>naasu aido</i>	-	< nurse's aide
<i>naasu suteeshon</i>	-	< nurse's station
<i>sentu pooru</i>	-	< St. Paul's
<i>uuman ribu</i>	-	< women's lib (<i>lib</i> je engl. skraćenica za <i>liberation</i>)

Primeri suprotne tendencije su: *sentu barentainsu dee* (=Saint Valentine's Day), *menzu* (=men's), *rediizu* (=lady's, ladies'), itd.

4.2.2.6.3. Elipsa sufiksa

4.2.2.6.3.1. Gubljenje nastavka *-ed*

Ovaj formant se ispušta uglavnom u složenicama ili izrazima u kojima je prvi član anglicizam u funkciji adjektiva, označenom formantom *-ed*. Na ovakvu elipsu utiče struktura jap. složenica N-N kao supstrat, koja može u sebi podrazumevati N-str. reč *no-N* odnos.

Tabela 4.17. Prikaz složenica koje su izgubile formant *-ed*

ANGLICIZAM (replika)	ANGLICIZAM (kompromisna replika)	ENGLESKI MODEL
<i>aisu koohii</i>	-	< iced coffee
<i>bataa rooru</i>	-	< buttered roll
<i>biizu baggu</i>	-	< beaded bag
<i>botoru wain</i>	-	< bottled wine
<i>burendo cha</i>	-	< blended tea
<i>burendo tii</i>	-	< blended tea (zapadni)
<i>burendo uisukii</i>	-	< blended whiskey
<i>chekkaa furaggu</i>	-	< checkered flag
<i>daburufeesu kotoo</i>	-	< double-faced coat
<i>dorai furuutsu</i>	-	< dried fruit
<i>dorai sooseeji</i>	-	< dried sausage
<i>doroppu shorudaa</i>	-	< dropped shoulder
<i>easapooto doomu</i>	-	< air-supported dome
<i>enricchi shokuhin</i>	-	< enriched food
<i>furasshu saafesu</i>	-	< flush surfaced design
<i>furea sukaato</i>	-	< flared skirt
<i>fureebaa koohii</i>	-	< flavored coffee
<i>goa sukaato</i>	-	< gored skirt
<i>gyarantii chekku</i>	-	< guaranteed check
<i>hainekku</i>	-	< high-necked collar
<i>haipawaa</i>	-	< high-powered
<i>hoippu kuriimu</i>	<i>hoippudo kuriimu</i>	< whipped cream
<i>kon biifu</i>	<i>koon biifu</i>	< corned beef
<i>kondensu miruku</i>	-	< condensed milk
<i>konshiiru fasunaa</i>	-	< concealed fastner
<i>kotoo gami</i>	<i>kooteddo gami</i>	< coated paper
<i>kurasshu aisu</i>	-	< crushed ice
<i>masshu poteto</i>	<i>masshuto poteto</i>	< mashed potatoes
<i>nontaitoru macchi</i>	-	< nontitled match
<i>oiru saadin</i>	-	< oiled sardines
<i>oorudofasshon</i>	-	< old-fashioned

<i>paireeto edishon</i>	-	< pirated edition
<i>piasu</i>	<i>piasuto iyarigu</i>	< pierced earrings
<i>piresu hamu</i>	-	< pressed ham
<i>rebarejji riisu</i>	-	< leveraged lease
<i>roonekku</i>	-	< low-necked collar
<i>rooru peepaa</i>	-	< rolled paper
<i>ueebu hea</i>	-	< waved hair
<i>uingu biin</i>	-	< winged bean
<i>uosshu auto</i>	-	< washed ou
<i>wan hando</i>	-	< one-handed
<i>wansaido</i>	-	< one-sided
<i>wansaido geemu</i>	-	< one-sided game
<i>gamu teepu</i>	-	< gummed tape
<i>heddo maunto disupuree</i>	-	< head mounted display
<i>pasu booru</i>	-	< passed ball (bezbol)
	-	

Primeri *furubodi (na)* < full bodied i *oorudofasshon (na)* < old-fashioned iz Tabele 4.17. mogu da stoje sa nastavkom *na* i predstavljaju kategoriju *keiyo meishi*. Oni nemaju kompromisnu repliku u vidu dužeg oblika, već njihova adaptacija podrazumeva direktno dodavanje pridevskog *na* na navedeni eliptični oblik.

4.2.2.6.3.2. Gubljenje sufiksa *-ing*

Ispuštanje sufiksa *-ing* može se odigrati u okviru drugog ili prvog člana složenice/izraza.

Tabela 4.18. Prikaz složenica koje su izgubile formant *-ing*

ANGLICIZAM (replika)	ANGLICIZAM (kompromisna replika)	ENGLESKI MODEL
<i>aisu sukeeto</i>	-	< ice skating
<i>aisu yotto</i>	-	< ice yachting
<i>daburu kyasuto</i>	-	< double casting (pozorište)
<i>ekusutoriimu sukii</i>	-	< extreme skiing
<i>enjin bureeki</i>	-	< engine braking
<i>fan sukii</i>	-	< fun skiing
<i>figyua sukeeto</i>	-	< figure skating (<i>figyua</i>)
<i>foroo uindo</i>	-	< following wind (<i>foroo</i> , sport)
<i>foto retacchi</i>	-	< photo retouching
<i>gurasu sukii</i>	-	< grass skiing
<i>hai sutikku</i>	-	< high sticking (sport)
<i>happii endo</i>	-	< happy ending
<i>infaito</i>	-	< infighting (boks)
<i>inrain sukeeto</i>	-	< in-line skating
<i>interia randosukeepu</i>	-	< interior landscaping
<i>kauntaasutea</i>	-	< countersteering
<i>kurokan suki</i>	<i>kurosukantorii sukii</i>	< cross-country skiing
<i>maaku sensu</i>	-	< mark sensing
<i>maruchisukyan monitaa</i>	-	< multiscanning monitor
<i>mejaa kappu</i>	-	< measuring cup
<i>nasutaa sukii</i>	-	< NASTAR skiing
<i>neechnaa sukii</i>	-	< nature skiing
<i>nesuto teeburu</i>	-	< nesting table
<i>paraseeru</i>	-	< parasailing (parachute + sailing)
<i>puree sukarupucha</i>	-	< playing sculpture
<i>puree uooru</i>	-	< playing wall
<i>puremia shoo</i>	-	< premiere showing
<i>reshipuro enjin</i>	-	< reciprocating engine
<i>roodo reesu</i>	-	< road racing
<i>roopure</i>	-	< role-playing game
<i>sando sukii</i>	-	< sand skiing

<i>taafu sukii</i>	<i>roorupureingu geemu</i>	< turf skiing
<i>tii guraundo</i>	-	< teeking ground (golf)
<i>ueebu sukii</i>	-	< wave skiing
<i>uetto riisu</i>	-	< wet leasing
<i>nyuutoraru sutea</i>	-	< neutral steering (autom.)
<i>pakkeeji dezain</i>	-	< packaging design
<i>ribaasu sutea</i>	-	< reverse steering (autom.)
<i>tsuaa puro</i>	-	< touring pro
	-	

Složenice i dvočlani izrazi mogu imati eliptični oblik reči na prvom ili drugom mestu. Manji broj primera pripada prvoj od ove dve kategorije: *foroo uindo* (< following wind), *mejaa kappu* (< measuring cup), *nesuto teeburu* (< nesting table), *puree sukarupucha* (< playing sculpture), *puree uooru* (< playing wall), *reshipuro enjin* (< reciprocating engine), *roopure* (< *roorupureingu geemu* < role-playing game), *tii guraundo* (< teeking ground), *pakkeeji dezain* (< packaging design), *tsuaa puro* (< touring pro).

4.2.2.6.3.3. Ispuštanje leksičkih sufiksa

Ovakva elipsa po pravilu je prisutna kod englesko-japanskih složenica sa engleskom reči na prvom mestu.

Tabela 4.19. Prikaz složenica koje su izgubile leksičke sufikse

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
-an		
<i>arabia gomu</i>	-	< Arabic gum
<i>benechia garasu</i>	<i>benechian gurasu</i>	< Venetian glass
<i>berugii waffuru</i>	-	< Belgian waffle
<i>indo yooroppagozoku</i>	-	< Indo-European languages
<i>keinzu kakumei</i>	-	< Keynesian revolution

<i>maasharu no K</i>	-	< Marshallian k (ekon.)
-ic		
<i>panorama kamera</i>	-	< panoramic camera
<i>parabora antena</i>	-	< parabolic antenna
-ment		
<i>engeeji ringu</i>	-	< engagement ring
-ness		
<i>asaatibu toreeningu</i>	-	< assertiveness training

Kao što se iz primera može primetiti, u većini slučajeva se ne radi samo o odbijanju engl. sufiksa i zadržavanju krnje osnove (izuzetak predstavljaju *ryuumachi* i *neonachi*), već osnova ima oblik engl. imenice. Pored elipse, uočava se da je ovde na snazi posebni vid slaganja uzimajući engl. imenicu umesto engleskog prideva kao prvi član složenice, pod uticajem kineskih složenica N-N. U najvećem broju primera izostavljeni sufiks je *-an* u značenju pripadnosti. Osamostaljena osnova koja je ostala posle redukcije ovog sufiksa ima oblik engleske imenice (vlastite imenice). Odbijanjem sufiksa *-ment* pozajmljenice su dobile oblik engleskog glagola, ali su zadržale status imenice u japanskom. Odbijanjem sufiksa za građenje imenica *-ness*, *assertivness* (*training*) je prešlo u *asaatibu* (*toreeningu*), dakle u pridev po obliku.

U primeru *maasharu no K* (<Marshallian k) sufiks *-(i)an* je zamenjen japanskom str. reči za označavanje prisvojnog odnosa (*no*).

U analizi realizacije engleskog pluralnog *-s* u anglicizmima u japanskom, etimološko poreklo reči ima presudni značaj, a fonetska pravila koja važe za indigeni leksikon kod anglicizama gube ulogu.

4.3. Elipsa u okviru složenice ili izraza

4.3.1. Elipsa člana *the* u izrazu

Kako japanski jezik ne poznaje kategoriju člana, engl. član *the* je podložan elipsi:

Tabela 4.20. Prikaz elipse člana *the* u medijalnom položaju u izrazu

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>oobaa fensu</i>	-	< over the fence
<i>oobaanetto</i>	-	< over the net
<i>tacchi netto</i>	-	< touch the net (i u obliku <i>netto tacchi</i> , sport)

4.3.2. Elipsa veznika *and* u izrazu

Sastavni odnos u izrazima u japanskom se može obeležiti strukturnim rečima *to* i *ya*, koje se po potrebi mogu izostaviti bez ugrožavanja semantičke transparentnosti izraza. Takva tendencija se uočava i kod anglicizama:

Tabela 4.21. Prikaz elipse veznika *and* u medijalnom položaju u izrazu

ELIPTIČNI OBLIK ANGLICIZMA	EKVIVALENTNI DUŽI OBLIK	MODEL
<i>appu daun</i>	<i>appu ando daun</i>	< ups and downs
<i>beekon eggu</i>	-	< bacon and egg(s)
<i>karee raisu</i>	-	< curry and rice
<i>katto soo</i>	<i>katto ando soo</i>	< cut and sewn
<i>wau furattaa</i>	-	< wow and flutter

4.3.3. Blende

Prema klasifikaciji na osnovu odnosa između dve reči (v. Teorijski okvir, Milojević, 2000), pronađeni primeri su klasifikovani na sledeći način:

- (49) a. naporedne: *biniron* („vinylon” < vinyl + nylon, Ps), *bokusasaizu* („boxercise” < boxing + exercise, Ps), *taoruketto* („towelket” < towel + blanket, Ps).
- b. „restriktivne”: *kooporasu* (< cooperated house), *kooruten* (< corded velveteen), *poribaketsu* (< polyethylene + bucket, Ee *plastic bucket*), *puramoderu* (< plastic + model, *purasuchikku moderu*, i u obliku *puramo*), *yanmama* (< young mama, Kv, Ee *young mother*, *young housewife*), *baradoru* (< „variety idol”, *baraetii aidoru*, Ps), *amesha* (< American + *sha* [=jap. automobil], Kv), *ootomasha* (< automatic transmission car), *herusupandaa* („healthpander” < health + expander, Ps), *aatuun* („artoon” < art + cartoon, Ps), *abirinpicu* („Abilympic(s)” < ability + Olympic(s), Ps), *agurikurafuto* („agricraft” < agriculture + craft, Ps), *aguriminimamu* („agriminum” < agriculture + minimum, Ps), *imeejimento* („imagement” < image + management, Ps), *komiketto* („comic market” < *komikku maaketto*, i u obliku *komike*), *ronge* (long + *ke* [jap. hair]), *teretopia* („Teletopia” < telecommunication + utopia, Ps).

Primenom kriterijuma kvaliteta delova reči koje ih tvore, dobili smo sledeće rezultate:

- (50) a. blende nastale sufiksacijom: *amesha* (< American + *sha* [=jap. automobil], kolokv.), *ootomasha* (< automatic [transmission] + *sha* [=jap. automobil])
- b. blende nastale slaganjem (imeničke): *biniron* („vinylon” < vinyl + nylon, Ps), *bokusasaizu* („boxercise” < boxing + exercise, Ps), *taoruketto* („towelket” < towel + blanket, Ps), *baradoru* (< „variety idol”, *baraetii aidoru*, Ps), *herusupandaa* („healthpander” < health + expander, Ps), *abirinpicu* („Abilympic(s)” < ability + Olympic(s), Ps), *agurikurafuto* („agricraft” < agriculture + craft, Ps), *aguriminimamu* („agriminum” < agriculture + minimum, Ps), *imeejimento* („imagement” < image + management, Ps),

komiketto (< *komikku maaketto*, „comic market“ (i u obliku *komike*), *teretopia* („Teletopia“ < telecommunication + utopia, Ps), *kooporasu* (< cooperated house), *ronge* (long + *ke* [jap. hair]), *kooruten* (< corded velveteen), *poribaketsu* (< polyethylene + bucket, Ee *plastic bucket*), *puramoderu* (< plastic + model, *purasuchikku moderu*, i u obliku *puramo*), *yanmama* (< young mama, Kv, Ee *young mother*, *young housewife*).

Primenjujući Adamsovu (1973: 148-160) iscrpnu klasifikaciju¹ imeničkih složeničkih blendi gore navedeni primeri imeničkih blendi se mogu dalje razvrstati na: 1. naporedne apozicijske, odgovaraju gore navedenim naporednim; i 2. nenaporedne apozicijske, odgovaraju „restriktivnim“ (ne uključujući one sa pridevom na prvom mestu i primere sufiksacije). Nova Adamsova kategorija su pridevsko-imeničke, čime se iz „2. blende nastale slaganjem (imeničke)“ (v. podelu gore) izdvajaju sledeći primeri:

- (51) pridevsko-imeničke: *kooruten* (< corded velveteen), *yanmama* (< young mama, kolokv., engl. ekv. *young mother*, *young housewife*) i *ronge* (long + *ke* [jap. hair]);

dok ostale kategorije iz njegove klasifikacije nisu zastupljene. Nedostatak primera pridevskih i glagolskih blendi može se tumačiti dominantnom kategorijom imenice pri adaptaciji anglicizama. Bliski kategoriji pridevskih i glagolskih blendi su *fantajikku* („*fantasic*“) i *karikachuaraisu* („*caricaturize*“), obrađeni u poglavlju pseudoanglicizama prideva i glagola. Dok je *karikachuaraisu* nastalo sufiksacijom po načelu analogije (*caricature* + *-ize*). Za *fantajikku* bi bilo preciznije izdvojiti posebnu

¹ Sažeto, Adamsova (1973: 148-160) klasifikacija je sledeća:

1. imeničke složene blende:
 - a) naporedne apozicijske,
 - b) nenaporedne apozicijske,
 - c) glagolsko-objekatske,
 - d) pridevsko-imeničke,
 - e) lokativne,
 - f) instrumentalne,
 - g) složeničke blende (*Composition Compound*),
 - h) blende tvorene po kriterijumu sličnosti dva pojma (*Resemblance Blends*),
 - i) blende igre reči,
2. pridevske složene blende,
3. glagolske složene blende,
4. neo-klasične složene blende, i
5. kontaminacija (*Contamination*).

kategoriju iz Adamsove klasifikacije, pod nazivom kontaminacija („contamination” - „the type of blend which apparently results from the confusion of synonyms or words related in meaning”, *ibid.* : 157). Opredelili smo se za ovakvo tumačenje iz razloga što se u slučaju „*fantasic*” ne raspoznaju dve odvojene reči od kojih bi svaka unela svoje značenje, već se za ovu reč navodi ekvivalent u vidu standardnog *fantastic*.

Rezultati do kojih smo došli podudaraju se sa upotrebljenom klasifikacijom kod Hioke (Hioka, 2001: 64-65). Na korpusu žargona mladih (*wakamono go*), ona je izdvojila blende (*konsei*) i kontaminaciju (*konkō*)¹, a kao podgrupu blendi izdvojila je model „*shūshoku go + shuyō go = meisshi ku*”², koji odgovara „restriktivnim” imeničkim blendama.

Većina primera pripada modelu „prvi deo prve i drugi deo druge reči”, koji se kao najkarakterističniji za blende naziva i „klasičnim” (Bugarski, 2001), dok *poribaketsu* (< polyethylene + bucket), *puramoderu* (< plastic + model), *yanmama* (< young mama) i *ronge* (long + *ke* [jap. hair]) spadaju u primere sa očuvanom drugom reči u celosti. Primer *ronge* (long + *ke* [jap. hair]), u kome /*ke*/ iza /*n*/ prelazi u (→/*ge*/) je podstaknuto sličnošću sa finalnom fonemom /-g/ iz anglicizma u prvom delu.

Kao nove kombinacije postojećih reči, sa novim značenjem koja novostvorena slivenica nosi, sve razmatrane blende spadaju u kategoriju pseudoanglicizama.

Postoji i tendencija da se anglicizmi s vremenom približavaju izvornoj engleskog upotrebi. Na primer, kola sa automatskim menjačem su se u japanskom isprva nazivala pseudoanglicizmom *no kuracchi* („no + clutch”), da bi se s vremenom taj termin zamenio sa *otoma* (skraćena od „automatic”) (Kay, 1995: 75). Poznavaoци engleskog su skloni da anglicizme koriste sa značenjem koje je bliže originalu. Tako je i korejskom prisutna „dejapanizacija” pseudo-engleskih pozajmljenica usvojenih iz japanskog, koje u korejskom dobijaju ispravljeni oblik prema pretpostavki govornika korejskog o tome šta bi bila tačna engleska reč. Npr. *J rijakaa*, K_j (pod uticajem japanskog) *rijak*a* > K_d (dejapanizovano) *rijak^ha* ~ *ri^hk^ha*, a pretpostavljeni engleski je model „rear car” (=handcart). (Kang et al., 2008: 23-24)

¹ Slaganje fragmentata dve reči iz dvaju različitih jezika (*ibid.*: 72). U srpskom jeziku kontaminacija je prisutna kod određivanja roda anglicizama prema značenjskoj sličnosti sa određenom reči jezika primaoca (Filipović, 1986: 132; Filipović, 1990: 35).

² „Reč koja ograničava značenje + glavna reč = imenička složenica” (*ibid.*: 65).

4.4. Zaključak

Analiza adaptacije imenica obuhvatila je njihovu sekundarnu adaptaciju i analizirani korpus se može uopšteno klasifikovati kao skraćenje forme osnovne. Kao dve podgrupe korpusa obrađene su fragmente skraćenice i elipsa sa aspekta koncepta prozodijske reči i silabičke strukture skraćenice. Zaključeno je da na oblik fragmentnih skraćenica utiču isključivo prozodijska reč, uslov bimoraičnosti, dugi vokal u finalnom položaju i koda konsonant u finalnom položaju. Analiza njihove silabičke strukture pokazala je nezastupljenost *LHL stope. Rezultat, da kada dolazi do glasovne promene u okviru ili na desnoj ivici fragmenta, ta glasovna promena pojednostavljuje H slog i novodobijena struktura je u velikom broju slučajeva LLLL, predstavlja novinu koje je naše istraživanje prikazalo.

U slučaju elipse, ograničenje iz prozodije LEFTMOST se pokazalo na snazi, a analiza uloge upravnog člana nije dala nedvosmislene rezultate. Stoga, ispravno bi bilo zaključiti da pri tvorbi ovakvih leksičkih jedinica veću važnost ima semantički i opštelingvistički kriterijum.

ZAKLJUČAK

U poglavlju o adaptaciji prideva, napravljena je razlika između primarne i sekundarne adaptacije na osnovu morfoloških karakteristika anglicizma i stepena adaptacije. Došli smo do zaključka da je osnovna kategorija pri adaptaciji složenih glagola i prideva anglicizama japanska kategorija glagolske imenice (*dômeishi*) za glagole i pridevska imenica (*keiyo meishi*) za prideve. Kod pridevskih i glagolskih anglicizama, rasvetljene su promene vezane za skraćenje osnove modela i adaptaciju vrste reči modela. Te promene su označene kao sekundarne, a kategorija imenice se i tu pokazala dominantnom.

U poglavlju o adaptaciji složenih imeničkih anglicizama, obrađene su fragmentne skraćenicе i skraćeni oblici nastali elipsom kao dve zasebne celine. Distinkcija između dve pojave je napravljena na osnovu toga da li je granica brisanja morfemska. Složeničke skraćenicе, tj. dvočlane fragmentne skraćenicе su označene kao sekundarna adaptacija oblika anglicizma. Pri tom, oblik i struktura skraćenog fragmenta i novonastale složenice su rasvetljene sa aspekta koncepta prozodijske reči (Itô, 1990) i silabičke strukture skraćenice (Labrune, 2002, 2012). Kako prozodija u japanskom ima izuzetno važnu ulogu pri tvorbi reči, analiza fragmenata iz korpusa je urađena po kvalitetu sloga. Pokazalo se da na oblik fragmentnih skraćenica utiču isključivo prozodijska reč, bimoraičnost, dugi vokal u finalnom položaju i koda konsonant u finalnom položaju. Zaključeno je da u tvorbi fragmentnih skraćenica predložena prozodijska reč iz teorije optimalnosti ima presudnu ulogu, i naši rezultati su takođe pokazali nezastupljenost *LH sloga. Rezultati do kojih smo došli su u skladu sa rezultatima prethodnika (Itô, 1990; Labrune, 2002, 2012).

Analiza uloge upravnog člana kod elipse jednog člana složenice je prikazala njegovu ograničenu ulogu. Iako se pokazalo da je morfemska granica presudna (nema ograničenja o dugom vokalu u finalnom položaju), upravni član ne igra značajnu ulogu pri nastanku ovih formi. Zaključeno je da su pri kreiranju novog oblika anglicizma ovim tvorbenim načinom u japanskom presudni drugi činioци, prvenstveno ograničenje iz prozodije (LEFTMOST) i semantički kriterijumi. Iz analiziranih primera zaključujemo da je elipsa u japanskom polje gde su na snazi semantički i opštelingvistički principi

specifikacije značenja, i tom smislu su naši rezultati u skladu sa rezultatima prethodnika.

Sve promene nastale skraćivanjem su promene na replici, i stoga smo ih klasifikovali kao sekundarnu adaptaciju. Naročit značaj u radu ima prikaz novijih, dvočlanih trimoraičnih fragmentnih skraćenica, koje pokazuju odstupanje od osnovne stope bimoraičnosti, i uzimaju stopu od tri more koja se u japanskoj fonologiji smatra sekundarnom.

Polazište pri definisanju određenih morfofonoloških odstupanja anglicizama od kineskog modela, u koje je uključen koncept prozodijske reči iz japanske teorije optimalnosti (Itô, 1990), pokazalo se kao opravdano. Filipovićevi (Filipović, 1986; 1990) predloženi koncepti primarnog i sekundarnog u adaptaciji su se pokazali primenjivi u okvirima stratifikacije japanskog leksikona na subleksikone: izvorni, SJ i strani; i u skladu sa konceptima centralnog i perifernog.

REGISTAR REČI

PRIDEVI

RA

- **aaban* urban
- **aajento* urgent
- **aarii* early
- **adobaasu* adverse
- **aidoru* idle
- **airisshu* Irish
- **akuusutikku* acoustic (i u obliku *akoosutikku*)
- **anbiriibaburu* unbelievable
- **anchiiku* antique (i u obliku *antiiku*, *anchikku*, *antikku*)
- **anchisoosharu* antisocial
- **anpureyaburu* unplayable (golf)
- **anriizunaburu* unreasonable
- **antacchaburu* untouchable
- **anyuaru* annual
- **appaamidoru* upper-middle
- **appuhiru* uphill
- **appuraito* upright
- **appuru guriin* apple green
- **appusukeeru* upscale
- **arabikku* Arabic (*arabia no*)
- **araibu* alive
- **arupain* Alpine
- **asoosharu* asocial
- **asurechikku* athletic
- **atomikku* atomic
- **autobaundo* outbound
- **barukii* bulky
- **basutokonshasu* bust-conscious
- **bea* bare
- **bebie buruu* baby blue
- **benechian reddo* Venetian red
- **berii shooto* very short (kosa)
- **berurin buruu* Berlin blue
- **beruteddo* belted
- **bijii* busy
- **birutoin* built-in
- **bodii konshasu* body-conscious
- **bookaru* vocal
- **booringu* boring
- **botomuresu* bottomless
- **botoru guriin* bottle green
- **bukkisshu* bookish
- **buraddo redo* blood red
- **buraidaru* bridal
- **burakku* black
- **buranku* blank
- **buraun* brown
- **burifu* brief
- **burikku redo* brick red
- **buririanto* brilliant
- **buritisshu* British
- **chainiizu* Chinese
- **chokoreeto buraun* chocolate brown
- **chuaburu* chewable
- **daaku guree* dark gray
- **daarin* darling
- **daburu* double (v. glagole)
- **dacchi* Dutch
- **dafodiru* ieroo daffodil yellow
- **deddo* dead
- **dejitaru* digital (i u obliku *dijitaru*)
- **dentaru* dental
- **diipu buruu* deep blue
- **diipu guriin* deep green
- **disupoozaburu* disposable (i u obliku *disupo*, v. skr.)
- **doranku* drunk
- **dyuaru* dual
- **eejiresu* ageless
- **ekokonshasu* ecoconscious
- **emerarudo guriin* emerald green
- **eminento* eminent
- **enputii* empty
- **erekutoririkku* electric
- **erudaa* elder
- **eshikku* ethic
- **esunikku* ethnic
- **esuno* ethno
- **faa* far
- **faasuto* fast (i u obliku *fasuto*)
- **fain* fine
- **fainaru* final
- **fatto* fat
- **faunten buruu* fountain blue
- **feiku* fake
- **foresuto guriin* forest green
- **fukushia paapuru* fuchsia purple (i u obliku *fuusha paapuru*)

*fukushia pinku fuchsia pink (i u obliku fuusha pinku)
 *furekishiburu flexible
 *furenchi French
 *furooraruru floral
 *furoozun frozen
 *furu full
 *furu timu full time
 *fururengusu full-length
 *furusaisu full-size
 *fuurupuruufu foolproof
 *gasutoronomikku gastronomic
 *gei gay
 *gei guriin gay green
 *gooruden golden
 *goshikku gothic (i u obliku gochikku)
 *gurasuguriin grass-green
 *guree gray
 *guriin green
 *gyaranto gallant
 *haamonikku harmonic
 *hai high
 *hai pawaa < high powered (skr.)
 *haisupiido high speed
 *haiyaa higher
 *handoherudo hand-held
 *handomeedo handmade (i u obliku handomeido)
 *handonitto hand-knit
 *hanzufurii handsfree (i u obliku hando furii)
 *hisupanikku hispanic
 *hoomumeedo homemade
 *hoomuresu homeless
 *hoorii holy
 *horaizun buruu horizon blue
 *howaian Hawaiian
 *howaito white
 *hyuumeen humane
 *ieroo yellow
 *iisutan eastern
 *ikooru equal
 *inbaundo inbound
 *indian Indian
 *indigo buruu Indigo blue
 *inferia inferior
 *ingurisshu English
 *inhausu in-house
 *inishiaru initial (i u obliku inisharu)
 *innaa inner
 *inpaasonaru impersonal
 *inperiaru imperial
 *inpureshibu impressive
 *intaakonchinentaru intercontinental

*integuraru integral
 *interijento intelligent
 *itarian Italian
 *jaaman German
 *japanesuku Japanesque
 *jasuto just
 *junia junior
 *kaaki iro khaki
 *kanadian Canadian
 *karaaresu collarless
 *karaaresu colourless
 *kemikaru chemical
 *kenburijji buruu Cambridge blue
 *kingusaizu kingu saizu
 *kobaruto buruu cobalt blue
 *kobaruto guriin cobalt green
 *kohiirento coherent
 *komaashaaru commercial
 *komon common
 *konfidensharu confidential
 *konkuriito concrete
 *koodoresu cordless
 *koohii buraun coffee brown
 *kooporatibu cooperative
 *koorudo cold
 *korekuto correct
 *koroniaru colonial
 *kosumetikku cosmetic
 *kuia queer
 *kuiinsaizu queen-size
 *kuriimu iro cream
 *kurimuson crimson
 *kuromatikku chromatic (i u obliku kuromachikku)
 *kuromu guriin chrome green
 *kuromu ieroo chrome yellow
 *kuronorojikaru chronological
 *kuroozudo closed
 *kyasshuresu cashless
 *kyuubikku cubic
 *main mine
 *medoo guriin meadow green
 *meen main (i u obl. mein)
 *metarikku karaa metallic colour
 *metoroporitan metropolitan
 *miritarii military
 *mojuraa modular
 *moobiru mobile (AmE, BrE mobairu)
 *mosu guriin moss green
 *nairu guriin Nile green
 *naroo narrow
 *nekusuto next
 *nesesarii necessary
 *nia near

**nonbaabaru* nonverbal
**nonenaaru* nonenal
**nonpuro* < nonprofessional (v. skr.)
**nonpurofitto* nonprofit
**nuudo* nude
**nyuu* new
**nyuukuria* nuclear
**nyuumerikku* numeric
**obushiin* obscene
**ofuhowaito* off-white
**oiru ieroo* oil yellow
**okkusufoodo buruu* Oxford blue
**okushidentaru* Occidental
**oodiobijuaru* audiovisual
**oopunea* open-air
**ooraru* oral
**oorudo* old
**oorupaapasu* all-purpose
**ootoribaasu* autoreverse
**oputikaru* optical
**oriibu guree* olive gray
**oriibu guriin* olive green
**paapuru* purple
**paaru guree* pearl gray
**paaru howaito* pearl white
**paudaa buruu* powder blue
**piikokku buruu* peacock blue
**piikokku guriin* peacock green
**pinku* pink
**pionii paapuru* peony purple
**pokettaburu* pocketable (*pokettosaizu*)
**pokettosaizu* pocket-size
**popii reddo* poppy red
**purimuroozu ieroo* primrose yellow
**purinshiparu* principal
**purushan buruu* Prussian blue
**raaji* large
**raifusaizu* life size
**raito* right
**raito buruu* light blue
**rajiaru* radial
**randamu* random
**ranpu burakku* lamp black
**rasuto* last
**raundo* round
**reddo* red
**redii* ready
**reito* late (i u obliku *reito*)
**remon ieroo* lemon yellow
**retorikku* rhetoric
**ria* rear
**ribaasu* reverse
**rifuresshingu* refreshing
**ritaanaaburu* returnable
**ritorakutaburu* retractable
**ritoru* little
**roiyyaru* royal
**roiyyaru paapuru* royal purple
**ronsamu* lonesome
**roo* low
**rooman* Roman
**roozu madaa* rose madder (boja)
**roozu pinku* rose pink
**roozu reddo* rose red
**saboriminaru* subliminal
**saikikku* psychic
**sanfurawaa ieroo* sunflower yellow
**sanii* sunny
**sanitarii* sanitary
**sarubia buruu* salvia blue
**seefu* safe
**sekandarii* secondary
**sekkusuresu* sexless
**semipurofeshonaru* semiprofessional
**sentoraru* central
**serufumeedo* self-made
**sheru pinku* shell pink
**shian buruu* cyan blue
**shibikku* civic
**shii guriin* sea green
**shii sheru pink* sea shell pink
**shii suruu* see-through
**shiimuresu* seamless
**shiiiranto* sealant
**shikku* sick
**shinfonikku* symphonic
**shinisutaa* sinister
**shirubaa metarikku* silver metallic (Ps)
**shirubaaguree* silver-gray
**shokkingu pinku* shocking pink
**shugaaresu* sugarless
**shuuperia* superior (i u obliku *suuperia*)
**soorudoauto* sold-out
**sumooru* small
**supanishshu* Spanish
**supea* spare
**supekutakyuraa* spectacular
**supirichuaru* spiritual
**suriidii* three-D
**sutabiiru* stabile
**sutorappuresu* strapless
**suupaasonikku* supersonic
**taakoizu buruu* turquoise blue
**taakoizu guriin* turquoise green
**tekunikku* technic
**terejenikku* telegenic
**toonii* tawny

**toransonikku* transonic
**toransukonchinentaru* transcontinental
**toransusekushuaru* transsexual
**toripuru* triple
**tsuin* twin
**turuu* true (i u obliku *toruu*)
**uerudan* well-done
**uerumeedo* well-made
**uesutan* western
**uiiku* weak

**uikurii* weekly
**uiroo guriin* willow green
**uirusufurii* virus-free
**urutoramodan* ultramodern
**waakahorikku* workaholic (work + alcoholic)
**wain reddo* wine red (*wain karaa*)
**waiyaresu* wireless
**yooropian* European
**yunisekkusu* unisex

aatifisharu na artificial
aatisutikku na astistic
abauto na about (Se)
abunoomaru na abnormal
abusoryuuto na absolute
abusutorakuto na abstract
aguesshibu na aggressive
aidiaru na ideal
aironikaru na ironical
akademikku na academic
akuchuaru na actual
akurobatikku na acrobatic
akutibu na active
amooraru na amoral
anaakii na anarchy
anbaransu na unbalance
anbibarento na ambivalent
anbishasu na ambitious
anfea na unfair
anmoraru na unmoral
anonimasu na anonymous
anrakkii na unlucky
apputsuudeeto na up-to-date
ato randomu na at random
atorakutibu na attractive
atto hoomu na at home
autoobudeeto na out of date
baacharu na virtual
baddo na bad
baionikku na bionic
bairateraru na bilateral
bairingararu na bilingual
baitaru na vital
banaru na banal
bariaboru na variable
bariafurii na barrier free
barianto na valiant
barugaa na vulgar
barurii na bubbly
beeshikku na basic
besuto na best

betaa na better
bibiddo na vivid
bideojenikku na videogenic
biggu na big
bijiburu na visible
bijinesuraiku na businesslike
bijuaru na visual
bitaa na bitter
bitaasuiito na bittersweet
booissu na boyish
borantarii na voluntary
burandonyuu na brand new
burookun na broken
buruu na blue
byuutifuru na beautiful
chaamingu na charming
chiipu na cheap
cosumoporitan na cosmopolitan
daaku na dark
daatii na dirty
daiakuronikku na diachronic (i u obliku *diakuronikku*)
dainamikaru na dynamical
dainammiku na dynamic
dairekuto na direct
dandii na dandy
daru na dull
demokratikku na democratic
derakkusu na deluxe
derikeeto na delicate
derishasu na delicious
desupereeto na desperate
difenshibu na defensive
diipu na deep
dogumachikku na dogmatic
domesutikku na domestic
dorai na dry
doramachikku na dramatic
dorasuchikku na drastic
doresshii na dressy
doriimii na dreamy

ecchi na „H” (Ps, v. glagole)
editoriaru na editorial
efekutibu na effective
egoisutikku na egoistic
ekisaitingu na exciting
ekisentorikku na eccentric (i u obliku
ekusentorikku)
ekizochikku na exotic
ekonomikaru na economical
ekonomikku na economic
ekorojikaru na ecological
ekuserento na excellent
ekusukuruushibu na exclusive
ekusupenshibu na expensive
ekusutaanaru na external
emooshanaru na emotional
endoresu na endless
epokkumeekingu na epoch making
erasutikku na elastic
ereganto na elegant
erementarii na elementary
erohikku na erotic (i u obliku *ero*,
erotikku)
essensharu na essential
etaanaru na eternal
fadisshu na faddish
faiapuruuufu na fireproof
fainansharu na financial
fajii na fuzzy
famiria na familiar
fanatikku na fanatic
fandamentaru na fundamental
fanii na funny
fankii na funky
fankushonaru na functional
fanshii na fancy
fantajikku na „fantasic” (Ps)
fantasutikku na fantastic
fasshonaburu na fashionable
fea na fair
feebaritto na favourite
feetaru na fatal
feminine na feminine
fetisshu na fetish
fijikaru na physical
foomaru na formal
fotojenikku na photogenic
furanku na frank
furatto na flat
furendorii na friendly
furesshu na fresh
furii na free
furubodi na < full bodied (v. skr.)
furusukeeru na full scale

furutii na fruity
fuurissshu na foolish
goojasu na gorgeous
guddo na good
guddo taimingu na good timing (Ps)
guddorukkingu na good-looking
gurafikku na graphic
guramaa na glamour
guramarasu na glamorous
gureeto na great
gurokkii na groggy
guroobaru na global
guruubii na groovy
guruumii na gloomy
haado na hard
haatofuru na heartfelt
haatouoomingu na heartwarming
hai gureedo na high-grade
hai kuoritii na high quality
hai kurasu na high class
hai peesu na „high pace” (Ps)
hai picchi na „high pitch” (Ps)
hai sensu na „high sense” (Ee good taste,
 Ps)
hai tempo na „high tempo” (Ps)
hai tenshon na high tension (Se)
haiburoo na highbrow (i u obliku
haiburau)
haireberu na high-level
hanburu na humble
handii na handy
hando furii na hand free
hangurii na hungry
hansamu na handsome
happii na happy
hasukii na husky
hepii na heavy
hebiidyutii na heavy duty
herikaru na helical
herushii na healthy
heterodokkusu na heterodox
heterojiiniasu na heterogeneous
hippii na hippie
hippu na hip
hiroikku na heroic
hisuterikku na hysteric
homojiiniasu na homogeneous
homosekushuaru na homosexual
hoopuresu na hopeless
horisutikku na holistic
hotto na hot
hyuuman na human
hyuumanisutikku na humanistic
iibun na even

<i>ijii na</i>	easy	
<i>ijiiingooingu na</i>	easygoing	
<i>indipendento na</i>	independent	
<i>(independento)</i>		
<i>infoomaru na</i>	informal	
<i>inmootaru na</i>	immortal	
<i>inmoraru na</i>	immoral	
<i>innbijiburu na</i>	invisible	
<i>inosento na</i>	innocent	
<i>inpootanto na</i>	important	
<i>inposhiburu na</i>	impossible	
<i>insutanto na</i>	instant	
<i>intaanaru na</i>	internal	
<i>intaanashonaru na</i>	international	
<i>intarakutibu na</i>	interactive	
<i>intenshibu na</i>	intensive	
<i>interekuchuaru na</i>	intellectual	
<i>intimeeto na</i>	intimate	
<i>irashonaru na</i>	irrational	
<i>iregyuraa na</i>	irregular	
<i>iriigaru na</i>	illegal	
<i>jaanarisutikku na</i>	journalistic	
<i>janbo na</i>	jumbo	
<i>jenerikku na</i>	generic	
<i>jentoru na</i>	gentle	
<i>jiguzagu na</i>	zigzag	
<i>jiometorikku na</i>	geometric	
<i>joifuru na</i>	joyful	
<i>juushii na</i>	juicy	
<i>kajuaru na</i>	casual	
<i>karafuru na</i>	colourful	
<i>karisumachikku na</i>	charismatic (i u obliku	
<i>karisuma teki)</i>		
<i>karuto na</i>	cult	
<i>koketisshu na</i>	coquettish	
<i>komikaru na</i>	comical	
<i>komikku na</i>	comic	
<i>konbaachi</i>	convertible	
<i>konbenshonaru na</i>	conventional	
<i>konchinentaru na</i>	continental	
<i>konpachiburu na</i>	compatible	
<i>konpakuto na</i>	compact	
<i>konparusorii na</i>	compulsory	
<i>konpuriito na</i>	complete	
<i>konsabatibu na</i>	conservative (i u obliku	
<i>konsaba)</i>		
<i>konsaisu na</i>	concise	
<i>konshasu na</i>	conscious	
<i>konsutanto na</i>	constant	
<i>kontenporarii na</i>	contemporary	
<i>kosumikku na</i>	cosmic (i u obliku	
<i>kozumikku)</i>		
<i>kuikku na</i>	quick	
<i>kurashikaru na</i>	classical	
<i>kurashikku na</i>	classic	
<i>kurebaa na</i>	clever	
<i>kureejii na</i>	crazy	
<i>kuria na</i>	clear	
<i>kuriakatto na</i>	clear-cut	
<i>kurieetibu na</i>	creative (i u obliku	
<i>kurieiribu)</i>		
<i>kuriimii na</i>	creamy	
<i>kuriin na</i>	clean	
<i>kurisupii na</i>	crispy	
<i>kurisutaru na</i>	crystal	
<i>kuritikaru na</i>	critical	
<i>kuuru na</i>	cool	
<i>kyuuto na</i>	cute	
<i>medikaru na</i>	medical	
<i>mejaa na</i>	major	
<i>mekanikaru na</i>	mechanical	
<i>memoriaru na</i>	memorial	
<i>mentarisutikku na</i>	mentalist	
<i>mentaru na</i>	mental	
<i>merankorikku na</i>	melancholic	
<i>merodiasu na</i>	melodious	
<i>meroo na</i>	mellow	
<i>metafijikaru na</i>	metaphysical	
<i>metarikku na</i>	metallic	
<i>mirakuru na</i>	miracle	
<i>mirukii na</i>	milky	
<i>modan na</i>	modern (i u obl. <i>modaan</i>)	
<i>modereeto na</i>	moderate	
<i>modesuto na</i>	modest	
<i>monomaniakku na</i>	monomaniac	
<i>monyumentaru na</i>	monumental	
<i>mootaru na</i>	mortal	
<i>muudii na</i>	moody (Se, "koji ima dobru	
	atmosferu")	
<i>naabasu na</i>	nervous	
<i>nachuraru na</i>	natural	
<i>naiibu na</i>	naïve	
<i>naisu na</i>	nice	
<i>nansensu na</i>	nonsense (i u obliku	
<i>nonsensu)</i>		
<i>nashonarisutikku na</i>	nationalistic	
<i>nashonaru na</i>	national	
<i>neetibu na</i>	native (i u obliku <i>neetibu</i>)	
<i>negatibu na</i>	negative	
<i>nihirisutikku na</i>	nihilistic	
<i>niito na</i>	neat	
<i>noijii na</i>	noisy	
<i>noizuresu na</i>	noiseless	
<i>nominaru na</i>	nominal	
<i>nooburu na</i>	noble	
<i>noomaru na</i>	normal (<i>abunoomaru</i>)	
<i>nootoriasu na</i>	notorious	
<i>nosutarujikku na</i>	nostalgic	

nyuutoraru na neutral
ofenshibu na offensive
ofisharu na official
oiri na oily
oobaa na over (Se)
ooganikku na organic (i u obliku
oruganikku)
oopun na open
ooru uezaa na all-weather
oorudofasshon na < old-fashioned (v. skr.)
oorumaitii na almighty
ooruraundo na all-round
oosentikku na authentic
oosodokkusu na orthodox
ootomachikku na automatic
opushonaru na optional
orientaru na Oriental
orijinaru na original
paafekuto na perfect
paamanento na permanent
paasharu na partial
paasonaru na personal
paburikku na public
pankuchuaru na punctual
paradokushikaru na paradoxical
parareru na parallel
pasetikku na pathetic
passhibu na passive
passhoneeto na passionate
pawafuru na powerful
pedantikku na pedantic (i u obliku
pedanchikku)
peepaaresu na paperless
peshimisutikku na pessimistic
piisufuru na peaceful
pikucharesuku na picturesque
pikutoriaru na pictorial
poetikaru na poetical
poetikku na poetic
pojitibu na positive
pootaburu na portable
poppu na pop
popyuraa na popular
poremikku na polemic
poritikaru na political
poshiburu na possible
pua na poor
puragumatiku na pragmatic
puraibeeto na private
puraimarii na primary
purakutikaru na practical
pureen na plain
pureshasu na precious
purimitibu na primitive

puritii na pretty
purofesshonaru na professional
purogouresshibu na progressive
puopaa na proper
pyua na pure
rabu rabu na love love (Ps, v. gl.)
raburii na lovely
rafu na rough
raito na light
rajikaru na radical
rakkii na lucky
rashonaru na rational
rea na rare
regyuraa na regular
reijii na lazy (i u obliku *reejii)*
riarisutikku na realistic
riaru na real
ribaashiburu na reversible
riberaru na liberal
ricchi na rich
riigaru na legal
riijonaru na regional
riin na lean
riizunaburu na reasonable
ririkaru na lyrical
ririkku na lyric
risukii na risky
rizumikaru na rhythmical
roiyaru na loyal
rojikaru na logical
romanchikku na romantic
ronrii na lonely
roo kosuto na low cost
rooburoo na low brow (i u obliku
rooburau)
rookaru na local
runatikku na lunatic
ruuraru na rural
ruuzu na loose
sadisutikku na sadistic
saientifikkku na scientific
saikederikku na psychedelic
saikorojikaru na psychological
sairento na silent
seefutii na safety
sekushii na sexy
sekushuaru na sexual (i u obliku
sekusharu)
semifoomaru na semiformal
senchi na < *senchimentaru*, sentimental
(skr.)
senchimentaru na sentimental
senseeshonaru na sensational
senshiburu na sensible

senshitibu na sensitive
senshuaru na sensual
serufisshu na selfish
serufukonshasu na self-conscious
shaapu na sharp
shai na shy
shibia na severe
shinborikku na symbolic
shinikaru na cynical
shinikku na cynic
shinkuronikku na synchronic
shinmetorikku na symmetric
shinpasetikku na sympathetic
shinpuru na simple
shiriasu na serious
shirukii na silky
shisutemachikku na systematic
shokkingu na shocking
shooto na short (v. gl.)
shua na sure
sofisutikeetaddo na sophisticated
sofuto na soft
sofuto tacchi na soft touch (Se)
soocharu na social (i u obliku
soshiaru)
soriddo na solid
sourufuru na soulful
suiito na sweet (i u obliku *suwiito)*
sukinii na skinny
sukirufuru na skillful
sukyandarasu na scandalous
sumaato na smart
sumuuzu na smooth
supaishii na spicy
supesharu na special
supiidii na speedy
suponteniasu na spontaneous
supooti na sporty
surendaa na slender
surimu na slim
surippi na slippery
suriringu na thrilling
suroo na slow
sutairisshu na stylish
sutandaado na standard
sutatikku na static
sutedii na steady
sutereotaipu na stereotype (i u obliku
suteroitaipu)
sutoikku na stoic
sutoreeto na straight
sutorenji na strange
sutorikuto na strict
tafu na tough

taimurii na timely
tainii na tiny
taito na tight
teepaado na tapered
teisutii na tasty
tekunetoronikku na technetronic
 (technology + electronic)
tekunikaru na technical
tendaa na tender
tipikaru na typical
tootaru na total
topikaru na topical
toppuhebi na top-heavy
toraddo na traditional (v. skr.)
toradishonaru na traditional
torajikku na tragic
toransunashonaru na transnational
torendii na trendy
toribiaru na trivial
torikkii na tricky
toropikaru na tropical
uddii na woody
uetto na wet
uootaataito na water tight
uoshhaburu na washable
waarudokurasu na world-class (sport)
waarudowaido na worldwide
waasuto na worst
waido na wide
wairudo na wild
waizu na wise
wan pataan na „one pattern” (Ps)
wandafuru na wonderful
wanman na one-man (Se)
wansaido na < one-sided + *na* (skr.)
yangu na young
yunibaasaru na universal
yuniiku na unique
yuumorasu na humorous
yuusufuru na useful
yuusuresu na useless
yuzaafurendorii na user friendly
zeneraru na general (i u obliku
jeneraru)

GLAGOLI

RA

** <i>aidentifai</i>	identify	** <i>kyarii</i>	carry
* <i>aninsutooru</i>	uninstall	* <i>ofu</i>	off
* <i>appudeeto</i>	update	* <i>on</i>	on
* <i>appuroodo</i>	upload	* <i>oobaakiru</i>	overkill
** <i>araibu</i>	arrive	** <i>pafoomu</i>	perform
* <i>atendo</i>	attend	* <i>puriinsutooru</i>	preinstall
** <i>birudo</i>	build	* <i>puru</i>	pull
* <i>chekkuoffu</i>	check off	** <i>ran</i>	run
* <i>earobisaizu</i>	aerobicise (aerobics +exercise)	** <i>riido</i>	read
** <i>engeeji</i>	engage	** <i>rizain</i>	resign
* <i>enkoodo</i>	encode	* <i>roguofu</i>	log off
** <i>entaitoru</i>	entitle	* <i>roguon</i>	log on
** <i>goo</i>	go	** <i>seru</i>	sell
* <i>goo bihaindo</i>	go behind (sport)	* <i>shurinku</i>	shrink
** <i>habu</i>	have	* <i>sunappu</i>	snap
** <i>hapun</i>	happen (i u obliku <i>happun</i>)	* <i>supitto</i>	spit
* <i>inisharaizu</i>	initialize	* <i>sutanburu</i>	stumble
** <i>inkuruudo</i>	include	** <i>sutando</i>	
* <i>intaafea</i>	interfere	** <i>sutea</i>	steer
** <i>irumineeto</i>	illuminate	* <i>takkuin</i>	tuck-in
** <i>join</i>	join	** <i>waipu</i>	wipe
** <i>kiru</i>	kill	** <i>wandaa</i>	wander
** <i>kontinyuu</i>	continue	* <i>zuumu auto</i>	zoom out
** <i>kuorifai</i>	qualify	* <i>zuumu in</i>	zoom in

RA

adaputo suru adapt
adobaisu suru advice
aitaan suru „I turn” (Ps)
ajasuto suru adjust
ajiru < *ajiteeshon*, agitation (agitate + *ru*)
akuseputo suru accept
akusesu suru access
amerikanaizu suru Americanize
(*amerika ka suru*)
anaraizu suru analyze
anaunsu suru announce
apiiru suru appeal
appu suru up
apurai suru apply
apuroochi suru approach
arenji suru arrange
ashisuto suru assist
atakkusu suru attack
autodoraibu suru outdrive
autoputto suru output
baagen suru bargain
baajon appu suru „version up” (Ee upgrade, Ps)
baataa suru barter
baketsu riree suru < „bucket relay” (Ps)
bakku hoomu suru „back home” (Ee throw to the plate, Ps)
bakku suru back
bakkuappu suru back up
bakkusuingu suru backswing (sport)
banto suru bunt
basshingu suru bashing
baton tacchi suru baton touch (Ps)
batoru suru battle
battingu suru butting (sport)
baundo suru bound
beddoin suru bed-in
beddomeekingu suru bedmaking
beesu appu suru „base up” (Ps)
beesu daun suru „base down” (Ps)
berifai suru verify
bijuarizeeshon suru visualization (i u obliku *bijuarizeeshon*)
birudoappu suru build up
boi hanto suru „boy hunt” (Ps)
boikotto suru boycott
boiru suru boil
botoru kiipu suru „bottle keep” (Ps)
buitaan suru „V-turn” (*Vtaan suru*)
bukkingu suru booking
burasshingu suru brushing
burasshuappu suru brushup

bureeku suru break (i u obliku *bureiku*)
bureekudaun suru breakdown
bureekusuruu suru breakthrough
burendo suru blend
buriichi suru bleach
buriidingu suru breeding
buriifingu suru briefing
burijji suru bridge (sport)
burokkingu suru blocking
burokku suru block
burooappu suru blowup
chaaji suru charge
chaataa suru charter
chaato in suru „chart in” (Ps)
charenji suru challenge
chatto suru chat
chekku suru check
chekkuauto suru checkout
chekkuin suru checkin
chenji suru change
chippu in suru chip in (Ps)
chiruto suru tilt (i u obliku *tiruto*)
choisu suru choice
chuun appu suru tune up
dabingu suru dubbing
daburu double (*daburu*, v. *prideve*)
daburu chekku suru double check
daburukurikku suru double-click
daibingu kyacchi suru diving catch (bezbol)
daibingu suru diving
daibu suru dive
daietto suru diet
daijesuto suru digest
daiyaru suru dial (i u obliku *daiaru*)
danpingu suru dumping
dansu suru dance
dasshu suru dash
daun suru down
dedikeeto suru dedicate
deeta chekku suru data check
deeto suru date
dekoreeto suru decorate
dekurea suru declare
deriito suru delete
desutoroi suru destroy
dezain suru design
dibeeto suru debate
dimando suru demand (i u obliku *demando*)
direkushon suru direction
disukabaa suru discover
disukasshon suru discussion

disukasu suru discuss
disukaunto suru discount
disupuree suru display
disupyuuuto suru dispute
disutaabu suru disturb
dokkingu suru docking
doppingu suru doping
doraggu suru drag
doraibu suru drive
doresuappu suru dress-up
doriburu suru dribble
dorifuto suru drift
dorooingu suru drawing
doroppu suru drop
doroppuauto suru dropout
dotakyan suru dotanba (jap.) + cancel
dyyetto suru duet
dyuupu suru duplicate (i u obliku
dyupurikeeto, v. skraćenice)
ea chekku suru air check
ecchi suru „H” (< *hentai*, „perverzno”, Ps)
editingu suru editing
ekisaito suru excite
ekusuchenji suru exchange
ekusupooto suru export
enbureesu suru embrace
enkarejji suru encourage
ensuto suru < „engine stop” (Ps, skr.)
entorasuto suru entrust
entorii suru entry
enjoi suru enjoy
eraa suru error
erekuto suru erect
esukareeto suru escalate
esukeepu suru escape
esukooto suru escort
faamu sutei suru farm stay
fairu suru file
faito suru fight
fakku suru fuck (vulgarizam)
fakkusu suru fax
fanburu suru fumble (sport)
feedo auto suru fade out
feedo suru fade
feedoin suru fade-in
fiibaa suru fever
fiichaa suru feature
fiido suru feed (sport)
fiidobakku suru feedback
fiirudo waaku suru field work
fikkusu suru fix
finisshu suru finish
fitto suru fit

fookasu suru focus
fooru suru fall (sport)
foroo appu suru follow up
foroo suru follow
fukku suru hook (golf)
furaingu suru flying (Se, Ee false start)
furaito suru flight
furasshubakku suru flashback
fureemu auto suru „frame out” (Ps)
fureemu in suru „frame in” (Ps, televizija)
fureemuappu suru frame-up
furii akusesu suru free access
furii tookingu suru „free talking” (Ps, Ee
 free discussion)
furiiipasuru suru free pass (Se)
furiijingu suru freezing
furiiizy suru freeze
furu moderu chenji suru full model
 change
furu suingu suru full swing
futto kea suru foot care
gaado suru guard
gaaru hanto suru hunt > booi *hanto* girl
 (Ps)
geemu meeku suru game make (Ps,
 sport)
geeto in suru gate in (Ps, sport)
gein suru gain
getto suru get
gia chenji suru gear change
gibu appu suru give up
gooaraundo suru go-around
gooru in suru goal in (Ps)
gooru suru goal (sport)
gureedoappu suru „grade up” (Ee
 upgrade, Ps)
guruupingu suru grouping
hacchi suru hatch
hadoru suru huddle (sport)
hai tacchi suru high touch (sport)
haijaku suru hijack
hakkingu suru hacking
hamingu suru humming
hamoru < harmony + ru (*haamonii*)
hangu appu suru hang up
hanto suru hunt
hanzuon suru hands-on
hassuru suru hustle
hauringu suru howling
heddo appu suru head up (Ps)
hedingu suru heading
herupu suru help
hicchihaiku suru hitchhike

hittingu suru hitting
hitto suru hit
hoippu suru whip
homojinaizu suru homogenize
hoomu in suru home in (bezbol, Ee cross home)
hoorudo suru hold
hoppu suru hop
imeeji appu suru „image up” (Ps)
imeeji chenji suru „image change” (Ps)
imeeji daun suru „image down” (Ps)
inborubu suru involve
indentu suru indent
infaito suru < infighting (skr.)
innaa torippu suru inner trip
inpooto suru import
inputto suru input
insaato suru insert
insupaia suru inspire
insuteppu suru instep
insutooru suru install
intaakatto suru intercut (film, telev.)
intaaraputo suru interrupt
intaaseputo suru intercept (sport)
intabyuu suru interview
integureeto suru integrate
jagguru suru juggle (i u obliku *jaguru*)
jajji suru judge
jajji suru judge
janpu suru jump
japanaizu suru Japanize
jasutifai suru justify
Jeetan, Jtaan suru J-turn (Ps)
jogingu suru jogging (i u obl. *joggu*)
jointo suru joint
kaabu suru curve
kabaa suru cover
kamubakku suru comeback
kamufuraaaju suru camouflage (i u obliku *kamofuraaaju*)
kanibaraizu suru cannibalize
kanuuingu suru canoeing
karaaringu suru colouring
karikachua suru caricature
karikachuaizu suru „caricaturize” (Ps)
kasutamaizu suru customize
katto suru cut
kattoauto suru cutout
kattobakku suru cutback
kattoin suru cut-in
kattoofu suru cutoff
kaunto suru count
kiipu suru keep
kikku suru kick
kikkuauto suru kickout
kisu suru kiss (i u obliku *kissu*)
kokku suru cock
komento suru comment
komitto suru commit
komyunikeeto suru communicate
konbaato suru convert
konbain suru combine
kondakuto suru conduct
kondensu suru condense
konekuto suru connect
konfurikuto suru conflict
konpairu suru compile
konpojitto suru composite
konpyuutaaraizu suru computerize
konsentoreeto suru concentrate
kontakuto suru contact
kontorooru suru control
koochi suru coach
koodineeto suru coordinate
kooru suru call
koorubakku suru callback
kooto suru coat
kopii suru copy
korekuto suru collect
kosuto appu suru „cost up” (Ps)
kosuto daun suru „cost down” (Ps)
kranku in suru „crank in” (Ps)
kruuzu suru cruise
kuraimu suru climb
kuranku appu suru „crank up” (Ps)
kurasshu suru crash
kuria suru clear
kurieeto suru create (i u obliku *kurieito*)
kurikku suru click
kurinchi suru clinch
kurippingu suru clipping
kuroojingu suru closing
kuroozu suru close
kuroozuappu suru close-up
kuroosu suru cross
kurosuchekku suru cross-check
kurosuoobaa suru crossover
kurosufarensu suru cross-reference
kuruujingu suru cruising
kyacchi ando ririisu suru catch and release
kyacchi suru catch
kyacchingu suru catching (sport)
kyanpingu suru camping
kyanpu in suru „camp in” (bezbol, Ps)
kyanpu suru camp
kyanseru suru cancel

kyaria appu suru „career up” (Ps)
kyasshingu suru cashing
kyasutingu suru casting
maakingu suru marking
maaku suru mark
macchi suru match
macchingu suru matching
maneeji suru manage
maneejimento suru management
maruchikyasuto suru multicast
massaaji suru massage
masukingu suru masking
masutaa suru master
meeku rabu suru make love
meekyappu suru makeup
memo suru memo (*memorandamu*)
menbaa chenji suru „member change”
(Ps)
mentenansu suru maintenance (i u obl.
meintenansu)
miito suru meet
mikishingu suru mixing
mikkusu suru mix
misu shotto suru „miss shot” (Ps)
misu suru miss
misujaji suru misjudge
misupurinto suru misprint (skr.)
misuriido suru mislead
mobairu suru mobile
modanaizu suru modernize
moderu chenji suru model change
modifai suru modify
monoporaizu suru monopolize
monroo uooku suru „Monroe walk” (Ps)
moraru appu suru „morale up” (Ps)
naasu kooru suru „nurse call” (Ee nurse’s
bell)
nabigeeto suru navigate
nachuraraizu suru naturalize
neemingu suru naming
negurekuto suru neglect (i u obliku
neguru)
neguru < neglect + ru (*negurekuto*, Ps i
skr.)
netto saafin suru < net surfing (skr.)
nokku suru knock (Se, Ee fungo hitting)
nokkuauto suru knockout
nokkudaun suru knock down (boks)
nomineeto suru nominate
omitto suru omit
oobaabukkingu suru overbooking
oobaafuroo suru overflow
oobaahiito suru overheat

oobaahooru suru overhaul
oobaanetto suru overnet (Ee over the net,
Ps)
oobaaraito suru overwrite
oobaaran suru overrun
oobaarappu suru overlap
oobaarei suru overlay
oobaasuingu suru over-swing
oobaawaaku suru overwork
oodaa suru order
ooganaizu suru organize
oopun suru open (v. prideve)
oosoraizu suru authorize
oputimaizu suru optimize
orugu suru < organizer
paaji suru purge
paaku suru park
padoringu suru paddling
pafoomansu suru performance
pakkeji suru package
pakkingu suru packing
pakku suru pack
pan suru pan (film)
panchi suru punch
panchingu suru punching (fudbal)
panku suru < puncture
parafureezu suru paraphrase
paroru < parody + ru (*parodii ni suru*)
pasu suru pass
patorooru suru patrol
pattingu suru putting (golf)
patto suru pat
pauchi suru pouch
pawaa appu suru power up (Se)
pei bakku suru payback
pei suru pay
peiofu suru payoff
piiru suru peel
pikkuappu suru pick up
pin kaaru suru pin curl
pinfooru suru pinfall (sport)
pitto in suru pit in (autom., Ee pit stop)
porisshu suru polish
puranningu suru planning
puree suru play
pureebakku suru playback
puresu suru press
purezento suru present
purinto suru print
purintoauto suru printout
purodyuusuru suru produce (film)
puromooto suru promote
puropoozu suru propose

puroshiido suru proceed
purotekuto suru protect
purotesuto suru protest
puruauto suru pullout
pusshu suru push
rabu hanto suru „love hunt” (Ps)
rabu kooru suru love call
rabu rabu suru „love love” (Ps)
raitoappu suru „light-up” (Ee illumination, Ps)
randingu suru landing
ranningu suru running
rappingu suru wrapping
rappu suru wrap
rasseru suru „russel” (Ps)
rasshu suru rush (boks)
reberu appu suru „level up” (Ps)
reberu daun suru „level down” (Ps)
referii sutoppu suru < referee stop contest (boks, skr.)
reiauto suru layout
reiofu suru layoff
reipu suru rape
rekoodingu suru recording
rekuchaa suru lecture
reshiibu suru receive (sport)
ressun suru lesson
riaraizu suru realize
ribaundo suru rebound
ribenji suru revenge
ridairu suru redial
rifain suru refine
rifoomu suru reform
rifureen suru refrain
rifuresshu suru refresh
rifutingu suru lifting (kozm.)
rifuto suru lift
riido suru lead
riiku suru leak
riiringu suru reeling
rijekuto suru reject
rikabaa suru recover
rikabarii suru recovery
rikomendo suru recommend
rikooru suru recall
rikuesuto suru request
rikuruuto suru recruit
rimaaku suru remark
rimeeku suru remake (i u obliku *rimeiku*)
rimikkusu suru remix
rimooto kontorooru suru remote control (skr.)
rinchi suru lynch

rinkeeji suru linkage
rinku suru link
rinsu suru rinse
rinyuuaru suru renewal
ripea suru repair
ripiito suru repeat
ripooto suru report (i u obliku *repooto*)
ripuree suru replay
ripureesu suru replace
ripurodyuusu suru reproduce
riraito suru rewrite
rirakkusu suru relax
riree suru relay
ririifu suru relief
ririisu suru release
risaachi suru research
risaikuringu suru recycling
risaikuru suru recycle
risetto suru reset
risupekuto suru respect
risuto appu suru „list up” (Ps)
risutoa suru restore
risutora suru < restructuring
ritaan suru return
ritacchi suru retouch (i u obliku *rettachi*)
rizaabu suru reserve
rokkingu suru rocking
rokku suru lock
rokkuauto suru lockout
rongu sutei suru long stay
roomanaizu suru Romanize
rooringu suru rolling
rooru suru roll
roorubakku suru rollback
roosuto suru roast
rosu suru loss
ruupu suru loop
saachi suru search
saboru < sabotage + ru (Ps, skr.)
saido chenji suru side change
saido oodaa suru side order
sain suru sign
sajesuto suru suggest
samaraizu suru summarize
sapooto suru support
sapurai suru supply
sasupendo suru suspect
seebu suru save
seerusu suru sales
sekkusu suru sex (to have sex)
separeeto suru separate
serekuto suru select
serufukea suru self-care

serufukontorooru suru self-control
settingu suru setting
setto appu suru set up
setto suru set
shafuru suru shuffle
shanpuu suru shampoo
shattoauto suru shutout (bezbol)
shauto suru shout
sheebingu suru shaving
sheeku suru shake
sheipuappu suru shape-up
shifuto suru shift
shiido suru seed (sport)
shiijakku suru seajack (sea + hijack)
shiiringu suru sealing
shiizun in suru season in (Ps, Ee the beginning of the season)
shimyureeto suru simulate
shinboraizu suru symbolize
shinguru katto suru „single cut” (Ps)
shinkuro suru < synchronize (i u obliku *shinkuronaizu suru*, skr.)
shinkuronaizu suru synchronize
shisutemu daun suru system down (Ps)
shittoin suru sit-in
shittodaun suru sit-down
shoo appu suru show up
shooto suru short
shooto sutei suru short stay
shoppingu suru shopping – do *shopping*
shotto suru shot
shureddo suru shred
shuuto suru shoot (sport)
sofisutikeeto suru sophisticate
sooto suru sort
suchiiru suru steal
suicchi suru switch
suicchibakku suru switchback
suicchingu suru switching
suiipingu suru sweeping
suiipu suru sweep sweep
suingu suru swing
sukauto suru scout
sukecchi suru sketch
sukiddo suru skid
sukippu suru skip
sukuracchi suru scratch
sukuranburu suru scramble
sukurappu suru scrap
sukurooru suru scroll
sukuupu suru scoop
sukuwatto suru squat (i u obliku *sukuatto*)
sukyau suru scan

sukyanyingu suru scanning
sumasshu suru smash
sumooku suru smoke
supaaku suru spark
supaato suru spurt
supai suru spy
supaiku suru spike
supiichi suru speech
supiido daun suru speed down (Ee slow down)
supiidoappu suru speedup
supin suru spin
supin taan suru spin turn (Ps)
supinauto suru spin out
supinofu suru spin off
supoiru suru spoil
supurasshu suru splash
supuree suru spray
suraidingu suru sliding (v. ~ing)
suraido suru slide
suraisu suru slice
surippu suru slip
suroo daun suru slow down *surooingu*
suru throwing
suruu suru through
sutaato dasshu suru start dash
sutaato suru start
sutakku suru stuck
sutanbai suru standby
sutea suru stir
sutei suru stay
suteppu suru step
suteppuapu suru step-up
sutokku suru stock
sutoppu suru stop
suwappingu suru swapping
suwee suru sway
taan suru turn
tacchi appu suru „touch up” (Ee tag up, Ps)
tacchi daun suru touch down
tacchi suru touch
taiappu suru tie up
taimu surippu suru „time slip” (Ps)
taimu toraberu suru time travel
taimu torippu suru time trip
taipu suru type
takkuru suru tackle
tappu suru tap
teepingu suru taping
teiku bakku suru take back (i u obliku *teeku bakku*)
tere suru telephone (skr. od *terehon*)

tesuto suru test
toon daun suru tone down
tootaru koodineeto suru „total
 coordinate” (Ps)
tootaru suru total (v. prideve)
toppingu suru topping
toraburu < trouble + *ru* izazivati nevolju,
 desiti se (nevolja) (poglagolj. od *toraburu*)
torai suru try
torakkingu suru tracking
toranjitto suru transit
torappu suru trap
toreedo suru trade
toreeningu suru training
toreesu suru trace
toriitomento suru treatment
torimingu suru trimming
torimu suru trim
torippu suru trip
tosu suru toss
tsuisuto suru twist
tsuuringu suru touring
uinku suru wink
uocchi suru watch
uoominguappu suru warming up
uosshu suru wash
waapu suru warp
yuutaan, Utaan suru U-turn
zuumu suru zoom

RE

kyacchi appu suru catch up with
sanpuringu suru to sample
haikingu suru go hiking, go on a hike
ranku suru rank, grade, standing
randebuu suru arrange to meet
ritai suru leave, go away
repo suru give secret information, provide
 secret information

PSEUDOANGLICIZMI

RA

aato furawaa „art flower” (Ee artificial flower)
adaruto shoppu „adult shop”
ado baruun „ad balloon” (Ee trial balloon)
adobenchaa geemu „adventure game”
afutaa maaketto „after market” (ekon.)
afutaa rekoodingu „after recording” (Ee postsynchronization, postlooping)
afutaa saabisu „after service” (Ee after-sale(s) service)
ageinsuto uindo „against wind” (i u obliku)
agensuto uindo, Ee headwind)
ai masuku „eye mask” (Ee sleeping mask)
ai meeto „eye mate” (Ee Seeing Eye (dog), guide dog)
airando kicchin „island kitchen”
aisu kyandii „ice candy” (Ee ice lolly)
aitaan, Itaan „I-turn”
ajia kaa „Asia car”
akademikku harasumento „academic harassment”, *akahara* (skr.)
akuaporisu „aquapolis”
andaasukiru „underskill”
appaasuingu „upperswing” (bezbol, v. ~ing)
appu sutairu „up style” (i u obliku *appu*, Ee updo)
arupusu sutando „Alps stand”
autaauea „outerwear”
auteria „outerior” (Ee exterior, prema modelu interia=interior)
autingu uea „outing wear” (i u obliku *autingu*)
auto bokushingu „out boxing”
auto dainingu „out dining” (Ee dining out)
auto fookasu „out focus” (Ee out of focus)
auto koonaa „out corner”
auto koosu „out course” (Ee outside lane)
auto pokketo „out pocket” (Ee outside pocket)
auto ribingu < „outdoor living” (skr.)
auto uea „out wear”
baado uiiku bird week
baagaain burger in
baajin roodo virgin road
baajon appu version up (Ee upgrade, v.gl.)
baamyuuda pantsu Bermuda pants (Ee *baamyuuda shootsu*)

baiohoronikusu bioholonics (bio + holon)
baiorensu noberu violence novel
baipureeyaa byplayer
baketsu riree < bucket relay (v. gl.)
bakku bando back band
bakku hoomu back home (bezbol, Ee ekv. throw to the plate, v. gl.)
bakku maajin back margin (ekon., Ee kickback)
bakku miraa back mirror (autom., Ee rearview mirror)
bakku myuujikku back music (*bakkuguraundo myuujikku*, BGM, skr.)
bakku netto back net (bezbol, Ee backstop)
bakku noizu back noise
bakku sukuriin back screen (bezbol)
bakyuumu kaa < vacuum car
banketto hosutesu banquet hostess
baradoru < variety idol (skr.)
basshingu bassing
basu gaido bus guide
basu yunitto bath unit (i u obliku *yunitto*)
basu, takode wa)
baton gaaru baton girl
baton tacchi baton touch (v. gl.)
battingu mashiin batting machine
battingu sentaa batting center (bezbol)
bea < base up, *beesu appu*
bebii gorufu baby golf (Ee miniature golf)
bebii gyangu baby gang
bebii hoteru baby hotel
bebii saizu baby size
beddo hausu bed house
beddo taun bed town (Ee bedroom town, bedroom community)
beebi saakuru baby circle (Ee playpen)
beesu appu base up (v. gl.)
beesu daun base down (v. gl.)
benchaa bijinesu venture business
bendaa sutoa vendor store
berumaaku bellmark
besuto eito best eight (sport)
besuto ten best ten (Ee toppu ten, top ten)
bideo pakkeeji video package
bifoa nain before nine
bifoa saabisu before service
biichi parasoru beach parasol (Ee beach umbrella)
biifu jaakii beef jerky
bijinesu chansu business chance
bijinesu hoteru business hotel
bijinesu tesuto business test
bikutorii ran victory run (sport)

biniiru hausu vinyl house (Ee plastic greenhouse)
biniiru rezaa vinyl leather
biniron vinylon (vinyl + nylon, skr.)
bisuta kaa vista car
boisu toreenaa voice trainer
boisu toreeningu voice training
bokusasaizu boxercise (boxing + exercise) (skr.)
booi hanto boy hunt
booru kaunto ball count (bezbol, Ee count)
bootopia „Boat-pia”
botoru kiipu bottle keep (v. gl.)
buitaan V-turn (i u obliku *Vtaan*, v. gl.)
bukku bando book band (Ee book strap)
bukku kabaa book cover (Ee (dust) jacket)
bura surippu bra slip
buraidaru konsarutanto bridal consultant
buraindo tacchi blind touch
burasshu booru brush ball
burokku auto block out (sport, Ee out)
burokku sain block sign (bezbol, Ee block signal)
buruu booi blue boy
buruu dee blue day
buruu sekkusu blue sex
buruu torein Blue Train (skr., *burutore*)
buubii meekaa booby maker (sport)
byuutii saikuru beauty cycle
chaamu pointo „charm point”
chaataa bakku „charter back”
chaato in „chart in” (v. gl.)
chairudo shokku „child shock”
chairudo uuman „child woman”
chansu meekaa chance maker (sport)
chenji kooto „change court” (Ee change sides)
chenji rebaa „change lever” (Ee gearshift, gear lever)
cherii booi „cherry boy”
chia gaaru „cheer girl” (ekv. *chiariidaa* cheerleader)
chiiiku dansu „cheek dance”
chiimu karaa „team color”
chiketto shoppu „ticket shop” (Ee ticket office)
chikin raisu „chicken rice”
chippu in „chip in” (golf) (v. gl.)
coin shawaa „coin shower”
daaku chenji dark change
daburu kafusu double cuffs (odeća)
daburu poketto double pocket (i u obliku *daburu inkamu*, *tsuuinkamu*)

daburu sukuuru double school
daburu supai double spy (Ee double agent)
daburu waakaa double worker
dacchi akaunto Dutch account (Ee split the bill)
dai kasuto < die casting (i u obliku *dai kyasuto*)
daibingu heddo diving head (fudbal)
daiyaruin dial-in (direct dialing)
dankingu shuuto dunking shoot
danpu kaa dump car (Ee dump truck)
dasutaa kooto duster coat (Ee duster)
dasuto shuuto dust chute
deeta man data man
deeta shoo data show
deeto kurabu date club
deeto supotto date spot
dei hoomu day home
dei saabisu day service
dekki garasu deck glass (Ee glass block)
dekoreeshon keeki decoration cake (Ee decorated cake, fancy cake)
desu macchi death match
dezainin design-in
dijitaru bukku digital book
dijitaru saundo digital sound
dinaa shoo dinner show
disukomyunikeeshon discommunication
doa ai door eye (Ee peephole)
doa booi door boy (i u obliku *doaman*)
doa enjin door engine
dokutaa ieroo Doctor Yellow
dokutaa kaa doctor car
dokutaa koosu doctor course (Ee doctoral course)
dokutaa sutoppu doctor stop
dokyumento bira document villa
dorai karee dry curry
doraibu mappu drive map (i u obliku *roodo mappu*)
doreddo < dread hair „doreddo hea”(Ps) (Ee dread locks)
doroppu handoru drop handle
ea shuuto air shoot (Ee pneumatic dispatch)
ea taoru air towel
eko sukuuru eco school
ekodoraibu eco-drive
ekofakutorii eco-factory
ekoguzzu eco-goods (Ee eco product)
ekohausu eco-house
ekoo bakku echo back

ekoshitii eco-city
ekosuteeshon eco-station
enzeru puran Angel plan
enjin kii engine key
esunikku rukku ethnic look
faazaa konpurekkusu father complex
faia sutoomu fire storm
faito manee fight money
famirii fando family fund (ekon.)
fanshii shoppu fancy shop
fanshii sutoa fancy store
fantajikku na fantastic (v. pr.)
fasshon herusu fashion health
fasshon massaaji fashion massage
fasshon ringu fashion ring
fendaa miraa fender mirror (autom.)
fiirudo asurechikku Field Athletic
fittonesu kurabu fitness club
foa booru four balls (bezbol, Ee walk, base on balls)
foroo shiin follow scene (film)
foto sutajio photo studio (Ee photographic studio)
furansu demo < France demonstration (skr.)
furawaa bijinesu flower business
furawaa dezain flower design
furawaa sukuuru flower school
fureebarisuto flavorist
fureemu auto frame out (v. gl.)
fureemu in frame in (telev., v. gl.)
fureito bira freight villa
furii battingu free batting (bezbol, Ee batting practice)
furii daiyaru free dial
furii kaado free card (*furii posutokaado* free postcard, nije wa)
furii saizu free size
furii tookingu free talking (Ee free discussion) (v.gl.)
furii waakaa free worker
furoa reedi floor lady
furoa sutando floor stand (Ee floor lamp)
furonto garasu front glass (Ee windscreen, AmE windshield)
furonto purosessaa front processor (kompj.)
furu beesu full base (bezbol, Ee bases full)
furu feesu herumetto full face helmet
furu konpachi pureeyaa < full compatible player (skr.)
furu marason full marathon
furu shiizun full season

furuuutsu paaraa fruit parlor
furuuutsu panchi fruit punch
fuudo sentaa food center
gaado man „guard man” (Ee guard, watchman)
gaaru hantu girl hunt
gaido herupaa guide helper
gasorin sutando gasoline stand (Ee gas station)
gasu teeburu gas table
gattsu poozu guts pose
geemaa gamer *geemu setto* game set (sport) (od game, set and match)
geemu meeku game make (v. gl.)
geemu sentaa game center (v. skr)
geeto booru gate ball
geeto in gate in (sport) (v. gl.)
gifuto kaado gift card
goo sain go sign
goo sutoppu go stop (Ee traffic signal, traffic lights)
gooru in goal in (v. gl.)
gooruden awaa golden hour (mediji)
gooruden taimu golden time
gooruden wiiku golden week
goorudo puran Gold Plan
goshippu meekaa gossip maker
gurando seeru grand sale (Ee big sale)
gurasu booto glass boat
gurasu wain glass wine
guraundo gorufu ground golf
guraundo hosutesu ground hostess
guraundo manaa ground manners (sport)
gureebi soosu gravy sauce
gureedoappu grade-up (Ee upgrade) (v. gl.)
guriin adobaizaa green adviser
guriin aido puran Green Aid play
guriin bijinesu green business
guriin interia < green interior design (skr.)
guriin kanpanii green company
guriin koodineetaa green coordinator
guriin pootoforio green portfolio
guriinpia Greenpia
gurobaru ten global ten (ekon.)
guruupu saunzu group sounds
guruupu waaku group work (*soosharu guruupu waaku*)
haado panchaa hard puncher (boks)
haado sukejuuru hard schedule (Ee uobičajeno tight schedule)
haafu meedo half made (odeća)
hacchi uooru hatch wall

hai misu high miss
hai peesu high pace (v. pr.)
hai picchi high pitch (v. pr.)
hai sensu high sense (Ee good taste)
hai sokkusu high socks (Ee knee-high socks)
hai tacchi high touch (v. gl.)
hai tempo high tempo (v. pr.)
hai tiin high teen (Ee late teens)
haidekkaa high decker (autom.)
haidorokaruchaa hydroculture
haipakku High Pack (ekon.)
haiuei kaado Highway Card
handii kopi handy copy
handii taipu handy type
hando furii hand free (v. pr.)
hando pawaa hand power
hando torakutaa hand tractor
hangaa doa hanger door
hangaa puranto hanger plant
hangurii supootsu hungry sports
haroowaaku hellowork
hausu kaado house card
hayashi raisu hash rice (kul.)
hazaado ranpu hazard lamp (Ee hazard lights)
hea manikyua hair manicure
hea nuudo hair nude
heddo appu head up (v. gl.)
heddo suraidingu head sliding (Ee headfirst slide)
heppu sandaru < Hepburn + sandal (skr.)
heri komyuutaa < helicopter commuter (skr.)
herusu kiipaa health keeper
herusu meetaa health meter (Ee bathroom scale)
herusukea toreenaa healthcare trainer
herusupandaa health pander (health+ expander) (skr.)
hippuboon hipbone (odeća)
hisu noizu hiss noise (*teepu hisu* tape hiss, nije wa)
hobii kurafuto hobby craft
hoiiru kyappu wheel cap (Ee hubcap)
hoomu baa home bar
hoomu dokutaa home doctor (Ee family doctor)
hoomu dorama home drama
hoomu doresu home dress (Ee house dress, *hausu doresu*)
hoomu faamashii home pharmacy
hoomu furiijingu home freezing (skr.)

hoomu herupaa home helper (Ee home help)
hoomu in home in (bezbol, Ee cross home, v. gl.)
hoomu paatii home party
hoomu suchiiru home steal (bezbol, Ee ekv. steal home)
hoomu terehon home telephone
hoomu toreedo home trade
hoomuingu home-ing
hosuto kurabu host club
hotetoru < hotel + toruko + *furo* (jap. kupatilo) (skr.)
hotto kaapetto hot carpet
howaito dee white day
howaito rikaa white liquor
hyuuzu kokku fuse cock
ibentaa „eventer” (Ee promoter)
ibento purodyuusaa „event producer”
ieroo zoon „yellow zone”
ijii oodaa „easy order”
imeeji appu „image up” (Ee *image improvement*, v. gl.)
imeeji bideo „image video”
imeeji chenji „image change” (Ee *change of image*)
imeeji daun „image down” (Ee image harming, v. gl.)
imeeji kurabu „image club” *imekura* (skr.)
imeeji kyarakutaa „image character”
imeeji meekaa „image maker”
imeeji songu „image song”
in hai „in high” (Ee *high and inside*)
in koonaa „in corner” (bezbol)
in koosu „in course” (Ee *inside lane*)
in roo „in low” (bezbol, Ee *low and inside*)
in shoppu „in shop”
indiizu burando „Indies brand”
indiizu magajin „Indies magazine”
inkamu gein „income gain” (ekon.)
inku ribon „ink ribbon” (E *ribbon*)
inpooto burando „import brand”
insaido ripooto „inside report”
irasuto mappu < „illustration map” (Ee *pictorial map*)
iregyuraa baundo „irregular bound” (bezbol, Ee *bad hop*)
janpaa sukaato jumper skirt
janpingu saabu jumping serve (odbojka)
jasuto miito just meet (bezbol)
jeetaan, Jtaan J turn (v. gl, *Utaan*)

jetto koosutaa jet coaster (Ee roller coaster)
jiguzagu mishin zigzag machine
jiinisuto jeanist (osoba koja voli da nosi farmerice, *besuto jiinisuto*)
jiinzu janpaa jeans jumper (i u obliku *jiijan*, *Gjan*, skr.)
jiipan < jeans pants (*jiinsu*)
jiofuronto geofront
joiasuron joyathlone
joifuru famirii joyful family
joifuru torein Joyful Train
kaa oodio car audio
kaa sutereo car stereo
kaa toreen „car train” (i u obliku *kaa torein*)
kaabu miraa „curve mirror” (Ee convex mirror)
kaado roon „card loan”
kaadohorikku cardoholic
kajuaru furawaa casual flower
kamera feesu „camera face” (Ee photogenic face)
kan penkeesu < „can pencil case” (skr.)
kankorojii *kan* (jap. „konzerva”) + ecologying
kanpaniikaraa „company colour”
kantorii sukuuru „country school”
kapuseru hoteru „capsule hotel”
karaa porishii „colour policy”
karaa rinsu „colour rinse”
karaoke „karaoke” *kara* (jap. „prazno”) + orchestra
kattaa shatsu cutter shirt
kattaa shuuzu cutter shoes
katto puree „cut play” (Ee cutoff)
kauntaakicchin counter kitchen
kea hausu „care house”
kea waakaa „care worker”
keesu handoru „case handle”
kichin supesharisuto „kitchen specialist”
kii horuda „key holder” (Ee key ring)
kii tacchi „key touch”
kiipu refuto „keep left”
kisu maaku „kiss mark” (Ee lipstick (mark); love bite, passion mark)
komaasharu beesu „commercial base”
komaasharu songu „commercial song”
komikku maaketto „comic market” (skr.)
komyunitii basu „community bus”
komyunitii maato „community mart”
konbatta maachi „combat march” (Ee fight song)

konpoonto sutereo „component stereo” (i u obliku *konpo*, Ee stereo component system)
koonaa waaku „corner work”
koonaringu ranpu „cornering lamp”
koosu roopu „course rope” (Ee lane rope)
korekuto mania „collect mania” (psih.)
kuikku mooshon „quick motion” (Ee fast motion)
kuraa bokkusu „cooler box” (*aisu bokkusu*)
kurasshiku pantsu „classic pants”
kuriabijon „clearvision”
kuriimu sooda „cream soda”
kurosuoobaa fashon „crossover fashion”
kusshon booru „cushion ball” (sport)
kuuru uuru „cool wool”
kyabu oobaa „cab over”
kyacchi baa „catch bar”
kyacchi booru „catch ball” (Ee catch)
kyacchi hon „catch phone” (Ee call-waiting (service))
kyacchi kopii „catch copy”
kyacchi seerusu „catch sales”
kyandoru saabisu „candle service”
kyanpeen gaaru „campaign girl” (Ee promotion girl)
kyanpeen seeru „campaign sale” (Ee sales campaign)
kyanpingu kaa „campingu car” (Ee camper)
kyaraban shuuzu „Caravan shoes” (i u obliku *kyaraban*)
kyarakuta guzzu „character goods” (i u obliku *kyarakutaa shohin*)
kyarakutaazu burando „character's brand” (i u obliku *kyarakutaa burando*)
kyaria pasu „career pass”
kyaromu geemu „carom game” (Ee carom (billiards))
kyasshu bakku „cash back”
media jakku media jack (marketing), „media + hijack”
medikaru chekku medical check (Ee medical checkup)
meen banku main bank (ekon.)
meen dishu main dish (Ee main course)
meen poru main pole
meen sutando main stand (Ee grand stand)
meen teeburu main table
mega furooto megafloat
meiku makeup (i u obliku *meeku*)
mejaa kappu measuring cup

mejaa < *mejaa riigo* Major league
mekanikku makeup
mekanizumu makeup
mekanizumu makeup
membaazu kaado members card (Ee membership card)
menbaa chenji member change (sport)
menchi mince, „mince cutler”
menchi katsu mince outlet (skr.)
menchii boru mince ball (Ee meatball)
mentamu < *mentholatum* Mentholatum
mente < *mentenansu* maintenance
meriken American
merumaga < *meeru magajin* mail magazine
mini kaa miniature car
mini supakon mini supercomputer
mini suupaa mini supermarket
minichua miniature set
minikomi mini communication
minikon minicomputer
minikonpo minicomponent
miruku koohi milk coffe (Ee coffe with milk)
mobaira (mobairu) mobiler
mobairu yuzaa mobile user
mobairu < *mobairu* komyunikeeshon
 mobile communication
mobairu < *mobairu konpyuutaa* mobile computer
mobireji mobillage (mobile + village)
mobo (moodan boi) „modern boy” (skr.)
mobo < *moban boi* modern boy
moderu ruumu model room (Ee showroom)
moga < *moodan gaaru* modern girl (skr.)
moga < *moodan garu* modern girl
moho men Mohorovičić discountinity
mojuraa sutereo modular stereo
monita tereri monitor television
monkii supana monkey spanner
monokuro < *monokuromu* monochrome
monoraru < *monoraru rekoodo* monaural record
monosekkusu (yunisekkusu) monosex
Monroo uooku Monroe walk (gl.)
montaaju shashin photomontage, montage
moodan booi modern boy
moodan garu modern girl
mooningu kappu morning cup
mooningu saabisu morning service
mooningu shanpuu morning shampoo
mooningu shoo morning talk show
moota puru motor pool

mopetto moped
moraaru appu morale up
muudo meekaa mood maker
myuu Mu rocket
naasu kooru „nurse call” (Ee nurse's bell) (v. gl.)
naasu sentaa „nurse center”
nachuraru hai „natural high”
nachuraru mineraru uootaa „natural mineral water”
nachuraru uootaa „natural water”
naisu midoru „nice middle”
naisumidi pasu „nice-midi pass”
naitaa „nighter” (i u obliku *naito geemu*) (sport)
naito kea „night care” (*naito hosupitaru*)
naito shoo „night show” (biosk., Ee midnight show)
nakkuru foa „knuckle four” (i u obliku *nakkuru*)
nanbaa disupuree „Number Display”
nanbaa sukuuru „number school”
neebii rukku „navy look” (*marin rukku*)
neemu baryuu „name value”
neguru < neglect + ru, *negurekuto* (v. gl.)
nekutai pin „necktie pin” (Ee tie holder, tie pin, tie tack, tie clasp, tie clip)
netto in „net in” *koodo booru* (Ee cord ball, sport)
netto sukoa „net score”
netto tacchi „net touch” (Ee net foul)
niapin kontesuto „near-pin contest” (Ee nearest to the pin [contest], i u obliku *niapin*)
nii oobaa „knee over” (odeća)
nonarukooru „nonalcohol” (Ee nonalcoholic)
nonkarorii „non-calorie”
nonkyaria „noncareer”
nonsekushon „nonsection”
nonsekuto „nonsect”
nonsuteppu basu „non-step bus”
noo baundo „no bound” (sport)
noo burando „no brand” (*jenerikku burando*, generic brand)
noo gaado „no guard” (boks)
noo geemu „no game” (sport)
noo gyara < no guarantee
noo katto „no cut” (Ee uncut, uncensored)
noo kaunto „no count” (sport, v. gl.)
noo kuracchi „no clutch” (*ootomachikku toransumisshon*, automatic transmission)
noo maaku „no mark”

noo meeku „no make” (Ee without makeup)
noo misu „no miss”
noo nekutai „no necktie” (Ee without a tie)
noo puree „no play” (sport)
noo suriibu „no-sleeve” (Ee sleeveless)
noo tacchi „no touch”
noo taimu „no time”
noo waindoappu „no wind-up” (sport)
nookaabon gami „no-carbon paper” (kaabonresu peepaa, carbonless paper)
nookon < no control (Ee bad control, lack of control)
noopan < „no panties” (skr.)
noopanku taiya < „no puncture tire” (skr.)
nootai < no necktie (skr.)
noozu appu „nose up” (autom.)
nyuu adoruto „new adult”
nyuu haafu „new half”
nyuu moodo „new mode”
nyuu myuujikku „new music”
nyuu pua „new poor”
nyuu raifu „new life”
nyuu ricchi „new rich”
nyuu shirubaa „new silver”
nyuu supirittsu „new spirits”
ofisu gaaru „office girl” (Ee uobičajeno female office worker)
ofisu rabu „office love” (Ee office love affair, i sl.)
ofu tooku tsūshin „off talk communication”
oiru fensu „oil fence”
oobaa peesu „over pace”
oobaa sutoa „over store”
oobaadokutaa „overdoctor”
oobaasukiru „overskill”
oobuntoosutaa „oventoaster” (Ee toaster oven)
oodaa meedo „order made”
oodaa sutoppu „order stop”
oodikaraa „audiocolour”
oojii paatii „orgy party” (Ee orgy)
ookesutora bokkusu „orchestra box”
oopun setto „open set” (Ee open-air set)
ooru bakku all back
ooru gyarantii all guarantee
oorudo misu „old miss”
oorudo pawaa „old power” (Ee gray power)
ooshan byuu „ocean view”
ooto kuracchi „auto clutch”
ooto riisu „auto lease”

ootokyanpu „autocamp”
ootorokku „autolock” (Ee self locking door)
orenji kaado Orange Card
paa puree par play (golf, Ee play)
paakingu doraibaa parking driver
paaku gorufu park golf
paasu waaku pass work (sport)
paatonaa doggu partner dog (Ee independence dog)
paipu katto pipe cut
pakku tsuaa pack tour (*pakkeji tsuaa*)
panchi dorankaa punch drunker (boks)
panchingu booru punching ball (boks, Ee punch ball)
paneraa paneler (panerisuto)
paneru hiitaa panel heater
pantii sukaato panty skirt
panto kikku pant kick (sport, Ee punt)
pataa gorufu putter golf
pataan meedo pattern made
pataan settaa pattern setter
patannaa patterner (odeća, i u obliku pataan meekaa)
pea garasu pair glass (građ., Ee double glazing)
pea rukku pair look (Ee matching outfits)
peepaa doraibaa paper driver
peepaa kanpanii paper company
peepaa kurafuto paper craft
peepaa tesuto paper test
petto hoteru pet hotel
petto manshon pet mansion
piisu maaku peace mark
pinku saron pink salon
pitto in pit in (autom., Ee pit stop, v. gl.)
pointo gettaa point getter (sport)
pointo kaado point card
pokeberu rajio < pocket bell radio (skr.)
poketto baiku pocket bike (skr.)
poketto beru pocket bell (skr.)
pokettochiifu pocketchief (odeća, Ee pocket square, pocket + handkerchief)
pori tanku < polyethylene tank (skr.)
poribaketsu < polyethylene + bucket (Ee plastic bucket)
posutaa baryuu poster value (ekon.)
purachina peepa platina paper
puraisu daun price down (Ee markdown, price cutting)
purasu arufa plus alpha
purasu doraibaa plus driver
purasu mainasu plus minus

puree gaido play guide (Ee ticket agency)
puree supotto play spot
purikura < print club (*purinto kurabu*, skr.)
purinto kurabu print club
puro tesuto pro test (sport)
pusshuhon pushphone (Ee pushbutton (tele)phone)
rabaa raketto rubber racket (sport)
rabo shisutemu < laboratory system (skr.)
rabu hanto love hunt (v. gl.)
rabu rabu love love (v. gl, pr.)
rabu romansu love romance
rabu uoku love walk
ragu matto rug mat
raibu hausu live house
rain dansu line dance
raisu karee rice curry (*karee raisu*)
raisu sentaa rice center
raito ban light van
raitoappu light-up (Ee uobičajeno illumination) (v. gl.)
rakkii zoon lucky zone (bezbol)
rakuto aisū lacto ice
ranchon matto luncheon mat
ranningu hoomu ran running home run (Ee inside-the-park home run)
ranningu shatsu running shirt
ranpu uee ramp way (Ee ramp)
rasseru russel (v. gl.)
rasshu firumu rush film (Ee rush)
rasuto hebi last heavy
rea chiizu keeki rare cheese cake
reberu appu level up (v. gl.)
reberu daun level down (v. gl.)
reberu suingu level swing (bezbol)
rediisu komikku ladies comic (i u obliku redikomi, skr.)
reesu kuiin race queen
regyuraa koohee regular coffee
reito shoo late show (film, i u obliku *reeto shoo*)
rekurieeshon haitsu recreation heights
rentaru ruumu rental room
rentasaikuru rent-a-cycle (Ee rental cycle)
renji fuudo range hood
reopon leopon (leopard + lion, skr.)
ressun puro lesson pro (golf)
resutoran shiataa restaurant theater (Ee dinner theater)
retakkusu Letax (letter + fax)
ribaashiburu reen reversible lane

ribingu kicchin living kitchen (i u obliku akronima LK)
rifoomu shoppu reform shop (odeća)
rifuto basu lift bus
riido bookaru lead vocal (*riido bookarisuto*)
riido buroo lead blow (boks, Ee lead)
riizento sutairu regent style (Ee ducktail/clucktail)
rikuruuto fasshon recruit fashion
rikuruuto katto recruit cut
rikuruuto suutsu recruit suit
rimooto kaa remote car
ringu auto ring out (sport)
ringu bukku ring book (Ee ring binder)
ringu neemu ring name
risaikuru shoppu recycle shop (Ee recycled-goods shop)
risuto appu list up (v. gl.)
rittaa kaa liter car
riya kaa rear car (i u obliku *ria kaa*)
rizooto manshon resort mansion
rizooto raifu resort life
rizeraba < resort lover (skr.)
rogo maaku logo mark (*rogo, rogotaipu*)
rogu hausu log house (*rogu kyabin*)
roke han < location hunting (film, telev., skr.)
romansu guree romance gray
romansu shiito romance seat
rondon buutsu London boots
rongu shuuto long shoot (sport)
roo tiin low teen (Ee early teens)
roopu daun rope down (boks)
rooraa kanaria roller canary
rooru keeki roll cake
rooru kyabetsu roll cabbage
roriita konpurekkusu Lolita complex (i u obliku *rorikon*, skr.)
rosu taimu loss time (sport)
ruumingu rooming
ruumu kuuraa room cooler (Ee air conditioner)
ruupu shuuto loop shoot (sport, i u obliku *ruupu*)
ruupu tai loop tie
saabisu daun service down (tennis)
saabisu geemu service game
saabisu kiipu service keep (tennis)
saabisu yaado service yard (bašta pored kuhinje)
saafaa katto surfer cut
saboru sabotage + ru

saibaaporisu cyber police
saido bureeki side brake (Ee hand brake, parking brake)
saido gitaa side guitar
saido hando side hand (bezbol)
saido riidaa side reader
saido waaku side work
saikorizumu psycho rhythm
saikuru hitto cycle hit (Ee the cycle)
sain booru sign ball (Ee autographed ball)
sain puree sign play (Ee pickoff (play))
sairento piano silent piano
samaa uuru summer wood
san oiru sun oil (*santan oiru* suntan oil)
sandee bankingu sunday banking
sando bagii sand buggy (Ee dune buggy)
sandobaggu sandbag
sanii retasu sunny lettuce
saron epuron sarong apron
saron kaa salon car (saloon car)
seefutii banto safety bunt (*doraggu banto* drag bunt, bezbol)
seefutii bokkusu safety box (Ee safe deposit box)
sekando baggu second bag
sekando raifu second life
sekando sukuuru second school
sekkusu chekku sex check (Ee sex test)
sekusutashii < sex + ecstasy
serekuto shoppu select shop
seru bideo sell video
seru mootaa cell motor (skr. *seru*, Ee self-starter)
serufu SS self SS self-service station
serufu sutando self stand (Ee self-service gas station)
setto ooru set all (tenis)
shaabetto toon sherbet tone
shaapu penshiru sharp pencil (Ee mechanical pencil)
shagii hea shaggy hair (frizura, i u obliku *shagii*)
shaneraa chaneler (sleng, onaj kome se svida Šanel odeća)
shanpuu doressaa shampoo dresser
shuutingu geemu shooting game (kompjuterska igra)
shattaa chansu shutter chance (fotogr.)
shibiru minimamu civil minimum
shifuto daun shift down
shiisoo porishii seesaw policy (pol.)
shiito nokku seat knock (Ee fielding practice, bezbol)

shiitopia Seatopia (J sea + utopia yuutopia)
shiizun in season in (Ee the beginning of the season) v. gl.
shiizun ofu season off (Ee off-season, i u obliku ofu)
shiizun sutokku season stock (samaa sutokku summer stock) (ekon.)
shikkusu nain six nine (i u obliku *shikkusutii nain*) (vul.)
shinboru karaa symbol color
shinboru maaku symbol mark
shinderera gaaru Cinderella girl
shinguru hitto single hit (Ee single, ili one-base hit)
shinguru katto single cut (v.gl.)
shinguru maaketto single market
shinguru pureeyaa single player (i u obl. *shinguru*)
shinia borantia senior volunteer
shirikon airando Silicon Island
shirubaa bijinesu silver business (i u obliku *shirubaa sangyoo*)
shirubaa borantia silver volunteer
shirubaa doraibaa silver driver
shirubaa eeji silver age (Ee old age)
shirubaa harasumento silver harassment
shirubaa haushingu silver housing
shirubaa hon silver phone
shirubaa kaa silver car
shirubaa maaketoo silver market (enkon.)
shirubaa maaku silver mark
shirubaa metarikku silver metallic (boja srebra)
shirubaa pawaa silver power (Ee gray power)
shirubaa raifu silver life
shirubaa shiito silver seat
shirubaaonrain Silver-On-Line
shisutaa booi sister boy (*shishii* sissy)
shisutemu kamera system camera
shisutemu kicchin system kitchen
shisutemu konpoonto system component (skr. *shisukon* i *shisutemu konpo*)
shitii boi city boy
shitii gaaru city girl
shitii hoteru city hotel
shitii raifu city life (*aaban raifu* urban life)
shoberu kaa shovel car
shoo pabu show pub
shooto hooru short hole (golf, *rongu hooru*)

shooto katto short cut (*shooto hea* short hair)
shooto pasuta short + pasta (ital. pasta)
shooto tenisu short tennis (sport)
shoppu purannaa shop planner
shureddaa dasuto shredder dust
sofuto bareebooru soft volleyball
sofuto kuriimu soft cream
sofuto rukku soft look
sofuto seramikkusuu soft ceramics
sofutonomikkusu softnomies (soft + economics, skr.)
soopu rando soap land (i u obliku *soopu*, erot.)
soosharu uea social wear
suiito ruumu „suite room” (hotel)
suimingu sukuuru „swimming school”
suingu auto „swing out” (bezbol)
sukai paakingu sky parking
sukai supootsu sky sports
sukaimeito skymate
sukeeru merito scale merit
sukin banku skin bank
sukinshippu „skinship” (Ee physical contact)
sukuriin myuujikku screen music (i u obliku *firumu myuujikku*)
sukuuru karaa school color
sukuuru zoon school zone
sukyan deeta saabisu scan data service
sumaato booru smart ball
sumokorojii smocology (smoke+ecology)
sumooku mahiin smoke machine
supaiku saabu spike serve
supaiku taiya spike tire (Ee spiked snow tire)
supiido daun speed down (v. gl.)
supin taan spin turn (v. gl.)
suponji booru sponge ball (Ee rubber ball)
supootsu baa sports bar
supootsu dokutaa sports doctor
supootsu dorinku sports drink
supootsu puroguramaa sports programmer
supootsu tesuto sports test
supuringu kooto spring coat (Ee topcoat)
supuringu kyanpu spring camp (Ee spring training)
surii banto three bunt (Ee two-strike bunt)
surii saizu three size
suroo shattaa slow shutter
sutaatingu menbaa starting member (i u obliku *sutamen*, Ee starting lineup, sport)
sutaato dasshu start dash (v. gl.)

sutairu kanaria style canary
sutajiamu janpaa stadium jumper (odeca, skr.)
sutamina dorinku stamina drink
sutando baa stand bar
sutando man stand man
sutando puree stand play (Ee grandstand play)
sutanpu rarii stamp rally
suteeji mama stage mama
suteeshon kooru station call
sutokku jakku stock jack (stock + hijack, skr., ekon.)
sutorakku auto struck out (i u obliku *sutoraikuauto* *strikeout*)
sutorobo akushon < stroboscope + action (skr.)
suupaa cheen super chain
suupaa dojji super dodge (sport)
suupaa redii super lady
suupaa tekuno zoon < Super Technology Zone (skr.)
suupaashiito superseat
taaminaru hoter „terminal hotel”
taatan chekku „tartan check” (Ee tartan) (odeca)
tacchi appu „touch up” (Ee tag up) (v. gl.)
tacchi auto „touch out” (Ee tag out)
tai rekoodo „tie record” (ekv. *tai kiroku*) (sport)
tai sukoa „tie score” (Ee tie)
taimu appu „time up” (Ee Time's up)
taimu saabisu „time service”
taimu seeru „time sale” (v. „*taimu saabisu*”)
taimu suraido bijinesu „time slide business”
taimu surippu „time slip” (v. gl.)
taimurii era timely error (Ee run-scoring error) (bezbol)
taitoru bakku „title back” (televizija)
tan shichuu „tongue stew” (skr., *tan*)
tanku roorii „tank lorry” (Ee tank trailer, tanker)
taoru peepaa „towel paper” (ekv. *peepaa taoru*)
taoruketto „towelket” (towel +blanket) (v. skr.)
taun maneejimento „town management”
taunpeeji „Town page”
teeburu chaaji „table charge” (Ee cover charge)

teeburu sentaa „table center” (Ee centerpiece)
teeburu supiichi „table speech” (Ee After dinner speech)
teepu katto „tape cut”
tekisasu hitto „Texas hit” (Ee Texas leaguer)
tekunokatto „technocut”
tekunomaato „techno mart” (technology + mart (od market))
tekunopaaku „techno park”
tekunoredii „techno-lady”
ten kii „ten key”
tenshon piipuru „tension people”
terebi geemu < „television game”
terebi manee < „television money”
terebideo < televideo
terehon sekkusu „telephone sex”
terehon sekuretarii „telephone secretary” (Ee answering service)
terekomi < telephone communication, wa (skr.)
terekoodo „telecode” < television cord, nije wa (skr.)
terekura < „telephone club” (i u obliku *terehon kurabu*, skr.)
teretopia < Teletopia, telecommunication + utopia (skr.)
toochi ranpu „torch lamp” (Ee blow lamp)
toonamentoo puro „tournament pro” (Ee touring pro)
tootaru koodineeto „total coordinate”
tootaru shoppu „total shop”
toppu kurasu „top class” (Ee first class, first rate)
toppu moodo „top mode” (Ee the newest fashion)
toppu redii „top lady” (Ee first lady, *faasuto redii*)
toppu seerusu „top sales”
toppubattaa „top batter” (bezbol, Ee lead off)
toppuseraa „top-seller” (izdavaštvo)
toraberu roon „travel loan”
torakkuman „trackman” (konjičke trke)
toranku ruumu „trunk room” (Ee storage room)
toreedo manee „trade money” (sport)
toreeningu pantsu training pants
toreeningu sentaa „training center” (skr.)
toreeningu uea „training wear”
toreera hausu „trailer house” (ekv. mobile home, *moobiru hoomu*)

torendii dorama „trendy drama”
toriohon „triphone”
tosu battingu „toss batting” (bezbol)
towairaito sutei twilight stay
tsuuton karaa „two-tone colour” (Ee two-tone(d))
tuinkuru reesu „twinkle race” (sport)
ueedingu saakuru „waiting circle”
uesuto booru „waste ball” (bezbol)
uezaa ooru „weather all”
uiikurii mashon „weekly mansion”
uindoo gaidansu „window guidance”
uiningu booru „winning ball”
uiningu shotto „winning shot”
uisukii bonbon „whisky bonbon”
uooku rarii „walk rally”
uooru kyabinetto „wall cabinet” (Ee built-in cabinet)
uzzu beeshingu „woods bathing” (Ee walk in the woods)
waakingu neemu working name
wagon saabisu wagon service
wagon seeru wagon sale
waido kuriabijon wide clearvision
waido shoo wide show (telev.)
wan kusshon one cushion
wan on one on (golf)
wan pataan one pattern (v. pr.)
wan pointo rukku one point look (odeća)
wan setto one set
wan tacchi one touch
wanman kaa one-man car
wanpointo ririifu one-point relief (bezbol, i u obliku *wanpointo*)
wanruumu manshon one-room mansion
yangu misesu young Mrs. (Ee young married woman) (skr.)
yangu pawaa young power (Ee youth power)
yangu taun young town
yotteru < yacht + hotel
yunitto basu unit bath
yuumoa apuroochi humor approach (ekon.)
zebura zoon zebra zone (i u obliku *zebura kurosshingu*)
zero shiiringu zero ceiling (ekon.)

RK

airain eye line
amerikan doggu American dog
amerikan koohee American coffee
appudaun up-down

baiku bike
bakku netto back net
beddokabaa bedcover
bifuteki bif tek
biichi sandaru beach sandal
bodi chekku body check
chenji kooto change court
chia gaaru cheer girl
chiimu songu theme song
dainingu kicchin dining kitchen
deddo booru dead ball
deeto koosu date course
depaato depart
dokutaa heri doctor heli
doraibu in drive in
doraibu mappu drive map
eaa potto air pot
eko doraibu eco drive
ekuseru fairu excel file
endorooru end roll
enjin bureeki engine brake
famikon famicon
famiresu fami-resu
furaipan frypan
furansu pan France pun
furii maaketto free market
furiitaa freeter
furonto front
furu koosu full course
gaadoman guardman
gasukonro gas conro
geemu oobaa game over
gifuto kaado gift card
gooru shuuto goal shoot
gurabia aidoru gravure idol
gurando seeru grand sale
gureebii soosu gravy sauce
gureedo appu gradeup
guriin kaa green car
guriin maaku green mark
gyazaa sukaato gather skirt
hai bijon high vision
hai hiiru high heel
hai kara high collar
hai sensu high sense
hai tenshon high tension
haiyaa hire
hamu eggu ham egg
handomaiku hand mike
hankachi han-kachi
happii endo happy end
heapin kaabu hairpin curve
hedingu shuuto heading shoot

herusu meetaa health meter
herusu sentaa health center
hoomu sentaa home center
hoomu uea home wear
hotto keeki hotcake
hotto pureeto hotplate
hotto pureeto hotplate
iito in eat in
jetto koosutaa jetcoaster
jii pan G-pan
kaa eakon car aircon
kaa kuuraa car cooler
kaadoroon card loan
kafusu botan cuffs button
kameraman cameraman
karee raisu curry rice
katto puree cut play
keapuran care plan
kicchin peepaa kitchen paper
kii horudaa key holder
koin paakingu coin parking
koin randorii coin laundry
koin rokkaa coin locker
komikku maaketto comic market
konguro maachanto conglo merchant
konsento concent
konsooru console
kontakuto contact
kooru sentaa call center
koosu auto course out
korabo collabo
kosuto daun cost down
kuranku appu/in crank up/in
kuriimu sooda cream soda
kuriin hiitaa clean heater
kuriin raisu clean rice
kuriinappu torio cleanup trio
kuroozu appu closeup
kuuru bizu coolbiz
kyabin atendanto cabin attendant
kyanpasu raifu campus life
kyanpu in camp in
kyasshu kaado cash card
kyasutaa baggu caster bag
maaku shiito mark sheet
magu kappu mug cup
mai buumu my boom
mai peesu my pace
mainasu imeeji minus image
majiku miraa magic mirror
majiku nanbaa magic number
majiku pen magic (pen)
majiku teepu magic tape

man tsuu man man-to-man
mariiji buruu marriage blue
mariiji kaunseraa marriage counselor
maruchi tarento multi-talent
masu komi mass comi
mini shiataa mini theater
mishin mishine
misu puri miss-pri
moderu chenji model change
mooningu kooru morning call
nanbaa pureeto number plate
neemu baryuu name value
neemu kaado name card
nia pin near pin
nooto note
nooto pasokon note pasokon
ofukon off-con
ofureko off-reco
oeru OL
oopunkaa open car
oorubakku all back
paakingu chiketto parking ticket
paato part
pakkin packing
panchi paama punch perma
panti sutokkingu panty stocking
pasokon paso-con
pato kaa pato car
pawaa hara power hara
poteto furai potato fry
puru toppu pull top
rea chiizukeeki rare cheesecake
redii faasuto lady first
reejaa rando leisure land
remon tii lemon tea
rimokon remo-con
rippu kuriimu lip cream
rongu seraa long seller
saabisu geemu service game
saabisu saizu service size
sabu nooto subnote
saido miraa side mirror
saido suroo side throw
saikuru figyua cycle figure
sain pen sign pen
samaa taimu summer time
sarariiman salaryman
sateraito ofisu satellite office
sateraito sutajio satellite studio
shawaa kaaten shower curtain
sheipu appu shape up
shii chikin sea chicken
shiito nokku seat knock

shiruba manshon silver mansion
shirubaa pasu silver pass
shirubaa saabisu silver service
shisutemu daun system down
shooto sutei short stay
shotto baa shot bar
shuu kuriimu shoe cream
sooraa shisutemu solar system
sukiru appu skill-up
sunakku snack
supaiku taiya spike tire
supootsu toreenaa sports trainer
sutajiamu janpaa stadium jumper
sutorobo strobe
suupaa super
taimurii hitto timely hit
tenkii ten-key
terebi geemu telebi game
tereshoppu teleshop
toppu battaa top batter
ueitingu saakuru waiting circle
wai shatsu Y shirt
wan tacchi one touch

RE

aidoru teen idol
aibii rukku the Ivy style
autouea streetclothes („out + wear“)
autokoosu outside („out „ „course“)
autodoaa stay in a mobile home („stay in a camping trailer“, „stay in a house trailer“)
akushon sutaa an actor (an actress) for a fighting scene
agensuto headwind
asashan shampoo ones hair in the morning
ajipuro agitation and propaganda
adaruto shoppu sex shop, porno shop
atto hoomu comfortable, cozy
ado on denwa teleconference line
anakan unaccompanied baggage
afutaa saabisu after-care
afutaa faibu after-hours
amefuto American football
amerikan koohii coffee
arumi hoiru aluminium foil
ansaa hoon answering machine („answer + phone“)
andaa suroo underhanded pitch („under + throw“)
ijjiiodaa semi custom-made („half + made“)
ibu Christmas Eve
iibuisha electric vehicle

ibentaa promoter („event + er”)
ibento purodyuusaa event organizer
imeeji daun bring down (or lower) the image
imechen change ones image, change the image of – („image change”)
inkare intercollegiate
inkoosu inside
inkoonaa inside corner
insaido waaku clever play
intaa hai inter-high-school athletic competition
infure hejji hedge against inflation („inflation“ „hedge”)
uikurii manshon weekly apartment
uiningu booru game ball („winning” „ball”)
uinnaa koohee Viennese coffee („Wiener coffee”)
ueitingu saakuru (next) batter's circle („waiting” „circle”)
uedingu doresu wedding gown („wedding dress”)
uotaa baa mineral water corner („water + bar”)
uoomingu appu warm up, limber up
uuman ribu women's liberation („women's lib”, „femi lib”)
uretan fuoomu urethane („Urethan”)
eakon air conditioner
eachekku record a program („air + check”)
eigyoman sales representative („salesman” „sales rep”)
esu esu service station, gas station, filling station
esu efu science-fiction
esutetikku saron beauty salon („esthetique” „salon”)
ekkusu dee D-day („D”, „day”)
ecchi sexual pervert, bawdy, lewd, dirty, obscene
enu jii no good („no good”)
ebamiruku evaporated milk („evaporate milk”)
ee bui audio visual („audio visual aids”, „adult video”)
eriito shain a promising young man
eru dii kee living room, dinning room and kitchen combination
ereki electric guitar
erebeetaa gaaru elevator operator, lift operator

engeeji ringu wedding band („engagement ring”, „wedding ring”)
enko breakdown
enjin kii ignition key
enjin bureeki low gear
ensuto engine stall, engine failure, stalling of a motor, breakdown („engine stop”)
entaitoru tsuubeesu ground-rule double, entitled to a two-base hit
entorii saabisu reservation service
ooganikku organic vegetables
ookesutora bokkusu orchestra pit
oodameedo custom made, made to order
ootoreesu motorcycle race
ootokyanpuba camping spot for vehicles
ootobai motorbike, motorcycle, motor scooter
ootoroon car loan (for the purchase of a car)
oonaa doraibaa a motorist, driver („owner driver”)
oobaa supiiido speeding
oobaasuroo overhanded pitch („overthrow”)
oobaadoraibu out-drive, hit a long way („overdrive”)
oobaahiito overheating
oobaawaaku work overtime („overwork”)
obidora a TV serial
ofu baransu torihiki shady dealings
ofureko off the record, unofficial
oopun kaa convertible
oopun geemu exhibition game, pre-season game („open game”)
omuraisu rice omlette („omlette”, „rice”, „boiled rice rolled in a thin coating of fried egg”)
oorudo misu an old maid, spinster
ooru bakku straight back („all” „back”)
kaopasu get free admission by one's influence (well known face) („have influence to get free admission”, „gate-crasher”)
gasu ketsu run out of gas
kattaa shatsu sports shirt („shirt”)
katto yasai pre-cut vegetables
kappu in go in the cup
gaado railroad overpass, girder bridge, elevated railway bridge („pass under a railroad bridge”, „guard”)
gaado bankaa sand trap, bunker guarding the green
kafeterasu coffee house („cafe”, „terrace”)

kafusu botan cuff links
kapuseru hoteru sleeping module
kaabon (kami) carbon paper
kami koppu paper cup
kami napukin paper napkin
gamu teepu gumated tape, masking tape, insulating tape
kamubakku stage a comeback
kamerafeisu a photogenic face
kameraman photographer
karaoke signing along to taped instrumental accompaniment
kararisuto color coordinator
gaarufurendo friend („girlfriend”, „lover”)
kantorii hometown („golf club”, „country”, „my country”)
kanningu peepa cheating sheet, crib sheet
kanpa a fund-raising campaign
kisumaaku hickey („a mark of a kiss”)
kizzu ichiba market for children („kids”)
gifuto kaado gift certificate
kii pointo the main (essential) point („key”, „point”, „get the main idea of”)
kyasshu bakku refund („cash”, „back”)
kyasutingu boodo holds the decisive vote („casting vote”)
kyatchiseerusu sales spiel, sales pitch
kyatchibaa clip joint, gyp joint
kyatchibooru play catch, have a game of catch
kyabineban cabine size
gyara performance fee („a guaranteed fee”)
kyouiku mama education mama, education-minded mother
kuchikomi grapevine, grapevine telegraph, personal communication, by word of mouth
kuraimingu rock climbing
gurando athletic field („a playground”, „a cricket ground”)
kuristarū crystal glass („crystal”)
kuriinaa vacuum cleaner
kurinikku kaa mobile clinic
kuriimu cosmetic (skin) cream („fresh cream”, „hand cream”)
kuriimu sooda ice-cream float, ice-cream soda
kuriinappu torio a trio of sluggers, numbers 3, 4 and 5 in the batting line-up („cleanup trio”, „the clean-up man”)
kuriin enerugii pollution free (source of energy)
guriin oobaa over the green
guriinsha first-class car, deluxe car, Pullman-car
kuuringuofu right to cancellation („cooling + off”)
guriinpiisu peas („green + peas”, „Greenpeace”)
guriin bijinesu gardening business
kuroozudo seeru closing-down sale
gureedo appu (suru) upgrade
kurepasu pastel crayons („crayon”, „pastel”, „crevasse”)
kurooku checkroom, cloakroom
kuroozu appu be in the spotlight
kuroosuwaado crossword puzzle
guroobu bokkusu glove compartment
geeto booru croquet („croquet”, „gate ball”)
geemu setto game and set („game + set”)
geemu sentaa amusement arcade, video arcade
kooku hai Coke highball
goosain green light (signal) („give permission”)
kosutoinfure cost push inflation
koodo an electric cord, flex
koohii zerii coffee jello, coffee-flavored gelatine dessert
kooporasu cooperative housing unit („cooperate”, „housing”)
komaasharu commercial message („commercial song”, „commercial break”)
gooruin crossing the finish line („goal in”, „goal”, „crossed the finish line”, „break the tape”, „sail across the finish line”, „got married”)
gooru shuuto shoot (at the goal)
kooruten corded velveteen, corduroy
gooruden awaa prime time
gooruden uiiku holiday-studded week
koorudo geemu the game was called
gorufuba golf links
kontakuto contact lens („contact a person”)
konbini convenience store
konbea conveyer belt
saido uindo crosswind
saido kaa motorcycle with sidecar
saido suroo sidearm throw
saido bankaa greenside bunker
saido bijinesu / arubaito „side” „business”
saido pureeyaa supporting player
saido miraa wing mirror, sideview mirror

saido riidaa (*saido bukku*) supplementary („side” „rear”)
sainorojii speak fondly of ones wife („psycho logy”)
sateraito sutajio mobile broadcasting facility
saabisu taimu happy hour
saabisu hooru a short par-4 hole, short par-5 hole
safari safari park („safari”)
saboru „sabotage”
sayonara hoomuran game winning
sarariiman office worker, salarider worker, white-collar worker
sanoiru suntan oil („sun”, „oil”)
sanpuringu sample
sheiku hando a handshake, shaking hands
sheepu appu (suru) shaping up
jiijan denim jacket („jeans jumper”)
shisutemu kitchin integrated kitchen system
shisutemu konpo complete stereo system
shisutemu techou digital diary
shiisuruu see-through (dress)
shiito nokku fielding practice for knock („seat”, „knock”)
shina senior citizen
jiipan (a pair of) blue jeans, blue jeans (pants)
jaapen mechanical pencil, automatic pencil
shugaa katto sugar substitute for dieters, sweetener
tabepan sandwich bread, bread
shirubaa the aged, old (age)
shirubaa pia apartments for the elderly
shirubaa maaketto market for the elderly
shirubaa manson apartment for senior citizens
shirotaken an unlicensed taxi (skr.)
shironanbaa a privately owned car
shinguru kyacchi one-handed catch
shinnaa paint thinner
suingudoa swinging door, saloon door
sukuran buru scrambled eggs
sutaatorain starting line
suchiiru karaa industrial machines (robots), *buruukaraa*
suteeshon hoteru hotel in a terminal station building, „terminal hotel”
sutenresu stainless steel
sutoraipu striped pattern

sutorippu stri show, striptease, skin show, nude show
sutoreochi stretching exercises
suupaa kaa racing car
supakon super computer (skr.)
supiido daun slow down
supiido booru fastball, fire-ball
supootsu man good at sports
supootsu fisshing game fishing
sumooku saamon smoked salmon
sumooku hamu smoked ham
sumooru bijinessu new field business
surii shiizun kooto all-water coat
surii piisu three-piece suit
suroo daun slowing of pace
suroo moo slow motion (skr.)
sekando hausu holiday house, country house
sekuritarii saabisu secretarial service
sekohan second hand, used (skr.)
zenekon general contractor (skr.)
zenesuto general strike (skr.)
seefuti bokkusu safety deposit box
seeraa fuku middy blouse
seerusu pointo selling point, strong point
soshiaru minimamu poverty line
sofuto software
taimu rekoodaa a time clock
daiyaru in direct line
daun baasuto downdraft, „down + bust”
daaku dark color
tachii auto tag out
daburu be doubled, duplicate, overlapped
daburu panchi one-touch punch
taaminaru depaato department store located by a railway station
taaminaru hoteru station hotel, *suteeshon hoteru*
tarento shoppu entertainer's shops
tarento raitaa entertainer who also writes fiction
tawaa pakingu multistory parking garage, „tower + parking”)
tanku roorii tanker, tank truck
dansu paatii dance
danpu dump truck, tipper
chiketto byuuro ticket bureau, *purfi gaido*
chaidoru child idol
chô fain puree circus catch
tsuu shotto a dating couple, a man and a woman on intimate terms
teiku auto shoppu take-away food shop, „take-out + shop”

dei baggu knapsack
tekisuto textbook
tekushii to walk, *tekuteku aruku* „taxi”
dee geemu daytime game, „day” „game”
dekoreeshon keeki cake, „fancy cake”,
 „decorated cake”, „birthday cake”
deddo hiito a blistering race, a neck-to-
 neck race
deeto koosu a popular place for young
 couples, to go on a date
depaato department store
teeburu toppu an extension cord
teeburu chaaji cover charge
teema myuujikku theme music, „theme
 song”
teeru ranpu tail light, rear light
tereke telephone card
tereke tape record
terebe koodo broadcasting regulation
terebe tarento TV personality
terebe dokuataa telediagnosis doctor
terebe dorama soap opera, „soap opera”
tosu battengu peppergame
topikusu Tokyo Stock Price Index,
 „topics” (blenda)
doraibu uei an expressway, freeway
dora kon long drive contest (skr.)
toraburu trouble, complication, tangle
dorippu drip coffee
toriitomento hair treatment
torepan sweat pants, gym shorts (skr.)
natsumero a once popular song (skr.)
niapin closest (or nearest) to the pin
niamisu near miss, close shave
nyuusuwaido extended TV news program
nyuuboisu new singer (Ps.)
nekku bottleneck
noo katto uncut, uncensored, full-length
 film
noo geemu rained-out game
noo kon bad control (skr.)
noo takkusu tax free, duty free (shop)
noon ran non-run stockings
non bank lease and loan, „financial
 services company”
non pori non-political, politically apathetic
 (skr.)
haioku high-octane gasoline (skr)
haikingu koosu hiking trail, „hiking
 course”
haijaku plane hijacking
paipu katto vasectomy, „to have one's
 tubes cut”

haiburiddo kaa low pollution
 (environmental) vehicle, „environmental
 friendly”
hai mobiriti efficient infrastructure, „high
 + mobility” (Ps)
painjuusu pineapple juice
hausu green house
bakyuumu kaa a honey wagon, „vacuum
 car”
basu gaaru bus conductress
hasukii husky voice
pasokon personal computer
patannaa pattern maker (blenda)
pakku paper pack
baaten bartender, barkeeper, „barman”
haafu kooto half-length coat, „half” i
 „coat” (Ps.)
haafu setto starter set (Ps.)
hamuegg ham and eggs
parabora antena a parabolic antenna
baree volleyball
haro waaku employment agency
bankara rough and unouth, careless about
 someone's personal appearance (antonim od
haikara)
hansuto hunger strike (skr.)
pansuto panty hose, tights (skr.)
hantingu hunting cap, sports cap
pantsu underpants, underwear shorts,
 „pants”
hando faasuto hands ahead of the ball (Ps.)
piza hausu pizza parlor (Ps.), „pizza” i
 „house”
bijineesu inkyubeetaa Chamber of
 Commerce (Ps)
bijineesu ranchi cheap lunch for office
 workers
bini hon skin magazine, „pornographic
 magazine” (skr.)
pinhane suru skin some of the top, take a
 rake-off
faindaa view-finder
fain puree brilliant catch, spectacular
 catch
figyua sukeeto figure skating
bui gooru golden goal
burakku jaanarizumu muckraking
 journalism, „black + journalism” (Ps.)
burasshu appu improve
furasshu nyuusu news flash, flash
furiitakkusu tax free
burijji banku back up bank („bridge”)
furii pasu free passage

furii raitaa freelancer writer, „free + writer”
furusetto „intermediate-type” set (Ps) golf
burezaa kooto blazer
purehabu prefabricated house (skr.)
furonto guriru gaado kangaroo bar, bull bar
pea rukku matching clothes, „pair + look” (Ps.)
beekoneggu bakon and eggs
beddo meekingu making a bed
bebii kaa stroller, baby carriage, baby buggy, pram
bebii koonaa for babies
bebii beddo baby's cot, baby's crib
berukon conveyor belt (skr.)
bendaa vending machine, „vender”
compani, pick up a boy (gyu) (Ps.)
hokkee field hockey
poppusu popular music
homu roon housing loan
borantarii cheen cooperative chain store, „voluntary + chain” (Ps.)
boorupen ball point pen, ballpoint
maikaa my own car
maikuru basu minibus
maikon micro-computer, „my + computer” (skr.)
mainasu shiiringu below the ceiling budget
mai hoomu shain family-oriented man
makaroni uesutan western movie made in Italy, „Spaghetti Western”
mazakon mother complex, mother's boy (skr.)
masu mass media, „mass communication”
masupuro mass production
masugeemu mass gymnastic dance
masshu poteto mashed potatoes
manee geemu investing
maneejido furooto manage floating rate, „managed + float” (Ps.)
manee biru money making, „money” i „building” (Ps.)
wan tsu wan one-to-one
man hooru access hole, „manhole”
misushotto missed shot
misu tacchi press the wrong key
minibaiku scooter, moped
minchi booru a meat ball
yangu young person
yuutiriti utility room
raito right fielder (bezbol)

raindansaa chorus line
rajikase radio cassette player (recorder) (Ps, skr.)
rajikon radio controller (skr.)
rabu hoteru a place (hotel, motel) for assignments
randoo piipuru refugees
ranningu pantsu running shorts
riigaru maindo impartial judgement, „legal + mind” (Ps.)
rikuruuto rukko new employee style, „recruit” i „look” (Ps.)
ribingu living room
rimittedo ekusupuresu super express, fast express, „limited express”
rimujin basu airport shuttle bus, „limousine”
rimokon remote control
riyaka a bicycle trailer, „rear” i „car” (Ps.)
ruupu tai bolo tie, string tie, „loop” i „tie” (Ps.)
rein shuuzu waterproof boots, rain boots
regaazu leg (shin) guards
refuto left fielder
roosu hamu roast ham
roo tiin early teens, „low” i „teen” (Ps.)
roodo shoo preview showing
romansu kaa „a deluxe coach of an express train” (Ps.)
romansu shiito „love seat” (Ps.)
ronpari squint-eyed person, strabismus (Ps)
waapuro word processor (skr.)
wan suteppu first step, „one step”
wan piisu one-piece dress
wan bokkusu kaa box shaped car
wanman dictatorial, autocratic
wanmanbasu „bus without a conductor”
wanman shoo „one-man” show
wan meetaa base fare, standard charge
wan rumu manshon one rooma apartment, „studio apartment”

IZVORI I LITERATURA

- Adams, V. (1973). *An Introduction to Modern English Word-Formation*. London: Longman.
- Aronoff, M., Fudeman, K. (2005). *What is morphology?* Oxford: Blackwell Publishing Ltd. Pp xviii 257.
- Babić, S. (1986). *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku - nacrt za gramatiku*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
- Bauer, L. (1983). *English Word-Formation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bolton, K., Kachru, B. (2006). *World Englishes: Critical concepts in Linguistics 3*. Routledge Taylor and Francis Group. London and New York.
- Bugarski, R. (2001). „Dve reči u jednoj: leksičke skrivalice”, *Jezik danas* 13, 1-5.
- Clyne, M. (2005). *Cambridge approaches to language contact*. Cambridge U. K., New York: Cambridge University Press.
- Crystal, D. (1997). *The Cambridge Encyclopedia of Language* (second edition). Cambridge: Cambridge University Press.
- Đorđević, R., (2002). *Gramatika engleskog jezika*. Treće izdanje. Čigoja štampa.
- Filipović, R. (1986). *Teorija jezika u kontaktu*. Uvod u teoriju jezičkih dodira, Zagreb, JAZU/Školska knjiga.
- Filipović, R. (1990). *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku*. Zagreb: JAZU, Školska knjiga.
- Fukazawa, H., Kitahara, M. (2005). Ranking paradox in consonant voicing in Japanese. U: *Voicing in Japanese*, Jeroen Van de Weijer, Kensuke Nanjo, & Tetsuo Nishihara (eds.), Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 105–122.
- Gortan-Premk, D. (1995). O strukturi i semantici Derivata. *Naš jezik* XXX, 76-81.
- Gottlieb, N. (2005). *Language and Society in Japan*. Cambridge University Press.
- Gottlieb, N. (2011a). *Language Policy in Japan. The Challenge of Change*. Cambridge University Press.
- Gottlieb, N. (2011b). Technology and the Writing System in Japan. U: Patric Heinrich and Christian Galan (ed.), *Language Life in Japan: Transformations and Prospects*. Pp. 140-153. Abingdon, U.K.: Routledge.

- Hasegawa, Y. (2015). *Japanese: A linguistic introduction*. Cambridge University Press.
- Haugen, E.I. (1964). *Bilingualism in the Americas: a bibliography and research guide*. American Dialect Society Alabama: University of Alabama Press (1. izdanje 1956).
- Haugen, E.I. (1966). *Language Conflict and Language Planning: the case of modern Norwegian*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Hioka, Y. (2001). Imadoki no wakamono kotoba ni tsuite. I gokeisei no puroseshu. Seikoku Gakuin Daigaku Ronshuu, 2001.3.
- Honna, N. (1995). English in Japanese Society. Language within language. *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 61(1-2), 45-62.
- Irwin, M. (2011). *Loanwords in Japanese*. John Benjamins Publishing Company. Amsterdam.
- Ishino, H. (1983). *Gendai gairaigo kô*. Taishûkan Shoten.
- Ishino, H. (1996). Terebi to shingo: Gairaigo. *Nihongogaku* 15(10), 28-35. *Journal CAJLE*, Vol. 11 (2010) 59.
- Ishiwata, T. (1985). *Nihongo no naka no gairaigo*, Tokyo: Iwanami Shinsho.
- Ishiwata, T. (2001). *Gairaigo no sogôteki kenkyû*. Tokyo: Tokyô-tô Shuppan.
- Itô, J. (1990). Prosodic Minimality in Japanese. U: CLS 26-II. Papers from the Parasession on the Syllable in Phonetics and Phonology. 213-239.
- Itô, J., Mester, A. (1994). Japanese Phonology. U: Goldsmith ur. 1994, 817-838.
- Itô, J., Mester, A. (1995). The core periphery structure of the lexicon and constraints on reranking. U: Beckman, Jill, Suzanne Urbanczyk, and Laura Walsh, (eds.), University of Massachusetts Occasional Papers in Linguistics (UMOP) 18. Papers on Optimality Theory. University of Massachusetts, Amherst: GLSA. 181-209.
- Itô, J., Mester, A. (1999). Realignment. U: R. Kager, H. v.d. Hulst and W. Zonneveld, (eds.) *The Prosody-Morphology Interface*. Cambridge: Cambridge University Press. 188-217.
- Itô, J., Mester, A. (2015). Word Formation and Phonological Processes. U: Chapter 9 of *Handbook of Japanese Phonetics and Phonology 2015*, (Kubozono, H., ed), pp. 363-395, Mouton de Gruyter Series Handbooks of Japanese Language and Linguistics (Series editors Shibatani, >, Kageyama, T.).

- Kachru, B. (1994). The speaking tree: a medium of plural canons. In ALATIS, J.A. (ed.). Educational linguistics, crosscultural communication, and global interdependence (Georgetown Round Table on Language and Linguistics, 1994), pp. 6-22. Washington DC: Georgetown University Press.
- Kachru, B. (1996). World Englishes. Agony and ecstasy, *Journal of Aesthetic Education* 30, 1996: 135-155.
- Kageyama, T. (1982). Word formation in Japanese. *Lingua* 57, 215-258.
- Kageyama, T. (1993). *Bunpou to Gokeisei (Grammar and Word Formation)*. Tokyo: Hitsuji Shobô.
- Kageyama, T. (2001). Word plus: the intersection of words and phrases. U: J. van de Weijer and T. Nishihara (Ed.), *Issues in Japanese phonology and morphology*, 245-276. Mouton de Gruyter.
- Kanai, Y., Shindou, K. (2001). Sei'yaku Align-Syll-R to gairaigo no sokuon. *Gunba Daigaku Kyôikugaku Kiyô* 50, 207-221.
- Kang, Y., Kenstowicz, M., Itô, C. (2008). Hybrid loans of English loanwords transmitted to Korean via Japanese. *East Asian Linguist* 17, 299-316.
- Katamba, F. (1993). *Morphology*. The Macmillan Press.
- Kay, G. (1995). English Loanwords in Japanese. *World Englishes* 14(1), 67-76.
- Kitahara, M. (1996). Nihongo ni okeru Museika Onsetsu to Picchi Akusento no Jitsugen ni tsuite (Devoiced Syllables and the Realization of Pitch Accent in Japanese). *Gengogaku Kenkyuu* 14, 1-16.
- Klajn, I. (1967). Strana reč – šta je to? Zbornik matice srpske za filologiju i lingvistiku 10, 7-24.
- Klajn, I. (2002). *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku*. Deo 1, Slaganje i prefiksacija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva: Institut za srpski jezik SANU, Novi Sad: Matica srpska.
- Klajn, I. (2003). *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku*. Deo 2, Sufiksacija i konverzija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva: Institut za srpski jezik SANU, Novi Sad: Matica srpska.
- Kovačević, J. (2010). Engleski tvorbeni elementi u japanskom jeziku. Prefiksalne tvorenice, derivati i blende tvorene anglicizmima. Magistarska teza. Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu.

- Kowner, R., Dalio-Bul, M. (2008). Japanese The dialectic relationship between „Western” and „Japanesess” as reflected in English loan words. Chapter 13, pp. 250-275. U: Globally speaking: Motives for adopting English vocabulary in other languages (eds: Rosenhouse Judith and Kowner Rotem). Multilingual Matters, Clevedon-Buffalo-Toronto.
- Kubozono, H. (2002). Prosodic Structure of Loanwords in Japanese: Syllable Structure, Accent and Morphology. *Journal of the Phonetic Society of Japan* 6(1), 77-97.
- Labrune, L. (2002). The prosodic structure of simple abbreviated loanwords in Japanese: a constraint-based account. *Journal of the Phonetic Society of Japan* 6(1), 98-120.
- Labrune, L. (2012). *The phonology of Japanese*. (The Phonology of the World's Languages.) Oxford: Oxford University Press. Pp xiv+296.
- Lieberson, S. (1981). *Language Diversity and Language Contact*. Stanford University Press, Stanford, California.
- Loveday, L. (1986). *Japanese Sociolinguistics - Explorations in Japanese Sociolinguistics*. John Benjamins Publishing Company.
- Loveday, L. (1996). *Language Contact in Japan: A Socio-Linguistic History*. New York: Oxford University Press. Clarendon.
- Maher, C.J., Yashiro, K. (Eds)(1995). *Multilingual Japan*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Marchand, H. (1969). The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation. A synchronic-Diachronic Approach (second, completely revised and enlarged edition). C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung. Munchen.
- Marshall, J. (2004). *Language Change and Sociolinguistics*. Palgrave MacMillan, Hampshire; New York.
- Martin, S.E. (1988). *A Reference Grammar of Japanese*, Tokyo, Charles E. Tuttle Company.
- Masataka, J. (2007). *Gairaigo no Shakai Gengogaku: Nihongo no gurookaru na kangae-kat*, Kyoto: Sekai shisô-sha.
- McKenzie, M.R. (2008). The complex and rapidly changing sociolinguistic position of the English language in Japan: a summary of English language contact and use. *Japan Forum* 20(20), 267-286.

- Mihailović, Lj. (2003). *Gramatika engleskog jezika (Morfologija i sintaksa)*. IDP Naučna KMD, Beograd 16. izdanje.
- Miller, L. (1997). „Wasei eigo: English 'loanwords' coined in Japan.” U: *The Life of Language: Papers in Linguistics in Honor of William Bright*, pp. 123-139, (edited by Jane Hill, P.J. Mistry and Lyle Campbell), Mouton/De Gruyter: The Hague.
- Miller, L. (1998). Wasei eigo: English loanwords coined in Japan. U: *The life of language – Papers in linguistics in honour of William Bright. Trends in linguistics: Studies and monographs 108*. Mistry Jane and Campbel Lyle (eds). Mouton de Gruyter, Berlin.
- Milojević, J. (2000). *Word and Words of English: English Morphology A-Z*. Belgrade: Papyrus.
- Mišeska-Tomić, O. (1995). *The English Word*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Murata, Tadao. 2005. Tyooon-kanoosei-no doai-no tyuusyutu-zikken [The experiments to extract the degrees of articulabilities]. *Phonological Studies*8, 65-72.
- Mutsukawa, M. (2009). *Japanese Loanword Phonology: The Nature of Inputs and the Loanword Sublexicon*. Tokyo: Hitsuzi Shobo Publishing.
- Namiki, T. (2001). Further Evidence in Support of the Righthand Head Rule in Japanese. U: J. Van de Weijer and T., Nishihara (eds.), *Issues in Japanese Phonology and Morphology*. 299-324. New York: Mouton Gruyter., 279-295.
- Nikolić, B. (1972). Osnovni principi tvorbe reči u savremenom srpsko-hrvatskom književnom jeziku-SLOŽENE REČI, *Naš jezik* XIX, 142-154.
- Nishihara T., Weijer, J., Kensuke, N. (2001). Against Headedness in Compound Truncation: English Compounds in Japanese. U: J. Van de Weijer and T., Nishihara (eds.), *Issues in Japanese Phonology and Morphology*. Pp. 299-324. New York: Mouton Gruyter.
- Nishio, T. (1988). *Gendai goi no kenkyû*. (Studies on Modern Vocabulary). Tokyo, Meiji Shoin.
- Nonaka, H. (1999). Gairaigo no goi hanchûka. Eigo keiyôshi no nihongo goi hanchûka ni tsuite. *Dousei Tanki Daigaku Kiyô* 10, 117-123.
- Nonaka, H. (2001). Gairaigo no goi hanchû – eigo dôshi/dômeishi no nihongo goi hanchûka ni tsuite. *Dôsei Tanki Daigaku Kiyô* 12, 141-149.

- Okamoto, S. (1985). Ellipsis in Japanese discourse. Unpublished doctoral dissertation. University of California, Berkeley.
- Otašević, Đ. (1997). Univerbacija. *Naš jezik*, XXXII, 1-2, Beograd, Institut za srpski jezik, SANU, 52-63.
- Otsu, Y. (1980). Some aspects of *rendaku* in Japanese and related problems. (U: Theoretical issues in Japanese Linguistics: MIT Working Papers in Linguistics 2, 207-227, (Otsu, Y., Farmer, A., eds.), Cambridge.
- Ozawa, K. (1976). A study of english loanwords in japanese newspapers. The Yomiuri. MA Thesis. Department for Linguistics, Louisiana University.
- Pindziak, C., Witty, S. (2010). Stratification and Optimality: The Korean Head Consonant Rule. *Chomskyan Studies* 5(1), 63-77.
- Prince, A.S., Smolensky, P. (1993). Optimality Theory. Constraint Interaction in Generative Grammar. Ms., Rutgers Univ., New Branswick and University of Colorado, Boulder. MIT Press.
- Prčić, T. (2004). O anglicizmima iz četiri različita ali međusobno povezana ugla. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku* XLVII 1/2, 113-131.
- Quackenbush, H., Ohso, M. (1990). Gairango Keisei to sono Kyoiku (Formation of Loanwords and Loanwords in Teaching). Okurasyo Insatukyoku, Kokuritu Kokugo Kenkyujo (The National Institute for Japanese Language), Tokyo.
- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., Svartvik, J. (1985). *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London - New York.
- Scherling, J. (2012). *Japanizing English. Anglicisms and their impact on Japanese*. Naar Verlag, Imprint, Langewiesen.
- Shibata, T. (1999). *Sociolinguistics in Japanese Contexts*. Berlin - New York: Mouton de Gryter.
- Shimabukuro, Z. (2003). Eigo gakushû ni okeru eigo gairaigo (katakana go) no kôzai. *Ryuukyuu Daigaku Kyouiku Gakubu Kiyô* 62(3), 85-112.
- Stanlaw, J. (2004). *Japanese English Language and Culture Contact*. Hong Kong: University of Hong Kong University Press.
- Stanlaw, J. (2010). *Japanese-English language and culture contact: How much English is found in Japanese, how it is used and why should students and teachers care?* *Journal CAJLE* 1, 40-59.

- Stanojčić, S. Popović, Lj. (1992). *Gramatika srpskoga jezika: udžbenik za I, II, III, IV razred srednje škole* (2. izdanje). Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Stevanović, M. (1986). *Savremeni srpsko-hrvatski jezik I (gramatički sistemi i književnojezička norma)*. Beograd, Naučna knjiga, (1964 - 1969).
- Takayama, T. (2005). A survey of rendaku in loanwords. *Voicing in Japanese* 84, 177-189.
- Tateishi, K. (2001). On'in jisho kurasu seeyaku no bunpu ni tsuite [On the distribution of constraints for phonological sub-lexica]. Paper presented at the 26th meeting of the Kansai Linguistic Society, Ryukoku University, Kyoto.
- Thomason, S. (2001). *Language Contact*. Edinburgh University Press.
- Tsujimura, N. (2006). *An Introduction to Japanese Linguistics*. Second Edition. Oxford: Blackwell Publisher.
- Tsujimura, N. (Ed.)(1999). *The Handbook of Japanese Linguistics*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Vance, T.J. (1990). *Instant Vocabulary through prefixes and suffixes*. Kodansha International/USA.
- Winford, D. (2003). *An Introduction to Contact Linguistics*. Malden: Blackwell Publishing.

PRIRUČNICI

- Snowden, P., Skrzyopczak, E.R. (2003). *Kenkyûsha Shin-waei Daijiten (Kenkyusha's new Japanese-English dictionary, 5th. edition)*. Tokyo: Kenkyûsha.
- Kôjion* (Dai go-pan) 1998. (Aratamura S., ed.), Tokyo: Iwanami Shoten.
- Hornby, A.S. (2000). *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. Clarendon, Oxford (5th edition): Oxford University Press.

GRAĐA

- Paasonaru Katakana-go Jiten* 1999. (Gakken editorial team). Tokyo: Gakushû Kenkyûsha. (U radu obeležen pod skraćenicom RA.)
- Elliot, W.I. (1984). *Wasei Eigo to Nichijô Tanshuku Eigo Handobbuku. (A Handbook of Made-in-Japan English and Common Abbreviations)*. Haine-sha, Maruzen Shuppan. (U radu obeležen pod skraćenicom RE.)
- Kameda, N., Aoyagi Y., Christiansen, J.M., (2014). *Wasei Eigo Jiten*. Maruzen Shuppan. (U radu obeležen pod skraćenicom RK.)

BIOGRAFIJA

Jelena Kovačević je rođena u Beogradu, gde je pohađala Filološku gimnaziju, grupu za japanski jezik. 1997. godine upisuje Filološki fakultet u Beogradu, smer za japanski jezik i književnost. Po diplomiranju, 2001. godine upisala je postdiplomske, magistarske studije na Filološkom fakultetu u Beogradu, smer: nauka o jeziku. Kao stipendista Japanske fondacije, 2003. na studijskom boravku u Japanu počinje rad na magistarskoj tezi pod naslovom: „Engleski tvorbeni elementi u japanskom jeziku. Prefiksalne tvorenice, derivati i blende”. Rad je odbranila 2010. godine, a u međuvremenu je diplomirala i na katedri za engleski jezik i književnost 2014. godine.

Prilog 1.

Izjava o autorstvu

Potpisana, Jelena Kovačević,

izjavljujem da je doktorska disertacija pod naslovom „Engleski tvorbeni elementi u japanskom jeziku. Kompoziti tvoreni anglicizmima.”

- rezultat sopstvenog istraživačkog rada,
- da predložena disertacija u celini ni u delovima nije bila predložena za dobijanje bilo koje diplome prema studijskim programima drugih visokoškolskih ustanova,
- da su rezultati korektno navedeni i
- da nisam kršila autorska prava i iskoristio intelektualnu svojinu drugih lica.

U Beogradu,
26.04.2016.

Potpis doktoranda

Prilog 2.

**Izjava o istoventosti štampane i elektronske
verzije doktorskog rada**

Ime i prezime autora: Jelena Kovačević

Broj upisa: /

Studijski program: /

Naslov rada: „Engleski tvorbeni elementi u japanskom jeziku. Kompoziti tvoreni
anglicizmima.”

Mentor: dr Ljiljana Marković, redovni profesor Filološkog fakulteta, Univerziteta u
Beogradu.

Potpisana, Jelena Kovačević,

izjavljujem da je štampana verzija mog doktorskog rada istovetna elektronskoj
verziji koju sam predala za objavljivanje na portalu Digitalnog repozitorijuma
Univerziteta u Beogradu.

Dozvoljavam da se objave moji lični podaci vezano za dobijanje akademskog
zvanja doktora nauka, kao što su ime i prezime, godina i mesto rođenja i datum
odbrane rada.

Ovi lični podaci mogu se objaviti na mrežnim stranicama digitalne biblioteke, u
elektronskom katalogu i u publikacijama Univerziteta u Beogradu.

U Beogradu,

26.04.2016.

Potpis doktoranda

Prilog 3.

Izjava o korišćenju

Ovlašćujem Univerzitetsku biblioteku „Svetozar Marković” da u Digitalni repozitorijum Univerziteta u Beogradu unese moju doktorsku disertaciju pod naslovom: „Engleski tvorbeni elementi u japanskom jeziku. Kompoziti tvoreni anglicizmima.”, koja je moje autorsko delo.

Disertaciju sa svim prilozima predala sam u elektronskom formatu pogodnom za trajno arhiviranje.

Moju doktorsku disertaciju pohranjenu u Digitalni repozitorijum Univerziteta u Beogradu mogu da koriste svi koji poštuju odredbe sadržane u odabranom tipu licence Kreativne zajednice (Creative Commons) za koju sam se opredelila.

1. Autorstvo
2. Autorstvo – nekomercijalno
3. Autorstvo – nekomercijalno – bez prerade
4. Autorstvo – nekomercijalno – deliti pod istim uslovima
5. Autorstvo – bez prerade
6. Autorstvo – deliti pod istim uslovima

U Beogradu,

26.04.2016.

Potpis doktoranda
